

Møteinnkalling

Utval:	Utval for opplæring og helse
Møtestad:	Fylkesutvalsalen 3. et, Fylkeshuset
Dato:	03.12.2015
Tid:	09:00

Til dette møte har Rosalind Fosse meldt forfall. Christoffer Thomsen vert kalla inn som vara.

Program

Kl. 09.00 Saksførehaving

Kl. 11.00 Felles lunsj

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall eller sende melding til folkevalde@hfk.no.

Innkallinga gjeld valde medlemer i Utval for opplæring og helse. Ved eventuelt forfall frå faste medlemer vil varamedlemer bli kalla inn særskilt.

Emil Lennart Pålikoff Gadolin
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 96/15	Godkjenning møteinnkalling og sakliste		
PS 97/15	Godkjenning møteprotokoll forrige møte		
PS 98/15	Referatsaker (meldingar)		
RS 44/15	Oppfølging av skulebruksplanen – Sak 78/15 Opplærings- og helseutvalet	2014/10030	
RS 45/15	Tillegg til sak justering av tilbodsstrukturen, skuleåret 2016/17	2015/10846	
RS 46/15	Tillegg 2 - evt. oppretting av Vg1 Medieproduksjon skuleåret 2016/17	2015/10846	
PS 99/15	Dimensjonering av Studiespesialiserande (ST) i Bergen	2014/10030	
PS 100/15	Justering av tilbodsstrukturen, skuleåret 2016/2017	2015/10846	
PS 101/15	Tilstandsrapport vidaregåande opplæring 2014/15	2015/1090	
PS 102/15	Ymse		

PS 96/15 Godkjenning møteinnkalling og saksliste

PS 97/15 Godkjenning møteprotokoll forrige møte

PS 98/15 Referatsaker (meldingar)

Notat

Dato: 19.11.2015
Arkivsak: 2014/10030-61
Saksbehandlar: oddber3

Til:

Utval for opplæring- og helse
Fylkesutvalet

Frå:

Fylkesrådmannen

Oppfølging av skulebruksplanen – Sak 78/15 Opplærings- og helseutvalet

I samband med sak 78/15 sette representanten **Alexander Fosse Andersen** fram følgjande oversendingsforslag til administrasjonen:

- «1. Ber administrasjonen gjøre en vurdering av å flytte MK til Arna vgs sine lokalar, jfr. vedtak i skulebruksplanen, blant annet med tanke på
 - kostnad ved evt. ombygging
 - plankapasitet
2. Ber administrasjonen legge frem anslag på kostnad på evt. rehabilitering av Fana gymnas».

1. Flytte MK frå Garnes vgs til Arna vgs

I framlegget til skulebruksplanen som vart handsama i mars 2013, la fylkesrådmannen fram forslag om å flytte MK til Arna vgs. På det tidspunktet var MK eit yrkesfagleg studieprogram med ein gruppestorleik på 15 elevar – toårig løp. Arna vgs er ein liten yrkesfagleg skule med eit lite felles fagmiljø. Dette gjer at utgangspunktet for å legge eit studieførebuande program til skulen ikkje er ideelt med tanke på fagtilbodet til elevane. Frå hausten 2016 er MK gjort om til eit studieførebuande program med ein gruppestorleik på 30.

I vurderinga som er gjort her, er følgjande føresetnader lagt til grunn:

- Ingen nybygg eller påbygg
- Verknad frå skuleåret 2016/2017
- Utfasing av det eksisterande tilbodet på Garnes. MK Vg2 og Vg3 vert lagt til Arna vgs
- Innfasing av MK studiespesialiserande
- 1 parallell MK ved skulen på til saman 90 elevar. Tilsvarende reduksjon i dimensjoneringa ved ein annan skule i Bergen.
- Flytting av utstyr frå Garnes vgs til Arna vgs
- Eksisterande generelle undervisningsrom og naturfagsrom er tilstrekkelege

I føresetnadene lista opp over, er det siste kulepunktet mest kritisk. Her må ein gjere ei grundigare analyse i høve til læreplanar og areal for å kunne gi eit sikkert svar.

Arna vgs kan uansett ikkje ta imot MK utan ombyggingar. Dersom ein tek utgangspunkt i at MK skal leggest til skulen utan tilbygg, vil det vere naudsynt å bygge arealet som i dag er snikkarverkstad, om til undervisningsrom for MK. Kostnadene til naudsynt ombygging er vurdert til om lag kr 20 000 pr. kvm eller mellom 3 og 4 mill. kroner.

Leiinga ved Arna vgs ser det som svært uheldig å miste snikkarverkstaden. Dette er den einaste attverande snikkarverkstaden med fullt utrusta maskinpark på dei vidaregåande skulane i Hordaland og representerer difor ein unik ressurs. Verkstaden er eit verdifullt supplement i undervisninga for byggfagelevar samstundes som det er ein ettertrakta ressurs for eksterne aktørar. Både Kunsthøgskulen og Arkitekthøgskulen leiger verkstaden over lengre periodar årleg. I tillegg nyttar Opplæringskontoret for byggfag verkstaden til lærlingopplæring fram mot fagprøven.

Vidare vurderer fylkesrådmannen det som lite hensiktsmessig å legge tilbodet til ein skule utan studie-spesialisering. Denne vurderinga byggjer på at studiespesialisering i tillegg til MK gir fleksibilitet med tanke på dimensjonering av tilboda mellom to skuleår og gir grunnlag for eit breiare programfagtilbod for elevane.

2. Rehabilitering av Fana gymnas

I framlegget til skulebruksplan frå 2012 vart minimum i rehabiliteringskostnader oppgitt til om lag 75 mill. kroner, medan eigedomsavdelinga si overordna vurdering av rehabiliteringskostnader gjort i 2015, er på om lag 210 mill. Desse to anslaga kan ikkje samanliknast direkte. Den første vurderinga gir ikkje rom for endringar i strukturen i bygget, berre oppgradering av overflater og ei delvis oppgradering av tekniske anlegg. I tillegg viser erfaringstal frå andre prosjekt at 75 mill. er sett alt for lågt også for ei slik oppgradering.

I samband med stort fokus på godkjenning av skular etter «Forskrift om miljøretta helsevern i barnehagar og skular m.v.» i 2012, vart det ved eigedomsavdelinga gjort ei grov vurdering av etterslep i vedlikehaldet. Denne vurderinga var basert på utføring av vedlikehald på eksisterande bygg og tekniske installasjonar og i mindre grad oppgradering utanom det som var nødvendig for godkjenning av skulen. Kostnader for dette vedlikehaldsetterslepet og mindre oppgradering vart for Fana gymnas grovt vurdert til 75 mill. i 2012. Eigedomsavdelinga har i mange år gjennomført del-rehabilitering på eksisterande bygg, då gjerne avgrensa til tekniske installasjonar som varme- og ventilasjonsanlegg, elektroinstallasjonar og mindre bygningsmessige inngrep som nye vindauge, dører og tak.

Dei siste åra er det sett i gang større rehabiliteringsprosjekt der ein i stor grad prøver å oppgradere bygningsmassen til dagens forskriftskrav, TEK 10. Dette er gjort for at eldre skular, så langt som mogleg, skal ha ein kvalitet som gjer at alle lover og forskrifter er tilfredsstillt og at intensjonen i klimaplanen skal vere følgd opp. Det er også viktig at skulen vert sett i stand så raskt som mogleg og til eit nivå som gjer at ein ikkje må inn med forstyrrande arbeid år etter år. Fana gymnas består av ein eldre bygningsmasse frå 1916, 1932 og 1957.

Eigedomsavdelinga vurderer det slik at skal denne bygningsmassen framleis nyttast til skule, krev det omfattande rehabilitering. Dette er eit mykje meir omfattande arbeid enn det som var kalkulert til 75 mill. i 2012. Med erfaring frå liknande prosjekt, som rehabilitering av Årstad vidaregåande skule samt forprosjektmateriell frå andre rehabiliteringsprosjekt, ser ein at kostnadene fort kjem opp i 30.000,- kr/m². Dette er bakgrunnen for at ein har rekna at kostnader for omfattande rehabilitering av Fana gymnas vil ligge mellom 210 og 280 mill. Eit slikt omfattande prosjekt vil gjere at skulen må flyttast frå medan arbeidet pågår.

Fana gymnas vart bygd i ei tid då det ikkje var tenkt på at skulens innhald eller romstruktur trong endring i løpet av levetida til bygget. Det vil seie at bygget har svært dårleg fleksibilitet. Å endre romstorleik eller romstruktur er svært krevjande. Kostnader for større endringar ligg ikkje inne i den nye kalkyla. Det vil seie at sjølv etter ei stor rehabilitering vil skulen framleis ha små klasserom og dårleg logistikk. Bygget er også langt og smalt med mange ytterveggar i forhold til nyttearealet. Dette er svært energikrevjande, noko vi også ser på energioppfølginga.

Skal Fana gymnas framleis nyttast som vidaregåande skule, bør ny skule byggast. Erfaringstal for ny skule tilseier ein pris på ca. 40.000,- kr/m².

I samband med sak 78/15 sette representanten **Solbjørg Marjala frå Raudt** fram følgjande «bestilling» til administrasjonen:

"Kan me få ein oversikt over dei private skulene i heile fylket? I budsjettet (på side 40 og 41) får vi få ein oversikt over alle elevar på alle dei offentlege skulene i fylket. Her får vi også vite budsjettet til den enkelte skule og kor mykje den enkelte skule brukar per elev. Kan me få den same oversikta over dei private skulene, kva private skuler har vi, kva budsjett har den enkelte skule og kor mykje brukast per elev. Kan vi få det?"

Vidare har fylkestingsrepresentant **Terje Kollbotn** (Raudt) stilt fylkesrådmannen følgjande spørsmål:

1. *«I fylkesrådmannen sitt budsjettforslag for 2016 er det på s. 40 og s. 41 ein full oversikt over alle fylkeskommunale vidaregåande skular, med budsjett, elevtal, budsjett pr. elev og andel av elevtal.*
2. *Eg ber om tilsvarande oversikt over alle private vidaregåande skular i fylket.*
3. *Eg ber om full oversikt over eigarskap og finansiering av dei ulike private vidaregåande skulane i Hordaland.*
4. *Eg ber om svar på om noen av dei private vidaregåande skulane i Hordaland har vore granska av Utdanningsdirektoratet for brot på friskulelova, og i tilfelle kva skular og med kva resultat.»*

Når det gjeld tal på privatskular i Hordaland og elevtalet på dei respektive skulane, viser tabell 1 og tabell 2 under ei oversikt over dette. Tala er henta frå Statistisk sentralbyrå (SSB) og viser elevtala frå og med skuleåret 2011/2012 til og med skuleåret 2014/2015. Det er ikkje etablert nye private skular i Hordaland i 2015.

Tabell 1 viser elevtal på privatskular i Hordaland på alle utdanningsprogram:

Skule	Kommune	2011	2012	2013	2014
HOP VIDEREGÅENDE SKOLE	Askøy	31	32	54	75
AKADEMIET BERGEN AS	Bergen	404	404	463	497
BERGEN PRIVATE GYMNAS AS	Bergen	398	443	470	468
DANIELSEN INTENSIVGYMNAS	Bergen	319	316	317	311
DANIELSEN VIDEREGÅENDE SKOLE	Bergen	528	535	565	544
KROKEIDSEENTERET AS	Bergen	96	157	143	152
RUDOLF STEINERSKOLEN I BERGEN	Bergen	64	52	60	56
SONANS VIDEREGÅENDE SKOLE BERGEN	Bergen	85	116	158	177
ST. PAUL SKOLE	Bergen	0	45	87	178
STEINERSKOLEN PÅ SKJOLD	Bergen	0	0	0	25
FRAMNES KRISTNE VIDAREGÅENDE SKULE	Kvam	254	252	261	265
KONGSHAUG MUSIKKGYMNAS	Os	92	90	89	91
Sum		2271	2442	2667	2839

Tabell 2 viser elevtal på privatskular i Hordaland på studiespesialiserande (ST)

Skule	Kommune	2011	2012	2013	2014
HOP VIDEREGÅENDE SKOLE	Askøy	0	0	0	0
AKADEMIET BERGEN AS	Bergen	234	237	295	338
BERGEN PRIVATE GYMNAS AS	Bergen	264	308	338	334
DANIELSEN INTENSIVGYMNAS	Bergen	319	316	317	311
DANIELSEN VIDEREGÅENDE SKOLE	Bergen	467	476	504	482
KROKEIDESENTERET AS	Bergen	0	0	0	0
RUDOLF STEINERSKOLEN I BERGEN	Bergen	64	52	60	56
SONANS VIDEREGÅENDE SKOLE BERGEN AS	Bergen	85	116	158	177
ST. PAUL SKOLE	Bergen	0	45	87	178
STEINERSKOLEN PÅ SKJOLD	Bergen	0	0	0	25
FRAMNES KRISTNE VIDAREGÅANDE SKULE	Kvam	165	162	171	175
12 KONGSHAUG MUSIKKGYMNAS	Os	0	0	0	0
Sum		1598	1712	1930	2076

Dei andre spørsmåla frå dei to representantane Marjala og Kollbotn gjeld opplysningar Hordaland fylkeskommune ikkje har direkte tilgang på. Fylkesrådmannen har difor retta ein førespurnad om dette til Utdanningsdirektoratet (UDIR) via Utdanningsavdelinga hjå Fylkesmannen i Hordaland. Fylkesrådmannen må difor kome tilbake til dette når det eventuelt ligg føre ei tilbakemelding frå UDIR.

Notat

Dato: 30.10.2015
Arkivsak: 2015/10846-2
Saksbehandlar: birhau

Til:	Yrkesopplæringsnemnda Opplærings- og helseutvalet Fylkesutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Tillegg til sak Justering av tilbodsstrukturen, skuleåret 2016/2017

Opplæringsavdelinga har blitt kontakta av bransjeorganisasjonen for overflateteknikk med førespurnad om det er mogeleg å opprette eit tilbod om Overflateteknikk vg2 ved Askøy vidaregående skole.

Det har ikkje vore tilbod innan overflateteknikk i Hordaland dei siste åra. Årsaka er at søkjarane har vist svært låg interesse for tilbodet. Bransjen uttrykkjer at det er stor trong for fagutdanna personar innan faget. Askøy vidaregående skole støttar bransjen sitt innspel. Skulen har eit lokale som kan tilpassast for overflateteknikk. Fylkesrådmannen tilrår at det vert oppretta eit tilbod innan overflateteknikk skuleåret 2016/17. Avgjerd om innkjøp av utstyr og tilpassing av lokale må vente til etter søknadsfristen 1. mars.

Fylkesrådmannen legg følgjande tillegg inn i si innstilling:

- Tilbod om vg2 Overflateteknikk vert oppretta ved Askøy vidaregående skole.

Notat

Dato: 20.11.2015
Arkivsak: 2015/10846-3
Saksbehandlar: eliwik

Til: Utval for opplæring og helse
Fylkesutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Tillegg 2 - evt. oppretting av Vg1 Medieproduksjon skuleåret 2016/17

I saka «Justering av undervisningstilbodet, skuleåret 2016/17» er det ikkje tilrådd oppretting av Vg1 Medieproduksjon i Hordaland. Som kjent er dette eit tilleggsprogram til Vg1 Design og handverk. Grunngevinga for dette er at tilbodet er svært «smalt» i høve til læreplassar i dei to lærefaga Fotograffaget og Mediografikarfaget, og at det difor også er svært få søkjarar til desse faga i gjeldande struktur.

Ut frå dette meiner fylkesrådmannen at det truleg ikkje vil vere søkjargrunnlag for eit slikt tilbod. Likevel ser ein at det bør vere mogleg å sjå om dette stemmer ved å gjere tilbodet søkbart på vigo.no i samband med søknadsregistreringa som opnar 10. januar 2016. Dette kan gjerast ved at Vg1 Medieproduksjon blir gjort søkbart på Årstad videregående skole for komande skuleår, men ikkje formelt oppretta før ein ser søkjargrunnlaget og konsekvensane av ei slik oppretting i høve til framtidige læreplassar.

Den formelle avgjerda om eventuell oppretting av tilbodet kan dermed gjerast etter prognoseinntaket i mars 2016. Ein får på den måten betre tid på dette, og kan sjå dette meir i høve til oppretting av Media City Bergen frå 2017. Grunngevinga for framlegget om Årstad videregående skole er at skulen har det desidert største tilbodet i fylket innanfor utdanningsprogrammet Design og handverk.

Arkivnr: 2014/10030-52

Saksbehandlar: Odd Bjarne Berdal

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Administrasjonsutvalet	21/15	09.11.2015
Utval for opplæring og helse	78/15	10.11.2015
Fylkesutvalet	276/15	18.11.2015
Utval for opplæring og helse	99/15	03.12.2015
Fylkestinget		08.12.2015
Fylkesutvalet		03.12.2015

Dimensjonering av Studiespesialisering (ST) i Bergen

Dimensjonering av Studiespesialisering (ST) i Bergen. Etablering av nye studieførebuande utdanningsprogram i Hordaland innan Medier og kommunikasjon (MK) og Kunst, design og arkitektur (KDA)

Samandrag

I denne saka vil fylkesrådmannen legge fram forslag til struktur og dimensjonering av Studiespesialisering (ST) i Bergen. Det vert også lagt fram forslag om struktur og dimensjonering av dei nye studieførebuande programma Medier og kommunikasjon (MK) og Kunst, design og arkitektur (KDA).

I Bergen har det over ein lang periode vore ein relativt stor overkapasitet på elevplassar på ST. Det har i fleire år vore trong for ein heilskapleg gjennomgang av tilbodsstrukturen på ST i Bergen. Særleg kritisk er overkapasiteten i Bergen Vest. Fana gymnas er ei sentral brikke i vurderinga av framtidig struktur på ST, då denne skulen vil ha dimensjonerande konsekvensar i eigen bydel, men og i dei omkringliggjande bydelane.

Hovudproblemstillinga er at for mange skular tilbyr ST, slik at innsøkinga ikkje er berekraftig. Fleire skular greier ikkje å få nok parallellar i høve til dei økonomiske rammene. Skulebygga vert dårleg utnytta, og lågt elevtilfang frå Vg1 gjer at skulane ikkje kan tilby elevane det fagtilbodet dei ønskjer på Vg2 og Vg3.

Frå hausten 2016 skal det innførast to nye studieførebuande utdanningsprogram, Medier og kommunikasjon og Kunst, design og arkitektur. For MK inneber dette nye læreplanar og ei konvertering frå eit yrkesfagleg program til eit studieførebuande program. Ettersom MK og KDA er studieførebuande program, er det naturleg å handsame dimensjoneringa av dei i samanheng med strukturen på ST i Bergen.

I forslaget til plassering og dimensjonering legg fylkesrådmannen vekt på ei betre utnytting av eksisterande skulebygg og at ein avhendar dei bygga som er minst tenlege å behalde som skulebygg for framtida. Dette betyr at det i forslaget ikkje ligg føresetnader om nybygg eller påbygg utover dei byggeprosjekta som allereie er i gong.

Både når det gjeld dimensjoneringa av ST i Bergen og MK og KDA, legg fylkesrådmannen til grunn strukturelle endringar som har verknad frå skuleåret 2016/2017.

Forslag til innstilling

1.	Fylkestinget vedtek tilbudsstruktur og dimensjonering på Studiespesialisering i Bergen og på dei nye studieførebuande programma Medier og kommunikasjon og Kunst, design og arkitektur i Hordaland etter forslag A som vist i tabell i under.			
	Skule	Forslag A		
		KDA	MK	ST
	Amalie Skram vgs	0	180	630
	Bergen Katedralskole	0	0	648
	Fana Gymnas	0	0	0
	Fusa vgs	90		
	Fyllingsdalen vgs	0	0	360
	Garnes vgs	0	0	0
	Knarvik vgs	0		
	Laksevåg vgs	0	0	0
	Langhaugen vgs	0	0	450
	Nordahl Grieg vgs	0	180	545
	Olsvikåsen vgs	0	0	360
	Sotra vgs	0	0	
Sandsli vgs	0	0	450	
Stord vgs	0	90		
Årstad vgs	180	0	180	
Tertnes vgs	0	0	735	
Voss Gymnas	90	0		
Sum	360	450	4358	
2.	Innføringsklassa for minoritetsspråklege på Fana Gymnas og påbygg ved Garnes vgs vert lagt ned. Eventuell oppretting av desse tilboda ved andre skular vert tatt stilling til ved prognoseinntaket.			
3.	Flytting av utdanningsprogrammet Service og samferdsel (SS) frå Nordahl Grieg vgs til Stend vgs vert gjennomført med verknad frå hausten 16/17. IKT servicefag Vg2 på Nordahl Grieg vgs vert lagd ned.			

Saksprotokoll i administrasjonsutvalet - 09.11.2015

Sveinung Valle (A) sette på vegner av A, KrF, H og FrP fram slikt forslag:

«Administrasjonsutvalet ønskjer ikkje å gjera realitetsvedtak i saka om dimensjonering av studiespesialisering så tidleg i den politiske handsaminga av saka.»

Kari Løkensgård Bjørnsvik (Unio) sette fram slikt forslag:

«Det bør setjast av midlar til kompetanseutvikling for lærarar, som ein del av omstillingsprosessen knytt til studiespesialisering i Bergen.»

Forslaget frå Kari Løkensgård Bjørnsvik vart omgjort til eit oversendingsforslag på vegner av A, KrF, H, FrP, LO-K, YS-K, Unio og Akademikerne.

Røysting

Valle sitt forslag vart samrøystes vedteke som innstilling mot ingen røyster for fylkesrådmannen sitt forslag.

Bjørnsvik sitt forslag vart oversendt til fylkesrådmannen på vegner av forslagsstillarane utan realitetsbehandling.

Innstilling

Administrasjonsutvalet ønskjer ikkje å gjera realitetsvedtak i saka om dimensjonering av studiespesialiserande så tidleg i den politiske handsaminga av saka.

Saksprotokoll i Utval for opplæring og helse - 10.11.2015

Representanten **Tor Andre Ljosland** sette fram følgjande forslag på vegner av KRF/AP/SP/SV/R:

«Saka utsettast».

Røysting

Utsetjingsforslaget vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Saka utsettast.

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 19.11.2015

Saka var utsett i utval for opplæring og helse, og vart difor ikkje behandla.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 27.10.2015

Bakgrunn

I Bergen har det i ein lang periode vore ein relativt stor overkapasitet på elevplassar på ST. Elevsøkinga viser at elevane søker mot skulane i sentrum. Dei fleste privatskulane er store på studiespesialisering, og

desse er i all hovudsak lokaliserte i sentrum. Hordaland fylkeskommune satsar på eit omfattande tilbod i sentrum og møter konkurransen frå privatskulane mellom anna gjennom Amalie Skram vgs og utviding av tilbodet på studiespesialisering på Bergen Katedralskole. Samtidig er det overkapasitet i bydelane. Slik situasjonen er i Bergen med omsyn til søkjemønster og kvar elevane bur i forhold til kvar dei går på skule, kan ein ikkje sjå på tilbodet i bydelane isolert sett. Det er naudsynt å vurdere kapasiteten på ST i Bergen samla.

I Bergen er det trong for ein heilskapleg gjennomgang av tilbodsstrukturen på ST. Særleg kritisk er overkapasiteten i Bergen Vest. Fana gymnas er ei sentral brikke i vurderinga av framtidig struktur på ST, då denne skulen vil ha dimensjonerande konsekvensar i eigen bydel, men og i dei omkringliggjande bydelane.

Hovudproblemstillinga er at for mange skular tilbyr ST, slik at innsøkinga ikkje er berekraftig. Fleire skular greier ikkje å få nok parallellar i høve til dei økonomiske rammene. Skulebygga vert dårleg utnytta, og lågt elevtilfang frå Vg1 gjer at skulane ikkje kan tilby elevane det fagtilbodet dei ønskjer på Vg2 og Vg3. Skulane uttrykkjer tydeleg at det er trong for ei avklaring av situasjonen.

Hordaland fylkeskommune er i ein økonomisk situasjon der det er naudsynt å få ned gjeldsgraden og difor auke betaling av renter og avdrag. Dette gjer at også opplæringssektoren må redusere sine driftskostnader. Skal ein gjere dette utan ei generell utarming av undervisningstilbodet, må ein gjere strukturelle grep slik at driftskostnadene vert redusert gjennom å samla fagmiljø, avhenda overflødig bygningsmasse og utnytte eksisterande skulebygg betre.

Då skulebruksplanen vart handsama i Fylkestinget i mars 2013, vart det ikkje gjort vedtak som dempa overkapasiteten på ST i Bergen. Det har difor vore ein vedvarande overkapasitet innan ST. Sidan 2013 har elevtalet gått ned, det er etablert fleire privatskular, Amalie Skram vgs har halde oppe elevtalet i høve skulane i sentrum som vart lagt ned, og kapasiteten på Bergen katedralskole og Tertnes vgs vert auka dei komande åra. Samstundes har tilboda på Garnes vgs, Olsvikåsen vgs, Fyllingsdalen vgs, Laksevåg vgs og Fana gymnas vore oppretthaldne.

I sak om oppfølging av skulebruksplanen vart det i fylkesutvalet fatta følgjande vedtak 24.09.2014:

«Region Sør og ST Stor-Bergen

a) Avgjerda om framtida til Fana gymnas vert framskunda med eitt år, og forslag til framtidig struktur på studiespesialisering utdanningsprogram i Stor-Bergen vert lagt fram som politisk sak våren 2015. Fysisk samanslåing av Arna vgs og Garnes vgs må vurderast i denne samanheng.

Bergen Vest

a) Strukturelle endringar i tilbodsstrukturen i Bergen Vest heng saman med tilbodsstrukturen på ST i Stor-Bergen. Våren 2015 skal det takast ei avgjerd om tilbodet i Bergen Vest. Dette vil innebere at eventuelle strukturelle endringar vil bli sett i verk frå skuleåret 2016/2017.»

Oppfølginga av vedtaket frå 24.09.14 er blitt utsett til hausten 2015 og vert difor følgd opp i denne saka.

Frå hausten 2016 skal det innførast to nye studieførebuande utdanningsprogram, Medier og kommunikasjon og Kunst, design og arkitektur. For MK inneber dette nye læreplanar og ei konvertering frå eit yrkesfagleg program til eit studieførebuande program. KDA representerer ei satsing på dei estetiske faga i den vidaregåande skulen. KDA erstattar studiespesialisering med formgjeving (ST-FO) og får nye læreplanar.

Ettersom MK og KDA er studieførebuande utdanningsprogram, er det naturleg å sjå dimensjoneringa av dei i samanheng med strukturen på ST i Bergen. I denne saka vil fylkesrådmannen difor legge fram forslag til dimensjonering på ST i Bergen og på MK og KDA i Hordaland.

Denne saka er ei vurdering av tenleg struktur på ST i Bergen. I saka ligg det difor ikkje ei vurdering av fagmiljøet på skulane. Arealvurderingane av skulebygga byggjer på det arbeidet som vart gjort i skulebruksplanen. Vidare legg ein til grunn dei same kriteria og prinsippa som ligg i skulebruksplanen. Både

når det gjeld dimensjoneringa av ST i Bergen og MK og KDA, legg fylkesrådmannen til grunn strukturelle endringar som har verknad frå skuleåret 2016/2017.

Studiespesialisering i Bergen

Tabellen under viser ei oversikt over skulane med ST i Bergen, vedteken dimensjonering på ST og elevtala for skuleåra 14/15 og 15/16.

Oversikt skular i Bergen - Studiespesialisering (ST)			
Skule	Vedteken dimensjonering*	Elevtal haust 14	Elevtal haust 15
Amalie Skram videregående skole	810	825	828
Bergen Katedralskole	648	402	476
Fana gymnas	400	365	293
Fyllingsdalen videregående skole	270	198	200
Garnes vidaregåande skule	180	112	115
Laksevåg videregående skole	270	237	243
Langhaugen videregående skole	595	433	438
Nordahl Grieg videregående skole	595	535	545
Olsvikåsen videregående skole	270	271	220
Sandsli videregående skole	430	440	431
Tertnes videregående skole U.Pihl	735	298	329
U. Pihl videregående skole		213	232
Sum	5203	4329	4350
Skilnad		874	853

* Viser ein vedtatt kapasitet på ST i Bergen etter: 1. Fylkestinget sak 1/13 Skulebruksplanen, 2. Fylkesutvalet sak 15/2015 Bergen Katedralskole, 3. Fylkestinget sak 48/2015 Nye skular i Åsane

Ledig kapasitet

Ser ein på skilnaden mellom dagens elevtal og den vedtekne dimensjoneringa i tabellen over, viser denne ein ledig kapasitet på 853 elevplassar for skuleåret 15/16. Kva som er det reelle talet på ledig kapasitet, er likevel ikkje heilt enkelt og gi eit eksakt tal på, og vil sjølvstøtt variere noko frå år til år. Dette heng saman med kapasitet og fleksibilitet i bygga, oppfylling av klassar, storleik på klasserom og i kva grad kapasiteten er oppfylt på andre utdanningsprogram ved skulane.

For skular som nye Tertnes/U.Pihl og Bergen Katedralskole viser vedteken dimensjonering ein kapasitet som først er realisert når byggjearbeida der er ferdigstilt, etter planen frå skuleåret 18/19. Når det gjeld Langhaugen vgs, føreset den vedtekne dimensjoneringa der at skulen vert utvida med tilbygg. For skular som Fana gymnas, Fyllingsdalen vgs, Garnes vgs, Laksevåg vgs og Olsvikåsen vgs er den reelle kapasiteten på ST i skulebygga til saman på fleire hundre plassar meir enn den vedtekne dimensjoneringa. Amalie Skram vgs har nokre fleire elevar enn vedteken dimensjonering. Skulen har store, romslege undervisningsrom og pressar ikkje på nokon måte undervisningsarealet med dette.

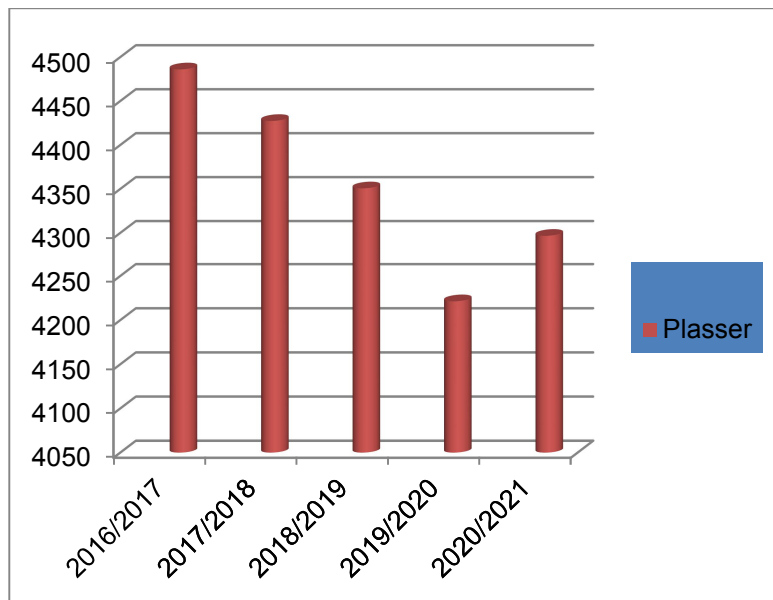
I tillegg er det fleire skular i dei nære nabokommunane til Bergen som har ledig kapasitet. Til dømes har Os gymnas kapasitet til over 120 fleire elevar.

Ei nøktern vurdering av ledig kapasitet på ST i Bergen for skuleåret 2016/2017 er på om lag 900 elevar, men ettersom det er såpass mange faktorar som spelar inn i ei slik vurdering, er det truleg betre å operere med eit intervall på mellom 850 og 1150 plassar i ledig kapasitet. Dersom det vert etablert fleire private skular med ST-tilbod i Bergen, vil dette ytterlegare auke ledig kapasitet (jf FUV sak 212/15).

Når ein her vurderer ledig kapasitet på ST i Bergen, er kapasiteten på dei andre utdanningsprogramma på dei aktuelle skulane ikkje tatt med. Det vil seie at om det er ledig kapasitet på eit anna fagområde på skulen, er ikkje denne rekna inn som ledig kapasitet på ST. Ei endring av strukturen på desse tilboda med

siktemål om å samle fagmiljø og utnytte skulebygga betre ville truleg kunne auke den samla kapasiteten på ST i Bergen ytterlegare. Fylkesrådmannen vil komme attende til dimensjonering og plassering av andre fagområde i rulleringa av skulebruksplanen våren 2016.

Elevtalsutvikling – Trong for elevplassar på ST i Bergen

Stipulert trong for plassar på ST

Skuleår	Trong plassar på ST i Bergen
2016/2017	Om lag 4500
2017/2018	Om lag 4400
2018/2019	Om lag 4350
2019/2020	Om lag 4200
2020/2021	Om lag 4300

Tabellen/diagrammet over tek utgangspunkt i veksten i SSB sin befolkningsprognose for Bergen og viser ein stipulert trong for elevplassar i Bergen fram til skuleåret 20/21. Ser ein på prognosane vidare framover, viser desse ein moderat auke fram til skuleåret 23/24, før det er ein sterkare auke fram mot 26/27. Derifrå snur tendensen med ein nedgang fram til 30/31.

Som nemnt tidlegare, er det allereie i gong byggjeprojekt som vil utvide kapasiteten på ST med fleire hundre plassar frå skuleåret 18/19. Frå dette skuleåret vil forventna trong for elevplassar på ST vere på om lag same nivå som i dag.

Det kan vere at dei nye programma fører til ein reduksjon i trongen for ST-plassar i sentrum, men dette er det ikkje tatt omsyn til i tabellen over. Ein effekt av dette vil truleg vere låg. Forhold som færre læreplassar og ein tendens til at studieførebuande fag vinn fram framfor yrkesfaga vil motverke ein slik effekt.

Medier og kommunikasjon (MK)

Frå og med hausten 2016 vil programmet endre seg frå å vere eit yrkesfagleg program til eit studieførebuande program. Dei nye fagplanane kjem ut på høyring 1. november 2015 og vil difor ikkje vere endeleg avklart før utpå nyåret. I vurderinga når det gjeld plasseringa av det nye tilbodet, er det lagt til grunn ein klassestorleik på linje med andre studieførebuande program, og at tilbodet bør plasserast ved skular som har ST. Dette kan likevel ikkje vere eit absolutt vilkår. Det er gode døme i Hordaland på at ein får gode studieførebuande utdanningsprogram, som til dømes Idrett (ID), ved skular som ikkje har ST. Ei slik vurdering må sjåast i samanheng med fasilitetane på skulane og dei andre fagtilboda.

Den yrkesfaglege biten av MK er frå Utdanningsdirektoretet førebels foreslått lagt under Design og handverk (DH). Frå hausten 2016/17 vert det difor ei mindre justering av strukturen innanfor DH. Her kan ein no søkje faget Medieproduksjon med eigen kode til Vg1. Det er førebels ikkje avklart korleis den endelege strukturen på dette faget blir. Dette blir avgjort etter den sentrale gjennomgangen av yrkesfaga. Faget er elles så smalt at det for seinare skuleår truleg berre kan bli aktuelt å opprette i Bergen.

Plassering av yrkesfaga generelt kjem ein attende til etter den sentrale gjennomgangen av yrkesfaga og i rullering av Skulebruksplanen våren 2016. Eventuelle endringar vil tidlegast ha verknad frå hausten 2017.

Tabell: Skular med tilbod om MK i dag

Oversikt skular med MK			
Skule	Region	Elevtal 14/15	Elevtal 15/16
Stord vgs	Sunnhordland	53	51
Etne vgs	Sunnhordland	10	6
Voss husflidskole	Voss/Hardanger	40	39
Nordahl Grieg vgs	Sør	106	107
Garnes vgs	Nord	52	70
Amalie Skram vgs	Sentrum	15*	
Årstad vgs	Sentrum	49	42
Laksevåg vgs	Vest	109	87
Total		434	402
<i>* Vg3 frå BHG</i>			

Tabellen over viser plassering av MK-tilbodet i dag samt elevtalet på faget for skuleåret 14/15 og 15/16. Desse åra har faget hatt ein tydeleg nedgåande tendens med tanke på elevsøking. Som eit studie-førebuande program utgjør eit samla elevtal på 402 elevar knappe 4 parallellar. I 2013 var det samla elevtalet i faget 498 elevar. Kva endringa av studieretning har å seie for rekrutteringa til faget, er vanskeleg å seie, men det er naturleg å leggje ei nøktern dimensjonering til grunn.

Media City Bergen

I 2017 vil Bergens Tidende, Bergensavisen, NRK, TV2 og UiB ved deler av Institutt for informasjons- og medievitskap bli samla i eit stort medietun i Lars Hilles gate (tidlegare DNB).

Den overordna ambisjonen for Media City Bergen er: "å skape eit internasjonalt leiande miljø for innovasjon og kunnskapsutvikling innanfor mediefeltet." Ved å opprette ei slik medieklynge ønskjer aktørane å auke den faglege samhandlinga mellom medie-, teknologi- og utdannings- og forskingsmiljø. Media City Bergen har som mål å leggje til rette for nyskaping og kunnskapsutvikling innan relevante verksemdar.

Hordaland fylkeskommune har både på politisk og administrativt nivå vore i drøftingar med aktørane i Media City Bergen for å sjå på moglegheit for samarbeid mellom mediebyen og skular med utdanningsprogrammet MK på vidaregåande skule. Innhaldet i sonderingane har blant anna dreia seg om undervisning, undervisningslokale, produksjonslokale, praksisutplassering og fagleg samarbeid for tilsette. Dette kan vere spiren til å skape eit unikt samarbeid mellom offentleg vidaregåande skule, universitet og næringsliv innan mediefaget.

I eit slikt samarbeid verkar det mest tenleg at det vidaregåande tilbodet er plassert på ein skule i nærleiken av Media City Bergen, og dette har UiB vore tydeleg på at dei ønskjer. Dei nye læreplanane for MK er som nemnt ikkje klare, og det er difor for tidleg å seie noko om korleis den faglege profilen underbyggjer eit tett samarbeid med Media City Bergen.

Kunst, design og arkitektur (KDA)

Frå og med hausten 2016 vert Studiespesialisering med formgjeving (ST-FO) fasa ut. I staden vert det studieførebuande programmet KDA oppretta. Dette representerer ei satsing på estetiske fag i skulen og eit tydlegare skilje mellom DH-fag og formgjevingsfag. Dei nye fagplanane er no ute på høyring. Kva som vert det endelege resultatet når dei nye fagplanane ligg føre, er enno ikkje avklart. Likevel ligg det ein intensjon om at utdanningsprogrammet bør ligge til ein studiespesialisierende skule m.a. fordi høyringsutkastet legg opp til at 50 % av programfaga skal takast frå studiespesialisering. Med tanke på at faget også skal kunne vere eit tilbod for dei som ønskjer å studere vidare som t.d. til arkitekt og ingeniør, bør faget leggjast til ein skule som kan gje elevane studiespesialisierende programfag innan realfag.

Tabell: Oversikt Studiespesialisering med formgjeving (ST-FO)

Skule	Region	Elevtal 14/15	Elevtal 15/16
Voss husflidskule	Voss/Hardanger	47	23
Fusa vgs	Sør	53	55
Knarvik vgs	Nord	29	21
Tertnes vgs	Nord	48	31
Olsvikåsen vgs	Vest	44	43
Sotra vgs	Vest	38	18
Total		259	191

Tabellen over viser det samla tilbodet og elevtalet på ST-FO i Hordaland for skuleåra 14/15 og 15/16. Faget har hatt ei negativ utvikling med tanke på rekruttering dei siste åra, og det samla elevtalet er på under 200 elevar inneverande skuleår. Dette tilsvarar rett i overkant av to parallellar. Det samla tilbodet kunne fint vore lagt til ein skule om ein ikkje tek omsyn til geografi.

På Voss er nye Voss gymnas under bygging. Skulen er programmert og vert bygd for eit ST-FO-tilbod og vil difor ha veileigna rom for eit KDA-tilbod. På Tertnes vgs er ikkje ST-FO ein del av den vedtekne tilbodsstrukturen som er grunnlag for byggjearbeidet ved dei nye skulane i Åsane.

I dag ligg det største tilbodet på ST-FO på Fusa vgs. Denne skulen har ikkje ST, men kombinerer den studieførebuande undervisninga med sitt TAF-tilbod og gjev elevane tilbod om fordjuping innan realfag.

Ei satsing på estetiske og almenndannande fag frå sentralt hald og eit nytt namn som kommuniserer kva programmet skal innehalde, kan gi auka rekruttering. Vidare kan ein rekne med at elevar som vil søkje KDA, alternativt vel ST. Difor vil ein skule som får det nye tilbodet, kunne auke inntaket på ST i eit 1:1 forhold om dei ikkje fyller opp kapasiteten på KDA. Likevel tilseier noverande elevtal at det vert lagt til grunn ei nøktern dimensjonering.

Forslag til ny struktur ST Bergen, MK og KDA

I det følgjande er fylkesrådmannen sitt forslag vist med ein tabell for kvart utdanningsprogram. Tilboda bør sjåast i samanheng, og den samla oversikta blir difor vist i den siste tabellen.

Ny struktur ST Bergen

Forslag tilbodsstruktur ST Bergen			
Skule	Elevtal 15/16	Forslag A	Forslag B
Amalie Skram vgs	828	630	720
Bergen Katedralskole	476	648	648
Fana gymnas	293	0	0
Fyllingsdalen vgs	200	360	360
Garnes vgs	115	0	0
Laksevåg vgs	243	0	180
Langhaugen vgs	438	450	450
Nordahl Grieg vgs	545	545	545
Olsvikåsen vgs	220	360	270
Sandsli vgs	431	450	450
Årstad vgs	0	180	180
Tertnes vgs	329	735	735
U. Pihl vgs	232	0	0
Sum	4350	4358	4538

Tabellen over viser to forslag, A og B, til ny tilbodsstruktur på ST i Bergen. For Amalie Skram vgs og Olsvikåsen vgs er det ein direkte samanheng mellom dimensjoneringa av høvesvis MK og ST og KDA og ST.

I forslaget til plassering og dimensjonering av ST i Bergen legg fylkesrådmannen til grunn ei betre utnytting av eksisterande skulebygg og at ein avhendar dei bygga som er minst tenleg å behalde som skulebygg for framtida. Dette betyr at i forslaga A og B er det ingen føresetnader om nybygg eller påbygg utover dei prosjekta som allereie er i gang ved Tertnes vgs og Bergen Katedralskole. Det kan likevel ikkje utelukkast at det må gjerast nokre tilpassingar og noko rehabilitering.

I både A og B vert tilboda på Fana gymnas og Garnes vgs foreslått lagt ned. B viser eit alternativ der ein opprettheld ST-tilbodet på Laksevåg vgs. Fylkesrådmannen tilrår alternativ A.

Ny struktur MK

Forslag tilbudsstruktur MK –studieførebuande

Skule	Region	Elevtal 15/16	Forslag A	Forslag B
Stord vgs	Sunnhordland	51	90	90
Etne vgs	Sunnhordland	6	0	0
Voss gymnas	Voss/Hardanger	39	0	0
Nordahl Grieg vgs	Sør	107	180	180
Garnes vgs	Nord	70	0	0
Amalie Skram vgs	Sentrum	0	180	90
Årstad vgs	Sentrum	42	0	0
Laksevåg vgs	Vest	87	0	90
Total		402	450	450

Tabellen over viser to forslag, A og B, til ny tilbudsstruktur på MK i Hordaland. Oppretting av tilbodet på Amalie Skram vgs vil krevje nokre innvendige tilpassingar i bygget. Forslaga samlar tilbodet i Bergen på to skular medan ein etablerer nytt MK på Stord vgs. Forslag B viser eit alternativ der ein legg tilbodet i Bergen på tre skular i staden for to som i forslag A. Skular som ikkje får tilbodet, kan likevel tilby mediefaglege programfag innan ST, slik fleire skular har gjort til no. Fylkesrådmannen tilrår alternativ A.

Ny struktur KDA

Forslag tilbudsstruktur Kunst, design og arkitektur i Hordaland

KDA

Skule	Region	Elevtal 15/16	Forslag A	Forslag B
Voss gymnas	Voss/Hardanger	23	90	90
Fusa vgs	Sør	55	90	90
Knarvik vgs	Nord	21	0	0
Tertnes vgs	Nord	31	0	0
Olsvikåsen vgs	Vest	43	0	90
Sotra vgs	Vest	18	0	0
Årstad vgs	Sentrum	0	180	90
Total		191	360	360

Tabellen over viser to forslag, A og B, til ny tilbudsstruktur på KDA i Hordaland.

Forslaga viser at ein samlar tilbodet i Bergen, medan ein etablerer KDA på to skular utanfor Bergen, i Fusa og på Voss. Skular som ikkje får tilbodet, kan likevel tilby programfag henta frå KDA. Forslag B viser eit alternativ der ein legg tilbodet i Bergen på to skular i staden for ein. Fylkesrådmannen tilrår alternativ A.

Forslag A og B samla oversikt

Ny tilbudsstruktur ST Bergen, MK og KDA i Hordaland - Forslag A og B						
Skole	Forslag A			Forslag B		
	KDA	MK	ST	KDA	MK	ST
Amalie Skram vgs	0	180	630	0	90	720
Bergen Katedralskole	0	0	648	0	0	648
Fana gymnas	0	0	0	0	0	0
Fusa vgs	90			90		
Fyllingsdalen vgs	0	0	360	0	0	360
Garnes vgs	0	0	0	0	0	0
Knarvik vgs	0			0		
Laksevåg vgs	0	0	0	0	90	180
Langhaugen vgs	0	0	450	0	0	450
Nordahl Grieg vgs	0	180	545	0	180	545
Olsvikåsen vgs	0	0	360	90	0	270
Sotra vgs	0	0		0	0	
Sandsli vgs	0	0	450	0	0	450
Stord vgs	0	90		0	90	
Årstad vgs	180	0	180	90	0	180
Tertnes vgs	0	0	735	0	0	735
Voss gymnas	90	0		90	0	
Sum	360	450	4358	360	450	4538

Fylkesrådmannen tilrår forslag A. Alternativ B vil på kort sikt gi mykje av dei same innsparingane som alternativ A, men på lengre sikt medfører dette betydeleg større kostnader enn forslag A. Forslag B vil og gjere at overkapasiteten på ST i Bergen vil vare ved, men i mindre grad enn i dagens situasjon.

For strukturendringane lagt fram i forslag A og B legg fylkesrådmannen desse premissane til grunn :

- Fylkesrådmannen vil legge til rette for ei betre utnytting av eksisterande skulebygg og at ein avhendar dei bygga som er minst tenleg å behalde som skulebygg for framtida. Korkje forslag A eller B inneber utbyggingar av eksisterande bygg eller nybygg. Det kan likevel ikkje utelukkast at det må gjerast nokre tilpassingar og noko rehabilitering
- Fana gymnas og Garnes vgs vert foreslått lagt ned i begge forslaga. Tilboda vert heilt avvikla frå 01.08.16. Dette inneber òg at påbygg på Garnes vgs og innføringsklasse for minoritetsspråklege på Fana gymnas vert lagd ned.
- På dei andre skulane vert det ei gradvis avvikling/innføring av tilboda.
- Vedtak frå Fylkestinget sak 1/13 Skulebruksplanen om flytting av tilbodet innan Service og samferdsel frå Nordahl Grieg vgs (NGV) til Stend vgs vert gjennomført med verknad frå skuleåret 16/17. Vg2 IKT servicefag på NGV vert lagt ned med verknad frå skuleåret 16/17.
- På Årstad vgs vert det oppretta ST- tilbod på Vg1, Vg2 og Vg3 frå hausten 2016.
- I dei to skuleåra fram til 2018/19 vil det vere ein lågare kapasitet på ST i Bergen fram til arbeidet på Bergen katedralskole og Tertnes er ferdig. I forslag A vil det vere ei lita underdimensjonering i desse åra. Dette fordeler seg på såpass mange skular og klassar at det i praksis ikkje er eit problem. Det er også fleire grep ein kan gjere for å motverke dette samtidig som ein kan rekne med at det er substitusjon mellom ST og MK og KDA. I tillegg er det ledig kapasitet på ST hjå randskular

til Bergen som t.d. Os gymnas, som har over 120 ledige plassar. Dette gjer at ein også vil kunne tole usikkerheit i byggeprosjekta (Bergen Katedralskole og Tertnes), som gir ein planlagd kapasitetsauke frå skuleåret 18/19.

- Ut frå dagens elevtal på MK og KDA og det faktum at på eit studieførebuande program vil ein parallell utgjere om lag 90 elevar, legg ein opp til ei noko høg dimensjonering på MK og KDA. Det må difor leggest til grunn at ein frå 01.08.16 vil ha eit lågare elevtal på desse tilboda, og at det vert ei gradvis opptrapping om søkjartala tilseier det. Denne elastisiteten mellom programma skal nyttast til å ivareta Vg2- og Vg3-tilboda for elevane frå dei skulane som vert foreslått lagt ned.
- Alternativ aktivitet på Laksevåg er vanskeleg å ta stilling til no. Ein ny samla fagskule ligg førebels ei stund fram i tid og kan vere vanskeleg å seie noko sikkert om. Det er difor ikkje aktuelt å avhende gymnasbygget på kort sikt. Dette representerer difor ein fleksibel ressurs framover. Dette inneber også at påbyggtilbodet på Laksevåg ikkje vert vurdert i denne omgang.

Gjennomføring forslag A og B:

I gjennomføringa vil det vere fleire forhold som må handterast på ein best mogleg måte og i dialog med tilsette og leiinga på skulane.

- Fana gymnas sitt innføringstilbod og Garnes vgs sitt påbyggtilbod er små, eittårige tilbod. Det er fleire gode alternativ for å legge tilbodet til andre skular i Bergen som har dette i dag.
- Frå hausten 2016 er det frå Fana gymnas 183 ST-elevar på Vg2 og Vg3 som må ha eit tilbod. Ved Garnes vgs er det 89 ST-elevar og 57 MK-elevar (yrkesfagleg løp).
- Å stenge Fana gymnas utan ei gradvis nedtrapping er krevjande, samstundes som alternativet kan oppfattast som ei seigpining. Elevane som skal begynne i Vg3, har krav på å kunne fullføre sine programfag som byggjer på programfag i Vg2. Nordahl Grieg vgs og Årstad vgs vil i stor grad ha ein tilbodsstruktur som vil vere dekkande. Det er svært viktig at desse elevane får tilbod i rimeleg nærleik til skulane som vert lagde ned. Ein kan difor halde moglegheitene opne for ei mellomløyning der Fana gymnas har tilbod på Vg3 ytterlegare eitt skuleår. Elles må tilbodet først og fremst bli gitt ved Nordahl Grieg vgs og Årstad vgs. Elevar som skal byrje på Vg2, vil i hovudsak kunne få plass ved dei same skulane.
- Amalie Skram vgs vil kunne gi tilbod til elevane som dette skuleåret går Vg1 og Vg2 på MK frå Garnes vgs, medan Årstad vgs vil kunne gi tilbod til elevane på ST som skal starte på Vg2 og Vg3.

Årstad vgs

Årstad vgs vert lagt inn med KDA- og ST-tilbod i forslaga A og B. Skulen har eit stort Design og handverk- (DH) miljø med variert fagkompetanse samt spesialiserte verkstader både innan DH og andre yrkesfag. Dette representerer eit spennande og unikt potensiale innan dei praktiske faga i KDA. Skulen har ei svært god plassering med tanke på offentleg kommunikasjon. Bybana stoppar rett utanfor skuledøra, og det er i så måte ein veileigna stad å samle KDA-tilbodet i Bergen. Det er viktig at det sammen med KDA vert oppretta eit ST-tilbod på Årstad vgs. ST vil vere ein grunnleggjande føresetnad for å gi eit mest mogleg attraktivt KDA-tilbod ved skulen. I tillegg vil det betra kjønnsbalansen på skulen og gi eit meir variert elevmiljø. Sidan 2012 har Hordaland fylkeskommune investert over 600 mill. i rehabilitering og ombygging av skulen. Det er naudsynt å få ei betre utnytting av desse ressursane. Nye tilbod på KDA og ST vil kunne etablere eit avgjerande utgangspunkt for å vidareutvikle og utnytte skulen sitt potensiale. At skulen får eit løft, er sær

viktig både med tanke på å utnytte ressursane i eksisterande bygningsmasse og i høve til å motverke fråfallet ved skulen.

(Årstad vgs vart ikkje arealvurdert i forhold til tilbud på ST og KDA under arbeidet med skulebruksplanen i 2012. No er byggearbeidet på skulen i stor grad avslutta, og det er difor utført ei ny overordna arealvurdering. Den er vedlagt denne saka)

Økonomi

Skule	Potensiell sparing 2016	
	Delårsverknad	Årsverknad
Fana gymnas	(3 307 636)	(7 276 800)
Garnes vidaregåande skule	(4 169 545)	(9 173 000)
Totalt	(7 477 182)	(16 449 800)
Laksevåg videregående skole (ST)	(2 313 288)	(5 089 233)
Totalt alle skular	(9 790 470)	(21 539 033)

Tabellen over viser eit nøkternt anslag på den kortsiktige kostnadsreduksjonen for forslaga A og B og tek utgangspunkt i opphavleg budsjett for 2015. Innsparingane er utrekna ut frå netto administrasjons- og driftsbudsjett på skulane som er foreslått nedlagde. Samla årleg innsparing er utrekna til om lag 16,5 mill. på kort sikt.

Undervisningstilbodet vert vidareført ved dei andre skulane, og det er difor ikkje rekna inn reduserte kostnader til undervisning. Ein vil likevel rekne med ei innsparing også her ettersom det vert betre oppfyljing av klassar og meir effektiv drift, men først og fremst vil dei attverande skulane få betre økonomiske rammer for sine tilbud.

Når det gjeld innsparinga på Laksevåg vgs, er det ein føresetnad slik den er sett opp i tabellen, at ein ikkje lenger driftar «gymnasbygget». Dette er ikkje realistisk på kort sikt, og det kan også hende at dette bygget er naudsynt til framtidig aktivitet ved skulen. Fylkestinget gjorde 13.10.15 vedtak om at det vert arbeidd vidare med alternativet Nedre Nygård (der Bergen maritime vgs ligg i dag) som framtidig lokalisering av Bergen tekniske fagskole og Bergen maritime fagskole. Dersom dette vert realisert, vil truleg tilbodet på Bergen maritime vgs bli flytta, og Laksevåg vgs vil vere ein aktuell kandidat til å overta dette tilbodet. Fylkesrådmannen vil difor ikkje avgjere kva som skal gjerast med gymnasbygget før framtidig tilbod ved skulen er nærare avklart.

Ved nedlegging av Fana gymnas og Garnes vgs utgjer dei årlege innsparingane berre på drift og administrasjon omlag 16,5 mill.

Personalhandtering

Forslaga fylkesrådmannen legg fram for strukturendringar i denne saka, gjer at mange tilsette vert råka av endringar og omstillingar i høve til sin arbeidssituasjon og sitt noverande tilsettingsforhold i Hordaland fylkeskommune.

Hordaland fylkeskommune har etablerte rutinar for handtering av personale ved omstillingar. Dei mest aktuelle er

- «Dei ni omstillingsreglane»
- «Handsaming av overtalssaker»
- «Moglege tiltak ved omstillingsprosessar».

Desse rutinane kjem i tillegg til lov- og avtaleverk som gjeld ved omstilling, jf. arbeidsmiljølova, hovudavtalen og hovudtariffavtalen.

Med omstilling skal ein forstå gjennomføring av endringar. Omstillingar omfattar alle situasjonar som ber preg av følgjande:

- Rasjonalisering, nedskjering eller nedlegging av verksemd
- Omorganisering eller omstrukturering som vesentleg forandrar arbeidssituasjonen
- Gjennomgripande endringar i arbeidet

Når det er gjort eit politisk vedtak om administrativ eller full samanslåing av skular, nedlegging eller oppstart av nye skular, skal det, i tråd med dei ni omstillingsreglane, lagast ein framdriftsplan for arbeidet. Framdriftsplanen må vere realistisk og vere open for revisjon undervegs.

Fylkesdirektør opplæring, representert ved regionleiarane, leiar omstillingsarbeidet, og omstillingstillitsvalde representerer dei tilsette. HR-seksjonen i HFK har ein støttefunksjon i omstillingsprosessen.

Leiinga har ansvar for å sikre nært samarbeid og medverknad frå aktuelle partar og dei tilsette sine organisasjonar i ein omstillingsprosess. Arbeidsgjevar har eit hovudansvar, men dei tilsette har eit medansvar for positiv medverknad.

Ved dei skulane som er råka av omstillingar, skal det etablerast omstillingsutval med representantar frå arbeidsgjevar og arbeidstakar, i tillegg til verneombod. Leiinga har ansvar for at det vert gjeve rutinemessig informasjon til dei tilsette, og at det er etablert faste prosedyrar og system for kommunikasjon.

Dei ni omstillingsreglane skal sikre gode, føreseielege omstillingsprosessar, der den einskilde skal ivaretakast på best mogleg vis.

Ved skulesamanslåing eller etablering av ein ny skule skal ansvarleg leiing utarbeide ein stillingsplan som utgangspunkt for overføring av tilsette. I forkant av overføringa har leiinga ansvar for å utarbeide eit kompetansekartleggingsskjema der ein kartlegg all formalkompetanse hjå tilsette som skal overførast. I tillegg får alle tilsette tilbod om ein individuell samtale med leiar, der dei kan fremje eigne ynskje og melde om særskilde behov.

Ved overtal for pedagogisk tilsette er det formalkompetanse og samanhengande tenesteansiennitet i HFK som veg tyngst for å behalde tilsettinga. Pedagogisk personell som etter rettsvilkårsavtalen har fått status som uoppseieleg tilsett pr. 31. juli 1999, kan ikkje seiast opp som følgje av overtal, jf. rutinen «Handsaming av overtalssaker».

For ikkje-pedagogisk personale vil realkompetanse bli vurdert i tillegg til formalkompetanse og samanhengande tenesteansiennitet.

Ved administrativ og full skulesamanslåing vil rektorstillinga bli lyst ut eksternt. Dei andre leiarstillingane vil bli lyst ut internt, før ei eventuell ekstern utlysing. Dei leiarane som mister leiarjobben som følgje av skulesamanslåing, vil ha forrett til ledige skuleleiarstillingar ved andre skular i HFK. Dei vil også få tilbod om å gå inn i lærarstillingar eller andre aktuelle stillingar i HFK. Sjå elles rutinen «Moglege tiltak ved omstillingsprosessar».

Rutinen «Moglege tiltak ved omstillingsprosessar» omhandlar bruk av økonomiske og andre incentiv i samband med omstilling. Fylkesrådmannen stiller økonomiske midlar til disposisjon for å kunne leggje til rette for gode omstillingsprosessar. Målsettinga er å ta vare på den einskilde tilsette ut frå individuelle føresetnader. Desse insentiva er ikkje å forstå som ein rett for den einskilde tilsett, men eit verkemiddel til disposisjon for arbeidsgjevar i arbeidet med å gjennomføre naudsynte omstillingar.

I omstillingsprosessar ligg tre utfordringar som må adresserast:

- Plikter i høve IA-avtalen
- Korleis behalde strategisk viktig kompetanse
- Korleis auke mobiliteten internt

Fylkeskommunen er gjennom avtale om inkluderande arbeidsliv forplikta til å stimulere eldre arbeidstakarar til å stå lenger i arbeid. Livsfaseperspektivet høyrer med i den personalpolitiske tenkinga, og dette perspektivet skal vere med i dialogen med tilsette omkring omstilling. Tilbod om tidlegare avgang med pensjon for tilsette som ikkje ønskjer å ta del i ei omstilling, vil difor berre vere aktuelt etter ei individuell handsaming.

Moglege tiltak ved omstillingar kan mellom anna vere

- Reduksjon av stillingsstorleik
- Fortrinn til andre ledige stillingar i HFK
- Sluttavtalar
- Permisjon utan løn for overgang til stilling utanfor HFK
- Studiepermisjon utan løn

Bruk av omstillingsmidlar vert initiert av linjeleiar og ikkje av den tilsette. Fylkesdirektør økonomi og organisasjon v/HR-direktøren forvaltar verkemidla i dialog med fylkesdirektør opplæring. I tillegg til lovverket skal rutiane som det er vist til, sikre gode omstillingsprosessar som er kjenneteikna av openheit og dialog, i tråd med verdiane i HFK.

Vedlegg:

1. Kriteria for vurdering av skulestruktur i vidaregåande opplæring
2. Overordna arealvurdering Årstad vidaregåande skole
3. Utvikling elevtal
4. Reisejustert elevprognose
5. Uttalar

1 Kriteriar for vurdering av skolestruktur i vidaregåande opplæring

1.1 KRITERIAR FOR VURDERING AV SKOLESTRUKTUR

1.1.1 *Bakgrunn*

Dei mest omfattande fasane i planarbeidet har vore kartleggingsfasen hausten 2011 og analysefasen vinteren/våren 2012. Det har vore eit metodisk poeng at dei faglege premissane for ein god skole- og tilbodsstruktur vart arbeida fram før ein starta konkret vurdering av den framtidige strukturen. Dei faglege drøftingane av valde kriteriar er presentert seinare i kapittelet, og i vedlegg.

Kartleggingsfasen munna ut i ei liste med kriteriar for vurdering av skolestruktur. Målsettinga var å avdekkje kriteriar som sikrar ein berekraftig, økonomisk og stabil skole- og tilbodsstruktur over tid. Lista er utarbeida med utgangspunkt i drøftingar i arbeidsutval, prosjektgruppe og styringsgruppe, samt innspel frå regionmøter og skolebesøk, og er lagt til grunn for utarbeiding og vurdering av alternative skole- og tilbodsstrukturar i kap. 7.

Nokre av kriteria vil stå i motsetnad til andre kriteriar og lista må forståast som veileiande. Kriteria er ulikt vektlagt i ulike strukturalternativ. Kriteria vert følgt så langt råd er, men det vert og gjort unntak, t.d. dersom avstandane er store og elevgrunnlaget er svært tynt.

Regioninndelinga som er lagt til grunn for strukturvurderingane er:

- Voss/Hardanger
- Sunnhordland
- Stor-Bergen (omfattar region Nord, region Sentrum, region Sør og region Vest).

1.1.2 Kriterieliste for vurdering av skolestruktur

Skolestorleik og -typar:

- Vidaregåande skolar i Hordaland bør i gjennomsnitt ha omlag 600 ordinære vgs-elevar. Normalt bør ikkje skolane ha mindre enn 300 elevar, eller meir enn 1200 elevar.
- Skolar med studiespesialiserande utdanningsprogram bør ha minst 4 parallellar (helst fleire).
- Skolar med yrkesfag bør ha minst 4 parallellar på VG1 og fleire programfagtilbod på VG2 på dei utdanningsprogram skolen har.
- Skolar med VG3 Påbyggingskurs til generell studiekompetanse bør ha minst 3 parallellar.
- Det er ønskjeleg med ein større andel kombinerte skolar (med robuste tilbod), men det kan forsvarast å ha reine studiespesialiserande skolar og reine yrkesfaglege skolar dersom elevgrunnet på skolane samla sett er stort nok (jf. kriteriar om skolestorleik).
- Det bør leggjast til rette for skolar med god blanding av tradisjonelle jente- og gutefag.
- Kombinerte ungdoms- og vidaregåande skolar (8-13-skolar) kan vurderast der det ligg praktisk og fysisk til rette for det. Kriteriar vedkomande skolestorleik og fagtilbod/fagmiljø skal også gjelde for desse skoletypene.

Fagtilbod/fagmiljø:

- Fagtilboda og fagmiljøa bør styrkast ved at dei vert konsentrert til færre skolar enn i dag. (Dette gjeld alle former for vidaregåande opplæring, og t.d. særskild tilrettelagt opplæring, innføringsklassar og vaksenopplæring)
- Elevar bør i mindre grad enn no byte skole etter fullført VG1 (heilskaplege utdanningsløp).
- Fagtilboda bør fordelast slik at naboskolar og skolar i same region ikkje vert store konkurrentar.
- Dimensjonering av fagtilboda bør samsvare med næringslivet og det offentlege sine behov i fylket og aktuell region.
- Alle studieprogram bør vere representert i alle regionar.
- Det kan leggast til rette for bruk av IKT-løysingar og fjernundervisning som alternativ for å kunne tilby fleire programfagtilbod, spesielt når elevtalet er lågt.
- Det bør leggjast til rette for alternative opplæringsløp/opplæring i bedrift.
- Skole- og tilbodsstrukturen skal vere føreseieleg over tid for elevar, tilsette og næringsliv/bedrifter.

Kapasitet:

- Arealnorm i FEF-modell skal leggjast til grunn ved kapasitetsvurderingar
- Samla skolekapasitet skal dimensjonerast ut frå forventa elevtalsutvikling i regionane, justert for elevane sine forventa reisemønster.

Lokalisering og reisetid:

- Elevar på VG1 bør kunne bu heime.
- Elevar bør ikkje ha meir enn 1 time reisetid frå bustaden til skolen
- Det bør leggjast til rette for gode kollektivløysingar i skoleskyssen.
- Skolestrukturen bør samsvare med regionsenterstrukturen og alle regionsentra bør ha store og breie skoletilbod.
- Skolestrukturen bør tilpassast planlagde endringar i infrastrukturen (bybane og hovudveggar).
- Elevar som har kortast reisetid til tilbod i nabofylke bør få søkje dit.
- Det bør leggjast til rette for gode tilhøve for bortebruarar.

Skoleanlegg:

- Gode eksisterande skoleareal bør utnyttast, men dersom skolane ikkje ligg rett plassert eller har lågt elevtal kan ein og vurdere å kvitte seg med anlegga.
- Ein bør unngå å bygge mange nye dyre verkstader dersom naboskolar har gode anlegg med ledig kapasitet.
- Det bør tilstrebast at skolar berre skal ha ei lokalisering (dvs: samlokalisering ved eventuell samanslåing). Ein kan likevel sjå føre seg at nokre av dei spesielle undervisningsareala kan ligge i reiseavstand til skolen.
- Skolebygg bør eigast – ikkje leigast.
- Idrettsareal og store samlingsareal kan gjerne leigast.
- Gode alternative skoleanlegg skal tilretteleggjast før samanslåing og nedlegging.
- Ved nybygg, samanslåingar og nedlegging bør samfunnsøkonomiske løysingar for vidare bruk av eksisterande skoleanlegg vurderast, gjerne i samarbeid med kommunane.
- Nye skolar skal ha, og eldre skolar bør og få, god funksjonalitet med god kobling mellom pedagogikk og utforming/arkitektur. Skoleanlegg bør vere generelle, fleksible og elastiske.
- Alle skolar skal vere universelt utforma.
- Alle skolar skal vere godkjent etter forskrift om miljøretta helsevern.
- Alle skolar skal vere energimerka og miljøfyrtårnsertifiserte.

Økonomi:

- Ny skole- og tilbodsstruktur bør redusere presset i driftsøkonomien, m.a. ved færre skolar, samling av fagtilbod, fylte klassar og betre utnytting av kapasitet på verkstader og lærekrefter.
- Samla skoleareal skal reduserast for å redusere driftskostnadane.
- Investeringsbehovet skal avgrensast.
- Ved strukturendring bør og omsettingsverdi, verneverdi og -restriksjonar takast omsyn til.

I det følgjande er sentrale kriteriar kommentert nærare.

1.2 SKOLESTORLEIK OG FAGMILJØ

Effekten storleiken på skolen har på utdanningskvaliteten er greia ut om i vedlegg 4. Utgreiinga viser at det er lite støtte i forskinga for at skolestorleik i seg sjølv har mykje å seie for kvaliteten i skolen. Utgreiinga viser at det er noko forskingsmessig belegg for å seie at det faglege utbytte aukar med skolestorleik, men funna viser at det sannsynlegvis er andre faktorar som er avgjerande for kvaliteten enn skolestorleiken aleine. Det er likevel grunn til å understreka at eit lite fagleg og sosialt miljø er sårbart og skjørt, samt at samling i større einingar/fagmiljø i mange tilfelle gjev økonomiske stordriftsfordelar.

Vedlegg 4 gir og ein gjennomgang av nyare forskning på årsaker til låg gjennomføringsgrad i vidaregåande opplæring. Gjennomgangen kan oppsummerast i følgjande hovudpunkt:

Faktorar som har stor innverknad på gjennomføringsgraden er blant anna å få sitt fyrsteval på utdanningsprogram innfridd, at opplæringa er organisert på ein slik måte at elevane ser relevansen med undervisninga i større grad, t.d. med praksisperiodar eller alternative skoleløp, samt at skolen møter eleven på ein god måte.

Medan avstand til heimen i mindre grad påverkar gjennomføringsgraden, har flytting og skolebyte ein klart negativt innverknad på gjennomføringa til elevane. Samanhalde med dette vil nærleik og tilgang til mange ulike utdanningsprogram truleg verke positivt inn i høve til gjennomføring.

1.2.1 *Kommentarar til kriteria om skolestorleik, skoletypar, fagtilbod og fagmiljø:*

Skolestorleik

- Vidaregåande skolar i Hordaland bør i gjennomsnitt ha omlag 600 ordinære vgs-elevar. Normalt bør ikkje skolane ha mindre enn 300 elevar, eller meir enn 1200 elevar.

Dagens gjennomsnittlege skolestorleik bør aukast for å kunne ha fleire store fagmiljø på same skole. Det er eit føremon at skolane har fleire utdanningsprogram og programfag for at tilboda skal tåle variasjonar i søkjartal over tid, samt at elevane skal kunne velje mellom ulike retningar på VG2.

Fagmiljø

- Fagtilboda og fagmiljøa bør styrkast ved at dei vert konsentrert til færre skolar enn i dag.
- Skolar med studiespesialiserande utdanningsprogram bør ha minst 4 parallellar (helst fleire).
- Skolar med yrkesfag bør ha minst 4 parallellar på VG1 og fleire programfagtilbod på VG2 på dei utdanningsprogram skolen har.
- Skolar med VG3 Påbyggingskurs til generell studiekompetanse bør ha minst 3 parallellar.
- Det kan leggjast til rette for bruk av IKT-løysingar og fjernundervisning som alternativ for å kunne tilby fleire programfagtilbod, spesielt når elevtalet er lågt.

Ein skole med færre enn 4 parallellar på studiespesialiserande utdanningsprogram vil ha problem i høve til å kunne tilby eit breitt tilbod programfag på VG2 og VG3 utan høgare økonomiske rammer. For ei mest mogeleg rasjonell økonomisk drift og eit godt fagtilbod bør ein skole difor ha minimum 4 parallellar. I folketette områder er det ønskjeleg å ha fleire enn 4 parallellar.

For at ein skole skal kunne ha eit breitt fagmiljø på yrkesfaga treng dei fleire programfag på VG2-nivå. Grunnlaget for dette ligg i å ha større elevgrunnlag og fleire parallellar på VG1. Ein del skolar har problem i høve til rekruttering av faglærarar i yrkesfaga. Rekrutteringa og utnyttinga av dei eksisterande lærarkreftene vert betre dersom utdanningsprogramma vert samla i større einingar enn i dag. Det er og slik at enkelte små yrkesfagmiljø slit med å oppfylle alle læringsmåla på VG1 når dei ikkje har eit breitt fagmiljø og fleire VG2 tilbod på skolen.

På dei mest areal- og utstyrskevjangende yrkesfaga er det viktig å utnytte dei store verkstadsareala og det dyre utstyret best mogleg. For å få dette til må skolen har fleire parallellar. Betre utnytting av rom og utstyr kan til dels gje store økonomiske innsparingar målt opp mot alternativet der rom og utstyr må investerast fleire stader.

Jf. kapittel 2 er det eit generelt mål om å redusere omfanget av påbygg til generell studiekompetanse. Faget har dårlege resultat for mange av elevane, og tener i mange tilfeller ikkje føremålet. Ved å samle tilbodet på færre skolar ønskjer ein og å få større fagmiljø på metodikken i den intensive teoriundervisninga, samt at terskelen for å søke tilbodet kan verte høgare. Dette skal i utgangspunktet berre vere eit tilbod for dei som ønskjer å studere vidare etter vidaregåande skole.

For å sikre gode og robuste fagmiljø er det også ønskeleg å samle særskild tilrettelagt opplæring, vaksenopplæring og innføringsklassar på færre skolar enn i dag. Dette har samanheng med å få samla spesialkompetansen og for TO sin del og å utnytte godt tilrettelagte rom og utstyr.

For små skolar i områder med lite elevgrunnlag kan bruk av IKT-løysingar (m.a. fjernundervisning) vere ei aktuell løysing for å kunne tilby fleire programfag. I spesielle tilfeller kan det vere ei løysing at eleven bur heime/går på nærskolen

medan han/ho får undervisning via IKT-løysingar (jf. LOSA-prosjektet i Norland/Finnmark). Hordaland har eit prøveprosjekt i region Vest i dag, kor tre skolar samarbeider om å kunne tilby programfag i spansk. Les meir om slike IKT-løysingar i vedlegg 4.

Skoletypar

- Det er ønskjeleg med ein større andel kombinerte skolar (med robuste tilbod), men det kan forsvarast å ha reine studiespesialiserande skolar og reine yrkesfaglege skolar dersom elevgrunnlaget samla sett er stort nok (jf. kriteria om skolestorleik).

Kombinerte skolar får eit meir variert elevmiljø enn reine studiespesialiserande skolar eller reine yresfaglege skolar. Den faglege kompetansen til lærarane kan nyttast i fleire fag og fagleg utveksling kan skje i større grad. Storleiken på skolen i alle høve viktig her, for større skolar vil på grunn av storleiken naturleg få meir varierte elev- og tilsettmiljø enn mindre skolar.

I sentrale strøk der det er elevgrunnlag for fleire parallellar, vil det vere mogleg å etablere store skolar med store fagmiljø fordelt på få utdanningsprogram, gjerne og reine studiespesialiserande skolar. Store studiespesialiserande skolar vil med sine moglegheiter for eit godt og breitt fagmiljø, lettare kunne ta opp den faglege konkurransen med dei private skoletilboda.

- Kombinerte ungdom- og vidaregåande skolar (8-13-skolar) kan vurderast der det ligg praktisk og fysisk til rette for det. Kriteriar vedkomande skolestorleik og fagtilbod/fagmiljø skal også gjelde for desse skoletypene.

I Kunnskapsløftet er det gode faglege og pedagogiske grunner for å etablere kombinerte ungdomsskolar og vidaregåande skolar, med 8-13 årssteg. Elevar på ungdomssteget skal kunne ta fag/modular i vidaregåande skole /bedrift. Ein skole med årssteg 8-13 vil kunne gje auka fleksibilitet i bruk av lærarane sin kompetanse og vil m.a. kunne gje styrka faglærarkompetanse på ungdomssteget, samt høve til å tilby elevar med særlege interesser større faglage utfordringar i opplæringa.

Ein viktig føresetnad er at det ligg praktisk til rette gjennom fysisk nærleik/samløkalisering og at det er ein viss storleik både på ungdomstrinn og på vidaregåande trinn. Føremål og rammer for pedagogisk utvikling må og klargjerast.

I Hordaland er fylkeskommunen skoleeigar for vidaregåande skolar, og kommunane har ansvaret for grunnskolen. Ein modell med kombinerte ungdomsskolar og vidaregåande skolar føreset då avtalar mellom fylkeskommunen og aktuell(e) kommunar. Modellen kan alternativt omfatte samløkalisering/ sambruk eller både samløkalisering og samordning med felles leiging for grunnskole og vidaregåande skole. Samløkalisering, sambruk og/eller etablering av kombinerte ungdomsskolar og vidaregåande skolar vil kunne gje betre arealutnytting i eit samfunnsøkonomisk perspektiv.

Dei største utfordringane er knytta til at det er ulike forvaltningsnivå og at mange fryktar at elevar på vidaregåande skole skal ha negativ sosial innverknad på ungdomsskoleelevane.

Det er fleire eksempel på kombinderte ungdomsskolar og vidaregåande skolar i ulike delar av landet. I Hordaland kunne slike løysingar vore vurdert fleire plasser. T.d. har kommunane Stord, Bergen (Arna) og Askøy lufta framlegg for etablering av 8-13-skular. forslag om .

Kjønnsamansetning

- Det bør leggjast til rette for skolar med god blanding av tradisjonelle jente- og gutefag.

Arbeidsmarknaden i Noreg er framleis svært kjønndelt i tradisjonelle manns- og kvinneyrker. Det same gjeld kjønnsfordelinga på utdanningsprogramma. Skolen skal spegle samfunnet. Det er mange grunnar til at elevar på tradisjonelle jentefag og gutefag bør få høve til å omgås kvarandre i skolekvardagen, ikkje minst sosiale.

Redusere talet på skolebyte

- Elevar bør i mindre grad enn no byte skole etter fullført VG1 (heilskaplege utdanningsløp).

Jf. vedlegg 4 har skolebyte ein klart negativt innverknad på gjennomføringa til elevane. Samanholdt med dette er det rimeleg at nærleik og tilgang til mange ulike utdanningsprogram og viser seg å verke positivt inn i høve til gjennomføring. Det bør difor leggjast til rette for at eleven kan fullføre den vidaregåande utdanninga si på den vidaregåande skolen han/ho startar VG1 på. Det er då viktig og å kunne velje mellom ulike programfag på VG2 og VG3.

Alternative opplæringsløp

- Det bør leggjast til rette for alternative opplæringsløp/opplæring i bedrift.

Faktorar som har stor innverknad på gjennomføringsgraden er blant anna at opplæringa er organisert på ein slik måte at elevane ser relevansen med undervisninga i større grad, t.d. med praksisperiodar eller alternative skoleløp, samt at skolen møter eleven på ein god måte, dvs. legg godt til rette.

Det er og eit ønskje frå en del av lærebedriftene å få elevane ut i praksis på eit tidlegare tidpunkt. For å auke gjennomføringa på yrkesfaga bør det difor leggjast til rette for alternative opplæringsløp (jf. kap. 5).

Unngå konkurranse mellom naboskolar

- Fagtilboda bør fordelast slik at naboskolar og skolar i same region ikkje vert store konkurrentar.

Dagens skolestruktur fører til at fleire naboskolar tilbyr dei same utdanningsprogramma og dermed konkurrerer om elevane. Dette er spesielt eit problem dersom det er for høg skolekapasitet på utdanningsprogramma i området, då begge/alle skolane kjem dårlegare ut enn om strukturen/kapasiteten vart justert. Slik er det fleire stader i fylket i dag.

Eit eksempel på dette finn ein i Arna og på Osterøy, kor skolane tilbyr mange av dei same utdanningsprogramma og fordeler elevane seg i mellom. Det er større kapasitet enn det er etterspørsel etter utdanningsprogramma i området, og resultatet er at alle skolane taper på situasjonen. Fagmiljøa vert små både for elevar og lærarar, og kostnadane aukar.

Eit anna eksempel finn ein i region vest. Her tilbyr alle skolane studiespesialiserte utdanningsprogram. I og med at mange av elevane søker seg mot sentrum, slit alle skolane med få parallellar og dårlege høve for å tilby eit breitt utval av programfag.

Strukturen for framtida bør bygge opp under skolane og regionane, ikkje føre til negativ innbyrdes konkurranse på same tilbod.

Dimensjonering og lokalisering av fagtilboda

- Alle studieprogram bør vere representert i alle regionar.

Dette gjeld i dei tre regionane Stor-Bergen, Sunnhordland og Voss/Hardanger, og dersom det er elevgrunnlag for det. T.d. kan små utdanningstilbod som musikk, dans og drama verte samla i ein eller to regionar, medan alle dei større utdanningsprogramma bør vere representert i kvar region. Det er her viktig å minnes at dei vidaregåande utdanningstilboda er regionale- og ikkje lokale tilbod. Ein kvar kommune kan ikkje ha alle utdanningsprogram. Spesielt ikkje når elevgrunnlaget i regionen ikkje tilseier spreing av fagmiljøa.

- Dimensjonering av fagtilboda bør samsvare med næringslivet og det offentlege sine behov i fylket og aktuell region.

Jf. kap.4 om behov for arbeidskraft og dimensjonering av fagtilbod. For næringsliv og lokalsamfunn er det viktig at utdanningskapasitet og utdanningskvalitet samsvarar med behov og krav i fylket. Sjå og vedlegg 4.

Skolen sitt primære ansvar er elevane iht. opplæringslova. Samtidig har fylkeskommunen eit medansvar som kunnskapsleverandør til eit regionalt og lokalt arbeids- og næringsliv i endring.

Hordaland har opplevd konjunktursvingingar i fleire yrker og utdanningsprogram, og tilpassing til endra føresetnader er ein viktig del av rammevilkåra i opplæringa. For å imøtekomme lokale og regionale utdanningsbehov bør det vere tett samarbeid og dialog mellom fylkeskommunen og regionale/lokale samfunnsaktørar.

Det er viktig at utviklings- og tilpassingsstrategiane bygger på langsiktige og heilskapelege vurderingar som har eit fylkeskommunalt og robust perspektiv. Dei lokale satsingsområda må og utvikles med utgangspunkt i overordna føringar – og sikrast bærekraftige og framtidretta løysingar i ein regional skolestruktur. På mange måtar vil skolestrukturen følgje behova i den regionale næringsstrukturen – og ikkje omvendt. Skolestruktur bør difor ikkje verte brukt som eit hovudargument for å oppretthalde busetnadsmønster og lokale arbeidsplassar – det bør skje gjennom eit overordna fokus på regional og lokal næringsutvikling. Livskraftige næringar genererer opplærings- og utdanningsbehov.

Stabilitet og føreseielegheit

- Skole- og tilbodsstrukturen skal vere føreseieleg over tid for elevar, tilsette og næringsliv/bedrifter.

Gjennom planarbeidet har det vorte avdekkja ei brei semje om at meir stabile og føreseielege tilhøve for både elevar og tilsette over tid er svært ønskjeleg. Årleg oppretting og nedlegging av klassar spreidd over heile fylket, utan grunnlag i ein heilskapleg plan, gjer tilhøva for mange elevar og tilsette lite stabile. Ein meir robust skolestruktur med større fagmiljø og mindre årlege endringar, vil gjere tilhøva betre for mange.

1.3 SKOLEANLEGG OG KAPASITET

Kap 3.2 og vedlegg 5 gjev eit innblikk i kva mål fylkeskommunen har for det gode skoleanlegget.

1.3.1 *Kommentarar til kriteria om skoleanlegg:*

Kapasitet og arealbruk

- Arealnorm i FEF-modell skal leggst til grunn ved kapasitetsvurderingar
- Samla skolekapasitet skal dimensjonert ut frå forventa elevtalsutvikling i regionane, justert for elevane sine forventa reisemønster.

Jf. kap. 4.3 vert alternative skolestrukturar for framtida dimensjonert ut frå forventa elevtal i regionane, justert for reisemønster 2011/12. Kvar skole vert dimensjonert i høve til arealnorm i FEF-modellen (sjå kap. 3 og vedlegg 8) – som definerer kor mange elevar skolen har plass til på dei enkelte utdanningsprogramma - ikkje ut frå elevplasztal, slik det har vore gjort dei seinare åra.

Kvar m² i skoleanlegget har ei årleg driftskostnad knytt til vedlikehald, strøm, reinhald m.m (FDVU) på rundt rekna 800-1000 kr. Ein del av dei eksisterande skolane har svært mykje areal pr elev, noko som kan vitne om overflødig areal og ledig kapasitet. Det er ønskjeleg at fylkeskommunen utnyttar skoleareala på best mogeleg måte og sikrar ei arealeffektiv byggdift. Overflødig areal bør avhendast/omdisponerast.

Ein skole - ei lokalisering

- Det bør tilstrebast at skolar berre skal ha ei lokalisering (dvs: samlokalisering ved eventuell samanslåing).
- Gode alternative skoleanlegg skal tilretteleggjast før samanslåing og nedlegging.

Erfaringar frå tidlegare samanslåingar av skolar utan at dei vart fysisk samlokalisert er delvis dårlege. Det er lite å hente ut av økonomiske innsparingar (som har vore det viktigaste føremålet med samanslåingane) og den daglege samorganiseringa av skolane er ikkje god på ein del av dei samanslåtte skolane. Det kan vere mange årsaker at at samanslåingsprosessane gjekk galt, men fysisk samlokalisering er ein viktig suksessfaktor.

Det er og særst viktig at tilhøva vert lagt til rette i det nye skoleanlegget, før elevar frå ein skole som vert lagt ned flyttar inn.

Gode skoleanlegg

- Gode eksisterande skoleareal bør utnyttast, men dersom skolane ikkje ligg rett plassert eller har lågt elevtal kan ein og vurdere å kvitte seg med anlegga.
- Ein bør unngå å bygge mange nye dyre verkstader dersom naboskolar har gode anlegg med ledig kapasitet.

Hordaland fylke har mange gode skolebygg og det har vore investert mykje i skoleanlegga. Det er sjøvsagt eit poeng å vidareføre mange av desse skoleanlegga i ein ny struktur. På den andre sida er det investert i skoleanlegg på fleire stader kor det kanskje ikkje er like stort behov for ein skole i ein ny struktur. Andre omsyn vil då kunne telle meir enn omsynet til å nytte gode skoleanlegg.

Ved omstrukturering av fagtilboda må ein ta omsyn til kor det er mogeleg å bygge opp større fagmiljø og utnytte eksisterande verkstadshallar og andre spesialiserte areal, evt. med noko ombygging og/eller omdisponering.

- Skolebygg bør eigast – ikkje leigast.
- Idrettsareal og store samlingsareal kan gjerne leigast.

Fylket har eit mål om å eige skoleanlegga sine. Idrettsareal kan gjerne leigast, då dei ofte er del av eit kommunalt utleigesystem. Av praktiske årsaker knytt til utleige og bruk av idrettsareal på kveldstid (spesielt i Bergen) er det derfor ei føremon at idrettsareal vert leigd.

- Nye skolar skal ha, og eldre skolar bør og få, god funksjonalitet med god kobling mellom pedagogikk og utforming/arkitektur. Skoleanlegg bør vere generelle, fleksible og elastiske.
- Alle skolar skal vere universelt utforma.
- Alle skolar skal vere godkjent etter forskrift om miljøretta helsevern.
- Alle skolar skal vere energimerka og miljøfyrtårnsertifiserte.

Vidare nytte av overflødig skoleareal

- Ved nybygg, samanslåingar og nedlegging bør samfunnsøkonomiske løysingar for vidare bruk av eksisterande skoleanlegg vurderast, gjerne i samarbeid med kommunane.

Samfunnsøkonomiske løysingar kan vere sal av bygningsmasse til kommune eller andre, som gjer behov for nybygg hos desse overflødig. Fylket må sjølvst og vurdere den økonomiske gevinsten/tapet ved å selje eit eksisterande skoleanlegg dersom ein må erstatte det med nybygg.

Fleire av kommunane i Hordaland har behov for å bygge nye grunnskolar. Fleire stader kan det kanskje vere fornuftig å sjå på moglegheitene for at dei vidaregåande skolane som fylket eventuelt ikkje lenger har bruk for vert seld eller utleigd til kommunane.

1.4 LOKALISERING

Les meir om skolen sin rolle i utviklinga av regionane i fylket i kapittel 4.2 og i vedlegg 4.

1.4.1 *Kommentarar til kriteria om lokalisering:*

Regionsenter og ny infrastruktur

- Skolestrukturen bør samsvare med regionsenterstrukturen og alle regionsentra bør ha store og breie skoletilbod.
- Skolestrukturen bør tilpassast planlagde endringar i infrastrukturen (bybane og hovudveggar).

Jf. vedlegg 4. Det er viktig at skolane er plassert i regionsentra, og at skoletilbodet er med på å bygge opp under regionsentertankegangen som ligg i fylket sin planstrategi. I dag er 20 av 33 kommunar heim- og vertskommune for eit regionalt vidaregåande skole- og opplæringstilbod. Det er 13 kommunar som ikkje har eit vidaregåande opplæringstilbod i eigen heimkommune. Dei fleste av elevane i desse kommunane kan dagpendle til andre kommunar for å gå på skole.

Dei 13 kommunane som ikkje er heimkommune for eit vidaregåande skoletilbod, er blant dei minste kommunane i Hordaland iht folketall. Dei største vekstkommunane er kommunar med bysentra og tettstader med fleirfunksjonelle tenester. Det er også

desse områda som står for den største befolknings- og næringsveksten i fylket. Nærleik til skole og andre offentlege tenester vert av mange innbyggjarar vurdert som viktige kvalitetar ved staden. Stadig fleire hordalendingar flytter inn til og mot by- og tettstadane i fylket. Auka sentralisering og auka urbanisering er ein landsdekkande trend som har gått føre seg over fleire tiår. Det er dei små utkantkommunane som får dei største utfordringane med denne utviklinga.

Til forskjell frå dei kommunale grunnskolane, skal dei vidaregåande opplæringstilboda tene regionar og fleire kommunar innanfor større geografiske område. Lokaliseringssvalet må difor primært gjerast ut frå eit regionalt og interkommunalt utviklingsperspektiv – ikkje som eit reint lokalt utviklingstiltak. Fylket må vurdere skoletilboda i ein større og breiare kontekst enn berre lokale omsyn. Det er ønskeleg at den framtidige skolestrukturen skal ta omsyn til regionsenterstrategien som fylket legg opp til i sitt overordna planarbeid. For å få sterke regionar treng ein sterke regionsentra.

Det kan ikkje etablerast eit vidaregåande skoletilbod i kvar kommune. Difor bør skolane vere lokalisert til regionsentra i fylket – kor flest elevar er heimehøyrande og kor det er eit delvis stort arbeidsmarknadsgrunnlag. Lokaliseringa av mange av dei fylkeskommunale vidaregåande skolane i Hordaland støtter opp under kommunale areal- og byutviklingsstrategiar og utgjer en viktig del av det offentlige tilbodet i “byen” / tettstaden. Samstundes er nokre av skolane lokalisert på stader kor elevgrunnlaget ikkje er så stort som ein skulle ønske. Dette gjeld både nyare og eldre skolar.

Nye strategiar med omsyn til kollektivknutepunkt/kollektivlinjer og ny infrastruktur gjer at avstandane fleire stader vert mindre og at tilbodet vert betre, medan tilbodet vert dårlegare andre plasser. Det er viktig at ny infrastruktur som bybane, nye vegar m.m. vert teke omsyn til i vurderinga av skolestrukturen. Ein ny bybane mot Åsane og Fyllingsdalen/Bergen vest gjere avstandane og den totale reisetida mindre. T.d. kan ein ny fergelaus E39 over Fusa, kan gjere avstanden til Os såpass kort at ein på sikt kan vurdere om det er trong for tre skolar i området. Evt. kan og betre kommunikasjonar gjere Fusa til eit nytt vekstområde.

Samordning med andre fylke

- Elevar som har kortast reisetid til tilbod i nabofylke bør få søkje dit.

Det er viktig for elevane i grenseområda mellom to fylke at samordninga mellom fylka er god. Det vil seie at ein elev som har vesentleg kortare reiseveg til ønska utdanningsprogram i nabofylket, i utgangspunktet bør få høve til å søkje skoleplass der. Dette er og tilfellet i dag. Sett frå elevane sitt synspunkt er det viktig at samordninga med nabofylka er god og tenleg.

På Austrheim vgs i Nordhordland kjem ein stor del av elevane frå Sogn og Fjordane fylke. Avtalen om skyss og kjøp av elevplassar skal vurderast på nytt i 2012/13. Også i indre delar av Sognefjorden er det elevar som har kortare skoleveg mot Voss på ein del utdanningsprogram. Folketalsprognosane for Sogn og Fjordane fylke

viser at det er venta ei kraftig nedgang i talet 16-18-åringar, og signala frå fylket går ut på at ein ikkje kan rekne med at Sogn og Fjordane vil halde fram med å kjøpelike mange elevplassar i Hordaland i åra som kjem. Sogn og Fjordane vil truleg vere meir interessert i å utnytte ledig kapasitet på sine eigne skolar. Elevane fra Sogn og Fjordane er difor ikkje med i elevgrunnlaget for Austrheim vgs i planen.

I den sørlege delen av Hordaland fylke er det mange elevar som reiser over fylkesgrena til Rogaland for å gå på vidaregåande skole. Etne kommune og Sveio kommune soknar i regionsenterstrategien til regionsenteret Haugesund. Det er langt kortare avstand til Haugesund enn til regionsenteret i Hordaland, Leirvik på Stord. Dei aller fleste elevane frå Sveio og ein del av elevane i Etne går allereie på vidaregåande skole i Rogaland. I elevgrunnlaget for Sunnhordland som er presentert i planen er denne trenden vidareført.

Bortebuarar

- Det bør leggjast til rette for gode tilhøve for bortebuarar.

Flytting kan vere ein medverkande faktor til at elevar ikkje fullfører vidaregåande skole. Elevar som reiser vekk frå heimkommunen for å bu på hybel er i ein sårbar fase av livet. Det er viktig at skolane har eit tilbod for oppfølging av bortebuarar. Mange av skolane har ein hybelkoordinator eller elevinspektør som har i oppgåve å følgje opp dei elevane som bur på hybel. Fylket driver i dag internat på Voss, Rubbestadnes og Hjeltnes.

Skolenedlegging – konsekvensar for vertskommunen

Ei eventuell skolenedlegging vil først og fremst påverke elevar, foreldre, tilsette og samfunnsaktørar ved skolen i heimkommunen dersom det er stor avstand til næraste skole. Nedlegging av det lokale tilbodet vil innebere meir reising til eit alternativt skoletilbod ein anna stad og elevane i heimkommunen vert pendlarar og/eller bortebuande på hybel. Denne konsekvensen kan og verte resultatet for enkelte elevar i nabokommunar.

Små kommunar og stader med få funksjonar, vil vere meir sårbare for nye rammevilkår enn større kommunar med allereie robuste og fleirfunksjonelle tenester og funksjonar. I kommunar med fråflytting, arbeidsløyse og nedgang i næringslivet, vil ei eventuell skolenedlegging og opplevast ekstra tungt. Symbolverdien kan forsterke dei negative effektane ytterlegare.

I skolebruksplanen vert det anbefalt at eit vidaregåande opplæringstilbod må følgje utviklinga til behova i det regionale arbeids- og næringslivet og sikre god kvalitet på opplæringa, og ikkje være eit verkemiddel for å oppretthalde eit lokalt busetnadsmønster og som eit lokalt arbeidsmarknadstiltak.

1.5 ØKONOMI

Kap 2.2 og 2.7 gir ei innføring i dei økonomiske problemstillingane fylket står ovanfor.

1.5.1 *Kommentarar til kriteria om økonomi:*

- Ny skole- og tilbodsstruktur bør redusere presset i driftsøkonomien, m.a. ved færre skolar, samling av fagtilbod, fylte klassar og betre utnytting av kapasitet på verkstader og lærarkrefter.
- Samla skoleareal skal reduserast for å redusere driftskostnadane.
- Investeringsbehovet skal avgrensast.
- Ved strukturendring bør og omsettingsverdi, verneverdi og -restriksjonar tas omsyn til.

Ei av hovudmålsetjingane ved å endra skolestrukturen vil vera å gje skolane i ein ny struktur eit større handlingsrom til å gjera prioriteringar som det er økonomisk rom for. I dag melder skolane om at det driftsbudsjettet dei får tildelt skapar stadige utfordringar i høve til å levere eit godt fagleg tilbod til elevane. Mange skolar opplever at dei må gjera faglege kompromiss, til dømes kutta breidda i fagtilbodet, for å klare å halde seg innanfor budsjetttramma.

Om lag halvparten av skolane har ofte problem med å ha balanse i økonomien, og mange skolar må årleg redusere driftsnivået på skolen grunna tilbakebetaling av tidligare års underskot. Av skolane som har overskot er det mange av dei som også ville gått med underskot dersom det ikkje var for at dei har kursinntekter. Dette er i stor kontrast til ei utvikling der skolane må ha attraktive tilbod til elevane, og der skolane ser trong til å supplere kjerneverksemda si med smalare og dyre tilbod. Ulike tilbod innan internasjonalisering og idrett og TAF- tilbod er døme på tilbod som det ikkje er økonomisk forsvarleg å auke opp i noverande struktur.

Hordaland fylkeskommune har mange skolar og bygg. Det følgjer av dette at ein større del av opplæringsbudsjettet i Hordaland går med til drift av skolar og bygg enn det som hadde vore naudsynt om Hordaland hadde hatt ein annan skolestruktur. Til dømes ein struktur der elevar pr. skole var nærmare det som er gjennomsnittet for alle fylker i landet. Eit mål med endringar i skolestrukturen vil difor vera å redusera driftskostnadane ved å redusera tal på skolar, bygg og areal. Dette vil kunne frigjera budsjettmidlar til blant anna pedagogiske føremål.

Det er både ønskje og trong for å investera i noverande skolestruktur – både i form av nye skolebygg og tilbygg. Det er gjeve som ei føresetnad i planperioden at fylkeskommunen ikkje kan ta høgde for eit stort investeringsbudsjett i Opplæringssektoren. Det er vanskeleg å endra skole- og tilbodsstrukturen utan at det medfører naudsynte investeringar, men desse bør vera del av eit realistisk investeringsprogram. Med knappe investeringsmidlar er det og vesentleg at vedtekne investeringar i strukturen med sikkerheit er framtidsretta.

Ein del skolar har bygg med verneverdi og restriksjonar. Desse kan ikkje alltid vera styrande når ein skal utforme eit best mogleg fagtilbod til elevane, men bør vera med i vurderinga dersom ein vurderer strukturendringar. Eit døme på ein restriksjon kan vera at reguleringsplanen som eit skoleområde er del av tilseier at skolebygg må flyttast grunna ei ny samferdsleåre. Ein bør i dette døme ikkje legge opp til større investeringar grunna denne usikkerheita. Marknadsverdien til bygga som fylkeskommunen vurderer å ikkje bruka til undervisningsføremål bør også vektleggast i skolebruksplanen. Bygg med høg omsetjingsverdi kan innbringa fylkeskommunen gode inntekter. Til forskjell for bygg som er lite attraktive og vanskelege å kvitta seg med.

1.6 REISETID OG REISEKOSTNAD

Fylkeskommunen si plikt til å tilby gratis skoleskyss er heimla i kap 13-4 i opplæringslova. Fylkeskommunen og samferdselsavdelinga er tillagt ansvaret for skoleskyss for i størst mogeleg grad å samordna skoleskyssen med den ordinære kollektivtrafikken. I tillegg til elevar i vidaregåande opplæring har fylkeskommunen og skyssansvar for elevar i grunnskolen.

Kostnader direkte knytt til den særskilde skoleskyssen var i 2011 121,7 mill. kr, av dette 80 mill. kr til grunnskoleskyss og 42 mill. kr til skyss i vidaregåande skole. I tillegg er ein stor del av kollektivdrifta direkte knytta opp mot skoleskyss. Ca 7000 elevar i vidaregåande skole i Hordaland har skyssrett utifrå reglane i opplæringslova om avstand mellom heim og skole, men grunna reglane i Hordaland om samordning mellom skolereisekort og ungdomskort er talet omlag 3000 som får skolereisekort.

Skoleskyssen krev ein svært omfattande logistikk. Det vert skyssa om lag 20.000 elevar kvar dag i grunnskolen og i den vidaregåande skolen. Skyssen må løyse ulike utfordringar med omsyn til reisestrekning, reisetid og lovpålagt undervisningstid for elevane.

1.6.1 *Kommentarar til kriteria om reisetid:*

- Elevar på VG1 bør kunne bu heime.
- Elevar bør ikkje ha meir enn 1 time reisetid frå bustaden til skolen.
- Det bør leggjast til rette for gode kollektivløysingar i skoleskyssen.

Jf. reisetidsanalysen frå AUD i vedlegg 7 vil dei fleste elevane kunne ha høve til å bu heime under heile opplæringa i vidaregåande skole. Det er her viktig å merke seg at alle elevane ikkje kan få alle tilbod innan 1 times reisetid, men at dei fleste vil få eit utval tilbod.

For dei fleste elevane vert skoleskyssen avvikla ved at elevane følgjer ordinære kollektivruter. Ein stor del av dei ordinære rutene, spesielt i distrikta, utfører skoleskyss. Der kor det ikkje finst eit passande kollektivtilbod vert det sett opp annan skyss. Det kan vere reine skolebussar der det er grunnlag for dette. Elles vert det sett opp ei rekkje alternative transporttilbod for å oppfylle behovet for

skoleskyss, ofte som drosje eller liknande undertransportar. Slike undertransportar er kostnadskrevjande og har auka monaleg dei siste åra. I tillegg får mange elevar med nedsett funksjonsevne tilrettelagt skyss med drosje.

Utfordringa for ei rasjonell skyssavvikling er å minimera reisestrekningane, talet på bussavgangar, og planlegga skyssen slik at det vert minst mogeleg undertransportar. Endringar i skolestrukturen ved å minke talet på skolar og plassere skolar nær kollektivknutepunkt/kollektivhovudveggar vil kunne gje meir rasjonell skyss. Samling av fagmiljøa på færre skolar vil på den andre sida kunne føre til noko større eller endra behov for skyss.

Skyss sin reisetidsgaranti seier at eleven skal kunne kome til skolen innan 1 time frå dei går på bussen. Garantien gjeld sjølvsagt ikkje overalt i fylket og uansett reiselengde. På skyss sine nettsider kan eleven undersøke kor lang reisetid han/ho må rekne med heimefrå til skolen.

1.7 MILJØFAKTORAR

Både oppvarming og reiser fører til miljøutslepp. Det er dei samla utsleppa frå oppvarming av bygningar, reise til og frå skolen og reiser i skoletida som påverkar miljøet. For tida er fokuset størst på CO₂-utslepp.

Energi til oppvarming er ei miljøbelastning ved drift av skolane. Ved bygningar er det vanleg å måle energiforbruk per m² ved samanlikningar mellom bygg. Men samla areal er også ein variabel. Ved å gjere skoleanlegga og skolestrukturen meir arealeffektiv, dvs. å utnytte det arealet ein har betre og kvitte seg med unyttbart/unytta areal, kan ein redusere miljøbelastninga knytt til byggdrift.

Det har i analysefasen ikkje vore tid til å berekne endringar i omfang av skyss i framlegga til alternative skolestrukturar, men det har vore tatt omsyn med at dei store utdanningsprogramma skal vere representert i kvar av dei tre regionane (og i kvar dei fire regionane som ligg i Stor-Bergen). Slik sett kan ein anta at omfanget av skolereisene ikkje auke mykje i omfang, men at elevane kanskje vil reise til andre skolar i regionen enn dei gjer i dag. I Region Stor-Bergen ligg dei fleste av skolane nær kollektivlinjene og det vert lagt til grunn at dei fleste skolereisene går i same retning som arbeidsreisene. Skyssen vil dermed kunne utførast i dei ordinære bussrutene.

Les meir om miljøfaktorar i vedlegg 4.

Til: Hordaland fylkeskommune

Fra: Norconsult

Dato/Rev: 2015-10-23

Overordnet arealvurdering ved Årstad videregående skole

I dette notatet gis en overordnet vurdering av hvorvidt eksisterende arealer ved Årstad vgs., har tilstrekkelig areal for det planlagte fagtilbudet (funksjons- og arealbehovet) ved skolen. Notatet er utarbeidet for Hordaland fylkeskommune.

1.1 Dimensjonerende elevtall

Tabell 1 viser det dimensjonerende elevtallet ved Årstad vgs. fordelt på utdanningsprogram. Elev- og klassetall er per august 2015, i tillegg er det lagt til elever og klasser på følgende utdanningsprogram: Studiespesialisering (180 elever/ 8 klasser) og Studiespesialisering med formgivingsfag (180 elever/ 6 klasser). Utdanningsprogram for Studiespesialisering med formgivingsfag blir fra 1.8.2016 etablert som et eget studieforbereidende utdanningsprogram med nytt navn: Kunst, design og arkitektur. Det er utarbeidet forslag til nye læreplaner, og læreplanene er ute på offentlig høring (frist for høringssvar er 3. november 2015). Når læreplanene og fag- og timefordelingen vedtas, er det foreløpig et uavklart spørsmål hvorvidt de nye læreplanene medfører vesentlige endringer for skolens arealbehov.

Innføringsklasser for minoritetsspråklige elever og spesialundervisningsgrupper er ikke tatt med i dimensjoneringsgrunnlaget i FEF arealmodell.

Tabell 1 Dimensjonerende elevtall ved Årstad vgs

Utdanningsprogram	Nivå	Programområde	Antall elever	Antall klasser	Antall elever og klasser per utd.pr.
ST	VG1	Studiespesialisering	60	2	180 elever/ 8 klasser
	VG2	Språk, samfunnsfag og økonomi	40	2	
	VG2	Realfag	20	1	
	VG3	Språk, samfunnsfag og økonomi	40	2	
	VG3	Realfag	20	1	
	VG3	Påbygging	60	2,0	60 elever/ 2 klasser
STFO/ KDA	VG1	Formgivingsfag	60	2	180 elever/ 6 klasser
	VG2	Formgivingsfag	60	2	
	VG3	Formgivingsfag	60	2	
DH	VG1	Design og håndverk	61	4,0	143 elever/ 10 klasser
	VG2	Design og tekstil	16	1,0	

Utdannings-program	Nivå	Programområde	Antall elever	Antall klasser	Antall elever og klasser per utd.pr.
	VG2	Frisør	29	2,0	
	VG2	Interiør og utstillerdesign	22	2,0	
	VG3	Interiør	15	1,0	
EL	VG1	Elektrofag	45	3,0	140 elever/ 10 klasser
	VG2	Data og elektronikk	15	1,0	
	VG2	Elenergi	67	5,0	
	VG3	Dataelektronikerfaget	13	1,0	
HO	VG1	Helse og oppvekstfag	60	4,0	170 elever/ 12 klasser
	VG2	Barne- og ungdomsarbeiderfag	30	2,0	
	VG2	Helsearbeiderfag	15	1,0	
	VG2	Helseservicefag	15	1,0	
	VG2	Hudpleie	30	2,0	
	VG3	Helsesekretær	15	1,0	
	VG3	Hudpleier	5	1,0	
RM	VG1	Restaurant- og matfag	30	2,0	49 klasser/ 4 klasser
	VG2	Kokk- og servitørfag	19	2,0	
TIP	VG1	Teknikk og industriell produksjon	91	6,0	176 elever/ 13 klasser
	VG2	Industrieteknologi	37	3,0	
	VG2	Kjøretøy	36	3,0	
	VG2	Laboratoriefag	12	1,0	
Sum antall elever og klasser					1098 elever/ 65 klasser

1.2 Eksisterende bygningsmasse

Skolen har i dag tre bygninger, i tillegg til et påbygg og to mellombygg/ broforbindelser:

- Bygg A
- Bygg B
- Bygg C
- Bygg TC (påbygg til bygg C)
- Mellombygg/ forbindelse mellom bygg C og bygg B (i 3. etasje)
- Mellombygg/ forbindelse mellom bygg A og bygg B (i 3. etasje)

Bygg A er for tiden under rehabilitering og skal etter planen stå ferdig til neste høst. B- bygget er stort sett ferdig rehabilitert, mens rehabilitering av C- bygget ikke er påbegynt ennå.

1.3 Areal- og funksjonsbehov dimensjonert etter FEF arealmodell

Tabell 2. Areal- og funksjonsbehov dimensjonert etter FEF arealmodell

Funksjon	Antall elever	Nto	Bto	Pr elev
Studiespesialisering ST	180	743		4,1
Studiespesialisering m/formgiving STFOR	180	864		4,8
Påbygging	60	214		3,6
Sum Studiforbredende	420	1 821		4,3
Design og handverk DH	143	1 096		7,7
Elektrofag EL	140	1 134		8,1
Helse og oppvekstfag HO	170	1 093		6,4
Restaurant og matfag RM	49	724		14,8
Teknikk og industriell produksjon TP	176	3 305		18,8
Sum yrkesfag	678	7 353		10,8
Felles:				
Sum felles læringsrom	1 098	515		0,5
Rom ansatte	1 098	758		0,7
Elevrom	1 098	1 402		1,3
Vestibyle / sosiale møtearenaer/inneamfi	1 098	380		0,3
Teknisk drift	1 098	660		0,6
SUM felles	1 098	3 715		3,4
SUM netto areal	1 098	12 888		11,7
Tekniske rom	1 098		856	0,8
Konstruksjonsareal	1 098		1 289	1,2
Trafikkareal	1 098		3 222	2,9
Bruttoareal Totalt ekskl idr.hall	1 098		18 255	16,6

1.3.1 Forutsetninger som er lagt til grunn for arealvurderingen

Vi har ikke fullstendig oversikt over hvordan skolebygget brukes i dag. Tegningen "Forslag til ny arealbruk-rev A", datert 2013-11-06¹ illustrerer hvordan bygget kan brukes. Denne er utarbeidet av Origo Arkitektgruppe, og er basert på dimensjoneringsgrunnlag fra alternativ 1 i skolebruksplanen 2012-2025. Vi har, etter avtale med Hordaland fylkeskommune, benyttet et annet dimensjoneringsgrunnlag. Dette gjør også at arealbehovet-/ bruken blir vesentlig annerledes enn det som er illustrert.

På tegningene er det oppgitt bruttoareal for den enkelte funksjon i hvert bygg og etasje. Dette bruttoarealet inkluderer innvendige vegger/ konstruksjonsareal, men ikke trafikkareal (trafikkareal har en egen fargekode). Når man skal sammenligne eksisterende skolearealer med FEF arealer, vurderes det å være mest hensiktsmessig å sammenligne nettoarealer. Dette på grunn av at det gjerne er en ulik brutto- nettofaktor i eksisterende bygninger sammenlignet med FEF arealmodell (FEF arealmodell har en relativ lav B-/N- faktor). Siden vi ikke har oversikt over skolens nettoarealer, og at det er oppgitt bruttoareal på tegninger, har vi forsøkt å gjøre FEF arealer mest mulig sammenlignbart med eksisterende arealer ved å ta FEF bruttoareal ekskludert trafikkareal. Konstruksjonsarealene i eksisterende bygg og i FEF arealmodell er trolig også svært ulike og er et viktig element å ta med i vurderingen.

Det er kun tatt utgangspunkt i arealer som er avsatt som teori-/ spesialutstyrte arealer på tegningene. Vi har ikke vurdert andre typer arealer som fellesareal, personalareal og støtteareal fordi det delvis mangler areal til dette på tegningene.

1.4 Er det tilstrekkelig med areal i dagens bygningsmasse for det planlagte fagtilbudet?

Når man summerer opp det arealet som er tildelt til teorirom og spesialutstyrte arealer på tegningene, får man en sum på 9 666 m²/ BTA. På tegningen er det avsatt areal til MK, men det står ikke hvor mye. Det totale arealet er altså høyere enn 9 666 m²/ BTA. Det planlagte fagtilbudet har behov for 8 902 m²/ BTA teori- og spesialutstyrt areal. Som man ser av tabell 3 blir det et overskudd på 764 m²/ BTA undervisningsareal (egentlig mer med de arealene som er tildelt til MK).

Av tabell 3 ser man at man sannsynligvis må endre på den skisserte arealfordelingen fordi noen utdanningsprogram får mer eller mindre areal enn det FEF arealmodell tilsier.

¹ Vi har måttet ta utgangspunkt i versjon A fordi versjon D ikke var oppdatert med arealer.

Tabell 2 Sammenligning av planlagt bruk av areal og FEF areal

Utdanningsprogram	Planlagt bruk av eksisterende arealer			Arealbehov FEF (BTA uten trafikkareal)	Avvik
	Bygg/ etasje	Areal	Sum m2 per funksjon (BTA uten trafikkareal)		
EL	B- bygg/ 5. etasje	310	1215	1068	147
	B- bygg/ 6. etasje	460			
	Bygg B/ 7. etasje	445			
TIP	B- bygg / 1. etasje	1260	2940	3402	-462
	B- bygg / 2. etasje	140			
	B- bygg / 3. etasje	700			
	B- bygg / 4. etasje	370			
	B- bygg / 5. etasje	340			
	B- bygg / 7. etasje	130			
DH	A- bygg / 1. etasje	303	1283	1026	257
	B- bygg/ 4. etasje	55			
	A- bygg / 5. etasje	390			
	A- bygg/ 6. etasje	535			
HO	A- bygg / 1. etasje	365	2040	986	1054
	C- bygg/ 4. etasje	945			
	C- bygg/ 5. etasje	730			
RM	C- bygg/ 2. etasje	130	1200	725	475
	C- bygg/ 3. etasje	1070			
MK	B- bygg/ 3. etasje	600	653	0	653
	B- bygg/ messanin	53			
ST PÅ	TC- bygg/ 4. etasje		0	197	-197
	TC- bygg/ 5. etasje				
ST FO/ KDA	A- bygg/ 4. etasje	335	335	835	-500
ST		0	0	663	-663
Sum areal			9666	8902	764

1.5 Konklusjon

Basert på de forutsetninger som er gitt (bl.a. et noe ufullstendig tegningsgrunnlag), vurderes det fra et overordnet teoretisk perspektiv å være tilstrekkelig areal for det planlagte fagtilbudet ved Årstad vgs. Vi anbefaler imidlertid å gjøre en grundigere vurdering av dette, med en mer praktisk og konkret tilnærming, før endelig konklusjon trekkes. I en ny gjennomgang bør en også se på hvilke arealer som skal brukes til personal- og fellesarealer.

Det vil være hensiktsmessig å få utarbeidet et nytt forslag til arealbruk der man tar utgangspunkt i det nye dimensjoneringsgrunnlaget. Vi har for lite oversikt over byggets arealer og rominndeling til å kunne gjøre denne vurderingen nå. En slik vurdering bør basere seg på en befaring og grundigere analyser av tegninger og arealer. For å få en skole som er funksjonell er det ikke nok at det er nok areal, arealene må også ligge riktig i forhold til hverandre og rominndelingen må være hensiktsmessig i forhold til bruken.

Sandvika, 2015-10-23

Utarbeidet:

Fagkontroll:

Godkjent:

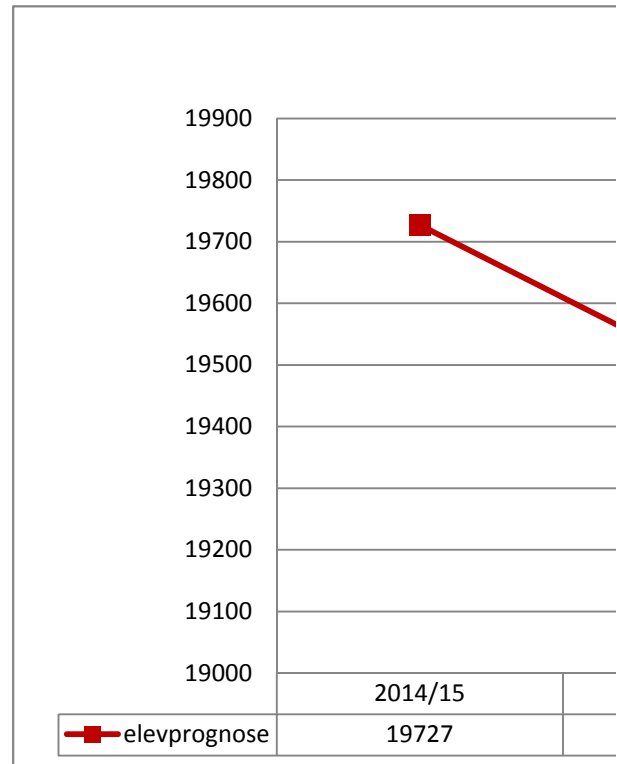
Julie Norsted

Dan Lysne

Dan Lysne

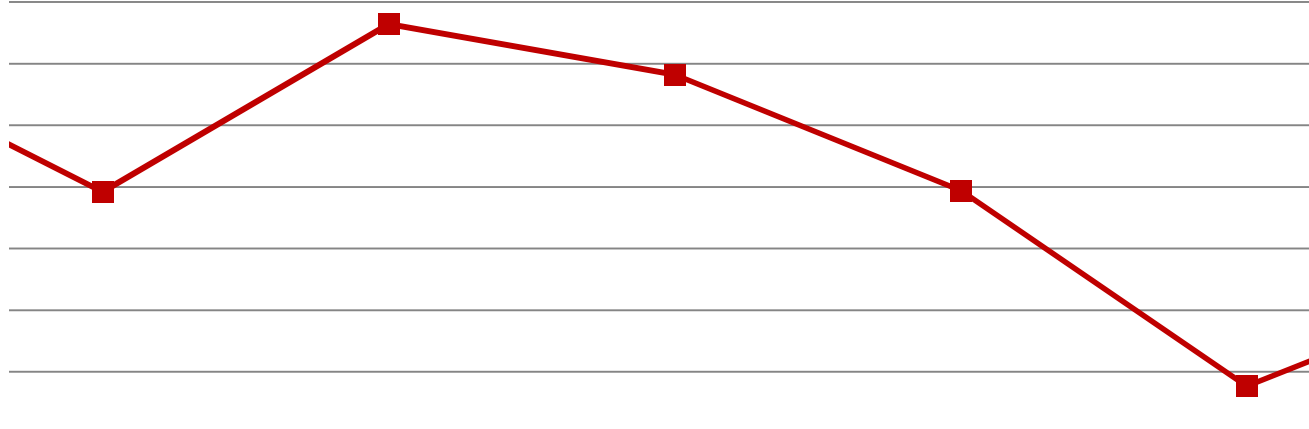
Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

år	elevprognose	
2014/15	19727	
2015/16	19492	-235
2016/17	19764	272
2017/18	19682	-82
2018/19	19494	-188
2019/20	19177	-317
2020/21	19361	184

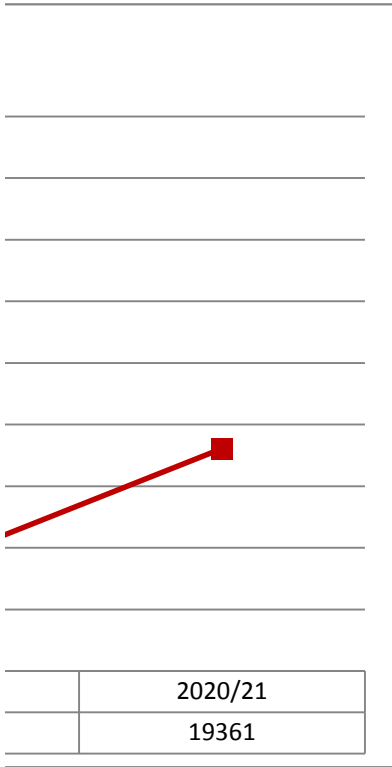
År
Region Sentrum
Region Nord
Region Vest
Region Sør
Region Sunnhordland
Region Voss-Hardanger
Sum Hordaland

Elevprognose Hordaland

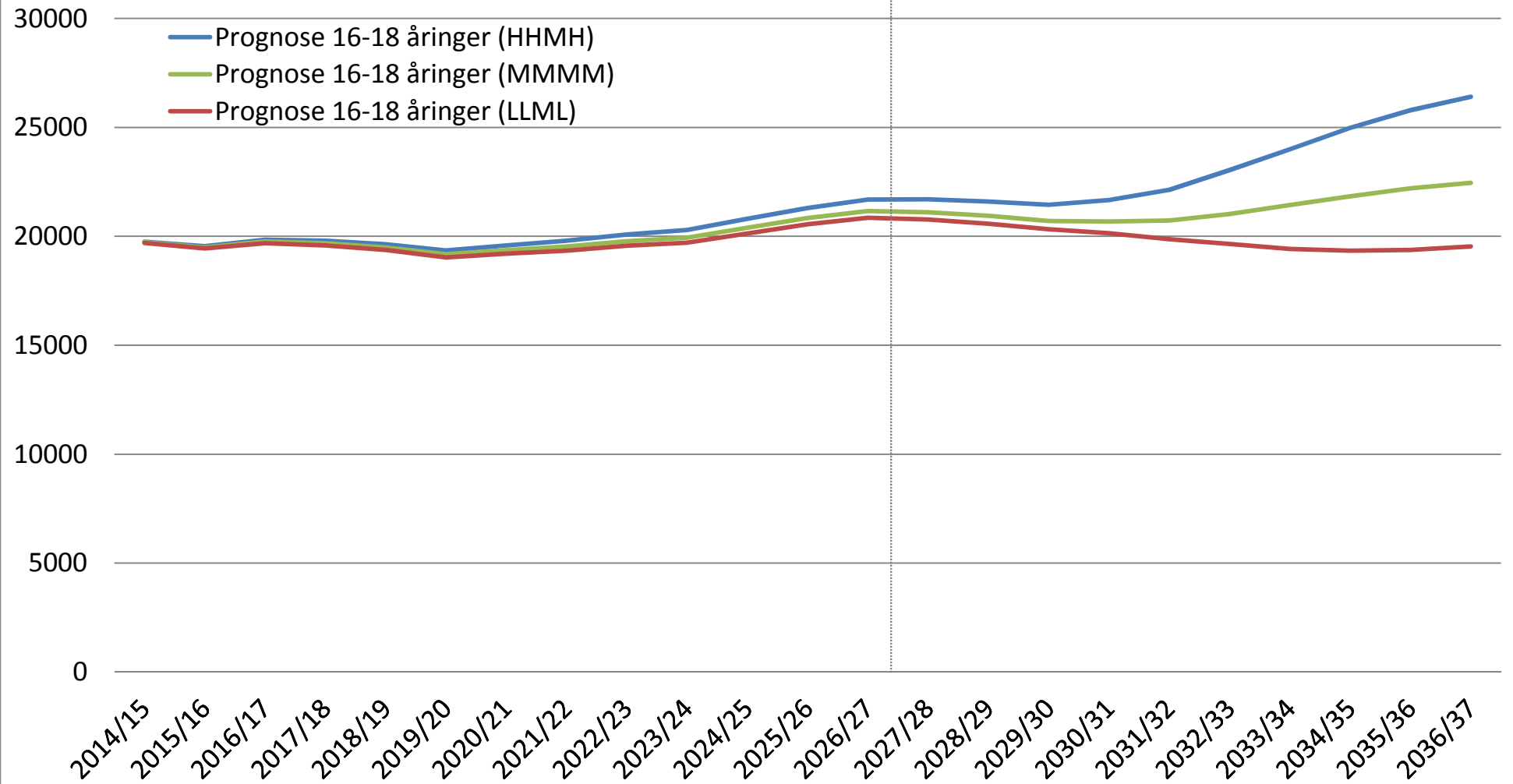
2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
19492	19764	19682	19494	19177

2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
1374	1518	1583	1573	1542	1535	1587	1613
4201	4080	4141	4084	4062	3847	3870	3890
5393	5225	5252	5246	5205	5177	5201	5300
4557	4514	4564	4551	4528	4585	4712	4757
2755	2735	2817	2803	2761	2667	2669	2656
1447	1420	1406	1426	1395	1366	1322	1317
19 727	19 492	19 764	19 682	19 494	19 177	19 361	19 532

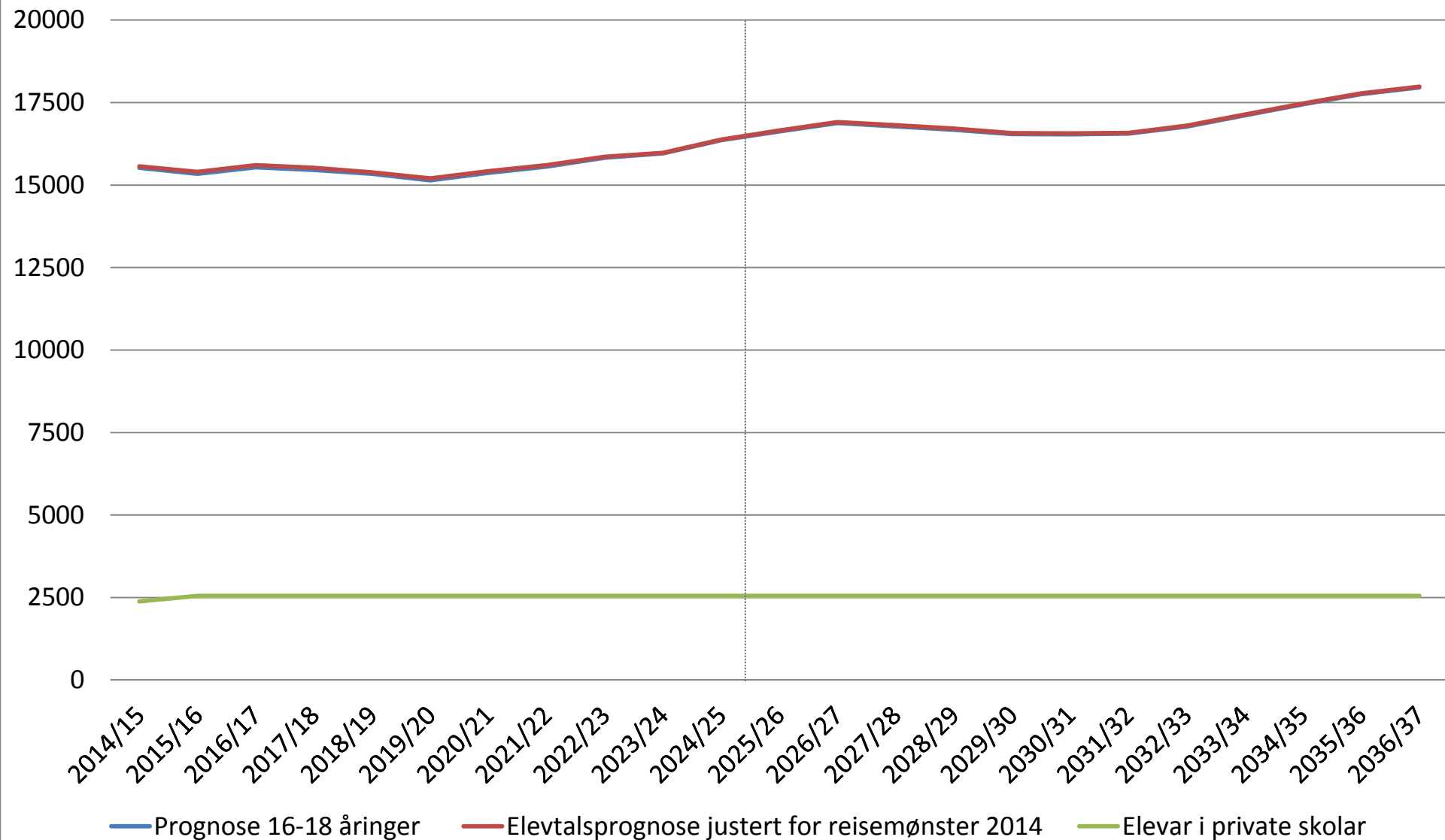
Prognose for elevtalsutvikling i Hordaland fylke

SSB sine alternativ for høg nasjonal vekst (HHMH), middels nasjonal vekst (MMMM) og låg nasjonal vekst (LLML) 2014

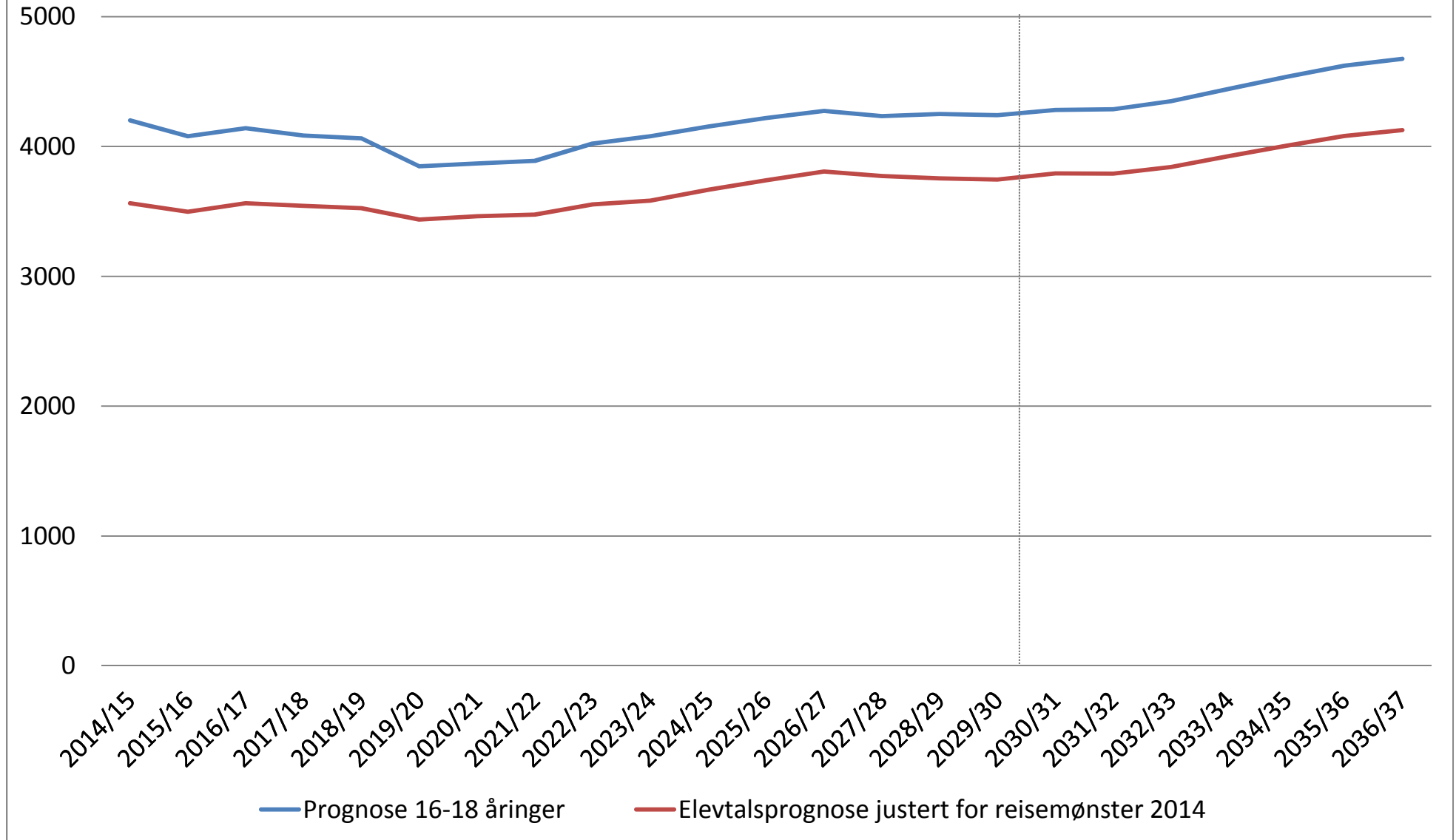
Prognose for elevtalsutvikling i region Stor Bergen

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

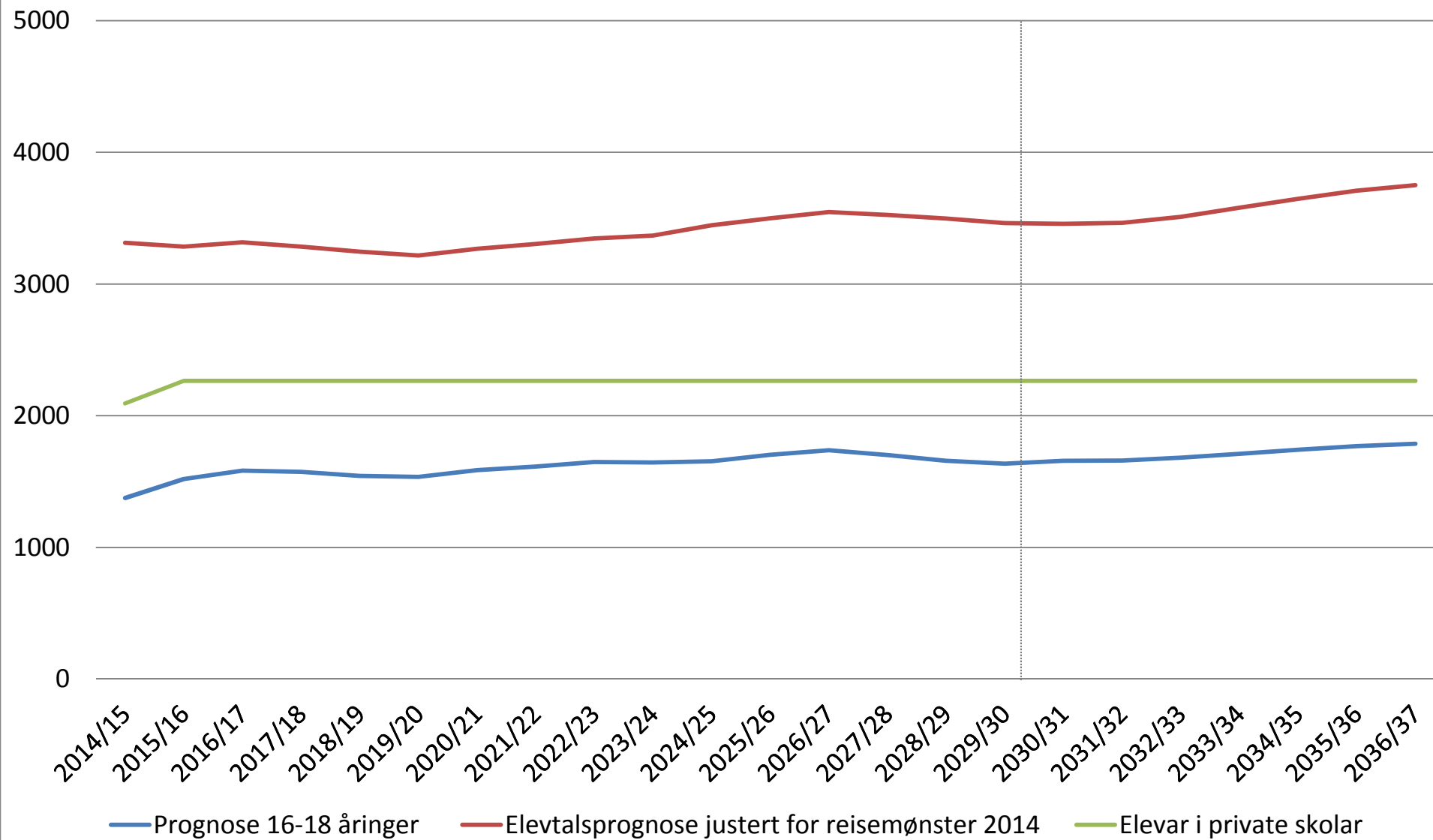
Prognose for elevtalsutvikling i region Nord

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

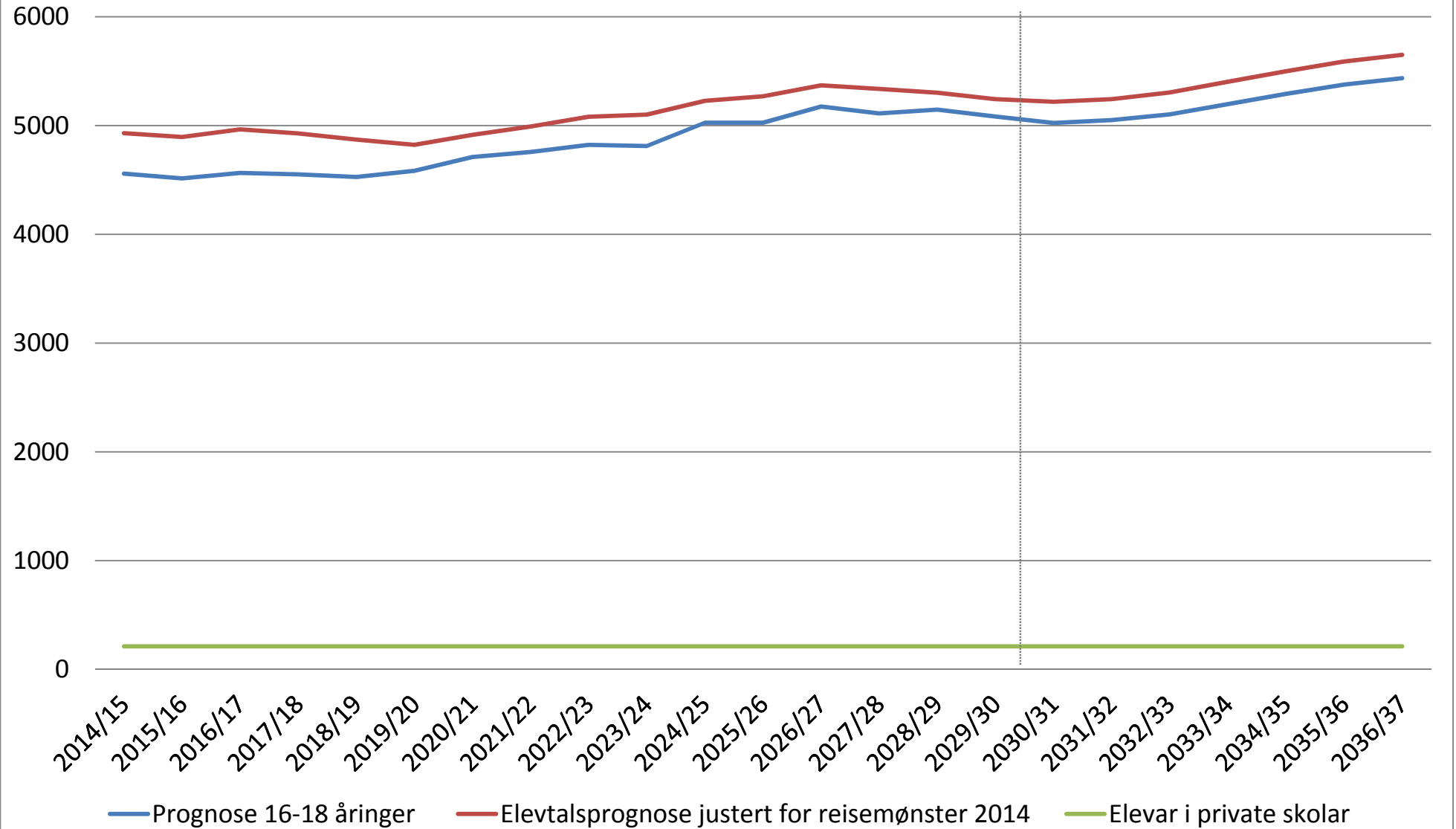
Prognose for elevtalsutvikling i region Sentrum

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

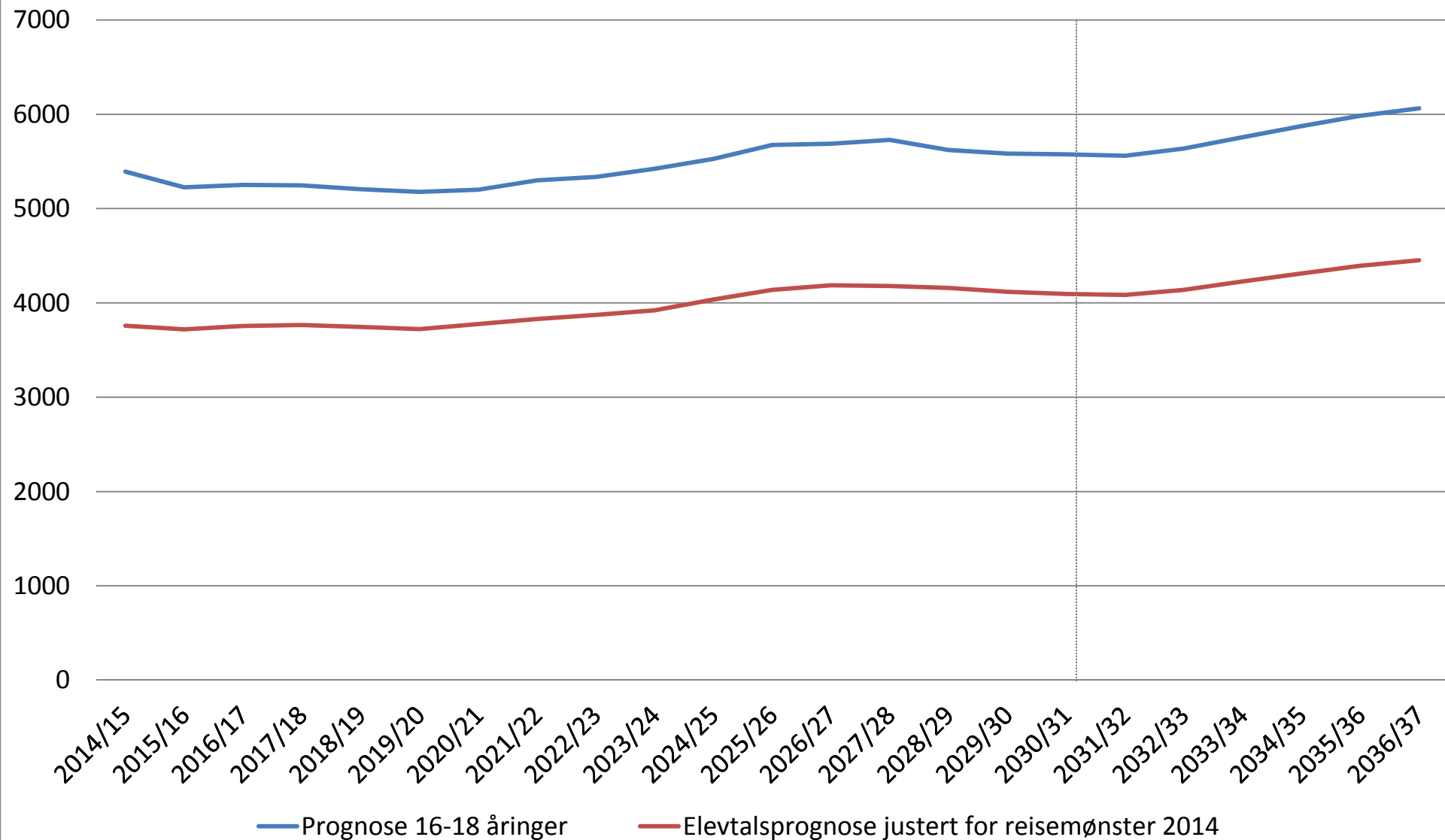
Prognose for elevtalsutvikling i region Sør

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

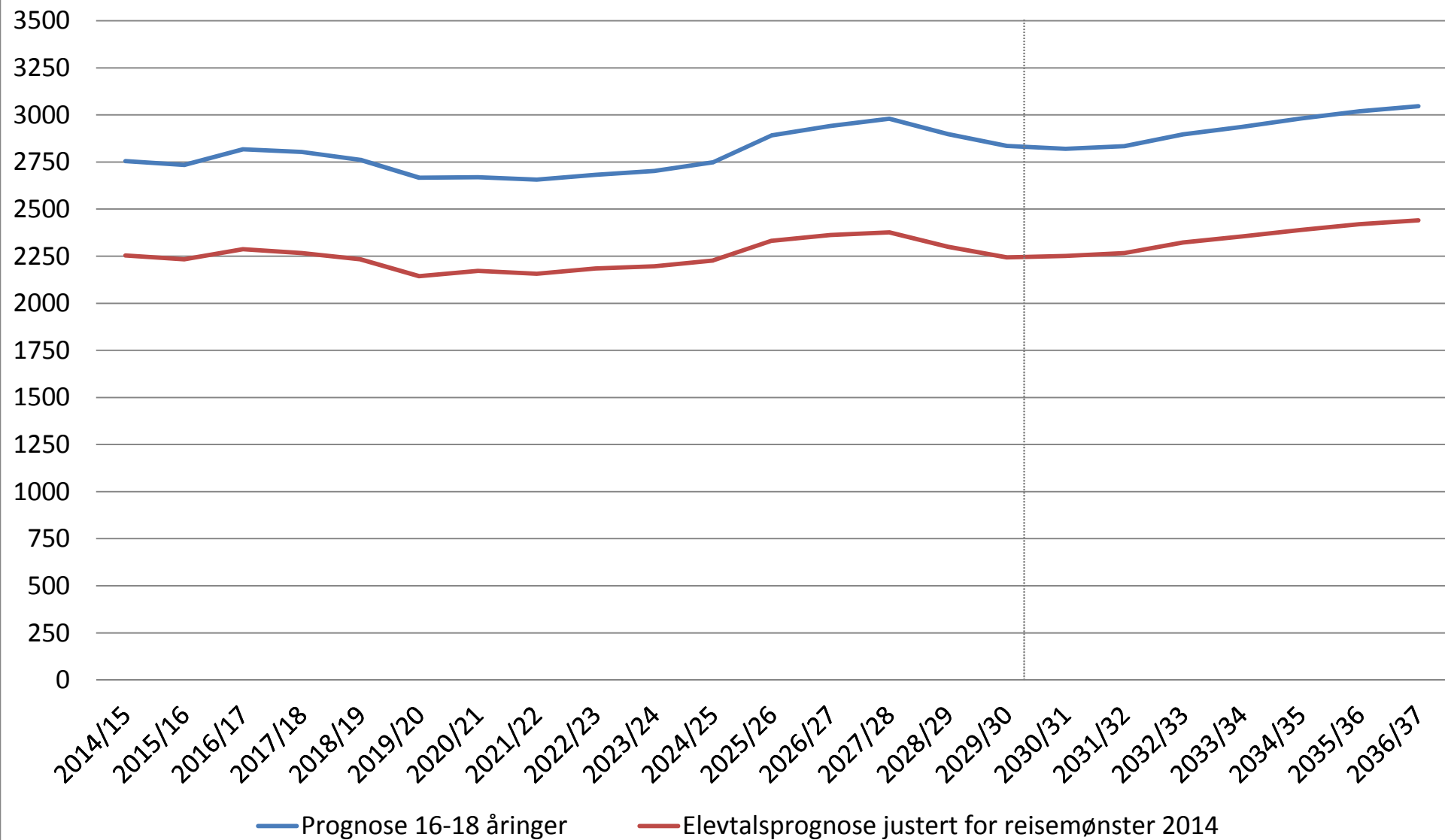
Prognose for elevtalsutvikling i region Vest

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

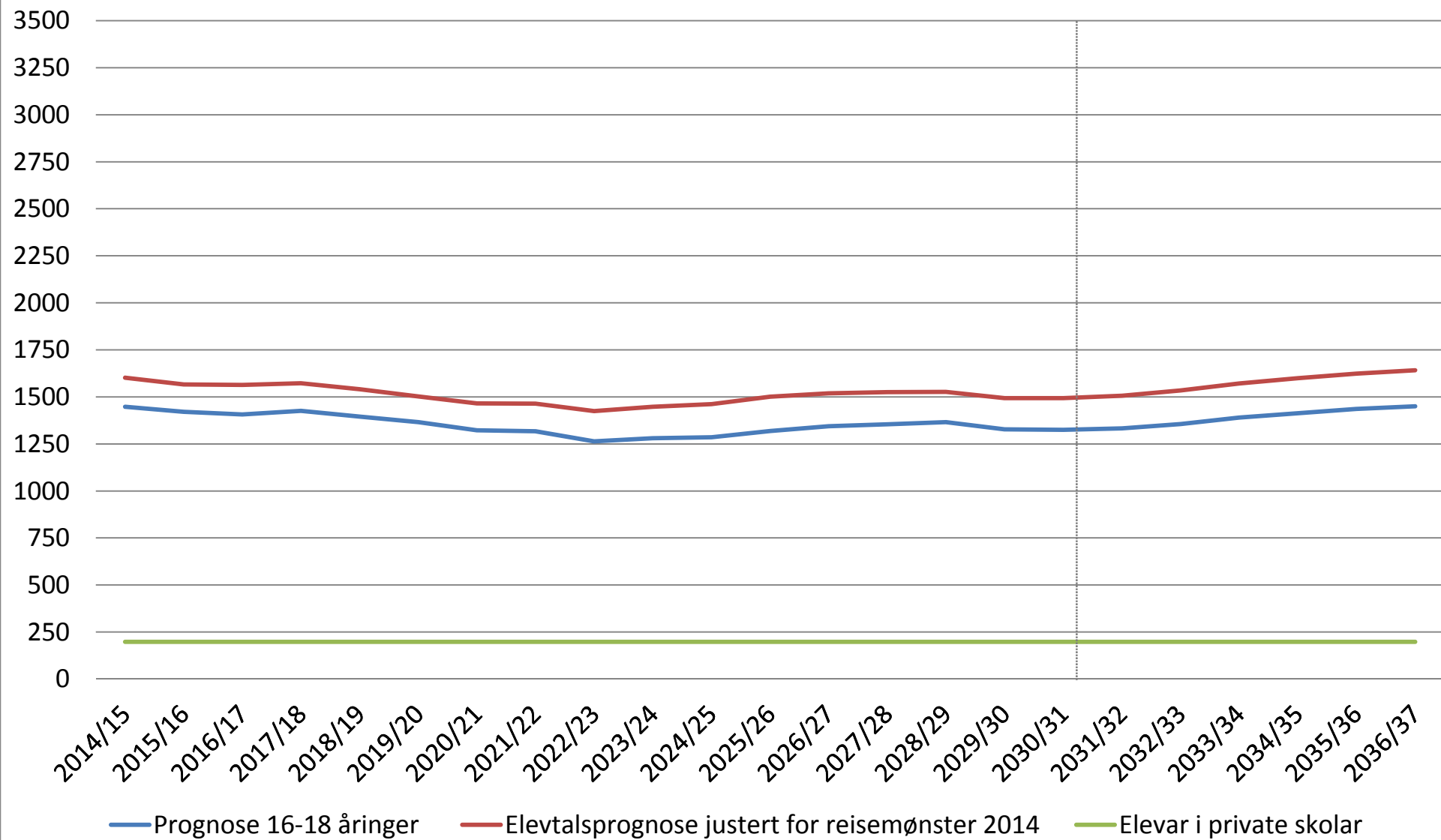
Prognose for elevtalsutvikling i region Sunnhordland

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

Prognose for elevtalsutvikling i region Voss-Hardanger

SSB sitt alternativ for middels nasjonal vekst (MMMM) justert for reisemønster 2014

Framskrevet folkemengde, etter region, alder, alternativ, tid og statistikkvariabel

		År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
12 Hordaland	16 år	Høy nasjonal v	6373	6359	6450	6689	6318	6308	6409
	17 år	Høy nasjonal v	6771	6491	6472	6561	6793	6424	6410
	18 år	Høy nasjonal v	6520	6904	6622	6598	6685	6909	6538
		Høy nasjonal v	19664	19754	19544	19848	19796	19641	19357
	16 år	Middels nasjo	6373	6353	6433	6664	6283	6263	6354
	17 år	Middels nasjo	6771	6481	6456	6534	6756	6375	6349
	18 år	Middels nasjo	6520	6893	6603	6565	6644	6857	6475
		Middels nasjo	19664	19727	19492	19763	19683	19495	19178
	16 år	Lav nasjonal v	6373	6344	6420	6641	6252	6223	6305
	17 år	Lav nasjonal v	6771	6473	6438	6508	6723	6336	6302
	18 år	Lav nasjonal v	6520	6883	6583	6539	6608	6813	6429
		Lav nasjonal v	19664	19700	19441	19688	19583	19372	19036

Framskrevet folkemengde, etter alder, statistikkvariabel, region og tid

25.11.2014

		12 Hordaland							
region	alder	statistikkvariabel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hordaland	16 år	Høy nasjonal v	6373	6359	6450	6689	6318	6308	6409
Hordaland	17 år	Høy nasjonal v	6771	6491	6472	6561	6793	6424	6410
Hordaland	18 år	Høy nasjonal v	6520	6904	6622	6598	6685	6909	6538
Hordaland	16 år	Lav nasjonal v	6373	6344	6420	6641	6252	6223	6305
Hordaland	17 år	Lav nasjonal v	6771	6473	6438	6508	6723	6336	6302
Hordaland	18 år	Lav nasjonal v	6520	6883	6583	6539	6608	6813	6429
Hordaland	16 år	Middels nasjo	6373	6353	6433	6664	6283	6263	6354
Hordaland	17 år	Middels nasjo	6771	6481	6456	6534	6756	6375	6349
Hordaland	18 år	Middels nasjo	6520	6893	6603	6565	6644	6857	6475

.....
alternativ
beskrives ved
fire
bokstaver i
følgende
rekkefølge:
fruktbarhet,
levealder,
innenlandsk
flytting og
innvandring.
M = middels,
L = lav, H =
høy, K =
konstant og
0 = null.
Før
befolkningsfr
amskrivninge
ne publiseres
blir
desimaltall
avrundet til
heltall. Siden
en avrundet
sum ikke
nødvendigvis

2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
6547	6514	6701	6755	7016	7193	7137	7025	7092	6977	7248
6514	6653	6618	6804	6860	7123	7304	7247	7134	7202	7090
6523	6633	6769	6737	6928	6983	7249	7429	7373	7263	7329
19584	19800	20088	20296	20804	21299	21690	21701	21599	21442	21667
6475	6428	6598	6637	6883	7041	6964	6828	6874	6736	6810
6439	6563	6515	6687	6725	6968	7128	7051	6915	6957	6818
6447	6541	6663	6616	6788	6827	7069	7230	7150	7013	7055
19361	19532	19776	19940	20396	20836	21161	21109	20939	20706	20683
6422	6366	6530	6559	6796	6947	6862	6720	6756	6611	6547
6388	6501	6445	6610	6638	6874	7023	6938	6796	6830	6685
6391	6478	6593	6536	6700	6729	6964	7115	7028	6885	6915
19201	19345	19568	19705	20134	20550	20849	20773	20580	20326	20147

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
6547	6514	6701	6755	7016	7193	7137	7025	7092	6977	7248
6514	6653	6618	6804	6860	7123	7304	7247	7134	7202	7090
6523	6633	6769	6737	6928	6983	7249	7429	7373	7263	7329
6422	6366	6530	6559	6796	6947	6862	6720	6756	6611	6547
6388	6501	6445	6610	6638	6874	7023	6938	6796	6830	6685
6391	6478	6593	6536	6700	6729	6964	7115	7028	6885	6915
6475	6428	6598	6637	6883	7041	6964	6828	6874	6736	6810
6439	6563	6515	6687	6725	6968	7128	7051	6915	6957	6818
6447	6541	6663	6616	6788	6827	7069	7230	7150	7013	7055

2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
7553	7873	8197	8521	8674	8812	8935	9044	9145
7361	7670	7993	8320	8648	8800	8941	9067	9177
7218	7492	7803	8131	8460	8790	8945	9090	9217
22132	23035	23993	24972	25782	26402	26821	27201	27539
6916	7037	7223	7318	7400	7474	7534	7577	7614
6894	6996	7121	7307	7403	7484	7557	7615	7661
6916	6990	7094	7214	7404	7498	7581	7654	7713
20726	21023	21438	21839	22207	22456	22672	22846	22988
6478	6400	6324	6389	6439	6487	6523	6553	6568
6620	6550	6471	6394	6457	6509	6555	6593	6620
6770	6705	6631	6553	6475	6538	6591	6637	6675
19868	19655	19426	19336	19371	19534	19669	19783	19863

2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
7553	7873	8197	8521	8674	8812	8935	9044	9145
7361	7670	7993	8320	8648	8800	8941	9067	9177
7218	7492	7803	8131	8460	8790	8945	9090	9217
6478	6400	6324	6389	6439	6487	6523	6553	6568
6620	6550	6471	6394	6457	6509	6555	6593	6620
6770	6705	6631	6553	6475	6538	6591	6637	6675
6916	7037	7223	7318	7400	7474	7534	7577	7614
6894	6996	7121	7307	7403	7484	7557	7615	7661
6916	6990	7094	7214	7404	7498	7581	7654	7713

Kjønn, Begge kjønn
 Middels nasjonal vekst (alternativ MMMM)

Prognose for elevtallsutvikling i region Voss-Hardanger, justert for reiseemønstre 2010

Region	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Voss-Hardan	Totalsum 16-18 åringer 2014	1484	1447	1420	1406	1426	1395	1366	1322	1317	1264	1280	1285	1319	1344	1354	1366	1328	1325	1333	1356	1390	1413	1436	1450	1461	1466	1469
Voss-Hardan	Elevtallsprognose justert	1632	1602	1566	1563	1573	1541	1502	1465	1463	1424	1448	1461	1501	1519	1525	1526	1494	1494	1506	1534	1571	1598	1625	1642	1654	1661	1666
Voss-Hardan	16-åringer	539	508	516	536	518	487	498	482	484	457	503	496	499	521	502	501	490	504	512	522	537	543	546	553	556	556	558
Voss-Hardan	17-åringer	553	540	509	518	537	518	487	497	482	485	460	505	497	501	522	504	501	489	503	510	522	535	543	547	552	554	556
Voss-Hardan	18-åringer	541	554	541	509	517	536	517	486	498	482	485	460	505	497	501	521	503	501	491	502	512	521	535	541	546	551	553

Etne kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Etne	Totalsum 16-18 åringer	4,0	4,3	4,2	4,7	4,4	4,6	4,5	4,7	4,4	4,2	4,1	4,0	4,3	4,5	5,1	5,3	5,4	4,9	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,8
Etne	16-åringer	1,2	1,6	1,5	1,6	1,3	1,9	1,4	1,4	1,6	1,3	1,3	1,4	1,6	1,5	2,0	1,8	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Etne	17-åringer	1,5	1,2	1,6	1,5	1,6	1,3	1,9	1,4	1,4	1,5	1,3	1,3	1,4	1,6	1,5	2,0	1,8	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Etne	18-åringer	1,3	1,5	1,1	1,6	1,5	1,6	1,3	1,9	1,4	1,4	1,5	1,3	1,3	1,4	1,6	1,5	2,0	1,8	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6

Sveio kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sveio	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveio	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveio	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveio	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bømlo kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bømlo	Totalsum 16-18 åringer	8,6	8,8	8,7	8,7	9,0	9,2	8,7	8,6	8,2	8,8	9,0	9,2	9,6	9,4	9,4	9,0	8,8	8,9	9,0	9,2	9,2	9,3	9,4	9,4	9,5	9,5	9,6
Bømlo	16-åringer	3,1	2,9	2,8	3,2	3,1	3,0	2,7	3,0	2,6	3,2	3,3	2,9	3,5	3,1	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Bømlo	17-åringer	2,9	3,1	2,8	2,8	3,2	3,1	3,0	2,7	3,0	2,6	3,2	3,2	3,2	2,9	3,5	3,1	2,9	3,0	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2
Bømlo	18-åringer	2,6	2,9	3,0	2,8	2,7	3,1	3,1	2,9	2,6	2,9	2,6	3,1	3,2	2,8	3,4	3,1	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1

Stord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Stord	Totalsum 16-18 åringer	6,1	6,0	5,9	5,9	5,8	5,7	5,5	5,6	5,7	5,7	5,7	5,6	6,0	6,4	6,5	6,3	6,0	6,1	6,2	6,4	6,6	6,7	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0
Stord	16-åringer	2,1	1,9	2,0	2,1	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0	1,9	1,8	1,9	2,3	2,2	2,0	2,1	1,9	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4
Stord	17-åringer	2,1	2,1	1,9	2,0	2,1	1,7	1,9	1,8	1,9	2,0	1,9	1,8	1,9	2,2	2,2	2,0	2,1	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Stord	18-åringer	1,9	2,0	2,0	1,8	1,9	2,1	1,7	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	1,8	1,9	2,2	2,2	2,0	2,1	1,9	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3

Fitjar kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fitjar	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fitjar	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fitjar	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fitjar	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tysnes kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Tysnes	Totalsum 16-18 åringer	2,4	2,3	2,5	2,5	2,2	1,9	1,9	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	2,0	2,0	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1
Tysnes	16-åringer	0,7	0,9	1,0	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Tysnes	17-åringer	0,7	0,7	0,8	1,0	0,7	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Tysnes	18-åringer	0,9	0,7	0,7	0,8	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Kvinnherad kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kvinnherad	Totalsum 16-18 åringer	23,2	22,7	22,2	22,7	22,3	22,0	20,9	21,4	21,1	20,9	21,3	22,2	22,8	21,6	20,8	20,2	20,0	19,8	19,7	19,9	20,0	20,1	20,3	20,3	20,5	20,6	20,6
Kvinnherad	16-åringer	7,3	7,4	7,7	7,8	7,1	7,4	6,8	7,6	6,9	6,7	8,0	7,8	7,4	6,7	6,9	6,8	6,5	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0
Kvinnherad	17-åringer	8,3	7,2	7,3	7,6	7,8	6,9	7,3	6,7	7,5	6,8	6,6	7,8	7,7	7,3	6,7	6,9	6,7	6,5	6,6	6,6	6,6	6,8	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9
Kvinnherad	18-åringer	7,6	8,1	7,1	7,2	7,5	7,6	6,9	7,2	6,6	7,4	6,7	6,5	7,7	7,6	7,2	6,6	6,7	6,6	6,4	6,5	6,5	6,5	6,6	6,7	6,7	6,7	6,8

Austevoll kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35</
---------	----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

Odda	16-åringar	95,6	69,6	93,7	78,9	67,7	65,9	68,7	52,9	64,0	59,4	69,6	61,2	63,1	62,2	68,7	64,0	65,9	67,7	69,6	71,4	74,2	74,2	75,1	76,1	76,1	76,1	77,0
Odda	17-åringar	82,6	95,6	68,7	93,7	78,9	67,7	65,9	68,7	53,8	64,9	59,4	69,6	61,2	64,9	61,2	69,6	64,0	65,9	67,7	69,6	71,4	74,2	75,1	75,1	76,1	76,1	76,1
Odda	18-åringar	80,7	82,6	93,7	67,7	92,8	78,9	66,8	65,9	68,7	53,8	64,9	59,4	68,7	62,2	64,9	61,2	69,6	64,0	66,8	67,7	70,5	71,4	74,2	75,1	75,1	76,1	76,1

Ullensvang kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Ullensvang	Totalsum 16-18 åringar	118,7	117,0	112,8	111,2	110,3	98,6	107,8	107,8	103,6	96,1	97,8	105,3	108,7	110,3	111,2	114,5	107,8	105,3	98,6	97,8	97,8	97,8	97,8	97,8	97,8	97,8	97,8	
Ullensvang	16-åringar	33,4	35,1	42,6	33,4	33,4	30,9	41,0	35,9	26,7	32,6	37,6	35,1	35,9	39,3	35,1	39,3	33,4	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	31,8
Ullensvang	17-åringar	48,5	33,4	35,9	41,8	34,3	33,4	31,8	40,1	35,9	26,7	33,4	36,8	35,1	35,9	40,1	35,1	39,3	33,4	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6
Ullensvang	18-åringar	36,8	48,5	34,3	35,9	42,6	34,3	35,1	31,8	41,0	36,8	26,7	33,4	37,6	35,1	35,9	40,1	35,1	39,3	33,4	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6

Eidfjord kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Eidfjord	Totalsum 16-18 åringer	26,9	31,7	26,9	30,7	30,7	29,8	30,7	29,8	30,7	27,8	25,0	29,8	31,7	36,5	31,7	32,6	26,9	27,8	27,8	32,6	33,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	
Eidfjord	16-åringer	5,8	11,5	9,6	9,6	11,5	8,6	11,5	9,6	10,6	7,7	6,7	14,4	9,6	12,5	9,6	10,6	6,7	10,6	10,6	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	
Eidfjord	17-åringer	14,4	5,8	11,5	9,6	9,6	11,5	8,6	11,5	9,6	10,6	7,7	7,7	14,4	9,6	12,5	9,6	10,6	6,7	10,6	10,6	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	
Eidfjord	18-åringer	6,7	14,4	5,8	11,5	9,6	9,6	10,6	8,6	10,6	9,6	10,6	7,7	7,7	14,4	9,6	12,5	9,6	10,6	6,7	10,6	10,6	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	
Ulvik kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Ulvik	Totalsum 16-18 åringer	40,1	38,2	28,9	39,1	41,9	39,1	33,5	33,5	37,3	34,5	30,8	31,7	32,6	39,1	33,5	35,4	31,7	34,5	31,7	32,6	33,5	33,5	35,4	36,3	37,3	38,2	39,1	
Ulvik	16-åringer	9,3	10,3	9,3	19,6	13,0	6,5	14,0	12,1	11,2	10,3	8,4	13,0	11,2	14,9	7,5	13,0	10,3	10,3	11,2	11,2	11,2	12,1	12,1	12,1	13,0	13,0	13,0	
Ulvik	17-åringer	18,6	9,3	10,3	9,3	19,6	13,0	6,5	14,0	12,1	11,2	10,3	8,4	13,0	11,2	14,9	7,5	13,0	10,3	10,3	11,2	11,2	11,2	12,1	12,1	12,1	13,0	13,0	
Ulvik	18-åringer	12,1	18,6	9,3	10,3	9,3	19,6	13,0	7,5	14,0	13,0	12,1	10,3	8,4	13,0	11,2	14,9	8,4	14,0	10,3	10,3	11,2	11,2	11,2	12,1	12,1	12,1	13,0	
Granvin kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Granvin	Totalsum 16-18 åringer	29,1	32,6	28,3	31,7	30,0	26,6	25,7	26,6	23,1	18,9	18,0	21,4	18,9	18,9	16,3	19,7	17,1	19,7	21,4	23,1	24,9	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7	
Granvin	16-åringer	8,6	10,3	9,4	12,0	8,6	6,0	11,1	9,4	3,4	6,0	8,6	6,9	3,4	8,6	3,4	6,9	6,0	6,9	7,7	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	
Granvin	17-åringer	13,7	8,6	10,3	9,4	12,0	8,6	6,0	11,1	9,4	3,4	6,0	8,6	6,9	3,4	8,6	4,3	6,9	6,0	7,7	7,7	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	
Granvin	18-åringer	6,9	13,7	8,6	10,3	9,4	12,0	8,6	6,0	10,3	9,4	3,4	6,0	8,6	6,9	4,3	8,6	4,3	6,9	6,0	6,9	7,7	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	
Kvam kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kvam	Totalsum 16-18 åringer	287,9	272,4	268,3	257,6	275,6	278,9	270,7	260,1	268,3	262,5	267,4	264,2	273,2	280,5	277,3	281,3	271,5	277,3	286,3	289,5	297,7	303,4	307,5	310,8	313,2	313,2	313,2	
Kvam	16-åringer	99,8	85,9	85,9	87,5	104,7	90,0	80,2	93,2	98,1	76,1	96,5	93,2	85,1	105,5	90,0	89,1	95,7	96,5	98,1	99,8	103,1	104,7	104,7	106,3	106,3	106,3	106,3	
Kvam	17-åringer	89,1	99,0	85,1	85,9	86,7	103,9	88,3	79,3	91,6	96,5	75,2	96,5	93,2	84,2	104,7	89,1	88,3	94,1	94,9	96,5	99,0	101,4	103,1	103,9	104,7	104,7	104,7	
Kvam	18-åringer	99,0	87,5	97,3	84,2	84,2	85,1	102,2	87,5	78,5	90,0	95,7	74,4	94,9	90,8	82,6	103,1	87,5	86,7	93,2	93,2	95,7	97,3	99,8	100,6	102,2	102,2	102,2	
Voss kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Voss	Totalsum 16-18 åringer	519,2	506,3	500,9	497,2	500,9	514,6	509,1	494,4	484,4	465,1	464,2	458,7	473,4	478,9	497,2	495,4	483,5	472,5	470,6	477,0	486,2	492,6	500,9	505,4	510,0	511,8	513,7	
Voss	16-åringer	172,1	167,6	154,7	169,4	173,1	170,3	164,8	161,2	157,5	145,6	159,3	150,2	162,1	163,9	169,4	160,2	152,9	157,5	158,4	160,2	164,8	166,6	167,6	169,4	170,3	170,3	171,2	
Voss	17-åringer	162,1	174,0	169,4	156,6	170,3	174,0	170,3	163,9	161,2	158,4	147,4	160,2	150,2	163,0	164,8	170,3	161,2	153,8	157,5	158,4	161,2	164,8	166,6	168,5	170,3	170,3	171,2	
Voss	18-åringer	185,0	164,8	176,7	171,2	157,5	170,3	174,0	169,4	165,7	161,2	157,5	148,3	161,2	152,0	163,0	164,8	169,4	161,2	154,7	158,4	160,2	161,2	166,6	167,6	169,4	171,2	171,2	
Fusa kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Fusa	Totalsum 16-18 åringer	1,2	1,1	1,2	1,4	1,5	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	
Fusa	16-åringer	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Fusa	17-åringer	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Fusa	18-åringer	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	

Samnager kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Samnager	Totalsum 16-18 åringer	22,0	23,5	21,6	21,1	18,1	19,2	19,5	19,0	17,8	19,9	20,6	22,8	22,5	21,8	19,9	19,9	20,6	20,6	20,2	20,6	20,9	21,3	21,6	21,8	21,8	21,8	21,8	
Samnager	16-åringer	6,1	8,9	6,6	6,1	5,9	7,5	6,1	5,9	5,9	8,2	6,6	8,2	8,0	6,1	6,3	7,5	6,8	6,8	6,8	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	
Samnager	17-åringer	8,7	6,1	8,9	6,6	5,9	5,9	7,5	6,1	5,9	5,9	8,2	6,6	8,2	7,7	6,1	6,3	7,5	6,6	6,8	6,8	6,8	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	
Samnager	18-åringer	7,3	8,4	6,1	8,4	6,3	5,9	5,9	7,0	6,1	5,9	5,9	8,0	6,3	8,0	7,5	6,1	6,3	7,3	6,6	6,6	6,8	6,8	7,0	7,3	7,3	7,3	7,3	
Os kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Os	Totalsum 16-18 åringer	13,8	14,1	13,8	14,0	14,4	14,5	14,5	14,8	15,7	16,6	17,0	18,1	18,4	19,5	19,2	19,1	19,0	18,8	19,1	19,2	19,6	20,0	20,4	20,7	20,9	21,0	21,2	
Os	16-åringer	4,6	4,5	4,7	4,8	5,0	4,8	4,9	5,3	5,6	5,9	5,7	6,8	6,2	6,7	6,5	6,2	6,5	6,3	6,5	6,6	6,8	6,9	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	
Os	17-åringer	5,0	4,6	4,5	4,7	4,8	5,0	4,7	4,9	5,3	5,5	5,9	5,6	6,7	6,2	6,7	6,4	6,1	6,5	6,3	6,4	6,5	6,7	6,8	6,9	7,0	7,0	7,1	
Os	18-åringer	4,2	5,0	4,5	4,5	4,7	4,8	4,9	4,7	4,8	5,2	5,5	5,8	5,5	6,6	6,1	6,5	6,3	6,0	6,4	6,2	6,3	6,4	6,6	6,7	6,8	6,8	6,9	
Bergen kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Bergen	Totalsum 16-18 åringer	89	90	90	90	89	88	87	89	90	91	91	92	93	94	94	93	92	92	92	93	95	96	98	99	100	100	101	
Bergen	16-åringer	28	28	29	29	27	28	29	29	29	30	29	30	30	30	30	30	29	29	30	30	31	31	32	32	32	32	33	
Bergen	17-åringer	31	30	30	30	30	28	29	30	30	30	31	30	31	31	31	31	31	31	30	30	31	31	32	33	33	33	34	
Bergen	18-åringer	30	32	31	31	31	32	29	30	31	31	31	32	32	33	33	33	32	32	32	32	32	33	34	34	34	35	35	
Askøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Askøy	Totalsum 16-18 åringer	5,0	5,0	5,2	5,2	5,3	5,4	5,4	5,5	5,5	5,7	5,9	6,2	6,4	6,5	6,5	6,5	6,3	6,1	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6	6,7	
Askøy	16-åringer	1,8	1,7	1,7	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	1,8	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	
Askøy	17-åringer	1,5	1,8	1,7	1,7	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2	2,1	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	
Askøy	18-åringer	1,6	1,5	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,7	1,9	1,8	1,9	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	
Sund kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Sund	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sund	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sund	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sund	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fjell kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Fjell	Totalsum 16-18 åringer	12,9	12,6	11,9	12,0	12,0	11,9	11,7	11,7	11,7	11,7	11,8	12,1	12,3	12,4	12,3	12,3	12,5	12,7	13,2	13,6	14,0	14,4	14,8	15,1	15,4	15,6	15,8	
Fjell	16-åringer	4,1	4,1	3,9	4,1	4,1	3,8	3,9	4,1	3,8	3,9	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,1	4,4	4,4	4,6	4,7	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,4	
Fjell	17-åringer	4,6	4,0	4,0	3,9	4,1	4,0	3,8	3,9	4,1	3,8	3,9	4,0	4,3	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,3	4,4	4,5	4,7	4,9	4,9	5,1	5,1	5,2	5,3
Fjell	18-åringer	4,2	4,5	4,0	4,0	3,8	4,0	4,0	3,7	3,8	4,0	3,7	3,8	3,9	4,2	4,0	4,1	4,1	4,0	4,2	4,3	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0	5,1	5,1	

Øygarden kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Øygarden	Totalsum 16-18 åringer	5,2	5,0	5,0	5,4	5,3	5,1	4,7	4,9	5,4	5,3	5,5	5,5	5,9	5,8	6,0	5,9	6,2	6,0	6,1	6,0	6,2	6,3	6,4	6,4	6,5	6,6	6,6
Øygarden	16-åringer	1,7	1,6	1,8	2,1	1,5	1,5	1,7	1,7	2,1	1,6	1,9	2,0	2,1	1,8	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3
Øygarden	17-åringer	1,7	1,7	1,6	1,8	2,0	1,5	1,5	1,7	1,7	2,0	1,6	1,9	1,9	2,1	1,8	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
Øygarden	18-åringer	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7	2,0	1,5	1,5	1,6	1,7	2,0	1,6	1,9	1,9	2,1	1,7	2,1	1,9	2,1	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2
Vaksdal kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Vaksdal	Totalsum 16-18 åringer	62,9	66,1	58,7	62,9	59,1	56,3	48,2	47,0	49,7	52,5	59,8	59,8	65,7	61,4	61,0	53,6	53,2	54,4	59,1	62,2	63,3	65,3	66,4	67,6	68,0	68,4	68,8
Vaksdal	16-åringer	20,2	21,8	17,9	24,5	17,1	15,9	15,5	15,9	19,0	18,3	22,5	19,4	24,1	18,6	19,0	16,3	18,3	20,6	21,0	21,4	22,1	22,5	22,5	23,3	23,3	23,3	23,3
Vaksdal	17-åringer	24,9	20,2	21,4	17,5	24,5	16,7	15,9	15,5	15,5	19,0	18,3	22,5	19,4	23,7	18,3	19,0	16,3	17,9	20,2	21,0	21,0	21,8	22,5	22,5	22,5	22,5	22,9
Vaksdal	18-åringer	17,9	24,1	19,4	21,0	17,5	23,7	16,7	15,5	15,2	15,2	19,0	17,9	22,1	19,0	23,7	18,3	18,6	15,9	17,9	19,8	20,2	21,0	21,4	21,8	22,1	22,5	22,5
Modalen kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Modalen	Totalsum 16-18 åringer	6,4	4,0	4,0	5,6	7,2	5,8	6,4	8,0	9,2	9,2	7,6	8,8	7,6	7,6	6,0	6,0	6,4	6,8	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Modalen	16-åringer	1,2	0,4	2,4	2,8	2,0	0,8	3,6	3,6	2,0	3,2	2,0	3,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Modalen	17-åringer	2,4	1,2	0,4	2,4	2,8	2,0	0,8	3,6	3,6	2,4	3,2	2,0	3,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Modalen	18-åringer	2,8	2,4	1,2	0,4	2,4	2,8	2,0	0,8	3,6	3,6	2,4	3,2	2,0	3,6	2,0	2,0	2,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Osterøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Osterøy	Totalsum 16-18 åringer	26,2	25,8	24,6	23,9	23,8	25,1	24,5	23,9	22,3	22,2	23,1	23,1	24,1	22,9	23,5	24,3	26,0	27,9	28,4	29,6	30,4	31,3	32,0	32,4	32,7	33,0	33,2
Osterøy	16-åringer	9,3	8,2	7,2	8,6	8,2	8,6	8,0	7,5	7,0	8,0	8,4	7,1	8,8	7,2	7,7	9,7	9,0	9,7	10,0	10,2	10,6	10,8	11,0	11,1	11,1	11,2	11,2
Osterøy	17-åringer	8,5	9,2	8,2	7,2	8,5	8,1	8,5	8,0	7,5	6,9	7,9	8,3	7,0	8,7	7,1	7,6	9,5	8,8	9,7	9,8	10,1	10,5	10,7	10,8	11,0	11,0	11,1
Osterøy	18-åringer	8,3	8,4	9,1	8,1	7,2	8,5	8,0	8,4	7,9	7,4	6,8	7,7	8,2	7,0	8,7	7,0	7,5	9,4	8,7	9,5	9,7	10,0	10,3	10,5	10,6	10,7	10,8
Meland kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Meland	Totalsum 16-18 åringer	10,4	10,3	10,5	11,1	11,3	10,8	10,2	10,7	11,4	12,1	12,9	13,7	14,2	14,1	14,1	14,5	15,2	15,2	14,9	14,8	15,3	15,7	16,1	16,4	16,7	16,9	17,0
Meland	16-åringer	3,6	3,0	3,9	4,2	3,2	3,5	3,6	3,7	4,1	4,3	4,6	4,9	4,9	4,5	4,9	5,3	5,3	4,9	5,0	5,1	5,3	5,4	5,6	5,6	5,7	5,8	5,8
Meland	17-åringer	3,7	3,6	3,0	3,9	4,2	3,2	3,5	3,6	3,7	4,0	4,3	4,5	4,8	4,9	4,5	4,8	5,2	5,2	4,8	4,9	5,1	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,7
Meland	18-åringer	3,1	3,7	3,6	3,0	3,9	4,2	3,1	3,4	3,6	3,7	4,0	4,3	4,5	4,7	4,8	4,4	4,7	5,2	5,1	4,8	4,9	5,0	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6
Radøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Radøy	Totalsum 16-18 åringer	1,1	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Radøy	16-åringer	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Radøy	17-åringer	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Radøy	18-åringer	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Lindås kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Lindås	Totalsum 16-18 åringer	8,2	8,2	8,2	8,7	8,6	8,5	8,1	8,0	8,2	8,7	8,6	8,7	8,7	9,3	9,1	8,9	8,7	8,9	9,0	9,1	9,3	9,5	9,7	9,9	10,0	10,1	10,2
Lindås	16-åringer	2,6	2,9	2,8	3,1	2,9	2,7	2,7	2,8	2,9	3,2	2,7	3,0	3,2	3,3	2,8	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,2	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5
Lindås	17-åringer	2,8	2,5	2,9	2,8	3,0	2,8	2,6	2,7	2,7	2,8	3,1	2,6	3,0	3,1	3,2	2,7	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4
Lindås	18-åringer	2,8	2,7	2,5	2,8	2,7	3,0	2,8	2,6	2,7	2,7	2,8	3,1	2,6	2,9	3,1	3,2	2,7	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2	3,3	3,3

Austrheim kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Austrheim	Totalsum 16-18 åringer	1,8	2,0	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,8	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	2,0	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6
Austrheim	16-åringer	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Austrheim	17-åringer	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9
Austrheim	18-åringer	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9

Fedje kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fedje	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Masfjorden kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Masfjorden	Totalsum 16-18 åringer	3,9	3,7	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	2,9	3,1	3,3	3,5	3,7	3,4	3,6	3,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Masfjorden	16-åringer	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,2	0,9	1,1	1,3	1,1	1,4	1,0	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Masfjorden	17-åringer	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,4	1,0	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Masfjorden	18-åringer	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,3	1,0	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Kjønn, Begge kjønn
 Middeis nasjonal vekst (alternativ MMMM)

Prognose for elevtallsutvikling i region Sunnhordland, justert for reisebønder 2010

Region	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sunnhordland	16-18 åringer 2014	2743	2755	2735	2817	2803	2761	2667	2669	2656	2682	2702	2749	2892	2941	2980	2898	2836	2820	2834	2897	2937	2981	3019	3046	3068	3088	3102
Sunnhordland	Elevtallsprognose justert	2252	2255	2233	2287	2267	2233	2145	2172	2157	2186	2195	2227	2332	2363	2375	2301	2243	2250	2267	2323	2355	2389	2420	2440	2456	2470	2481
Sunnhordland	16-åringer	746	741	771	801	723	739	707	752	721	736	762	751	844	793	768	768	733	774	782	791	808	816	823	829	833	836	839
Sunnhordland	17-åringer	790	737	734	763	792	714	731	700	746	714	730	754	745	833	785	759	761	727	768	775	784	801	808	814	820	824	828
Sunnhordland	18-åringer	716	776	728	723	752	780	706	720	690	735	704	722	743	736	823	773	749	750	717	757	763	772	789	797	803	809	814

Etne kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Etne	Totalsum 16-18 åringer	66,0	71,0	70,1	77,8	72,3	79,1	75,0	76,8	71,9	70,1	67,4	65,5	71,0	74,6	84,5	87,7	88,6	81,4	77,3	76,8	76,8	77,8	78,2	78,2	78,2	78,2	79,1
Etne	16-åringer	19,0	27,1	24,4	26,7	21,7	31,6	23,1	23,5	25,8	21,2	21,7	23,5	27,1	24,9	33,5	29,8	26,7	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2
Etne	17-åringer	25,3	19,0	27,1	24,4	26,2	21,7	30,7	22,6	23,5	25,3	20,8	21,2	22,6	27,1	24,4	33,5	29,4	26,2	25,3	25,3	25,3	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2	26,2
Etne	18-åringer	21,7	24,9	18,5	26,7	24,4	25,8	21,2	30,7	22,6	23,5	24,9	20,8	21,2	22,6	26,7	24,4	32,5	28,9	25,8	25,3	25,3	25,3	25,8	25,8	25,8	25,8	26,2

Sveio kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sveio	Totalsum 16-18 åringer	10,0	10,4	10,1	10,5	11,3	11,5	11,6	10,3	10,8	10,9	11,7	12,0	12,8	13,4	14,1	14,1	14,1	13,3	13,2	13,2	13,6	13,9	14,1	14,4	14,6	14,9	15,0
Sveio	16-åringer	3,1	3,7	3,4	3,5	4,5	3,6	3,7	3,1	4,1	3,8	3,9	4,5	4,6	4,5	5,2	4,5	4,5	4,4	4,5	4,5	4,7	4,8	4,8	4,9	5,0	5,0	5,1
Sveio	17-åringer	3,6	3,1	3,7	3,3	3,5	4,4	3,6	3,6	3,0	4,1	3,8	3,8	4,4	4,5	4,4	5,2	4,5	4,5	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,0
Sveio	18-åringer	3,3	3,6	3,0	3,6	3,3	3,5	4,3	3,6	3,6	3,0	4,0	3,7	3,8	4,3	4,5	4,4	5,1	4,5	4,5	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	4,9

Bømlo kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bømlo	Totalsum 16-18 åringer	502,1	514,5	505,9	510,7	527,7	539,1	509,7	503,1	481,2	511,6	527,7	538,2	558,1	550,5	551,5	523,0	513,5	521,1	526,8	534,4	539,1	542,9	548,6	550,5	553,4	555,3	558,1
Bømlo	16-åringer	181,3	167,1	164,2	186,0	183,2	175,6	156,6	176,5	153,8	186,0	190,8	168,0	205,0	183,2	170,9	175,6	173,7	178,4	180,3	180,3	184,1	185,1	186,0	187,0	187,9	187,9	187,9
Bømlo	17-åringer	170,9	178,4	165,2	162,3	184,1	181,3	174,7	154,7	173,7	153,8	185,1	187,9	167,1	202,2	181,3	169,0	173,7	171,8	176,5	178,4	179,4	181,3	183,2	183,2	184,1	185,1	187,0
Bømlo	18-åringer	150,0	169,0	176,5	162,3	160,4	182,2	178,4	171,8	153,8	171,8	151,9	182,2	186,0	165,2	199,3	178,4	166,1	170,9	169,9	175,6	175,6	176,5	179,4	180,3	181,3	182,2	183,2

Stord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Stord	Totalsum 16-18 åringer	813,8	801,1	790,4	796,2	776,7	768,9	738,6	753,3	762,1	768,9	763,0	753,3	803,0	854,8	868,4	845,0	804,0	816,7	825,5	860,6	879,2	897,7	912,3	924,0	930,9	935,8	941,6
Stord	16-åringer	279,1	251,7	269,3	283,9	235,2	260,5	249,8	252,7	268,3	256,6	247,8	256,6	247,8	301,5	271,3	283,0	257,6	285,9	289,8	295,7	303,5	311,3	314,2	316,1	317,1	319,1	319,1
Stord	17-åringer	279,1	276,1	248,8	266,4	280,0	233,2	258,6	246,9	250,8	264,4	253,7	245,9	255,6	301,5	298,6	269,3	280,0	255,6	283,0	286,9	293,7	301,5	304,4	309,3	311,3	312,2	314,2
Stord	18-åringer	255,6	273,2	272,2	245,9	261,5	275,2	230,3	253,7	243,0	247,8	261,5	250,8	242,0	251,7	298,6	292,7	266,4	275,2	252,7	278,1	282,0	287,8	296,6	300,5	303,5	306,4	308,3

Filtjar kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Filtjar	Totalsum 16-18 åringer	114,9	130,1	131,0	146,2	133,9	117,7	113,9	124,4	131,0	130,1	125,3	122,5	121,5	121,5	124,4	118,7	114,9	113,9	114,9	115,8	116,8	116,8	119,6	119,6	121,5	122,5	
Filtjar	16-åringer	28,5	53,2	50,3	46,5	38,9	35,1	41,8	48,4	42,7	40,8	43,7	38,9	41,8	41,8	38,0	38,0	38,0	38,9	38,9	38,9	38,9	38,9	39,9	40,8	40,8	41,8	41,8
Filtjar	17-åringer	49,4	28,5	52,2	49,4	46,5	38,0	34,2	41,8	48,4	42,7	39,9	43,7	38,0	41,8	41,8	39,9	37,0	38,0	38,9	38,9	38,9	38,9	39,9	39,9	40,8	40,8	40,8
Filtjar	18-åringer	37,0	48,4	28,5	50,3	48,4	44,6	38,0	34,2	39,9	46,5	41,8	39,9	41,8	38,0	40,8	40,8	39,9	37,0	37,0	38,0	38,0	38,0	38,9	38,9	39,9	39,9	39,9

Tysnes kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Tysnes	Totalsum 16-18 åringer	39,0	38,3	41,1	41,1	35,8	30,9	31,2	31,2	30,9	28,8	27,7	28,4	29,8	33,0	32,3	31,6	29,5	30,2	30,5	31,9	32,3	33,0	33,4	33,4	33,7	34,1	34,1
Tysnes	16-åringer	12,3	14,0	15,8	11,9	9,1	10,2	12,3	9,1	10,2	10,2	7,7	10,9	11,2	11,6	10,2	10,5	9,1	10,9	10,9	10,9	10,9	11,2	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6
Tysnes	17-åringer	12,3	12,3	13,7	15,8	11,6	9,1	9,8	12,3	8,8	9,8	10,2	7,7	10,9	10,9	11,6	9,8	10,5	8,8	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	11,2	11,6	11,6
Tysnes	18-åringer	14,4	11,9	11,6	13,3	15,1	11,6	9,1	9,8	11,9	8,8	9,8	9,8	7,7	10,5	10,5	11,2	9,8	10,5	8,8	10,2	10,5	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9

Kvinnherad kommune

Kommune	År	2013/14	2
---------	----	---------	---

Austevoll	16-åringer	33,3	34,5	47,3	42,1	47,3	32,7	43,3	45,0	36,2	42,7	42,1	47,9	55,5	46,2	52,0	46,8	48,5	52,0	53,2	54,4	55,5	56,7	56,7	57,9	57,9	57,9	57,9
Austevoll	17-åringer	38,6	33,3	34,5	47,3	41,5	46,2	32,7	42,7	44,4	36,2	42,7	42,1	47,9	54,4	45,0	51,4	46,8	48,5	52,0	52,6	53,2	54,9	55,5	56,1	56,7	57,3	57,3
Austevoll	18-åringer	40,3	38,0	32,7	34,5	46,8	40,9	46,2	32,1	42,1	43,8	35,1	42,1	41,5	47,3	53,8	45,0	50,3	46,2	47,3	50,9	51,4	52,6	53,8	54,9	54,9	56,1	56,1

Jondal kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Jondal	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	
Jondal	16-åringer	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Jondal	17-åringer	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Jondal	18-åringer	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5

Odda kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Odda	Totalsum 16-18 åringer	9,5	9,1	9,4	8,9	8,8	7,8	7,4	6,9	6,9	6,6	7,2	7,0	7,1	7,0	7,2	7,2	7,4	7,3	7,5	7,7	8,0	8,1	8,3	8,3	8,4	8,4	8,5
Odda	16-åringer	3,5	2,6	3,5	2,9	2,5	2,4	2,5	2,0	2,4	2,2	2,6	2,3	2,3	2,3	2,5	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Odda	17-åringer	3,0	3,5	2,5	3,5	2,9	2,5	2,4	2,5	2,0	2,4	2,2	2,6	2,3	2,4	2,3	2,6	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Odda	18-åringer	3,0	3,0	3,5	2,5	3,4	2,9	2,5	2,4	2,5	2,0	2,4	2,2	2,5	2,3	2,4	2,3	2,6	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8

Ullensvang kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Ullensvang	Totalsum 16-18 åringer	3,2	3,1	3,0	3,0	3,0	2,6	2,9	2,9	2,8	2,6	2,6	2,8	2,9	3,0	3,0	3,1	2,9	2,8	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Ullensvang	16-åringer	0,9	0,9	1,1	0,9	0,9	0,8	1,1	1,0	0,7	0,9	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Ullensvang	17-åringer	1,3	0,9	1,0	1,1	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0	0,7	0,9	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Ullensvang	18-åringer	1,0	1,3	0,9	1,0	1,1	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0	0,7	0,9	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

Eidfjord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Eidfjord	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Ulvik kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Ulvik	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Granvin kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Granvin	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kvam kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kvam	Totalsum 16-18 åringer	7,3	6,9	6,8	6,5	6,9	7,0	6,8	6,6	6,8	6,6	6,7	6,7	6,9	7,1	7,0	7,1	6,8	7,0	7,2	7,3	7,5	7,6	7,8	7,8	7,9	7,9	7,9
Kvam	16-åringer	2,5	2,2	2,2	2,2	2,6	2,3	2,0	2,4	2,5	1,9	2,4	2,4	2,1	2,7	2,3	2,2	2,4	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7
Kvam	17-åringer	2,2	2,5	2,1	2,2	2,2	2,6	2,2	2,0	2,3	2,4	1,9	2,4	2,4	2,1	2,6	2,2	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Kvam	18-åringer	2,5	2,2	2,5	2,1	2,1	2,1	2,6	2,2	2,0	2,3	2,4	1,9	2,4	2,3	2,1	2,6	2,2	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6

Voss kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Voss	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Voss	16-åringer	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Voss	17-åringer	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Voss	18-åringer	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Fusa kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fusa	Totalsum 16-18 åringer	1,2	1,1	1,2	1,4	1,5	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
Fusa	16-åringer	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Fusa	17-åringer	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Fusa	18-åringer	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Samnanger kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Samnanger	Totalsum 16-18 åringer	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Samnanger	16-åringer	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Samnanger	17-åringer	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Samnanger	18-åringer	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Os kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Os	Totalsum 16-18 åringer	7,4	7,6	7,4	7,5	7,8	7,8	7,8	8,0	8,4	9,0	9,2	9,8	9,9	10,5	10,3	10,3	10,2	10,1	10,3	10,3	10,6	10,8	11,0	11,1	11,2	11,3	11,4
Os	16-åringer	2,5	2,4	2,5	2,6	2,7	2,6	2,6	2,8	3,0	3,2	3,1	3,6	3,3	3,6	3,5	3,3	3,5	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9
Os	17-åringer	2,7	2,5	2,4	2,5	2,6	2,7	2,5	2,6	2,8	3,0	3,2	3,0	3,6	3,3	3,6	3,5	3,3	3,5	3,4	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8
Os	18-åringer	2,3	2,7	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,5	2,6	2,8	2,9	3,1	3,0	3,5	3,3	3,5	3,4	3,2	3,4	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7

Bergen kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bergen	Totalsum 16-18 åringer	23	23	23	23	23	22	22	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	25	25	25	26	26	26
Bergen	16-åringer	7	7	7	7	7	7	7	7	7	8	7	8	8	8	8	8	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Bergen	17-åringer	8	8	8	8	8	8	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9
Bergen	18-åringer	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9

Askøy kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Askøy	Totalsum 16-18 åringer	8,8	8,8	9,1	9,0	9,3	9,4	9,4	9,6	9,6	9,9	10,3	10,8	11,3	11,4	11,4	11,3	11,0	10,7	10,4	10,5	10,7	10,9	11,1	11,2	11,4	11,5	11,7
Askøy	16-åringer	3,2	3,0	3,0	3,1	3,3	3,2	3,1	3,4	3,2	3,4	3,8	3,8	3,9	3,9	3,8	3,9	3,5	3,5	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0
Askøy	17-åringer	2,7	3,1	3,0	3,0	3,1	3,3	3,1	3,1	3,4	3,2	3,4	3,7	3,7	3,9	3,8	3,7	3,8	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9
Askøy	18-åringer	2,9	2,7	3,1	2,9	3,0	3,0	3,2	3,1	3,0	3,3	3,1	3,3	3,6	3,6	3,8	3,7	3,7	3,7	3,4	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7	3,8

Sund kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sund	Totalsum 16-18 åringer	5,8	6,2	5,8	6,3	6,6	6,8	7,3	7,3	7,9	7,8	8,0	8,1	8,6	9,0	9,2	9,2	9,1	8,9	8,4	8,3	8,4	8,5	8,6	8,6	8,7	8,7	8,7
Sund	16-åringer	1,8	2,2	1,9	2,2	2,5	2,1	2,7	2,5	2,7	2,7	2,8	2,7	3,2	3,1	3,0	3,3	3,0	2,8	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0
Sund	17-åringer	2,2	1,8	2,2	1,9	2,2	2,5	2,1	2,7	2,5	2,7	2,6	2,8	2,7	3,2	3,1	2,9	3,2	2,9	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Sund	18-åringer	1,8	2,2	1,7	2,2	1,9	2,2	2,5	2,1	2,7	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	3,1	3,0	2,9	3,2	2,9	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	2,9

Fjell kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fjell	Totalsum 16-18 åringer	24,3	23,8	22,5	22,6	22,6	22,4	22,1	22,2	22,1	22,1	22,0	22,9	23,2	23,5	23,2	23,3	23,6	24,1	24,9	25,6	26,5	27,3	28,0	28,6	29,1	29,6	29,9
Fjell	16-åringer	7,7	7,7	7,4	7,8	7,7	7,2	7,4	7,8	7,2	7,4	7,7	8,1	7,7	7,9	7,9	7,8	8,2	8,4	8,6	8,9	9,2	9,5	9,7	9,8	10,0	10,1	10,2
Fjell	17-åringer	8,7	7,6	7,6	7,3	7,7	7,6	7,2	7,4	7,7	7,1	7,3	7,6	8,1	7,7	7,8	7,8	7,7	8,1	8,3	8,6	8,8	9,2	9,3	9,6	9,7	9,9	10,0
Fjell	18-åringer	8,0	8,5	7,5	7,5	7,2	7,6	7,5	7,1	7,2	7,5	7,0	7,2	7,4	7,9	7,5	7,7	7,7	7,7	8,0	8,1	8,4	8,6	9,0	9,2	9,4	9,6	9,7

Øygarden kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Øygarden	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øygarden	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øygarden	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øygarden	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vaksdal kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Vaksdal	Totalsum 16-18 åringer	2,1	2,2	1,9	2,1	1,9	1,8	1,6	1,5	1,6	1,7	2,0	2,0	2,2	2,0	2,0	1,8	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3
Vaksdal	16-åringer	0,7	0,7	0,6	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	
Vaksdal	17-åringer	0,8	0,7	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
Vaksdal	18-åringer	0,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Modalen kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Modalen	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modalen	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modalen	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modalen	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Osterøy kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Osterøy	Totalsum 16-18 åringer	3,4	3,4	3,2	3,1	3,1	3,3	3,2	3,1	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,0	3,1	3,2	3,4	3,6	3,7	3,9	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Osterøy	16-åringer	1,2	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,1	0,9	1,0	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
Osterøy	17-åringer	1,1	1,2	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,1	0,9	1,0	1,2	1,1	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Osterøy	18-åringer	1,1	1,1	1,2	1,1	0,9	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,1	0,9	1,0	1,2	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4

Meland kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Meland	Totalsum 16-18 åringer	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1
Meland	16-åringer	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Meland	17-åringer	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Meland	18-åringer	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7

Radøy kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Radøy	Totalsum 16-18 åringer	1,1	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Radøy	16-åringer	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Radøy	17-åringer	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Radøy	18-åringer	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Lindås kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Lindås	Totalsum 16-18 åringer	2,3	2,3	2,3	2,5	2,5	2,4	2,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,7	2,6	2,6	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	
Lindås	16-åringer	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
Lindås	17-åringer	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
Lindås	18-åringer	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,7	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	

Austrheim kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Austrheim	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Austrheim	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Austrheim	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Austrheim	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Fedje kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fedje	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Masfjorden kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Masfjorden	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Masfjorden	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Masfjorden	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Masfjorden	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Framskriving SSB 2014 - hentet på ssb.no 19.11.2014

Kjønn, Begge kjønn
Middels nasjonal vekst (alternativ MMMM)

Prognose for elevtalsutvikling i region nord, justert for reiseomstøt 2014

Region	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Region Nord	16-18 åringer 2014	4155	4201	4080	4141	4084	4062	3847	3870	3890	4023	4080	4154	4220	4274	4234	4250	4241	4281	4287	4349	4444	4537	4622	4675	4725	4764	4794
Region Nord	Elevtalsprognose justert	3559	3564	3499	3564	3543	3524	3438	3462	3475	3554	3583	3669	3741	3806	3771	3756	3745	3793	3791	3843	3926	4007	4081	4127	4171	4206	4233
Region Nord	16-åringer	1151	1137	1146	1222	1118	1133	1136	1144	1144	1212	1175	1232	1283	1242	1194	1268	1236	1242	1265	1289	1326	1346	1363	1376	1387	1397	1403
Region Nord	17-åringer	1234	1171	1158	1163	1240	1135	1150	1152	1160	1161	1228	1190	1246	1299	1259	1210	1282	1251	1258	1278	1304	1340	1361	1376	1391	1402	1411
Region Nord	18-åringer	1175	1255	1194	1179	1185	1256	1152	1166	1171	1181	1180	1246	1211	1266	1319	1277	1227	1300	1268	1276	1296	1321	1357	1375	1392	1408	1419

Etna kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Etna	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Etna	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Etna	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Etna	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Sveio kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sveio	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
Sveio	16-åringer	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sveio	17-åringer	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sveio	18-åringer	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Bømlo kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bømlo	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bømlo	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bømlo	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bømlo	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Stord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Stord	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	
Stord	16-åringer	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Stord	17-åringer	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Stord	18-åringer	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	

Filtjar kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Filtjar	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,2	1,2	1,3	1,2	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1		
Filtjar	16-åringer	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4		
Filtjar	17-åringer	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4		
Filtjar	18-åringer	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4		

Tysnes kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Tysnes	Totalsum 16-18 åringer	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Tysnes	16-åringer	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4		
Tysnes	17-åringer	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4		
Tysnes	18-åringer	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		

Kvinnherad kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kvinnherad	Totalsum 16-18 åringer	10,5	10,3	10,1	10,3	10,1	10,0	9,5	9,7	9,6	9,5	9,7	10,1	10,4	9,8	9,4	9,2	9,1	9,0	8,9	9,1	9,1	9,2	9,2	9,2	9,3		
Kvinnherad	16-åringer	3,3	3,4	3,5	3,6	3,2	3,4	3,1	3,4	3,1	3,0	3,6	3,5	3,4	3,1	3,2	3,1	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2		
Kvinnherad	17-åringer	3,8	3,3	3,3	3,5	3,5	3,2	3,3	3,0	3,4	3,1	3,0	3,6	3,5	3,3	3,0	3,1	3,1	2,9	3								

Odda	16-åringer	1,2	0,9	1,2	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Odda	17-åringer	1,0	1,2	0,8	1,2	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Odda	18-åringer	1,0	1,0	1,2	0,8	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

Ullensvang kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40				
Ullensvang	Totalsum 16-18 åringer	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	1,8	1,9	1,9	1,9	1,7	1,7	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Ullensvang	16-åringer	0,6	0,6	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Ullensvang	17-åringer	0,9	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Ullensvang	18-åringer	0,7	0,9	0,6	0,6	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Eidfjord kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Eidfjord	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik kommune																													
Kommune	År																												
Ulvik	Totalsum 16-18 åringer	1,0	0,9	0,7	1,0	1,0	1,0	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
Ulvik	16-åringer	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ulvik	17-åringer	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ulvik	18-åringer	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Granvin kommune																													
Kommune	År																												
Granvin	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvam kommune																													
Kommune	År																												
Kvam	Totalsum 16-18 åringer	15,7	14,9	14,7	14,1	15,1	15,2	14,8	14,2	14,7	14,3	14,6	14,4	14,9	15,3	15,1	15,4	14,8	15,1	15,6	15,8	16,3	16,6	16,8	17,0	17,1	17,1	17,1	17,1
Kvam	16-åringer	5,5	4,7	4,7	4,8	5,7	4,9	4,4	5,1	5,4	4,2	5,3	5,1	4,6	5,8	4,9	4,9	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8	5,8	5,8	
Kvam	17-åringer	4,9	5,4	4,6	4,7	4,7	5,7	4,8	4,3	5,0	5,3	4,1	5,3	5,1	4,6	5,7	4,9	4,8	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Kvam	18-åringer	5,4	4,8	5,3	4,6	4,6	4,6	5,6	4,8	4,3	4,9	5,2	4,1	5,2	5,0	4,5	5,6	4,8	4,7	5,1	5,1	5,2	5,3	5,5	5,5	5,6	5,6	5,6	
Voss kommune																													
Kommune	År																												
Voss	Totalsum 16-18 åringer	9,0	8,7	8,7	8,6	8,7	8,9	8,8	8,5	8,4	8,0	8,0	7,9	8,2	8,3	8,6	8,6	8,4	8,2	8,1	8,2	8,4	8,5	8,7	8,7	8,8	8,8	8,9	
Voss	16-åringer	3,0	2,9	2,7	2,9	3,0	2,9	2,8	2,8	2,7	2,5	2,8	2,6	2,8	2,8	2,9	2,8	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	
Voss	17-åringer	2,8	3,0	2,9	2,7	2,9	3,0	2,9	2,8	2,8	2,7	2,5	2,8	2,6	2,8	2,8	2,9	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	
Voss	18-åringer	3,2	2,8	3,1	3,0	2,7	2,9	3,0	2,9	2,9	2,8	2,7	2,6	2,8	2,6	2,8	2,8	2,9	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	
Fusa kommune																													
Kommune	År																												
Fusa	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fusa	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fusa	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fusa	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Samnagrer kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Samnagrer	Totalsum 16-18 åringer	24,4	25,9	23,9	23,3	20,0	21,3	21,5	21,0	19,7	22,0	22,8	25,1	24,9	24,1	22,0	22,0	22,8	22,8	22,3	22,8	23,1	23,6	23,9	24,1	24,1	24,1	24,1	
Samnagrer	16-åringer	6,7	9,9	7,3	6,7	6,5	8,3	6,7	6,5	9,1	6,5	9,1	8,8	6,7	7,0	8,3	7,5	7,5	7,5	7,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
Samnagrer	17-åringer	9,6	6,7	9,9	7,3	6,5	6,5	8,3	6,7	6,5	6,5	9,1	7,3	9,1	8,6	6,7	7,0	8,3	7,3	7,5	7,5	7,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
Samnagrer	18-åringer	8,0	9,3	6,7	9,3	7,0	6,5	6,5	7,8	6,7	6,5	6,5	8,8	7,0	8,8	8,3	6,7	7,0	8,0	7,3	7,3	7,5	7,5	7,8	8,0	8,0	8,0	8,0	
Os kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Os	Totalsum 16-18 åringer	11,7	11,9	11,7	11,8	12,2	12,3	12,3	12,6	13,3	14,1	14,4	15,3	15,6	16,5	16,2	16,2	16,1	15,9	16,2	16,2	16,6	16,9	17,3	17,5	17,7	17,8	17,9	
Os	16-åringer	3,9	3,8	4,0	4,1	4,2	4,0	4,1	4,5	4,7	5,0	4,8	5,7	5,3	5,7	5,5	5,2	5,5	5,4	5,5	5,6	5,8	5,8	5,9	6,0	6,0	6,1		
Os	17-åringer	4,2	3,9	3,8	4,0	4,0	4,2	4,0	4,1	4,5	4,7	5,0	4,7	5,7	5,2	5,6	5,4	5,2	5,5	5,3	5,4	5,5	5,7	5,8	5,9	5,9	6,0		
Os	18-åringer	3,6	4,2	3,8	3,8	3,9	4,0	4,2	4,0	4,1	4,4	4,6	4,9	4,7	5,6	5,1	5,5	5,4	5,1	5,4	5,2	5,3	5,4	5,6	5,7	5,7	5,8		
NBII Arna og Asane		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Bergen	Totalsum 16-18 åringer	1818,0	1838,1	1827,4	1839,4	1809,4	1786,3	1772,3	1806,4	1827,4	1848,7	1853,3	1883,7	1901,0	1925,8	1913,5	1896,0	1872,5	1868,2	1872,0	1895,4	1929,7	1963,8	1994,5	2014,8	2031,9	2045,5	2056,9	
Bergen	16-åringer	579,5	580,7	589,2	594,8	551,8	567,2	583,1	588,9	587,5	603,6	593,1	616,8	619,6	616,8	603,4	603,0	594,1	599,1	607,7	617,3	632,8	640,6	647,0	652,5	657,2	660,4	663,2	
Bergen	17-åringer	622,4	604,1	604,3	612,5	617,5	574,1	587,9	603,9	610,1	608,6	625,2	615,1	638,9	642,3	639,1	625,5	625,2	615,9	621,1	629,4	639,7	655,5	663,3	670,0	675,6	680,3	683,8	
Bergen	18-åringer	616,0	653,3	633,9	632,1	640,1	644,9	601,3	613,6	629,8	636,5	635,0	651,8	642,5	666,7	671,0	667,4	653,3	653,3	643,2	648,6	657,2	667,6	684,2	692,2	699,1	704,9	709,9	
Askøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Askøy	Totalsum 16-18 åringer	22,5	22,6	23,4	23,2	24,0	24,3	24,2	24,6	24,7	25,5	26,4	27,7	29,0	29,2	29,2	29,1	28,2	27,5	26,7	27,0	27,5	28,0	28,5	28,9	29,3	29,6	30,0	
Askøy	16-åringer	8,2	7,7	7,8	8,0	8,4	8,1	7,9	8,8	8,3	8,8	9,6	9,7	10,0	9,9	9,7	9,9	9,0	9,0	9,1	9,3	9,5	9,6	9,8	9,9	10,0	10,1	10,3	
Askøy	17-åringer	7,0	8,1	7,6	7,8	7,9	8,4	8,1	7,9	8,7	8,2	8,7	9,5	9,6	9,9	9,8	9,6	9,8	8,9	8,9	9,0	9,2	9,4	9,5	9,7	9,8	9,9	10,0	
Askøy	18-åringer	7,4	6,9	8,0	7,5	7,6	7,8	8,2	8,0	7,8	8,5	8,1	8,5	9,4	9,4	9,7	9,6	9,5	9,6	8,7	8,7	8,8	9,0	9,2	9,4	9,5	9,6	9,7	
Sund kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Sund	Totalsum 16-18 åringer	18,6	19,9	18,7	20,1	21,2	21,8	23,4	23,5	25,2	25,0	25,8	26,0	27,6	28,6	29,3	29,4	29,0	28,4	26,8	26,5	26,9	27,3	27,6	27,6	27,7	27,9	27,9	
Sund	16-åringer	5,6	7,2	6,0	7,1	8,1	6,8	8,7	8,0	8,7	8,6	8,9	8,7	10,3	10,0	9,4	10,5	9,5	8,8	8,9	9,1	9,2	9,3	9,4	9,4	9,4	9,4		
Sund	17-åringer	7,1	5,6	7,1	5,9	7,1	8,0	6,8	8,7	8,0	8,5	8,4	8,8	8,6	10,1	9,9	9,3	10,4	9,4	8,7	8,9	9,0	9,2	9,2	9,2	9,3	9,4	9,4	
Sund	18-åringer	5,9	7,1	5,5	7,0	5,9	6,9	8,0	6,8	8,5	7,9	8,4	8,4	8,7	6,5	10,0	9,7	9,1	10,2	9,1	8,6	8,7	8,8	9,0	9,1	9,1	9,1		
Fjell kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Fjell	Totalsum 16-18 åringer	28,6	28,0	26,5	26,6	26,6	26,4	26,0	26,1	26,0	26,0	25,9	27,0	27,3	27,6	27,3	27,4	27,8	28,3	29,3	30,1	31,1	32,1	32,9	33,6	34,2	34,8	35,2	
Fjell	16-åringer	9,1	9,1	8,7	9,1	9,0	8,5	8,8	9,1	8,5	8,7	9,0	9,6	9,1	9,3	9,3	9,1	9,7	9,9	10,2	10,5	10,9	11,1	11,4	11,6	11,8	11,9	12,0	
Fjell	17-åringer	10,2	9,0	9,0	8,6	9,0	9,0	8,4	8,7	9,0	8,4	8,6	8,9	9,5	9,0	9,2	9,2	9,0	9,6	9,8	10,1	10,4	10,8	11,0	11,3	11,4	11,6	11,8	
Fjell	18-åringer	9,4	10,0	8,8	8,8	8,5	8,9	8,8	8,3	8,5	8,9	8,3	8,4	8,8	9,3	8,9	9,0	9,1	8,9	9,4	9,6	9,9	10,2	10,6	10,8	11,0	11,2	11,4	

Øygarden kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Øygarden	Totalsum 16-18 åringer	3,9	3,7	3,8	4,1	4,0	3,8	3,6	3,7	4,1	4,0	4,2	4,1	4,5	4,4	4,5	4,4	4,6	4,5	4,6	4,5	4,6	4,7	4,8	4,8	4,9	4,9	4,9	
Øygarden	16-åringer	1,3	1,2	1,4	1,5	1,2	1,2	1,3	1,3	1,5	1,2	1,5	1,5	1,6	1,4	1,6	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	
Øygarden	17-åringer	1,3	1,3	1,2	1,4	1,5	1,2	1,2	1,3	1,3	1,5	1,2	1,5	1,5	1,6	1,3	1,6	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	
Øygarden	18-åringer	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,5	1,1	1,1	1,2	1,3	1,5	1,2	1,4	1,4	1,5	1,3	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	
Vaksdal kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Vaksdal	Totalsum 16-18 åringer	65,0	68,2	60,6	65,0	61,0	58,2	49,8	48,6	51,4	54,2	61,8	61,8	67,8	63,4	63,0	55,4	55,0	56,2	61,0	64,2	65,4	67,4	68,6	69,8	70,2	70,6	71,0	
Vaksdal	16-åringer	20,9	22,5	18,5	25,3	17,7	16,5	16,1	16,5	19,7	18,9	23,3	20,1	24,9	19,3	19,7	16,9	18,9	21,3	21,7	22,1	22,9	23,3	23,3	24,1	24,1	24,1	24,1	
Vaksdal	17-åringer	25,7	20,9	22,1	18,1	25,3	17,3	16,5	16,1	16,1	19,7	18,9	23,3	20,1	24,5	18,9	19,7	16,9	18,5	20,9	21,7	21,7	22,5	23,3	23,3	23,3	23,3	23,7	
Vaksdal	18-åringer	18,5	24,9	20,1	21,7	18,1	24,5	17,3	16,1	15,6	15,6	19,7	18,5	22,9	19,7	24,5	18,9	19,3	16,5	18,5	20,5	20,9	21,7	22,1	22,5	22,9	23,3	23,3	
Modalen kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Modalen	Totalsum 16-18 åringer	9,6	6,0	6,0	8,4	10,8	8,4	9,6	12,0	13,8	13,8	11,4	13,2	11,4	11,4	9,0	9,0	9,6	10,2	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	
Modalen	16-åringer	1,8	0,6	3,6	4,2	3,0	1,2	5,4	5,4	3,0	4,8	3,0	5,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	
Modalen	17-åringer	3,6	1,8	0,6	3,6	4,2	3,0	1,2	5,4	5,4	3,6	4,8	3,0	5,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	
Modalen	18-åringer	4,2	3,6	1,8	0,6	3,6	4,2	3,0	1,2	5,4	5,4	3,6	4,8	3,0	5,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	
Osterøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Osterøy	Totalsum 16-18 åringer	290,0	286,0	272,5	264,5	263,7	278,8	271,7	264,5	247,1	246,3	255,8	256,6	266,9	254,2	260,6	269,3	288,4	309,8	315,4	328,1	336,8	347,1	354,3	359,1	362,2	366,2	367,8	
Osterøy	16-åringer	103,3	91,4	80,2	95,3	90,6	95,3	89,0	83,4	77,1	88,2	92,9	78,6	97,7	79,4	85,8	107,2	99,3	108,0	111,2	113,6	117,6	120,0	121,5	123,1	123,1	124,7	124,7	
Osterøy	17-åringer	94,5	101,7	91,4	79,4	93,7	89,8	94,5	88,2	82,6	76,3	87,4	92,1	77,9	96,9	78,6	84,2	105,7	97,7	107,2	108,8	112,0	116,8	118,4	120,0	121,5	122,3	123,1	
Osterøy	18-åringer	92,1	92,9	100,9	89,8	79,4	93,7	88,2	92,9	87,4	81,8	75,5	85,8	91,4	77,9	96,1	77,9	83,4	104,1	96,9	105,7	107,2	110,4	114,4	116,0	117,6	119,2	120,0	
Meland kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Meland	Totalsum 16-18 åringer	258,4	255,3	260,8	275,1	279,1	268,0	252,9	265,6	281,5	299,0	318,1	338,0	352,3	349,1	349,1	358,6	376,9	376,9	369,8	366,6	378,5	388,8	399,2	406,3	413,5	418,3	421,4	
Meland	16-åringer	89,9	74,7	97,0	105,0	78,7	85,9	89,1	92,2	101,0	107,3	113,7	120,1	122,5	111,3	120,1	131,2	130,4	120,1	123,3	126,4	131,2	134,4	137,6	139,2	141,5	142,3	143,1	
Meland	17-åringer	92,2	89,1	74,7	95,4	105,0	78,7	85,9	88,3	92,2	100,2	105,8	112,1	119,3	120,9	110,5	118,5	129,6	128,8	119,3	122,5	126,4	130,4	133,6	136,0	138,4	140,0	140,7	
Meland	18-åringer	76,3	91,4	89,1	74,7	95,4	103,4	77,9	85,1	88,3	91,4	98,6	105,8	110,5	116,9	118,5	108,9	116,9	128,0	127,2	117,7	120,9	124,0	128,0	131,2	133,6	136,0	137,6	
Radøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Radøy	Totalsum 16-18 åringer	215,9	200,7	182,6	187,4	199,8	209,3	196,0	191,2	177,9	180,7	180,7	191,2	206,4	211,2	196,9	196,9	192,1	200,7	192,1	189,3	191,2	194,0	195,0	196,0	196,0	197,9	197,9	
Radøy	16-åringer	67,5	56,1	60,9	72,3	69,4	71,3	58,0	63,7	59,0	59,0	63,7	71,3	73,2	70,4	55,2	73,2	66,6	63,7	64,7	64,7	65,6	66,6	66,6	66,6	66,6	66,6	66,6	
Radøy	17-åringer	79,0	67,5	56,1	59,9	71,3	68,5	71,3	58,0	62,8	59,0	62,8	70,4	72,3	70,4	55,2	72,3	66,6	63,7	62,8	62,8	63,7	64,7	64,7	65,6	65,6	66,6	66,6	
Radøy	18-åringer	69,4	77,0	65,6	55,2	59,0	69,4	66,6	69,4	56,1	62,8	58,0	57,1	62,8	68,5	71,3	68,5	53,3	70,4	64,7	61,8	61,8	62,8	63,7	63,7	64,7	64,7	64,7	

Lindås kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Lindås	Totalsum 16-18 åringer	555,7	555,7	554,8	586,2	584,4	572,8	550,3	544,0	558,4	588,0	581,7	590,7	589,8	629,3	613,1	605,1	590,7	606,0	607,8	614,9	631,1	643,7	657,1	668,8	678,7	686,8	693,9	
Lindås	16-åringer	174,2	197,5	188,5	207,4	194,8	179,5	184,9	186,7	193,9	214,6	181,3	202,9	213,7	220,8	186,7	205,6	205,6	203,8	207,4	211,9	219,0	222,6	226,2	229,8	232,5	235,2	237,0	
Lindås	17-åringer	189,4	172,4	195,7	186,7	205,6	192,1	177,8	182,2	184,9	191,2	211,9	178,6	200,2	211,0	218,1	185,8	202,9	203,8	201,1	204,7	210,1	215,5	219,9	223,5	227,1	228,9	232,5	
Lindås	18-åringer	192,1	185,8	170,6	192,1	184,0	201,1	187,6	175,1	179,5	182,2	188,5	209,2	176,0	197,5	208,3	213,7	182,2	198,4	199,3	198,4	202,0	205,6	211,0	215,5	219,0	222,6	224,4	

Austrheim kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Austrheim	Totalsum 16-18 åringer	98,5	106,4	100,2	102,8	106,4	109,9	102,8	96,7	87,9	93,2	86,1	89,7	93,2	111,6	115,2	115,2	109,9	116,9	116,9	123,1	127,5	131,9	137,1	137,1	141,5	142,4	144,2	
Austrheim	16-åringer	35,2	30,8	35,2	37,8	34,3	38,7	31,6	27,3	29,0	36,9	21,1	32,5	40,4	39,6	35,2	41,3	36,0	40,4	41,3	43,1	44,8	45,7	47,5	47,5	48,3	49,2	49,2	
Austrheim	17-åringer	40,4	35,2	30,8	34,3	37,8	34,3	37,8	31,6	27,3	29,0	36,9	21,1	31,6	40,4	39,6	35,2	40,4	36,0	40,4	41,3	42,2	44,0	45,7	45,7	47,5	47,5	47,5	
Austrheim	18-åringer	22,9	40,4	34,3	30,8	34,3	36,9	33,4	37,8	31,6	27,3	28,1	36,0	21,1	31,6	40,4	38,7	33,4	40,4	35,2	38,7	40,4	42,2	44,0	44,0	45,7	45,7	47,5	

Fedje kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Fedje	Totalsum 16-18 åringer	22,5	24,0	18,8	22,5	15,8	18,8	19,5	21,8	20,3	16,5	13,5	13,5	12,0	13,5	12,8	15,0	14,3	14,3	12,8	13,5	13,5	13,5	13,5	12,0	12,0	12,0	12,0	
Fedje	16-åringer	5,3	10,5	3,0	9,0	3,8	6,8	9,0	6,0	5,3	5,3	3,0	6,0	3,8	4,5	4,5	6,0	3,8	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	
Fedje	17-åringer	8,3	5,3	10,5	3,0	9,0	3,8	6,8	9,0	6,0	5,3	5,3	3,0	5,3	3,8	4,5	4,5	6,0	3,8	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	3,8	3,8	3,8	
Fedje	18-åringer	9,0	8,3	5,3	10,5	3,0	8,3	3,8	6,8	9,0	6,0	5,3	4,5	3,0	5,3	3,8	4,5	4,5	6,0	3,8	4,5	4,5	4,5	4,5	3,8	3,8	3,8	3,8	

Masfjorden kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Masfjorden	Totalsum 16-18 åringer	65,3	61,9	58,5	54,2	55,1	55,1	54,2	53,4	49,2	50,8	54,2	57,6	61,9	56,8	60,2	57,6	59,3	58,5	58,5	60,2	61,0	61,9	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	
Masfjorden	16-åringer	22,0	17,8	18,6	17,8	19,5	17,8	16,9	19,5	14,4	17,8	22,0	17,8	22,9	16,9	21,2	20,3	18,6	19,5	20,3	21,2	21,2	21,2	21,2	21,2	21,2	21,2	21,2	
Masfjorden	17-åringer	22,0	22,0	17,8	18,6	17,8	19,5	17,8	16,9	18,6	14,4	17,8	22,0	16,9	22,9	16,9	20,3	20,3	18,6	19,5	19,5	20,3	21,2	21,2	21,2	21,2	21,2	21,2	
Masfjorden	18-åringer	21,2	22,0	22,0	17,8	17,8	17,8	19,5	16,9	16,1	18,6	14,4	17,8	22,0	16,9	22,0	16,9	20,3	20,3	18,6	19,5	19,5	19,5	19,5	21,2	21,2	21,2	21,2	

Eidfjord kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kommune	År																											
Eidfjord	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik kommune																												
Kommune	År																											
Ulvik	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulvik	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin kommune																												
Kommune	År																											
Granvin	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Granvin	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvam kommune																												
Kommune	År																											
Kvam	Totalsum 16-18 åringer	2,4	2,3	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	2,2	2,2	2,2	2,3	2,4	2,3	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Kvam	16-åringer	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9	0,8	0,7	0,8	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7	0,9	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kvam	17-åringer	0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kvam	18-åringer	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9
Voss kommune																												
Kommune	År																											
Voss	Totalsum 16-18 åringer	6,0	5,8	5,8	5,7	5,8	5,9	5,9	5,7	5,6	5,4	5,3	5,3	5,5	5,5	5,7	5,7	5,6	5,4	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,8	5,9	5,9	5,9
Voss	16-åringer	2,0	1,9	1,8	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,8	1,7	1,9	1,9	2,0	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
Voss	17-åringer	1,9	2,0	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,8	1,7	1,9	1,9	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0
Voss	18-åringer	2,1	1,9	2,0	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,9	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0
Fusa kommune																												
Kommune	År																											
Fusa	Totalsum 16-18 åringer	1,2	1,1	1,2	1,4	1,5	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
Fusa	16-åringer	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Fusa	17-åringer	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Fusa	18-åringer	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Samnagrer kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Samnagrer	Totalsum 16-18 åringer	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	
Samnagrer	16-åringer	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Samnagrer	17-åringer	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Samnagrer	18-åringer	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Os kommune																													
Kommune	År																												
Os	Totalsum 16-18 åringer	5,3	5,4	5,3	5,4	5,6	5,6	5,6	5,7	6,0	6,4	6,5	7,0	7,1	7,5	7,4	7,4	7,3	7,2	7,4	7,4	7,6	7,7	7,9	8,0	8,0	8,1	8,1	
Os	16-åringer	1,8	1,7	1,8	1,8	1,9	1,8	1,9	2,0	2,1	2,3	2,2	2,6	2,4	2,6	2,5	2,4	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	
Os	17-åringer	1,9	1,8	1,7	1,8	1,8	1,9	1,8	1,9	2,0	2,1	2,3	2,2	2,6	2,4	2,6	2,5	2,4	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	
Os	18-åringer	1,6	1,9	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,1	2,5	2,3	2,5	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	
Bergen kommune																													
Kommune	År																												
Bergen	Totalsum 16-18 åringer	1671	1689	1680	1691	1663	1642	1629	1660	1680	1699	1703	1731	1747	1770	1759	1743	1721	1717	1721	1742	1774	1805	1833	1852	1868	1880	1891	
Bergen	16-åringer	533	534	542	547	507	521	536	541	540	555	545	567	569	567	555	554	546	551	559	567	582	589	595	600	604	607	610	
Bergen	17-åringer	572	555	555	563	568	528	540	555	561	559	575	565	587	590	587	575	575	566	571	579	588	603	610	616	621	625	629	
Bergen	18-åringer	566	600	583	581	588	593	553	564	579	585	584	599	591	613	617	613	600	600	591	596	604	614	629	636	643	648	653	
Askøy kommune																													
Kommune	År																												
Askøy	Totalsum 16-18 åringer	840,8	845,3	873,0	867,8	896,3	906,8	903,8	918,0	922,5	951,8	984,8	1035,8	1081,5	1091,3	1091,3	1088,3	1054,5	1026,0	995,3	1008,0	1026,8	1044,0	1063,5	1079,3	1094,3	1106,3	1121,3	
Askøy	16-åringer	304,5	287,3	292,5	298,5	315,0	303,8	296,3	327,0	309,0	327,8	360,0	360,8	375,0	369,8	363,8	371,3	334,5	336,0	340,5	345,8	354,8	359,3	364,5	369,0	375,0	378,8	383,3	
Askøy	17-åringer	259,5	301,5	283,5	289,5	296,3	312,0	301,5	294,0	323,3	306,0	324,0	366,3	357,0	371,3	364,5	359,3	366,8	330,8	330,8	336,0	342,0	350,3	354,8	360,8	365,3	369,8	374,3	
Askøy	18-åringer	276,8	256,5	297,0	279,8	285,0	291,0	306,0	297,0	290,3	318,0	300,8	318,8	349,5	350,3	363,0	357,8	353,3	359,3	324,0	326,3	330,0	334,5	344,3	349,5	354,0	357,8	363,8	
Sund kommune																													
Kommune	År																												
Sund	Totalsum 16-18 åringer	176,5	189,1	177,2	190,6	200,9	206,9	222,4	223,2	239,5	237,3	244,7	246,9	261,7	272,1	278,8	279,5	275,8	269,9	254,3	252,1	255,8	259,5	261,7	262,5	263,2	265,4	265,4	
Sund	16-åringer	53,4	68,2	57,1	67,5	77,1	64,5	82,3	76,4	82,3	81,6	84,5	83,0	97,9	94,9	89,7	99,4	90,5	83,8	84,5	86,0	87,5	88,2	89,0	89,0	89,7	89,7		
Sund	17-åringer	67,5	53,4	67,5	56,4	67,5	76,4	64,5	82,3	76,4	80,8	80,1	83,8	81,6	96,4	94,2	88,2	98,6	89,0	83,0	84,5	85,3	87,5	87,5	87,5	88,2	89,0	89,0	
Sund	18-åringer	55,6	67,5	52,6	66,7	56,4	66,0	75,6	64,5	80,8	74,9	80,1	80,1	82,3	80,8	94,9	91,9	86,8	97,1	86,8	81,6	83,0	83,8	85,3	86,0	86,0	86,8	86,8	
Fjell kommune																													
Kommune	År																												
Fjell	Totalsum 16-18 åringer	851,3	833,4	787,6	791,2	791,2	784,0	772,6	776,1	774,7	772,6	769,7	801,9	813,4	821,3	813,4	814,8	826,3	842,7	872,8	896,4	925,8	954,4	980,2	1001,0	1018,9	1034,6	1046,8	
Fjell	16-åringer	269,9	269,9	259,2	272,1	269,2	252,7	260,6	271,4	252,0	258,5	268,5	285,0	270,6	276,4	276,4	272,1	287,8	293,6	302,2	311,5	323,6	331,5	338,7	344,4	350,1	354,4	358,0	
Fjell	17-åringer	302,9	266,4	266,4	257,0	268,5	266,4	250,6	257,8	269,2	249,9	254,9	265,6	282,1	267,8	273,5	273,5	268,5	284,3	290,7	300,0	308,6	320,8	327,2	335,1	340,1	345,8	350,1	
Fjell	18-åringer	278,5	297,1	262,1	262,1	253,5	264,9	261,3	247,0	253,5	264,2	246,3	251,3	260,6	277,1	263,5	269,2	269,9	264,9	280,0	285,0	293,6	302,2	314,3	321,5	328,6	334,4	338,7	

Øygarden kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	Ar																												
Øygarden	Totalsum 16-18 åringer	145,9	140,7	141,4	153,4	150,4	143,7	134,0	137,7	152,7	150,4	156,4	154,9	167,6	164,6	169,1	165,4	174,4	170,6	172,1	169,9	174,4	177,4	181,1	181,8	184,8	185,6	186,3	
Øygarden	16-åringer	47,1	44,9	50,9	58,4	43,4	43,4	47,9	47,9	58,4	45,6	54,6	55,4	59,9	50,9	60,6	56,1	60,6	56,9	57,6	58,4	60,6	61,4	62,1	62,1	62,9	62,9	63,6	
Øygarden	17-åringer	49,4	47,1	44,9	50,9	57,6	43,4	43,4	47,1	47,9	57,6	54,6	54,6	59,9	50,1	59,9	55,4	59,9	56,1	56,9	57,6	59,1	59,1	60,6	60,6	62,1	62,1	62,1	
Øygarden	18-åringer	49,4	48,6	45,6	44,2	49,4	56,9	42,7	42,7	46,4	47,1	56,1	44,9	53,1	53,9	58,4	49,4	58,4	53,9	58,4	54,6	56,1	56,9	58,4	58,1	59,9	60,6	60,6	
Vaksdal kommune																													
Kommune	Ar																												
Vaksdal	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	
Vaksdal	16-åringer	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Vaksdal	17-åringer	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Vaksdal	18-åringer	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Modalen kommune																													
Kommune	Ar																												
Modalen	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Modalen	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Modalen	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Modalen	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Osterøy kommune																													
Kommune	Ar																												
Osterøy	Totalsum 16-18 åringer	6,8	6,7	6,4	6,2	6,2	6,6	6,4	6,2	5,8	5,8	6,0	6,0	6,3	6,0	6,1	6,3	6,8	7,3	7,4	7,7	7,9	8,2	8,3	8,4	8,5	8,6	8,7	
Osterøy	16-åringer	2,4	2,1	1,9	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0	1,8	2,1	2,2	1,9	2,3	1,9	2,0	2,5	2,3	2,5	2,6	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	
Osterøy	17-åringer	2,2	2,4	2,1	1,9	2,2	2,1	2,2	2,1	1,9	1,8	2,1	2,2	1,8	2,3	1,9	2,0	2,5	2,3	2,5	2,6	2,6	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	
Osterøy	18-åringer	2,2	2,2	2,4	2,1	1,9	2,2	2,1	2,2	2,1	2,2	1,9	1,8	2,0	2,1	1,8	2,3	1,8	2,0	2,4	2,3	2,5	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	
Meland kommune																													
Kommune	Ar																												
Meland	Totalsum 16-18 åringer	6,5	6,4	6,6	6,9	7,0	6,8	6,4	6,7	7,1	7,6	8,0	8,5	8,9	8,8	8,8	9,1	9,5	9,5	9,3	9,3	9,6	9,8	10,1	10,3	10,4	10,6	10,6	
Meland	16-åringer	2,3	1,9	2,4	2,7	2,0	2,2	2,2	2,3	2,6	2,7	2,9	3,0	3,1	2,8	3,0	3,3	3,3	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	
Meland	17-åringer	2,3	2,2	1,9	2,4	2,7	2,0	2,2	2,2	2,3	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1	2,8	3,0	3,3	3,3	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5	3,6	
Meland	18-åringer	1,9	2,3	2,2	1,9	2,4	2,6	2,0	2,1	2,2	2,3	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	2,8	3,0	3,2	3,2	3,0	3,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	
Rådeøy kommune																													
Kommune	Ar																												
Rådeøy	Totalsum 16-18 åringer	2,2	2,1	1,9	1,9	2,0	2,1	2,0	2,0	1,8	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0	2,0	2,1	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Rådeøy	16-åringer	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	
Rådeøy	17-åringer	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	
Rådeøy	18-åringer	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	

Lindås kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Lindås	Totalsum 16-18 åringer	10,6	10,6	10,5	11,1	11,1	10,9	10,4	10,3	10,6	11,2	11,0	11,2	11,2	11,9	11,6	11,5	11,2	11,5	11,5	11,7	12,0	12,2	12,5	12,7	12,9	13,0	13,2	
Lindås	16-åringer	3,3	3,8	3,6	3,9	3,7	3,4	3,5	3,5	3,7	4,1	3,4	3,9	4,1	4,2	3,5	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,2	4,2	4,3	4,4	4,4	4,5	4,5	
Lindås	17-åringer	3,6	3,3	3,7	3,5	3,9	3,6	3,4	3,5	3,5	3,6	4,0	3,4	3,8	4,0	4,1	3,5	3,9	3,9	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,4	
Lindås	18-åringer	3,6	3,5	3,2	3,6	3,5	3,8	3,6	3,3	3,4	3,5	3,6	4,0	3,3	3,8	4,0	4,1	3,5	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3	
Austrheim kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Austrheim	År																												
Austrheim	Totalsum 16-18 åringer	1,8	2,0	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,8	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	2,0	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	
Austrheim	16-åringer	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	
Austrheim	17-åringer	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	
Austrheim	18-åringer	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	
Fedje kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Fedje	År																												
Fedje	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fedje	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fedje	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fedje	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masfjorden kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Masfjorden	År																												
Masfjorden	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masfjorden	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masfjorden	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masfjorden	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Framskrivning SSB 2014 - hentet på ssb.no 19.11.2014

Kjønn: Begge kjønn
Middels nasjonal vekst (alternativ MMMM)

Prognose for elevtallsutvikling i region sentrum, justert for reiseemønstre 2014

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Hordaland	Totalsum 16-18 åringer	1290	1374	1518	1583	1573	1542	1535	1587	1613	1648	1644	1653	1703	1737	1702	1658	1635	1657	1660	1681	1711	1742	1769	1787	1802	1814	1824
Hordaland	Elevtallsprognose justert	3290	3314	3286	3317	3284	3246	3216	3267	3304	3346	3367	3446	3500	3546	3526	3498	3463	3456	3464	3512	3580	3648	3709	3751	3787	3816	3840
Hordaland	16-åringer	1058	1059	1071	1093	1029	1035	1065	1083	1073	1106	1104	1150	1160	1149	1129	1132	1115	1124	1141	1161	1192	1208	1222	1233	1244	1251	1257
Hordaland	17-åringer	1128	1089	1089	1101	1121	1056	1062	1091	1110	1099	1133	1131	1177	1188	1175	1156	1159	1141	1150	1168	1188	1219	1235	1249	1261	1271	1278
Hordaland	18-åringer	1105	1166	1125	1123	1135	1154	1089	1093	1122	1141	1131	1165	1163	1209	1221	1209	1189	1192	1173	1182	1200	1220	1252	1269	1283	1295	1305

Etnes kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Etnes	Totalsum 16-18 åringer	1.0	1.1	1.1	1.2	1.1	1.2	1.1	1.2	1.1	1.1	1.0	1.0	1.1	1.1	1.3	1.3	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Etnes	16-åringer	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.5	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Etnes	17-åringer	0.4	0.3	0.4	0.4	0.3	0.5	0.3	0.5	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Etnes	18-åringer	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.5	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4

Sveio kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sveio	Totalsum 16-18 åringer	2.0	2.1	2.0	2.1	2.3	2.3	2.3	2.1	2.2	2.2	2.3	2.4	2.6	2.7	2.8	2.8	2.8	2.7	2.6	2.6	2.7	2.8	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0
Sveio	16-åringer	0.6	0.7	0.7	0.7	0.9	0.7	0.7	0.6	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Sveio	17-åringer	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.9	0.7	0.7	0.6	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
Sveio	18-åringer	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.9	0.7	0.7	0.6	0.8	0.7	0.8	0.9	0.9	0.9	1.0	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0

Bømlo kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bømlo	Totalsum 16-18 åringer	9.7	9.9	9.8	9.8	10.2	10.4	9.8	9.7	9.3	9.9	10.2	10.4	10.8	10.6	10.6	10.1	9.9	10.0	10.2	10.3	10.4	10.5	10.6	10.6	10.7	10.7	10.8
Bømlo	16-åringer	3.5	3.2	3.2	3.6	3.5	3.4	3.0	3.4	3.0	3.6	3.7	3.2	4.0	3.5	3.3	3.4	3.3	3.4	3.5	3.5	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6
Bømlo	17-åringer	3.3	3.4	3.2	3.1	3.5	3.5	3.4	3.0	3.3	3.0	3.6	3.6	3.2	3.9	3.5	3.3	3.3	3.3	3.4	3.4	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.6	3.6
Bømlo	18-åringer	2.9	3.3	3.4	3.1	3.1	3.5	3.4	3.3	3.0	3.3	2.9	3.5	3.6	3.2	3.8	3.4	3.2	3.3	3.3	3.4	3.4	3.4	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5

Stord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Stord	Totalsum 16-18 åringer	2.0	2.0	2.0	2.0	1.9	1.9	1.8	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	2.0	2.1	2.2	2.1	2.0	2.0	2.1	2.1	2.2	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3
Stord	16-åringer	0.7	0.6	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
Stord	17-åringer	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
Stord	18-åringer	0.6	0.7	0.7	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8

Fitjar kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fitjar	Totalsum 16-18 åringer	1.0	1.2	1.2	1.3	1.2	1.0	1.0	1.1	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	
Fitjar	16-åringer	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Fitjar	17-åringer	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4
Fitjar	18-åringer	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4

Tysnes kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Tysnes	Totalsum 16-18 åringer	8.3	8.1	8.7	8.7	7.6	6.6	6.6	6.6	6.6	6.1	5.9	6.0	6.3	7.0	6.9	6.7	6.3	6.4	6.5	6.8	6.9	7.0	7.1	7.1	7.1	7.2	7.2
Tysnes	16-åringer	2.6	3.0	3.4	2.5	1.9	2.2	2.6	1.9	2.2	2.2	1.6	2.3	2.4	2.5	2.2	2.2	1.9	2.3	2.3	2.3	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
Tysnes	17-åringer	2.6	2.6	2.9	3.4	2.5	1.9	2.1	2.6	1.9	2.1	2.2	1.6	2.3	2.3	2.5	2.1	2.2	1.9	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.4	2.4	2.5	2.5
Tysnes	18-åringer	3.1	2.5	2.5	2.8	3.2	2.5	1.9	2.1	2.5	1.9	2.1	2.1	1.6	2.2	2.2	2.4	2.1	2.2	1.9	2.2	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3

Kvinnherad kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kvinnherad	Totalsum 16-18 åringer	11.6	11.4	11.1	11.3	11.2	11.0	10.5	10.7	10.5	10.4	10.6	11.1	11.4	10.8	10.4	10.1	10.0	9.9	9.8	10.0	10.0	10.1	10.1	10.1	10.2	10.2	10.3	10.3
Kvinnherad	16-åringer	3.7	3.7	3.8	3.9	3.5	3																						

Eidfjord kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Eidfjord	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eidfjord	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Ulvik kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Ulvik	Totalsum 16-18 åringer	1,0	0,9	0,7	1,0	1,0	1,0	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	
Ulvik	16-åringer	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Ulvik	17-åringer	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Ulvik	18-åringer	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	

Granvin kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Granvin	Totalsum 16-18 åringer	3,9	4,3	3,8	4,2	4,0	3,5	3,4	3,5	3,1	2,5	2,4	2,9	2,5	2,5	2,2	2,6	2,3	2,6	2,9	3,1	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	
Granvin	16-åringer	1,1	1,4	1,3	1,6	1,1	0,8	1,5	1,3	0,5	0,8	1,1	0,9	0,5	1,1	0,5	0,9	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	
Granvin	17-åringer	1,8	1,1	1,4	1,3	1,6	1,1	0,8	1,5	1,3	0,5	0,8	1,1	0,9	0,5	1,1	0,6	0,9	0,8	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	
Granvin	18-åringer	0,9	1,8	1,1	1,4	1,3	1,6	1,1	0,8	1,4	1,3	0,5	0,8	1,1	0,9	0,6	1,1	0,6	0,9	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	

Kvam kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Kvam	Totalsum 16-18 åringer	19,4	18,3	18,0	17,3	18,5	18,7	18,2	17,5	18,0	17,6	18,0	17,8	18,4	18,9	18,6	18,9	18,3	18,6	19,2	19,5	20,0	20,4	20,7	20,9	21,1	21,1	21,1	
Kvam	16-åringer	6,7	5,8	5,8	5,9	7,0	6,0	5,4	6,3	6,6	5,1	6,5	6,3	5,7	7,1	6,0	6,0	6,4	6,5	6,6	6,7	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,1	7,1	
Kvam	17-åringer	6,0	6,7	5,7	5,8	5,8	7,0	5,9	5,3	6,2	6,5	5,1	6,5	6,3	5,7	7,0	6,0	5,9	6,3	6,4	6,4	6,5	6,7	6,8	6,9	7,0	7,0	7,0	
Kvam	18-åringer	6,7	5,9	6,5	5,7	5,7	5,7	6,9	5,9	5,3	6,0	6,4	5,0	6,4	6,1	5,6	6,9	5,9	5,8	6,3	6,3	6,4	6,5	6,7	6,8	6,9	6,9	6,9	

Voss kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Voss	Totalsum 16-18 åringer	14,0	13,6	13,5	13,4	13,5	13,8	13,7	13,3	13,0	12,5	12,5	12,3	12,7	12,9	13,4	13,3	13,0	12,7	12,6	12,8	13,1	13,2	13,5	13,6	13,7	13,8	13,8	
Voss	16-åringer	4,6	4,5	4,2	4,6	4,7	4,6	4,4	4,3	4,2	3,9	4,3	4,0	4,4	4,4	4,6	4,3	4,1	4,2	4,3	4,3	4,4	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	
Voss	17-åringer	4,4	4,7	4,6	4,2	4,6	4,7	4,6	4,4	4,3	4,3	4,0	4,3	4,0	4,4	4,4	4,6	4,3	4,1	4,2	4,3	4,3	4,4	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	
Voss	18-åringer	5,0	4,4	4,7	4,6	4,2	4,6	4,7	4,6	4,5	4,3	4,2	4,0	4,3	4,1	4,4	4,4	4,6	4,3	4,2	4,3	4,3	4,3	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	

Fusa kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Fusa	Totalsum 16-18 åringer	3,7	3,4	3,5	4,2	4,5	4,4	4,0	4,2	4,1	4,1	3,8	3,7	3,2	3,1	3,2	3,4	3,4	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	
Fusa	16-åringer	1,0	1,1	1,3	1,8	1,5	1,2	1,4	1,6	1,2	1,4	1,2	1,2	0,8	1,1	1,3	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	
Fusa	17-åringer	1,2	1,0	1,1	1,3	1,7	1,5	1,2	1,4	1,6	1,2	1,4	1,2	1,2	0,8	1,1	1,3	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	
Fusa	18-åringer	1,5	1,2	1,0	1,1	1,2	1,7	1,4	1,2	1,4	1,5	1,2	1,4	1,2	1,1	0,8	1,1	1,3	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	

Samnagner kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Samnagner	Totalsum 16-18 åringer	22,0	23,5	21,6	21,1	18,1	19,2	19,5	19,0	17,8	19,9	20,6	22,8	22,5	21,8	19,9	19,9	20,6	20,6	20,2	20,6	20,9	21,3	21,6	21,8	21,8	21,8	21,8	
Samnagner	16-åringer	6,1	8,9	6,6	6,1	5,9	7,5	6,1	5,9	5,9	8,2	6,6	8,2	8,0	6,1	6,3	7,5	6,8	6,8	6,8	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	
Samnagner	17-åringer	8,7	6,1	8,9	6,6	5,9	5,9	7,5	6,1	5,9	5,9	8,2	6,6	8,2	7,7	6,1	6,3	7,5	6,6	6,8	6,8	6,8	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	
Samnagner	18-åringer	7,3	8,4	6,1	8,4	6,3	5,9	5,9	7,0	6,1	5,9	5,9	8,0	6,3	8,0	7,5	6,1	6,3	7,3	6,6	6,6	6,8	6,8	7,0	7,3	7,3	7,3	7,3	
Os kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Os	Totalsum 16-18 åringer	56,4	57,4	56,2	57,1	58,9	59,2	59,3	60,5	63,9	67,8	69,4	74,0	75,2	79,3	78,3	78,0	77,5	76,8	78,0	78,3	80,1	81,6	83,2	84,3	85,1	85,7	86,2	
Os	16-åringer	18,8	18,5	19,1	19,6	20,4	19,5	20,0	21,6	22,8	24,0	23,1	27,6	25,3	27,4	26,4	25,3	26,7	25,9	26,4	26,9	27,7	28,0	28,5	28,8	29,0	29,2	29,3	
Os	17-åringer	20,4	18,6	18,5	19,1	19,5	20,4	19,2	19,8	21,5	22,6	23,9	22,8	27,3	25,1	27,1	26,2	25,0	26,4	25,6	26,1	26,7	27,4	27,8	28,2	28,4	28,7	28,8	
Os	18-åringer	17,3	20,2	18,5	18,3	19,0	19,4	20,1	19,1	19,7	21,1	22,3	23,5	22,5	26,8	24,7	26,6	25,9	24,6	25,9	25,3	25,6	26,2	26,9	27,3	27,7	27,8	28,1	
Bergen kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Bergen	Totalsum 16-18 åringer	2470	2497	2483	2499	2458	2427	2408	2454	2483	2511	2518	2559	2583	2616	2600	2576	2544	2538	2543	2575	2622	2688	2710	2737	2760	2779	2794	
Bergen	16-åringer	787	789	800	808	750	771	792	800	798	820	806	838	842	838	820	819	807	814	826	839	860	870	879	886	893	897	901	
Bergen	17-åringer	846	821	821	832	839	780	799	820	829	827	849	836	868	873	868	850	849	837	844	855	869	891	901	910	918	924	929	
Bergen	18-åringer	837	887	861	859	870	876	817	834	856	865	863	885	873	906	912	907	887	887	874	881	893	907	929	940	950	958	964	
Askøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Askøy	Totalsum 16-18 åringer	198,9	200,0	206,6	205,3	212,1	214,5	213,8	217,2	218,3	225,2	233,0	245,1	255,9	258,2	258,2	257,5	249,5	242,8	235,5	238,5	242,9	247,0	251,6	255,4	258,9	261,7	265,3	
Askøy	16-åringer	72,0	68,0	69,2	70,6	74,5	71,9	70,1	77,4	73,1	77,5	85,2	85,4	88,7	87,5	86,1	87,8	79,1	79,5	80,6	81,8	83,9	85,0	86,2	87,3	88,7	89,6	90,7	
Askøy	17-åringer	61,4	71,3	67,1	68,5	70,1	73,8	71,3	69,6	76,5	72,4	76,7	84,3	84,5	87,8	86,2	85,0	86,8	78,3	78,3	79,5	80,9	82,9	83,9	85,4	86,4	87,5	88,6	
Askøy	18-åringer	65,5	60,7	70,3	66,2	67,4	68,9	72,4	70,3	68,7	75,2	71,2	75,4	82,7	82,9	85,9	84,6	83,6	85,0	76,7	77,2	78,1	79,1	81,5	82,7	83,8	84,6	86,1	
Sund kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Sund	Totalsum 16-18 åringer	24,4	26,1	24,5	26,3	27,8	28,6	30,7	30,8	33,1	32,8	33,8	34,1	36,2	37,6	38,5	38,6	38,1	37,3	35,1	34,8	35,3	35,9	36,2	36,3	36,4	36,7	36,7	
Sund	16-åringer	7,4	9,4	7,9	9,3	10,7	8,9	11,4	10,6	11,4	11,3	11,7	11,5	13,5	13,1	12,4	13,7	12,5	11,6	11,7	11,9	12,1	12,2	12,3	12,3	12,3	12,4	12,4	
Sund	17-åringer	9,3	7,4	9,3	7,8	9,3	10,6	8,9	11,4	10,6	11,2	11,1	11,6	11,3	13,3	13,0	12,2	13,6	12,3	11,5	11,7	11,8	12,1	12,1	12,1	12,2	12,3	12,3	
Sund	18-åringer	7,7	9,3	7,3	9,2	7,8	9,1	10,4	8,9	11,2	10,3	11,1	11,1	11,4	11,2	13,1	12,7	12,0	13,4	12,0	11,3	11,5	11,6	11,8	11,9	11,9	12,0	12,0	
Fjell kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Fjell	Totalsum 16-18 åringer	228,9	224,1	211,8	212,8	212,8	210,8	207,7	208,7	208,3	207,7	207,0	215,6	218,7	220,8	218,7	219,1	222,2	226,6	234,7	241,1	249,0	256,7	263,6	269,2	274,0	278,2	281,5	
Fjell	16-åringer	72,6	72,6	69,7	73,2	72,4	68,0	70,1	73,0	67,8	69,5	72,2	76,6	72,8	74,3	74,3	73,2	77,4	78,9	81,3	83,8	87,0	89,1	91,1	92,6	94,2	95,3	96,3	
Fjell	17-åringer	81,4	71,6	71,6	69,1	72,2	71,6	67,4	69,3	72,4	67,2	68,5	71,4	75,9	72,0	73,5	73,5	72,2	76,4	78,2	80,7	83,0	86,3	88,0	90,1	91,5	93,0	94,2	
Fjell	18-åringer	74,9	79,9	70,5	70,5	68,2	71,2	70,3	66,4	68,2	71,0	66,2	67,6	70,1	74,5	70,9	72,4	72,6	71,2	75,3	76,6	78,9	81,3	84,5	86,5	88,4	89,9	91,1	

Øygarden kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Øygarden	Totalsum 16-18 åringer	33,6	32,4	32,5	35,3	34,6	33,1	30,8	31,7	35,1	34,6	36,0	35,6	38,6	37,9	38,9	38,1	40,1	39,3	39,6	39,1	40,1	40,8	41,7	41,8	42,5	42,7	42,9	
Øygarden	16-åringer	10,8	10,3	11,7	13,4	10,0	10,0	11,0	11,0	13,4	10,5	12,6	12,7	13,8	11,7	13,9	12,9	13,9	13,1	13,3	13,4	13,9	14,1	14,3	14,3	14,5	14,5	14,6	
Øygarden	17-åringer	11,4	10,8	10,3	11,7	13,3	10,0	10,0	10,8	11,0	13,3	10,5	12,6	12,6	13,8	11,5	13,8	12,7	13,8	12,9	13,1	13,3	13,6	13,9	13,9	14,3	14,3	14,3	
Øygarden	18-åringer	11,4	11,2	10,5	10,2	11,4	13,1	9,8	9,8	10,7	10,8	12,9	10,3	12,2	12,4	13,4	11,4	13,4	12,4	13,4	12,6	12,9	13,1	13,4	13,6	13,8	13,9	13,9	
Vaksdal kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Vaksdal	Totalsum 16-18 åringer	20,6	21,7	19,2	20,6	19,4	18,5	15,8	15,4	16,3	17,2	19,6	19,6	21,5	20,1	20,0	17,6	17,5	17,8	19,4	20,4	20,8	21,4	21,8	22,2	22,3	22,4	22,5	
Vaksdal	16-åringer	6,6	7,1	5,9	8,0	5,6	5,2	5,1	5,2	6,2	6,0	7,4	6,4	7,9	6,1	6,2	5,4	6,0	6,8	6,9	7,0	7,3	7,4	7,4	7,6	7,6	7,6	7,6	
Vaksdal	17-åringer	8,2	6,6	7,0	5,7	8,0	5,5	5,2	5,1	5,1	6,2	6,0	7,4	6,4	7,8	6,0	6,2	5,4	5,9	6,6	6,9	6,9	7,1	7,4	7,4	7,4	7,4	7,5	
Vaksdal	18-åringer	5,9	7,9	6,4	6,9	5,7	7,8	5,5	5,1	5,0	5,0	6,2	5,9	7,3	6,2	7,8	6,0	6,1	5,2	5,9	6,5	6,6	6,9	7,0	7,1	7,3	7,4	7,4	
Modalen kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Modalen	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Modalen	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Modalen	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Modalen	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Osterøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Osterøy	Totalsum 16-18 åringer	22,7	22,4	21,4	20,7	20,7	21,9	21,3	20,7	19,4	19,3	20,1	20,1	20,9	19,9	20,4	21,1	22,6	24,3	24,7	25,7	26,4	27,2	27,8	28,2	28,4	28,7	28,8	
Osterøy	16-åringer	8,1	7,2	6,3	7,5	7,1	7,5	7,0	6,5	6,0	6,9	7,3	6,2	7,7	6,2	6,7	8,4	7,8	8,5	8,7	8,9	9,2	9,4	9,5	9,7	9,7	9,8	9,8	
Osterøy	17-åringer	7,4	8,0	7,2	6,2	7,4	7,0	7,4	6,9	6,5	6,0	6,9	7,2	6,1	7,6	6,2	6,6	8,3	7,7	8,4	8,5	8,8	9,2	9,3	9,4	9,5	9,6	9,7	
Osterøy	18-åringer	7,2	7,3	7,9	7,0	6,2	7,4	6,9	7,3	6,9	6,4	5,9	6,7	7,2	6,1	7,5	6,1	6,5	8,2	7,6	8,3	8,4	8,7	9,0	9,1	9,2	9,3	9,4	
Meland kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Meland	Totalsum 16-18 åringer	30,0	29,7	30,3	32,0	32,4	31,1	29,4	30,9	32,7	34,7	36,9	39,3	40,9	40,6	40,6	41,7	43,8	43,8	43,0	42,6	44,0	45,2	46,4	47,2	48,0	48,6	49,0	
Meland	16-åringer	10,4	8,7	11,3	12,2	9,1	10,0	10,3	10,7	11,7	12,5	13,2	13,9	14,2	12,9	13,9	15,2	15,1	13,9	14,3	14,7	15,2	15,6	16,0	16,2	16,4	16,5	16,6	
Meland	17-åringer	10,7	10,3	8,7	11,1	12,2	9,1	10,0	10,3	10,7	11,6	12,3	13,0	13,9	14,0	12,8	13,8	15,1	15,0	13,9	14,2	14,7	15,1	15,5	15,8	16,1	16,3	16,3	
Meland	18-åringer	8,9	10,6	10,3	8,7	11,1	12,0	9,1	9,9	10,3	10,6	11,5	12,3	12,8	13,6	13,8	12,7	13,6	14,9	14,8	13,7	14,0	14,4	14,9	15,2	15,5	15,8	16,0	
Radøy kommune		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Kommune	År																												
Radøy	Totalsum 16-18 åringer	4,4	4,1	3,7	3,8	4,1	4,3	4,0	3,9	3,6	3,7	3,7	3,9	4,2	4,3	4,0	4,0	3,9	4,1	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	
Radøy	16-åringer	1,4	1,2	1,2	1,5	1,4	1,5	1,2	1,3	1,2	1,2	1,3	1,5	1,5	1,4	1,1	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	
Radøy	17-åringer	1,6	1,4	1,2	1,2	1,5	1,4	1,5	1,2	1,3	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,4	1,1	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4
Radøy	18-åringer	1,4	1,6	1,3	1,1	1,2	1,4	1,4	1,4	1,2	1,3	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,4	1,1	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	

Lindås kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Lindås	Totalsum 16-18 åringer	30,5	30,5	30,4	32,2	32,1	31,4	30,2	29,8	30,6	32,3	31,9	32,4	32,4	34,5	33,6	33,2	32,4	33,2	33,3	33,7	34,6	35,3	36,0	36,7	37,2	37,7	38,1
Lindås	16-åringer	9,6	10,8	10,3	11,4	10,7	9,8	10,1	10,2	10,6	11,8	9,9	11,1	11,7	12,1	10,2	11,3	11,3	11,2	11,4	11,6	12,0	12,2	12,4	12,6	12,8	12,9	13,0
Lindås	17-åringer	10,4	9,5	10,7	10,2	11,3	10,5	9,8	10,0	10,1	10,5	11,6	9,8	11,0	11,6	12,0	10,2	11,1	11,2	11,0	11,2	11,5	11,8	12,1	12,3	12,5	12,6	12,8
Lindås	18-åringer	10,5	10,2	9,4	10,5	10,1	11,0	10,3	9,6	9,8	10,0	10,3	11,5	9,7	10,8	11,4	11,7	10,0	10,9	10,9	10,9	11,1	11,3	11,6	11,8	12,0	12,2	12,3

Austrheim kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Austrheim	Totalsum 16-18 åringer	5,4	5,9	5,5	5,7	5,9	6,0	5,7	5,3	4,8	5,1	4,7	4,9	5,1	6,1	6,3	6,3	6,0	6,4	6,4	6,8	7,0	7,3	7,5	7,5	7,8	7,8	7,9
Austrheim	16-åringer	1,9	1,7	1,9	2,1	1,9	2,1	1,7	1,5	1,6	2,0	1,2	1,8	2,2	2,2	1,9	2,3	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7
Austrheim	17-åringer	2,2	1,9	1,7	1,9	2,1	1,9	2,1	1,7	1,5	1,6	2,0	1,2	1,7	2,2	2,2	1,9	2,2	2,0	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6
Austrheim	18-åringer	1,3	2,2	1,9	1,7	1,9	2,0	1,8	2,1	1,7	1,5	1,5	2,0	1,2	1,7	2,2	2,1	1,8	2,2	1,9	2,1	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,6

Fedje kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fedje	Totalsum 16-18 åringer	7,5	8,0	6,3	7,5	5,3	6,3	6,5	7,3	6,8	5,5	4,5	4,5	4,0	4,5	4,3	5,0	4,8	4,8	4,3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Fedje	16-åringer	1,8	3,5	1,0	3,0	1,3	2,3	3,0	2,0	1,8	1,8	1,0	2,0	1,3	1,5	1,5	2,0	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Fedje	17-åringer	2,8	1,8	3,5	1,0	3,0	1,3	2,3	3,0	2,0	1,8	1,8	1,0	1,8	1,3	1,5	1,5	2,0	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3
Fedje	18-åringer	3,0	2,8	1,8	3,5	1,0	2,8	1,3	2,3	3,0	2,0	1,8	1,5	1,0	1,8	1,3	1,5	1,5	2,0	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3

Masfjorden kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Masfjorden	Totalsum 16-18 åringer	3,9	3,7	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	2,9	3,1	3,3	3,5	3,7	3,4	3,6	3,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Masfjorden	16-åringer	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,2	0,9	1,1	1,3	1,1	1,4	1,0	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Masfjorden	17-åringer	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,4	1,0	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Masfjorden	18-åringer	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,3	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Framskrivning SSB 2014 - hentet på ssb.no 19.11.2014

Kjønn, Begge kjønn
Middels nasjonal vekst (alternativ MMMM)

Prognose for elevtallsutvikling i region Sør, justert for reisemonster 2014

Fylke	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sør	Totalsum 16-18 åringer 2014	4552	4557	4514	4564	4551	4528	4585	4712	4757	4822	4811	5027	5026	5176	5111	5146	5084	5025	5050	5103	5198	5292	5377	5435	5481	5519	5551
Hordaland	Elevtallsprognose justert	4895	4931	4895	4965	4928	4871	4823	4913	4992	5081	5099	5228	5270	5371	5337	5302	5242	5219	5244	5304	5403	5501	5590	5650	5699	5739	5772
Hordaland	16-åringer	1566	1573	1607	1642	1543	1551	1600	1637	1629	1691	1652	1759	1729	1754	1720	1698	1693	1700	1725	1754	1798	1820	1840	1858	1871	1881	1889
Hordaland	17-åringer	1687	1613	1619	1653	1682	1586	1588	1640	1676	1668	1731	1692	1800	1771	1796	1760	1739	1732	1739	1764	1793	1838	1861	1881	1897	1912	1922
Hordaland	18-åringer	1642	1745	1669	1670	1703	1734	1635	1637	1687	1722	1717	1777	1741	1846	1821	1844	1810	1787	1780	1787	1811	1842	1888	1911	1930	1946	1962

Etne kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Etne	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2	1,1	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Etne	16-åringer	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Etne	17-åringer	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Etne	18-åringer	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Sveio kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sveio	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveio	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveio	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveio	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bømlo kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bømlo	Totalsum 16-18 åringer	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5	3,3	3,2	3,1	3,3	3,4	3,5	3,6	3,5	3,5	3,4	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6
Bømlo	16-åringer	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1	1,0	1,1	1,0	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Bømlo	17-åringer	1,1	1,1	1,1	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1	1,0	1,2	1,2	1,1	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Bømlo	18-åringer	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0	1,2	1,2	1,1	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2

Stord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Stord	Totalsum 16-18 åringer	11,1	10,9	10,8	10,9	10,6	10,5	10,1	10,3	10,4	10,5	10,4	10,3	11,0	11,7	11,9	11,5	11,0	11,2	11,3	11,8	12,0	12,3	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9
Stord	16-åringer	3,8	3,4	3,7	3,9	3,2	3,6	3,4	3,5	3,7	3,5	3,4	3,5	4,2	4,1	3,7	3,9	3,5	3,9	4,0	4,0	4,1	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
Stord	17-åringer	3,8	3,8	3,4	3,6	3,8	3,2	3,5	3,4	3,4	3,6	3,5	3,4	3,5	4,1	4,1	3,7	3,8	3,5	3,9	4,0	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Stord	18-åringer	3,5	3,7	3,7	3,4	3,6	3,8	3,1	3,5	3,3	3,4	3,6	3,4	3,3	3,4	4,1	4,0	3,6	3,8	3,5	3,8	3,9	3,9	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2

Fitjar kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fitjar	Totalsum 16-18 åringer	4,1	4,6	4,6	5,2	4,7	4,2	4,0	4,4	4,6	4,6	4,4	4,3	4,3	4,4	4,2	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Fitjar	16-åringer	1,0	1,9	1,8	1,6	1,4	1,2	1,5	1,7	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
Fitjar	17-åringer	1,7	1,0	1,8	1,7	1,6	1,3	1,2	1,5	1,7	1,5	1,4	1,5	1,3	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Fitjar	18-åringer	1,3	1,7	1,0	1,8	1,7	1,6	1,3	1,2	1,4	1,6	1,5	1,4	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4

Tysnes kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Tysnes	Totalsum 16-18 åringer	60,2	59,1	63,5	63,5	55,3	47,7	48,3	48,3	47,7	44,5	42,9	43,9	46,1	51,0	49,9	48,8	45,6	46,7	47,2	49,4	49,9	51,0	51,5	51,5	52,1	52,6	52,6
Tysnes	16-åringer	19,0	21,7	24,4	18,4	14,1	15,7	19,0	14,1	15,7	15,7	11,9	16,8	17,4	17,9	15,7	16,3	14,1	16,8	16,8	16,8	16,8	17,4	17,9	17,9	17,9	17,9	17,9
Tysnes	17-åringer	19,0	19,0	21,2	24,4	17,9	14,1	15,2	19,0	13,6	15,2	15,7	11,9	16,8	16,8	17,9	15,2	16,3	13,6	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	17,9	17,9
Tysnes	18-åringer	22,2	18,4	17,9	20,6	23,3	17,9	14,1	15,2	18,4	13,6	15,2	15,2	11,9	16,3	16,3	17,4	15,2	16,3	13,6	15,7	16,3	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8

Kvinnherad kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kvinnherad	Totalsum 16-18 åringer	47,4	46,5	45,3	46,4	45,6	45,0	42,8	43,9	43,1	42,7	43,5	45,3	46,7	44,2	42,5	41,4	41,0	40,4	40,2	40,7	40,9	41,2	41,5	41,6	41,9	42,1	42,2
Kvinnherad	16-åringer	15,0	15,2	15,7	16,0	14,4	15,2	13,9	15,5	14,1	13,6	16,3	15,9	15,2	13,8	14,2	13,9	13,4	13,6	13,6	13,8	14,0	14,0	14,0	14,1	14,2	14,3	14,3
Kvinnherad	17-åringer	16,9	14,8	15,0	15,6	15,9	14,2	14,9	13,7	15,4	14,0	13,5	16,0	15,7	14,9	13,6	14,0	13,8	13,2	13,5	13,5	13,5	13,9	13,9	13,9	14,0	14,0	14,0
Kvinnherad	18-åringer	15,5	16,6	14,6	14,8	15,3	15,6	14,0	14,7	13,5	15,1	13,7	13,4	15,8	15,5	14,7	13,5	13,8	13,5	13,1	13,4	13,4	13,4	13,5	13,6	13,7	13,8	13,9

Austevoll kommune

Kommune	År	201
---------	----	-----

Austevoll	Totalsum 16-18 åringer	23,0	21,7	23,5	25,4	27,8	24,5	25,0	24,5	25,1	25,1	24,5	27,1	29,7	30,3	30,9	29,3	29,8	30,0	31,2	32,3	32,8	33,6	34,0	34,6	34,7	35,1	35,1
Austevoll	16-åringer	6,8	7,1	9,7	8,6	9,7	6,7	8,9	9,2	7,4	8,7	8,6	9,8	11,4	9,5	10,7	9,6	9,9	10,7	10,9	11,1	11,4	11,6	11,6	11,9	11,9	11,9	11,9
Austevoll	17-åringer	7,9	6,8	7,1	9,7	8,5	9,5	6,7	8,7	9,1	7,4	8,7	8,6	9,8	11,1	9,2	10,5	9,6	9,9	10,7	10,8	10,9	11,3	11,4	11,5	11,6	11,7	11,7
Austevoll	18-åringer	8,3	7,8	6,7	7,1	9,6	8,4	9,5	6,6	8,6	9,0	7,2	8,6	8,5	9,7	11,0	9,2	10,3	9,5	9,7	10,4	10,5	10,8	11,0	11,3	11,3	11,5	11,5

Jondal kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40	
Jondal	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	
Jondal	16-åringer	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Jondal	17-åringer	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Jondal	18-åringer	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5

Odda kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Odda	Totalsum 16-18 åringer	7,4	7,1	7,3	6,9	6,9	6,1	5,8	5,4	5,3	5,1	5,6	5,5	5,5	5,4	5,6	5,6	5,7	5,7	5,9	6,0	6,2	6,3	6,4	6,5	6,5	6,5	6,6
Odda	16-åringer	2,7	2,0	2,7	2,3	1,9	1,9	2,0	1,5	1,8	1,7	2,0	1,8	1,8	1,8	2,0	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Odda	17-åringer	2,4	2,7	2,0	2,7	2,3	1,9	1,9	2,0	1,5	1,9	1,7	2,0	1,8	1,9	1,8	2,0	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Odda	18-åringer	2,3	2,4	2,7	1,9	2,7	2,3	1,9	1,9	2,0	1,5	1,9	1,7	2,0	1,8	1,9	1,8	2,0	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2

Ullensvang kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Ullensvang	Totalsum 16-18 åringer	9,5	9,4	9,1	8,9	8,9	7,9	8,7	8,7	8,3	7,7	7,9	8,5	8,7	8,9	8,9	9,2	8,7	8,5	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,8
Ullensvang	16-åringer	2,7	2,8	3,4	2,7	2,7	2,5	3,3	2,9	2,1	2,6	3,0	2,8	2,9	3,2	2,8	3,2	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Ullensvang	17-åringer	3,9	2,7	2,9	3,4	2,8	2,7	2,6	3,2	2,9	2,1	2,7	3,0	2,8	2,9	3,2	2,8	3,2	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Ullensvang	18-åringer	3,0	3,9	2,8	2,9	3,4	2,8	2,8	2,6	3,3	3,0	2,1	2,7	3,0	2,8	2,9	3,2	2,8	3,2	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6

Eidfjord kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Eidfjord	Totalsum 16-18 åringer	1,1	1,3	1,1	1,3	1,3	1,2	1,3	1,2	1,3	1,2	1,0	1,2	1,3	1,5	1,3	1,4	1,1	1,2	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Eidfjord	16-åringer	0,2	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Eidfjord	17-åringer	0,6	0,2	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Eidfjord	18-åringer	0,3	0,6	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Ulvik kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Ulvik	Totalsum 16-18 åringer	1,0	0,9	0,7	1,0	1,0	1,0	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
Ulvik	16-åringer	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ulvik	17-åringer	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ulvik	18-åringer	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Granvin kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Granvin	Totalsum 16-18 åringer	1,0	1,1	0,9	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Granvin	16-åringer	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4	0,3	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Granvin	17-åringer	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4	0,3	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Granvin	18-åringer	0,2	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Kvam kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Kvam	Totalsum 16-18 åringer	19,4	18,3	18,0	17,3	18,5	18,7	18,2	17,5	18,0	17,6	18,0	17,8	18,4	18,9	18,6	18,9	18,3	18,6	19,2	19,5	20,0	20,4	20,7	20,9	21,1	21,1	21,1
Kvam	16-åringer	6,7	5,8	5,8	5,9	7,0	6,0	5,4	6,3	6,6	5,1	6,5	6,3	5,7	7,1	6,0	6,0	6,4	6,5	6,6	6,7	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,1	7,1
Kvam	17-åringer	6,0	6,7	5,7	5,8	5,8	7,0	5,9	5,3	6,2	6,5	5,1	6,5	6,3	5,7	7,0	6,0	5,9	6,3	6,4	6,5	6,7	6,8	6,9	7,0	7,0	7,0	7,0
Kvam	18-åringer	6,7	5,9	6,5	5,7	5,7	5,7	6,9	5,9	5,3	6,0	6,4	5,0	6,4	6,1	5,6	6,9	5,9	5,8	6,3	6,3	6,4	6,5	6,7	6,8	6,9	6,9	6,9

Voss kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Voss	Totalsum 16-18 åringer	17,9	17,5	17,3	17,2	17,3	17,8	17,6	17,1	16,7	16,1	16,0	15,8	16,4	16,5	17,2	17,1	16,7	16,3	16,5	16,8	17,0	17,3	17,5	17,6	17,7	17,7	17,7
Voss	16-åringer	5,9	5,8	5,3	5,9	6,0	5,9	5,7	5,6	5,4	5,0	5,5	5,2	5,6	5,7	5,9	5,5	5,3	5,4	5,5	5,5	5,7	5,8	5,8	5,9	5,9	5,9	5,9
Voss	17-åringer	5,6	6,0	5,9	5,4	5,9	6,0	5,9	5,7	5,6	5,5	5,1	5,5	5,2	5,6	5,7	5,9	5,6	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,8	5,9	5,9	5,9
Voss	18-åringer	6,4	5,7	6,1	5,9	5,4	5,9	6,0	5,9	5,7	5,6	5,4	5,1	5,6	5,3	5,6	5,7	5,9	5,6	5,3	5,5	5,5	5,6	5,8	5,8	5,9	5,9	5,9

Fusa kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fusa	Totalsum 16-18 åringer	149,5	136,2	138,1	167,6	178,1	176,2	161,9	167,6	164,8	164,8	150,5	149,5	126,7	123,8	129,5	137,1	135,2	127,6	131,4	131,4	131,4	134,3	134,3	136,2	136,2	138,1	140,0
Fusa	16-åringer	41,9	45,7	51,4	71,4	59,0	49,5	56,2	63,8	47,6	57,1	47,6	47,6	32,4	45,7	52,4	41,0	43,8	44,8	44,8	44,8	44,8	45,7	45,7	46,7	46,7	47,6	47,6
Fusa	17-åringer	49,5	41,9	45,7	51,4	69,5	58,1	48,6	56,2	62,9	46,7	56,2	47,6	47,6	32,4	45,7	51,4	41,0	43,8	43,8	43,8	43,8	44,8	44,8	45,7	45,7	45,7	46,7
Fusa	18-åringer	58,1	48,6	41,0	44,8	49,5	68,6	57,1	47,6	54,3	61,0	46,7	54,3	46,7	45,7	31,4	44,8	50,5	39,0	42,9	42,9	42,9	43,8	43,8	43,8	43,8	44,8	45,7

Samnanger kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Samnanger	Totalsum 16-18 åringer	23,2	24,7	22,7	22,2	19,0	20,2	20,5	20,0	18,8	21,0	21,7	24,0	23,7	23,0	21,0	21,0	21,7	21,7	21,7	22,0	22,5	22,7	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0
Samnanger	16-åringer	6,4	9,4	6,9	6,4	6,2	7,9	6,4	6,2	6,2	8,6	6,9	8,6	8,4	6,4	6,7	7,9	7,2	7,2	7,2	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Samnanger	17-åringer	9,1	6,4	9,4	6,9	6,2	6,2	7,9	6,4	6,2	6,2	8,6	6,9	8,6	8,1	6,4	6,7	7,9	6,9	7,2	7,2	7,2	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Samnanger	18-åringer	7,7	8,9	6,4	8,9	6,7	6,2	6,2	7,4	6,4	6,2	6,2	8,4	6,7	8,4	7,9	6,4	6,7	7,7	6,9	6,9	7,2	7,2	7,4	7,7	7,7	7,7	7,7

Os kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Os	Totalsum 16-18 åringer	655,4	666,8	652,8	663,3	684,3	687,9	688,7	703,6	743,1	787,7	806,1	859,6	873,6	921,8	909,5	906,9	900,8	892,9	906,0	909,5	930,6	948,1	967,4	979,6	989,3	996,3	1002,4
Os	16-åringer	218,2	215,6	222,6	227,8	237,5	226,1	232,2	250,6	264,6	279,5	269,0	320,7	294,4	318,1	306,7	293,5	310,2	300,6	306,7	312,8	322,5	326,0	331,2	334,7	337,4	339,1	340,9
Os	17-åringer	236,6	216,4	214,7	222,6	226,1	236,6	223,4	230,5	249,7	262,9	277,8	265,5	317,2	291,8	315,4	304,1	290,0	306,7	297,9	303,2	310,2	318,1	323,3	327,7	330,3	333,8	334,7
Os	18-åringer	200,7	234,8	215,6	212,9	220,8	225,2	233,1	222,6	228,7	245,3	259,4	273,4	262,0	311,9	287,4	309,3	300,6	285,7	301,4	293,5	297,9	304,1	312,8	317,2	321,6	323,3	326,8

Bergen kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Bergen	Totalsum 16-18 åringer	3683	3724	3702	3726	3666	3619	3590	3659	3702	3745	3755	3816	3851	3901	3876	3841	3793	3785	3792	3840	3909	3978	4041	4082	4116	4144	4167
Bergen	16-åringer	1174	1176	1194	1205	1118	1149	1181	1193	1190	1223	1202	1250	1255	1250	1222	1222	1203	1214	1231	1251	1282	1298	1311	1322	1331	1338	1343
Bergen	17-åringer	1261	1224	1224	1241	1251	1163	1191	1223	1236	1233	1266	1246	1294	1301	1295	1267	1266	1248	1258	1275	1296	1328	1344	1357	1369	1378	1385
Bergen	18-åringer	1248	1323	1284	1280	1297	1306	1218	1243	1276	1290	1286	1320	1302	1351	1359	1352	1323	1323	1303	1314	1331	1353	1386	1402	1416	1428	1438

Askøy kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Askøy	Totalsum 16-18 åringer	46,3	46,5	48,1	47,8	49,3	49,9	49,8	50,5	50,8	52,4	54,2	57,0	59,5	60,1	60,1	59,9	58,1	56,5	54,8	55,5	56,5	57,5	58,6	59,4	60,2	60,9	61,7
Askøy	16-åringer	16,8	15,8	16,1	16,4	17,3	16,7	16,3	18,0	17,0	18,0	19,8	19,9	20,6	20,4	20,0	20,4	18,4	18,5	18,7	19,0	19,5	19,8	20,1	20,3	20,6	20,9	21,1
Askøy	17-åringer	14,3	16,6	15,6	15,9	16,3	17,2	16,6	16,2	17,8	16,8	17,8	19,6	19,7	20,4	20,1	19,8	20,2	18,2	18,2	18,5	19,3	19,5	19,9	20,1	20,4	20,6	20,6
Askøy	18-åringer	15,2	14,1	16,4	15,4	15,7	16,0	16,8	16,4	16,0	17,5	16,6	17,6	19,2	19,3	20,0	19,7	19,4	19,8	17,8	18,0	18,2	18,4	19,0	19,2	19,5	19,7	20,0

Sund kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Sund	Totalsum 16-18 åringer	12,8	13,7	12,8	13,8	14,5	15,0	16,1	16,2	17,3	17,2	17,7	17,9	18,9	19,7	20,2	20,2	20,0	19,5	18,4	18,2	18,5	18,8	18,9	19,0	19,0	19,2	19,2
Sund	16-åringer	3,9	4,9	4,1	4,9	5,6	4,7	6,0	5,5	6,0	5,9	6,1	6,0	7,1	6,9	6,5	7,2	6,5	6,1	6,1	6,2	6,3	6,4	6,4	6,4	6,4	6,5	6,5
Sund	17-åringer	4,9	3,9	4,9	4,1	4,9	5,5	4,7	6,0	5,5	5,8	5,8	6,1	5,9	7,0	6,8	6,4	7,1	6,4	6,0	6,1	6,2	6,3	6,3	6,3	6,4	6,4	6,4
Sund	18-åringer	4,0	4,9	3,8	4,8	4,1	4,8	5,5	4,7	5,8	5,4	5,8	5,8	6,0	5,8	6,9	6,7	6,3	7,0	6,3	5,9	6,0	6,1	6,2	6,2	6,2	6,3	6,3

Fjell kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fjell	Totalsum 16-18 åringer	42,9	42,0	39,7	39,9	39,9	39,5	39,0	39,1	39,1	39,0	38,8	40,4	41,0	41,4	41,0	41,1	41,7	42,5	44,0	45,2	46,7	48,1	49,4	50,5	51,4	52,2	52,8
Fjell	16-åringer	13,6	13,6	13,1	13,7	13,6	12,7	13,1	13,7	12,7	13,0	13,5	14,4	13,6	13,9	13,9	13,7	14,5	14,8	15,2	15,7	16,3	16,7	17,1	17,4	17,7	17,9	18,1
Fjell	17-åringer	15,3	13,4	13,4	13,0	13,5	13,4	12,6	13,0	13,6	12,6	12,9	13,4	14,2	13,5	13,8	13,8	13,5	14,3	14,7	15,1	15,6	16,2	16,5	16,9	17,1	17,4	17,7
Fjell	18-åringer	14,0	15,0	13,2	13,2	12,8	13,4	13,2	12,5	12,8	13,3	12,4	12,7	13,1	14,0	13,3	13,6	13,6	13,4	14,1	14,4	14,8	15,2	15,8	16,2	16,6	16,9	17,1

Øygarden kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Øygarden	Totalsum 16-18 åringer	6,5	6,2	6,3	6,8	6,7	6,4	5,9	6,1	6,8	6,7	6,9	6,9	7,4	7,3	7,5	7,3	7,7	7,5	7,6	7,5	7,7	7,8	8,0	8,0	8,2	8,2	8,2
Øygarden	16-åringer	2,1	2,0	2,3	2,6	1,9	1,9	2,1	2,1	2,6	2,0	2,4	2,5	2,6	2,3	2,7	2,5	2,7	2,5	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8
Øygarden	17-åringer	2,2	2,1	2,0	2,3	2,5	1,9	1,9	2,1	2,1	2,5	2,0	2,4	2,4	2,6	2,2	2,6	2,5	2,6	2,5	2,5	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Øygarden	18-åringer	2,2	2,2	2,0	2,0	2,2	2,5	1,9	1,9	2,1	2,1	2,5	2,0	2,4	2,4	2,6	2,2	2,6	2,4	2,6	2,4	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7

Vaksdal kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Vaksdal	Totalsum 16-18 åringer	10,3	10,8	9,6	10,3	9,7	9,2	7,9	7,7	8,2	8,6	9,8	9,8	10,8	10,1	10,0	8,8	8,7	8,9	9,7	10,2	10,4	10,7	10,9	11,1	11,1	11,2	11,3
Vaksdal	16-åringer	3,3	3,6	2,9	4,0	2,8	2,6	2,5	2,6	3,1	3,0	3,7	3,2	3,9	3,1	3,1	2,7	3,0	3,4	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
Vaksdal	17-åringer	4,1	3,3	3,5	2,9	4,0	2,7	2,6	2,5	2,5	3,1	3,0	3,7	3,2	3,9	3,0	3,1	2,7	2,9	3,3	3,4	3,4	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8
Vaksdal	18-åringer	2,9	3,9	3,2	3,4	2,9	3,9	2,7	2,5	2,5	2,5	3,1	2,9	3,6	3,1	3,9	3,0	3,1	2,6	2,9	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7

Modalen kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Modalen	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modalen	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modalen	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modalen	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Osterøy kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Osterøy	Totalsum 16-18 åringer	15,9	15,7	15,0	14,5	14,5	15,3	14,9	14,5	13,6	13,5	14,0	14,1	14,7	14,0	14,3	14,8	15,8	17,0	17,3	18,0	18,5	19,1	19,5	19,7	19,9	20,1	20,2
Osterøy	16-åringer	5,7	5,0	4,4	5,2	5,0	5,2	4,9	4,6	4,2	4,8	5,1	4,3	5,4	4,4	4,7	5,9	5,5	5,9	6,1	6,2	6,5	6,6	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8
Osterøy	17-åringer	5,2	5,6	5,0	4,4	5,1	4,9	5,2	4,8	4,5	4,2	4,8	5,1	4,3	5,3	4,3	4,6	5,8	5,4	5,9	6,0	6,1	6,4	6,5	6,6	6,7	6,7	6,8
Osterøy	18-åringer	5,1	5,1	5,5	4,9	4,4	5,1	4,8	5,1	4,8	4,5	4,1	4,7	5,0	4,3	5,3	4,3	4,6	5,7	5,3	5,8	5,9	6,1	6,3	6,4	6,5	6,5	6,6

Meland kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Meland	Totalsum 16-18 åringer	18,3	18,0	18,4	19,5	19,7	18,9	17,9	18,8	19,9	21,1	22,5	23,9	24,9	24,7	24,7	25,4	26,7	26,7	26,1	25,9	26,8	27,5	28,2	28,7	29,2	29,6	29,8
Meland	16-åringer	6,4	5,3	6,9	7,4	5,6	6,1	6,3	6,5	7,1	7,6	8,0	8,5	8,7	7,9	8,5	9,3	9,2	8,5	8,7	8,9	9,3	9,5	9,7	9,8	10,0	10,1	10,1
Meland	17-åringer	6,5	6,3	5,3	6,7	7,4	5,6	6,1	6,2	6,5	7,1	7,5	7,9	8,4	8,5	7,8	8,4	9,2	9,1	8,4	8,7	8,9	9,2	9,4	9,6	9,8	9,9	10,0
Meland	18-åringer	5,4	6,5	6,3	5,3	6,7	7,3	5,5	6,0	6,2	6,5	7,0	7,5	7,8	8,3	8,4	7,7	8,3	9,1	9,0	8,3	8,5	8,8	9,1	9,3	9,4	9,6	9,7

Radøy kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Radøy	Totalsum 16-18 åringer	2,2	2,1	1,9	1,9	2,0	2,1	2,0	2,0	1,8	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0	2,0	2,1	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Radøy	16-åringer	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Radøy	17-åringer	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Radøy	18-åringer	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Lindås kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Lindås	Totalsum 16-18 åringer	11,7	11,7	11,7	12,4	12,3	12,1	11,6	11,5	11,8	12,4	12,3	12,5	12,4	13,3	12,9	12,8	12,5	12,8	12,8	13,0	13,3	13,6	13,9	14,1	14,3	14,5	14,6
Lindås	16-åringer	3,7	4,2	4,0	4,4	4,1	3,8	3,9	3,9	4,1	4,5	3,8	4,3	4,5	4,7	3,9	4,3	4,3	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,8	4,9	5,0	5,0
Lindås	17-åringer	4,0	3,6	4,1	3,9	4,3	4,1	3,8	3,8	3,9	4,0	4,5	3,8	4,2	4,5	4,6	3,9	4,3	4,3	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,8	4,9
Lindås	18-åringer	4,1	3,9	3,6	4,1	3,9	4,2	4,0	3,7	3,8	3,8	4,0	4,4	3,7	4,2	4,4	4,5	3,8	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,5	4,5	4,6	4,7	4,7

Austrheim kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Austrheim	Totalsum 16-18 åringer	4,5	4,9	4,6	4,7	4,9	5,0	4,7	4,4	4,0	4,3	4,0	4,1	4,3	5,1	5,3	5,3	5,0	5,4	5,4	5,6	5,8	6,0	6,3	6,3	6,5	6,5	6,6
Austrheim	16-åringer	1,6	1,4	1,6	1,7	1,6	1,8	1,5	1,3	1,3	1,7	1,0	1,5	1,9	1,8	1,6	1,9	1,7	1,9	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3
Austrheim	17-åringer	1,9	1,6	1,4	1,6	1,7	1,6	1,7	1,5	1,3	1,3	1,7	1,0	1,5	1,9	1,8	1,6	1,9	1,7	1,9	1,9	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
Austrheim	18-åringer	1,0	1,9	1,6	1,4	1,6	1,7	1,5	1,7	1,5	1,3	1,3	1,7	1,0	1,5	1,9	1,8	1,5	1,9	1,6	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2

Fedje kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Fedje	Totalsum 16-18 åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	16-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	17-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fedje	18-åringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Masfjorden kommune

Kommune	År	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33	2033/34	2034/35	2035/36	2036/37	2037/38	2038/39	2039/40
Masfjorden	Totalsum 16-18 åringer	3,9	3,7	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	2,9	3,1	3,3	3,5	3,7	3,4	3,6	3,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Masfjorden	16-åringer	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,2	0,9	1,1	1,3	1,1	1,4	1,0	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Masfjorden	17-åringer	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,4	1,0	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Masfjorden	18-åringer	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,3	1,0	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Angående lokalisering av Kunst, design og arkitektur

1. Tar tid å bygge opp

Vi har erfaring med at det tar lang tid å bygge opp et fagområde ved en skole.

Det tar tid å gjøre tilbudet kjent for elever og foreldre.

Vi har brukt mye tid på å informere om forskjeller mellom DH og Formgiving, da det ofte er misforståelser om hva som gir yrkeskompetanse og hva som gir studiekompetanse.

Å flytte faget nå, vil bidra til mer forvirring.

2. KDA må tilbys på en studiespesialiserende skole

Årstad vgs har hatt Estetisk allmennfag som forsøksordning, men da studiespesialiserende med Formgiving ble opprettet, ble dette lagt ned på Årstad med begrunnelse at skolen er en yrkesskole. Vi kan ikke se at denne situasjonen er anderledes med KDA. Tvertimot blir det lagt ekstra vekt på fra udir. sin side, at elevene skal kunne velge andre programfag, feks innen realfag. Våre fag er allmenndannende. Kunst og arkitektur handler om menneskers forhold i samfunnet og er viktig kunnskap for alle, uansett hvilken utdanning man velger videre. Derfor er det også viktig at flest mulig kan velge programfag fra KDA.

Elevene som velger KDA, tilhører en hel klasse i fellesfagene. De skal velge fremmedspråk og andre valgfrie programfag.

Vi mener at KDA må ligge på en studiespesialiserende skole.

3. KDA i sentrum

Vi ser at det er viktig med et robust fagmiljø og at vi er sårbare med hensyn til søkning inn. Vi ser også at det ville vært flott med KDA i sentrum. Vi synes det er leit at kulturbyen Bergen ikke tilbyr estetiske fag i sentrum. Vi tror flere ville valgt KDA dersom det var et tilbud på Amalie Skram. Vi vet ikke hvilken sentrumsskole som kunne hatt et slikt tilbud. Kathedralskolen? Bruke gamle Kunsthøyskolen slik de gjør i Oslo med Edvard Munch vgs? Langhaugen?

4. Viktigheten av KDA

Vi håper at Fylket ser viktigheten av dette fagtilbudet. Med et nytt og bedre navn og at det er blitt et eget studieløp, håper vi at flere vil oppdage og velge KDA. Vi håper at Fylket vil prioritere og løfte frem fagtilbudet. Det ser vi er gjort i Stavanger og Oslo. Den defensive holdningen "det er elevene som bestemmer" kan ikke være styrende.

I Ludvigsen-rapporten er et av hovedområdene "kompetanse i å utforske og skape". Det fremheves at "kommunikasjon og samarbeid", "kreativitet og innovasjon" og "kritisk tenkning og samarbeid" er sentrale kompetanser i fremtiden. Det er kjernen i design og arkitekturfagene. Disse fagene er viktige samfunnsfag. Brukerundersøkelser, utvikle gode løsninger på problemstillinger, byutvikling, universell utforming er oppgaver vi arbeider med. Det er kompetanser som er svært viktig for fremtidens samfunn.

Hildegunn Apelseth

Fagansvarlig på Tertnes vgs og nestleder i FAU

Hordaland fylkeskommune
Opplæringsavdelinga
5020 BERGEN

Vår ref.: Stig Stordal

Tertnes, 24. april 2015

Kommentar til forslag til endringer i struktur for ST, KDA og MK i Stor-Bergen

Vi viser til informasjonsmøte for rektorene 20.04.15 hvor det ble lagt fram forslag til endringer i struktur for ST, KDA og MK for Stor-Bergen.

Det forekommer ikke noe skriftlige dokumenter i saken. Våre kommentarer bygger på det som ble lagt fram på møtet muntlig ved bruk av powerpoint.

For Tertnes videregående skole vil endringene berøre nåværende utdanningsprogram studiespesialiserende med formgivning som fra 01.08.2016 vil bli et eget studieforberevende utdanningsprogram kunst, design og arkitektur (KDA).

Forslag til endring går ut på å samle dette tilbudet til Årstad videregående skole for hele Stor-Bergen. Slik vi har forstått det, innebærer det nedlegging/flytting av tilbudet fra de skolene som har det i dag (Tertnes vgs, Olsvikåsen vgs, Knarvik vgs og Sotra vgs.).

Dette er et radikalt forslag som vi mener har mange uheldige sider. Nedenfor lister vi opp momenter/argumenter som taler mot et slikt forslag og for et fortsatt tilbud ved Tertnes videregående skole:

- **Å legge ned på alle de skolene som i dag har det, samtidig som en vil bygge det opp på nytt ved en skole som ikke har hatt dette tilbudet på mange år, mener vi ikke er en god løsning.**

Det tar tid å bygge opp et tilbud på en skole. Etter at Tertnes vgs. fikk tilbudet etter utbyggingen i 2007, har vi gradvis bygd opp dette tilbudet. Vi hadde i begynnelsen få elever, særlig på Vg2 og Vg3, men fikk etterhvert økende søkning til tross for nedgang i søkning i fylket. Det er bare de to siste årene at søkningen har gått noe ned på Vg1. Å legge ned alle etablerte tilbud mener vi er svært uheldig både for tilbudet og for de skolene som har et etablert tilbud.

For Tertnes vgs vil vi trekke fram følgende som skulle tilsi at vi bør fortsette med tilbudet:

- Vi har flotte nye lokaler og verksteder og utstillingsmontere. Det er investert mye i utstyr.
 - Tilbudet har blitt en viktig og integrert del av skolen både når det gjelder mangfold i tilbud til elevene (se nedenfor) og bidrag i skolemiljøet for både elever og lærere. f. eks. med utstillinger m.m.
 - Vi har dyktige faglærere som har jobbet med å bygge opp tilbudet. Noen av disse ble i sin tid overført fra andre skoler. Det vil være svært uheldig å komme i en situasjon der disse igjen må bli overført.
- **Å legge et studieforbereende utdanningsprogram til en skole som ikke har studieforbereende utdanningsprogram fra tidligere, mener vi ikke er en god løsning.**

I kombinasjon med utdanningsprogram for studiespesialisering (ST) er det mulig å utnytte ressursene på en slik måte at vi kan få et faglig godt og økonomisk forsvarlig tilbud i KDA. Videre vil valgmulighetene i fagvalg (programfag) for elevene bli stor både for elevene på KDA og elevene på ST, og det vil lettere være muligheter å skifte utdanningsprogram mellom KDA og ST i begynnelsen av skoleåret.

Ved Tertnes videregående skole har vi muligheter for og gode erfaringer med følgende opplegg:

- ✓ elever med formgiving/KDA kan være sammen med elever fra andre programområde i fellesfaga innenfor studiespesialiserende. Dette gjelder 25 t/v i Vg1, 20 t/v i Vg2 og 15 t/v i Vg3.
 - ✓ vi kan tilby elever med formgiving/KDA programfag innenfor programområda i studiespesialiserende dersom de har ønsker om det, f. eks. matematikk som kreves til noen arkitektstudier.
 - ✓ vi kan tilby alle elever i studiespesialisering (ST) programfag i formgiving.
 - ✓ vi kan hjelpe elever som er tvil mellom KDA og ST å skifte utdanningsprogram uten store endring i miljøet (trenger ikke skifte skole, og i noen tilfeller heller ikke klasse).
- **Å redusere antall skoler som vil tilby KDA fra fire til en, samtidig med en endring for utdanningstilbudet - gjøre det til et eget utdanningsprogram - som har som målsetting å øke søkningen til tilbudet, mener vi kan undergrave denne målsettingen**

Tidspunktet for en så dramatisk reduksjon er uheldig, og bare ett tilbud i hele Stor-Bergen region vil gjøre at ikke alle som kunne ønske det, vil søke det bl.a. på grunn av avstander.

Vi mener at det er nødvendig å se an hvordan det nye utdanningsprogrammet blir tatt imot før en går til et så drastisk tiltak å legge ned tilbudet ved alle de skolene som har det i dag. Vi på Tertnes vgs har forventninger om at søkningen vil kunne ta seg opp.

Vi vil også trekke fram Bergen som kulturby og det store fagmiljøet og mange institusjoner og utdanninger en har i Bergen innen dette fagområdet. Vi mener at HFK bør føle et ansvar for å ha et tilstrekkelig tilbud innen KDA og ikke å redusere det så dramatisk som foreslått.

Vi ved Tertnes vgs har hatt god kontakt med disse fagmiljøene og har benyttet de mange tilbud i undervisningen som disse har. Det er kort vei inn til sentrum fra Tertnes vgs.

Målsettingen om å skape store, gode fagmiljøer ser vi positivt på, og ser nødvendigheten av en viss sentralisering av tilbudet for å styrke det.

Vi tillater oss derfor å komme med et alternativ forslag til strukturendring for KDA i Stor-Bergen som ivaretar de svakheter som er nevnt over:

- **Tilbudet beholdes ved en skole i de to regionene som nå har tilbudet: i region Nord og i region Vest. Vi mener at Tertnes vgs er et naturlig valg for region nord: sentralt i regionen.**
- **Et nytt tilbud etableres ved en skole som har studiespesialiserende utdanningsprogram i region Sør, evt. region Sentrum.**

Vennlig hilsen

Stig Stordal
rektor
Tertnes videregående skole

Olsvikåsen videregående skole,
ved faglærerne i Formgivingsfag.

30.09.2015

Til Odd Bjarne Berdal

Innspill i forbindelse med opprettelse av nytt utdanningsløp

Høsten 2016 skal det nye utdanningsløpet KUNST, DESIGN og ARKITEKTUR (KDA) starte opp på landsbasis. Dette er noe vår faggruppe her i Hordaland ser frem til. Forhåpentligvis skal faget vårt bli synlig etter mange år i skyggeland. Vi har lenge visst at Hordaland fylkeskommune ønsker å se på en samlokalisering av faget i Stor-Bergen, samt å samle fagmiljøet og finne en bedre lokalitet til fagtilbudet.

Faggruppen ved vår skole er meget skeptisk til disse planene om samlokalisering. KDA er et allmenndannende fag som naturlig hører hjemme på skoler med studiespesialiserende løp. I Høringsbrevet fra Udir, om nye læreplaner for KDA, står det;

*I oppdraget med å gjøre formgiving til et eget studieforberevende utdanningsprogram, fremgår det at fag – og timestfordelingen også skal legge til rette for at elevene kan kvalifisere seg til inntak til høyere arkitekt – og designstudier med spesifikke fagkrav (spesiell studiekompetanse). Den modellen vi foreslår åpner for dette ved at elevene har to felles programfag i Vg1, Vg2 og Vg3, og **velger valgfrie programfag for studiespesialiserende utdanningsprogram i Vg2 og Vg3** (for eksempel Matematikk R1 og Teknologi og forskningslære i Vg2, og Matematikk R2 og Fysikk 1 i Vg3) ¹*

Vi tror at en omstrukturering av fagmiljøet og ny lokalisering vil være meget uheldig og sårbart i forbindelse med opprettelsen av det nye utdanningsløpet. Det er viktig at fylket kan tilby et variert utdanningstilbud til elever rundt om i den videregående skole. Vårt tilbud er lite, men nødvendig for mangfoldet. I dag kjemper vi for å nå ut med det vi kan tilby, så det å skifte lokasjon samtidig som fagområdet endrer navn, mener vi vil være dramatisk for fagområdet. Skolene, i likhet med fagmiljøene, som har fagtilbudet i dag ønsker også å kunne tilby elevene dette faget i fremtiden. Vår skole har klart å bygge opp et godt fagtilbud innen formgivingsfag til elevene. Vi har svært gode lokaler, egnede verksteder, vi har økende innsøking, og et positivt rykte i regionen.

¹ Hentet fra; <http://www.udir.no/globalassets/upload/hoeringer/2014/hoeringsbrev-formgiving.pdf>

Vi tilbyr elevene på ordinært studiespesialiserende løp våre programfag til valg, blant annet Trykk og foto, samt Scenografi og kostyme. Våre formgivingselever velger blant studiespesialiserende fag; for eksempel IT-fag, Psykologi, Geologi og Fysikk. Dette skaper økte valgmuligheter og positive ringvirkninger for alle våre elever. Vi har lest at Årstad vgs. er nevnt som en mulig lokalisering. Vi mener at man ved å lokalisere KDA på en yrkesfaglig skole gjør det vanskelig å gjennomføre Udirs intensjoner fra høringsutkastet.

Vi håper de rådgivende og besluttede organer har vilje til å lytte til våre faggrupper i denne prosessen. Kunst, Design og Arkitektur er viktige innovasjonsfag for fremtiden. I Ludvigsenutvalgets rapport skrives det blant annet at i **Fremtidens skole** skal **Det kreative være fagovergripende, - en bærekraftig** skole hvor **utforskning** og **skapende** arbeide er noen av fokusområdene.

De berørte skolene har godt kvalifiserte lærere og velegnede lokaliteter og det er ikke noe savn om å samle fagmiljøet. Vi har mange felles møtepunkter og er i kontinuerlig dialog. Det vi behøver er arbeidsro, tid til å videreføre og utvikle faget vårt på allerede etablerte skoler med formgivingsfag i et studiespesialiserende miljø, med valgmuligheter for våre elever!

Vennlig hilsen,

Bente Ellingsen

Hege Berentsen

Anita Bertheussen

Innspel til plassering av programområdet Kunst , design og arkitektur (KDA) i Hordaland fylke/StorBergen

Frå Sotra vidaregåande skule

Erfaringar til no:

- Som studiespesialisering med formgjeving var programområdet lite synleg i søkjarkatalogen, som igjen førte til nedgang i søkjartal over heile landet. Når faget no vert eige programområde KDA, og meir synleg i søkjarkatalogen, kan ein ikkje automatisk bruke søkjartala frå den siste perioden til å avgjere kor mange skular som skal få tilby det nye KDA-programområdet. Før kunnskapsløftet var det god søknad til desse faga.
- Flytting av fagområde (Voss og Sotra har flytta frå ein skulestad til ein annan innafor same skule) har ført til nedgang på søkjarar. Folk trur at tilbodet er lagt ned, ikkje flytta. Sotra opplevde at lokalavisa skreiv nettopp det. Difor vil det vere lite gunstig å sentralisere fagmiljøet til Bergen sentrum samtidig som læreplanar og namn på fag er nye. Dette kan eventuelt vurderast om ein del år når ein har gjort det nye programnamnet kjent.

Viktige moment framover:

- Vi har fått vite at Sotra vidaregåande skule høyrer til StorBergen, men Sotra er i ferd med å bli ein eigen, forholdsvis stor by. Sotra vidaregåande skule rekrutterer elevar frå langt sør i Sund og heilt nord i Øygarden. Det vil bli svært langt å reise for dei elevane som vil gå på KDA som bur i utkantane våre dersom dei må reise heilt til Bergen sentrum. Det vil vere kortare veg for elevar frå Bergen Vest å reise ut til Sotra/Bildøy, enn for elevar frå vårt nedslagsfelt å reise til Bergen sentrum. I stadenfor ein stor sentrumskule, føreslår vi fleire satellittskular sentralt plassert i fylket. Sotra vgs har også rekruttert mange elevar frå Askøy. Det vil seie at Sotra vgs, Bildøy har eit stort nedslagsfelt.
- I skulebruksplanen var det eit viktig moment at elevar på vidaregåande helst skal sleppe å bu på hybel, særleg vg1-elevar. Det vil vere vanskeleg for elevar i vårt nedslagsfelt som vel KDA dersom dei må til Bergen sentrum for å få det. Ved å sentralisere undervisninga i KDA til Årstad vil det føre til at mange elevar i regionen som naturleg vel Sotra vidg, enten vil måtte flytta på hybel eller velje bort dette programområdet. Dette handlar både om reiseavstand men også om dei store trafikale utfordringane vi har over Sotrabrua. Desse vil vare i mange år enda og er eit kjempeviktig argument for elevane her ute til å kunne velje KDA. For elevane frå Sotra-regionen er det på grunn av dette viktig å ha eit breitt fagtilbud vest for

Sotrabrua. Det er samfunnsøkonomisk ulønnsomt og miljømessig uheldig å busse elevar til skular i Bergen sentrum.

- KDA er eit allmenndannande utdanningsprogram, og bør primært vere på skular med andre utdanningsprogram som gjev studiekompetanse. Elles må det vere på kombinerte skular som har både studiespesialisering og design og handverk/yrkesfag. Ikkje på reine yrkesfagskular.
- Kva som er eit solid og robust fagmiljø er ikkje eintydig. Det viktigaste er at det er eit godt fagmiljø for elevane (FAU stettar dette godt for lærarane). For elevane er det viktig å ha eit godt utval av valfrie programfag å velje mellom frå KDA-området men og svært viktig å kunne velje frå andre programområde også – og at elevar frå andre programområde kan velje fag frå KDA. Det vil gje elevane eit godt fagmiljø mtp å få ein solid kompetanse med seg vidare. Elles er samanhengane tydelege til fleire av fellsfaga også: Historie/kunsthistorie, Norsk/biletkunst (tekstar og bilete skal analyserast og dei fortel historiar). Teikning som formidling av naturvitenskaplege fenomen (naturfag/biologi) er også interessant.
- Vi meiner at sentralisering legg til grunn ein lite gjennomtenkt vurdering av kva som gir et breidt og godt fagmiljø. Å ha hovedfokus på at store og gode fagmiljø er det same som å samle fagmiljø som underviser i same fag, kan gi eit fattig fagmiljø som verken kjem elevene, lærarane, skulane eller samfunnet til gode.
- Vi ser også tydelege fellestrekk mellom designfaget og teknologilinja vi har på Sotra vidaregåande. På Sotra har vi mange bedrifter som er knytt opp mot oljeindustrien. Her er arbeidsmetodane og innovasjonstanken frå KDA-området viktig mot teknologilinja no når det er store utfordringar innan oljeindustrien, og stor trong for å tenke nytt og kreativt, interessant.
- Vi har også inngått samarbeid med ein lokal kulturinstitusjon, Gjerdet kulturminnegard i Fjell. Her har både formgjeving og design og handverk på skulen deltatt i designprosjekt. Ein engelsk smykkedesigner har hatt ein designprosess med elevane våre. Lokale handverkarar deltok også i dette og prosjektet vart støtta av Vest Næringsråd og Sparebankfondet fordi det var eit interessante prosjekt mellom skulen og lokalt næringsliv. Elevarbeida er no utstilt på Gjerdet kulturminnegard og har blitt godt besøkt. Besøkande er imponert over arbeida som elevane har gjort. Utstillinga skal seinare flyttast til skulen. Samarbeidet mellom Gjerdet kulturminnegard (eit aktivt miljø for lokale kunstnarar, handverkarar og kursverksemd) og skulen er berre aktuelt om KDA får vere eit tilbod på Sotra vidaregåande skule.
- Elevane våre har deltatt i arkitektprosjekt med lokalt næringsliv mtp utvikling av Sotra kystby. Vi har hatt besøk/foredrag av arkitekt og fått innblikk i tankegangen til ei av dei store utbyggingsbedriftene på Sotra (Liegruppen), vi var på synfaring på tomt og elevane la fram sine arbeid for desse i etterkant. Utbyggjar og arkitekt var imponert over elevarbeida og ville ta det med vidare i eige arbeid. Vi har ein unik

- kopling mot kystidentiteten vår, og næringslivet har vilje og ynskje om nært samarbeid med eit estetisk programområde på Sotra. Denne koblinga vil forsvinne om fagmiljøet vert flytta til Bergen sentrum.
- Vi har hatt fleire utsmykkingsoppdrag for lokalt næringsliv. Dette får vi til pga nærhet til arbeidslivet. Elevane våre er årleg med å lage utstilling av elevarbeid under «Storm og stille»-arrangementet på Glesvær kafé i Sund, meir kjent frå Periferifestivalen. Dette er eit lokalt arrangement som er naturleg for Sotra vgs å delta på, men som vil falle bort ved sentralisering.
 - Vi har også inngått avtale om å sy kostyme til ein musikal som skal setjast opp lokalt her ute. Slike samarbeidsprosjekt knytt til lokalt kulturliv på Sotra, vil falle bort ved sentralisering.
 - Alle desse prosjekta ser vi som viktige mtp bruken av kompetansen vår i samarbeid med det lokale næringslivet her ute, som er i stor utvikling. Dette er lettare å få til med å vere lokalisert her ute der det skjer, og elevane ser at det handlar om deira framtid.
 - På Sotra vgs har vi intervjuet tidlegare elevar om kva nytte dei har hatt av å gå på formgjeving i vidare utdanning og arbeid. Ingen av desse har utdanna seg innan kunstfeltet, men viser til stor nytte av det dei har lært på formgjeving (allmenndannande og allmenngyldig):
 - **Andreas:** Jeg lærte alt jeg kan om fargebruk, komposisjon, kunsthistorie og mye mer her. Her la jeg grunnlaget for min profesjonelle kreative karriere. Kunnskapen jeg tilegnet meg på videregående har jeg hatt bruk for hver dag.
 - **Maria:** I markedsføring gjelder det å være kreativ, «tenke utenfor boksen» og ha en forståelse for det estetiske, bruk av form og farge i reklame som appellerer til forbrukerne, og i fysikk og matte på HiB har jeg hatt nytte av kunnskaper om rom, ulike former og konstruksjoner som vi jobbet med i design og arkitektur.
 - **Esther:** Kunnskapen fra formgiving har vært helt avgjørende for hvordan jeg har kunnet tilnærme meg faget landskapsarkitektur. Spesielt den gode øvelsen i frihåndstegning har gjort meg i stand til å uttrykke idéene mine og har betydd mye for resultatene i studiet.
 - **Helene:** Som formgivingselev har jeg blitt mer bevisst på samfunnet jeg lever i, hvordan tenke kritisk til produkter og industrier og hvordan være nyskapende og kritisk til eget arbeid som freelancefotograf.
 - **Cecilie:** Konseptutvikling, skriftlig arbeid, prosessen fra idé til ferdig produkt er veldig relevant kunnskap fra formgiving inn i utdanningen min videre. Jeg sitter med følelsen av å ha valgt riktig studieretning fra starten av, og det er en god følelse.
 - **Linn Cecilie:** Som arealplanlegger/urbanist er det avgjørende å tenke kreativt for å løse ulike problemstillinger, og dette lærte jeg på formgiving. I jobbsammenheng har jeg bl.a brukt dette i et prosjekt med Ungdommens kommunestyre i Sund, der temaet var medvirkning.

- Kva som er eit stort og solid fagmiljø innan eit programområde må for KDA sin del samanliknast med idrett og musikk/dans/drama. Ein kan ikkje krevje større fagmiljø av KDA enn ein gjer med desse to andre programområda.
- Flytting til Årstad vil ikkje opplevast som positivt. Det er ein rein yrkesfagleg skule og det er svært lenge sidan dei hadde formgjeving som programområde. Det miljøet er der ikkje lengre. Dei har heller ikkje studiespesialisering, så dette med å kunne velje programfag på tvers av programområde vil ikkje vere mulig her. Når vi samtalar med elevane våre om at KDA er foreslått flytta til Årstad, så er det heilt uaktuelt for dei fleste å søkje seg dit. Dei vil rett og slett ikkje reise så langt og dei vil vere på Sotra.
- Om fagmiljøet flyttar, er det langt frå sikkert at elevane flyttar med. Dei vil i stor grad velje andre programområde på nærskulen.
- Sotra vidaregåande skule har som mål å bli ein skule som er eit knutepunkt med stort mangfald og kopling mellom ulike programområde, næringsliv og etter- og vidareutdanning. Difor er det viktig å styrke, ikkje svekke det store tverrfaglege miljøet på Sotra vgs.

Regionane vest for Sotrabrua har stort nok, og aukande, elevgrunnlag til å oppretthalde eit breitt tilbod som også inkluderer KDA.

Vennleg helsing

For Sotra vidaregåande skule, formgjevings-/KDA-seksjonen
v/avdelingsleiar Randi Raknes, Ingvill Rabben Dypevik, Jannecke Heien og Inger Nelly Skoge

Innspill til ny tilbudsstruktur og plassering av programområdet Kunst, design og arkitektur (KDA) i Hordaland fylke/StorBergen.

Formgivingsfagene i videregående skole vært gjennom ulike læreplanreformer, og har hatt ulik søkertall gjennom tiårene. Som lærer i disse fagene har vi opplevd svingninger i klassesall og omfang av tilbud, noe som har ført til nedlegging pga. lavt søkertall dessverre.

Først nå står vi foran dens tore saken, for oss, angående omplassering av tilbudet. Vi skal gi innspill til tilbudsstrukturen i Hordaland fylke er vi igjen på offensiven og ønsker å meddele vårt ståsted og våre perspektiv på hvor en bør legge det nye programområdet KDA.

For Sotra vgs. er det riktig å gjøre oppmerksom på at her i vest er det i gang store utbyggingsplaner hva Sotra Kystby gjelder, og forventet befolkningsøkning i størrelse 22000 innbyggere. Blant denne gruppen er der mange ungdommer som vil søke seg til nærskole, en skole vi ved Sotra forventer har et bredt utvalg programområde, vi favner om hele Øygarden, Fjell og Sund i tillegg til elever som også bør kunne kommer fra Ytre Laksevåg, Olsvik og Askøy også. Sotra vgs har lenge rekruttert mange elever frå Askøy til programområder de ikke selv kan tilby. Det vil si at Sotra vgs, Bildøy har et stort nedslagsfelt, og her hos oss *vokser kystbyen fram de nærmeste årene* I stedet for en stor sentrumsskole er det realistisk å tenke videregående skoler i nord, sør i fylket, i tillegg til Voss i øst og vidaregåande skule i vest med KDA innen programområde studiespesialisering. Vi ønsker å endre antall elever som drar over Sotrabroen. Faktatall har vist oss at bare til Olsvik, Laksevåg og Amalie Skram vgs, reiste skolevinteren 2014-15 243 elever over broen.

Vi har fritt skolevalg så langt, men vi her vest ønsker å sluse denne gruppen inn til en sterk, bærekraftig skole her på Bildøy. En skole som kan tilby gode valgmuligheter på Studiespesialisering.

Med Kunnskapsløftet var et av «spydspissene» nettopp at elever kunne ta de obligatoriske programfagene, men kunne velge programfag til valg fra andre områder. Dette praktisere vi ved SOV allerede, og andre skole med KDA-fag har så langt samme erfaring der mange elever som fordyper seg i for eksempel i realfag, samfunnsfag og lignende, *velger programfag til valg* fra våre områder. Slik får et kraftige miljø der Kunnskapsløftet kommer til sin rett: Elever skal kunne fordype seg innen realfag, språk/økonomi/samfunnsfag eller Kunst/Design/Arkitektur i programområdet, men for *programfag til valg* i Kunnskapsløftet *kunne velge* fag fra de andre programområdene. Nettopp slik kan Kunnskapsløftet komme til sin fulle rett, der breddetilbud kan tilbys elevene. Slik vil elver mulighet til spesialsnekre et utdanningsløp de kan bygge videre på mot de høyskoler og universitet de ønsker å utdanne seg ved videre. Det er en slik skole vi ønsker her på Sotra. I den nye kystbyen ser vi for oss er rikt og kraftig miljø, ikke bare innad på skole med våre studietilbud, men også i nær dialog med- og nært samarbeid med det lokale næringslivet. Viser til innspill fra Faglærer Inger Nelly Skoge, Sotra vgs. For elevene i Sotra-regionen, er det viktig å ha et bredt fagtilbud *vest for Sotrabroen*, på «hjemmebane».

Fellesfagene kroppsøving, norsk, engelsk, naturfag, samfunnsfag og historie er forresten de samme *for alle elver på studiespesialiserende løp før* elevene vel fordjupingsområde. Da forstår en at KDA utgjør et vel så sterkt fagmiljø opp mot Studiespesialiserende programområde enn mot yrkesfaglege programområde. Det er altså *kun* fordjupingsfaga innen studiespesialisering som utgjør en forskjell i kompetansen elevene har med seg når de forlater den videregående skolen mot høyskoler og universitet; med sin kompetanse for høyere utdanning.

Vi er til for våre elever. Våre tilbud er hva de og foresatte er opptatt av. Her trengs «medvitne» politikere og et HFK Helse og oppvekstutvalg sin forståelse og støtte.

En stor og bærekraftig skole, en Sotra vidaregående skule i et ekspanderende nærmiljø her i vest, er hva vi har tru på. Vi vil, og vi ser som heilt nødvendig, og naturlig, å utvikle skolen vår videre inn i (nær) framtid. Tiden krever det, elever og foreldre forventer det. Nærmiljøet med elever , foresatte og næringsliv fortjener nettopp det, og vil ha og utvikle en slik skole.

Vi har troen, motet og kompetansen alt i dag, og dette er vi villig til å hente ut mer av fra oss selv.

Velkommen til samtale med ledergruppen ved Sotra vidaregående skule, vi er klar for å videreføre tradisjonen i vest der også kunst, design og arkitektur er viktige faktorer både i skole og i utvikling av vårt område.

MVH

Randi Raknes

Avdelingsleder ST-FO og faglærer KDA-fag

Odd Bjarne Berdal

Gjeld oppretting av KDA

Som medlemmer i FAU formgjeving ynskjer me å fremja vårt synspunkt i høve oppretting av det nye utdanningsprogrammet *Kunst, Design og Arkitektur*. Me har eit sterkt ynskje om at KDA også vert eit reelt tilbod til elevar i Sunnhordlandsregionen. Mange foreldre i dag kvir seg for å senda 16 åringane sine på hybel. Som regionscenter og ut frå m.a. geografi meiner me at KDA bør leggast til Stord vidaregåande skule. Skulen ligg innan rekkevidde for elevar både frå Kvinnherad, Tysnes og Bømlo.

Skulen har i dag både fagkompetanse, spesialrom og utstyr.

Stord vidaregåande skule er ein skule med stort mangfald. FAU formgjeving ynskjer at KDA blir lagt til skular som har studiespesialisering og eit sterkt fagmiljø . Dei ulike linjene kan dra nytte av kvarandre og gje elevane større valmogelegheiter.

KDA er ikkje berre eit tilbod for dei som ynskjer å gå vidare innan kunst. Me ser på KDA som eit almenndannande løp, som tar i vare heile mennesket.

Stord vgs har i dag m.a. *Media og kommunikasjon* og programfaget *Teknologi og forskingslære*. Tenker at her er det gode mogelegheiter for samarbeid . Elevar som vel KDA kan også dra nytte av at skulen har ulike realfag. Omvendt tenker me at elevar på studiespesialiserande kan ha nytte og glede av praktisk estetiske fag (programfag til val) .

Høgskulen Stord/ Haugesund har eit godt fagmiljø innan *Kunst og Handverk*. Me synest det er synd dersom Sunnhordlandsregionen skal vera utan tilbod til unge på vidaregåande nivå innan KDA.

Mvh

Kirsti Heggland og Kirsten Kyte Framnes

Kopi vert sendt til:

Sigrid Låstad, Omstillingsombod

Kjersti Kvaløy , HFK

Eva Kolstø, Avdelingsleiar Stord vgs.

Ellen Strandenes, Avdelingsleiar MU Stord vgs

Notat

Til: Opplæringsavdelinga
Frå: Astrid Haugland
Dato: 30.september 2015
Emne: Utdanningstilbod på Stord vgs – rullering av skulebruksplanen

Stord vgs er den største vgs i Sunnhordland. Inneverande år har vi 808 elevar, samt elevar i Vaksenopplæringa og kursdeltakarar på Opplæringscenteret. Skulen ligg med ca. 30. min. reiseavstand til sentral busetnad i Sveio, Fitjar, Bømlo og Kvinnherad. Reiseavstand til Tysnes er ca. 1 time. Den nye E39 vil gå like forbi skulen, noko som ytterlegare vil korte inn reiseavstanden.

Skulen har diskutert skuletilbodet sitt med tanke på rullering av skulebruksplanen. Vi har i dag 5 yrkesfaglege utdanningsprogram og 3 studieførebuande. Skulen er også knutepunktskule i Sunnhordland for særskilt tilrettelagt opplæring, og har ei stor avdeling med spesialundervisning.

Vi rekrutterer godt til alle dei yrkesfaglege utdanningsprogramma, spesielt til elektro. Det har vore litt svak innsøking til VG2 byggfag, men vi har tru på at dette no vil snu; bransjen er i endring, og byggfags-lærarane våre har eit utviklingsarbeid knytt til rekruttering og auka samarbeid med bedrifter. Vi har generelt på yrkesfaga godt kvalifiserte og erfarne lærarar, og gode, om enn slitte, verkstadlokale med tenleg utstyr. På dei studieførebuande utdanningsprogramma har Idrett lenge hatt god innsøking, og frå skuleåret 2014/15 blei det oppretta to parallellar på utdanningsprogrammet. Søkartala frå i år viser at det er grunnlag for å oppretthalde parallellane. Musikk har slitt med rekrutteringa, men har fått snudd trenden til full VG1-klasse i år.

4 utdanningsprogram har vore spesielt diskutert:

- På **studiespesialiserande** er vi bekymra for at vi dei to siste åra berre har hatt nok søkjarar til 3 parallellar. I vår hadde vi 5 avgangsklassar på studiespesialiserande, og nedgangen i elevtalet gjer at vi ikkje lenger kan oppretthalde det breie programfagstilbodet vi tidlegare hadde. Når heller ikkje naboskulane våre har fleire parallellar, betyr det at ungdommar i Sunnhordland får eit smalare programfagstilbod enn det dei elles kunne fått om utdanningsprogrammet var samla på færre skular med fleire parallellar.
- Vi ventar på ei avklaring om vi får behalde **MK** når utdanningsprogrammet no blir studieførebuande frå neste skuleår. Vi rekrutterer i dag frå alle omlandskommunane våre, og har nok søkjarar til to yrkesfagklassar på kvart

trinn. Dei fleste elevane våre går etter VG2 over på påbygg, og klarer seg godt der. Vi har kvalifiserte og erfarne lærarar og godt utstyr til programfaga, og vi meiner såleis at vi har eit godt utgangspunkt for å vidareføre utdanninga på skulen.

- **Service og samferdsel.** Vi har VG2 IKT-driftsfag som rekrutterer frå mange utdanningsprogram både frå vår skule og fleire andre skular i Sunnhordland. Det er ei linje vi svært gjerne vil behalde. Tidlegare hadde skulen også VG1-tilbod på utdanningsprogrammet, og dette er noko vi godt kan tenkje oss å få tilbake for å få breidde i utdanningsprogrammet. Dei yrkesfaglege utdanningsprogramma vi har, har god søknad frå gutar, men vi manglar eit program mange jenter finn attraktivt. Vi ser av tal frå Inntakskontoret at mange jenter frå Stord vel å reise til naboskulane våre for å ta vidaregåande utdanning. Eit anna moment er at vi høyrer frå skular som har VG1-elevar på SS, at mange elevar som går der er usikre på yrkesvalet og slit med motivasjon. I tillegg har dei ofte ulike helseproblem. Vi har god kompetanse på særskilt tilrettelagt opplæring, i år to grunnkompetanseklassar som er knytt opp mot TIP og byggfag, og ser at vi eventuelt kunne tilby grunnkompetanse i eiga gruppe på dette utdanningsprogrammet.
- **Kunst, design og arkitektur.** Forløpar for utdanningsprogrammet, Studieførebuande med formgjevingsfag, var eit tilbod skulen hadde fram skuleåret 2013/ 14. Vi ser i læreplanane eit fellesskap mellom dei estetiske utdanningsprogramma KDA, Musikk og MK. Programma utfyller kvarandre, og det er mogeleg å ha sambruk på delar av utstyr og rom. Vi har lærarar med svært god kompetanse i formgjevingsfag, og lokalt kunst -og designmiljø. Det ville vere berikande for det faglege miljøet å ha alle dei tre programma på skulen. Både fagleg og lokasjonsmessig ser vi skulen som ein god kandidat til å få dette utdanningsprogrammet.

Opplæringsavdelinga
Hordaland Fylkeskommune
5020 Bergen

HØYRINGSUTTALE FRÅ MK-AVDELINGA VED GARNES VGS

Innleiing

Fylkesrådmannen har tilrådd at det nye studiespesialiserande MK-tilbodet berre skal opprettast ved Nordahl Grieg vgs og Amalie Skram vgs, og at dei andre MK-avdelingane i Bergen skal leggjast ned. Med utgangspunkt i dei omfattande infrastrukturelle investeringane som er gjort på Nordahl Grieg, er det forståeleg at ein ønskjer å oppretthalde tilbodet der. Mindre forståeleg er det at ein vil etablere MK på Amalie Skram. Fylkesadministrasjonen argumenterer for at nærleiken til den planlagte medieklynga i Lars Hilles gate (*Media City Bergen*), samt den sentrale plasseringa ved eit trafikknutepunkt, gjer at skulen peikar seg ut som den mest velegna staden for å vidareføre eit framtidig MK-tilbod i Bergen. Til dette er det mykje å innvende.

Media City Bergen

For det fyrste er det viktig å understreke at læreplanarbeidet for det nye programområdet enno ikkje er avslutta. Korleis den faglege profilen vil bli sjåande ut, er det altfor tidleg å seie noko om. Somme synest å gå utifrå at MK, når det skiftar status til eit studiespesialiserande programområde, vil få eit tyngre teoretisk fokus. Dette er sjølvstakt korrekt om ein ser på vektinga av fellesfaga, som kjem til å leggje beslag på ein større del av timeplanen enn dei gjer innanfor rammene av det eksisterande yrkesfaglege programområdet. Men innhaldet i dei nye *programfaga* på MK treng slett ikkje bli meir teoretiske. Tvert imot er det mykje som taler for at den praktisk-estetiske dimensjonen bør vektleggjast enno meir når fellesfaga aukar i omfang. Mellom anna syner PISA-undersøkingane at fokus på praktisk-estetiske fag synest å ha positiv innverknad på elevane sine prestasjonar i tradisjonelle teorifag. Vidare veit me av erfaring at den praktiske dimensjonen av MK-faget har vore ein heilt avgjerande grunn til at elevar med høg fråfallsrisiko har greidd å gjennomføre det vidaregåande opplæringsløpet. I ljøs av dette kan ein spørje seg i kor stor grad det er aktuelt eller ønskjeleg å kople MK-tilbodet opp mot det akademiske miljøet som etter kvart flyttar inn i *Media City Bergen*. Dersom det likevel skulle vise seg at dei nyskrivne læreplanane inviterer til ei slik kopling, vil ikkje reisetida til Arna (8 minutt med toget) vere til hinder for eit samarbeid. Det same gjeld sjølvstakt eit eventuelt samarbeid med næringslivsaktørane i den same medieklynga.

GARNES VIDAREGÅANDE SKULE

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Trafikknutepunkt

Det andre argumentet til fylkesadministrasjonen, Amalie Skram si plassering ved eit trafikknutepunkt, er det vanskeleg å tilbakevise. Spørsmålet er imidlertid kor mykje dette kriteriet bør vektleggjast. MK-avdelinga vår rekrutterer i dag elevar frå Indre og Ytre Arna, Samnanger, Dale, Vaksdal, Åsane, Osterøy – og Bergen sentrum. Poenget er at lokaliseringa av programtilbodet aldri har vore til hinder for eit breitt geografisk nedslagsfelt. Den korte togreisa inn til byen er allereie nemnt. I 2018 står det nye dobbelsporet gjennom Ulriken klart. Togavgangane vil då gå med 8 minuttars intervall – og Arna konsoliderer stillinga si som den suverent mest sentrumsnære bydelen i Bergen.

Dersom det nye, studiespesialiserande MK-tilbodet blir vidareført i Arna og på Nordahl Grieg, vil den geografiske spreininga få eit meir balansert preg enn om ein byter ut Arna med Amalie Skram. Arna vil då få hovudtyngda av nedslagsfeltet sitt i nord og aust, Nordahl Grieg i sør og vest (jf. kartfiguren under, der dei to skulane er merkte av med raudt).

MK i Arna

På bakgrunn av resonnementet ovanfor meiner me at fylket sitt framlegg om å opprette det nye MK-tilbodet på Amalie Skram ikkje har overtydande fagleg tyngd. Nærleiken til *Media City Bergen* og lokaliseringa ved eit trafikknutepunkt utkonkurrerer ikkje Arna som lokaliseringalternativ i nemneverdig grad, og er heller ikkje vektige nok argument til å skugge over dei problematiske aspekta ved ei slik løysing: Amalie Skram har per i dag korkje

GARNES VIDAREGÅANDE SKULE

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

kompetansen, fagmiljøet, spesialroma, utstyret, eller den ledige kapasiteten til å huse programområdet. Alle disse variablene er imidlertid svært godt ivaretekne på MK-avdelinga ved Garnes vgs. Me *har* kompetanse (opparbeidd gjennom mange års drift og utvikling av det yrkesfaglege programområdet), fagmiljø (sett saman av høgt kvalifiserte lærarar med komplementære dugleikar, og ein etablert kultur for fagleg utveksling og samarbeid), spesialrom (lydstudio, fotostudio, fjernsynsstudio, plottarrom m.m.), utstyr (film-, fjernsyns- og fotoutstyr, lydopptakarutstyr, plottar, skjæreutstyr, relevant programvare m.m.) og kapasitet (avdelinga er dimensjonert for 90 elevar (tilsvarande 3 klasser med 30 elevar)). Garnes vgs er med andre ord svært godt rusta til å starte opp det nye MK-tilbodet.

Speldesign

Garnes vgs var den fyrste skulen i landet som byrja å satse på speldesign, og me er i dag den einaste vidaregåande skulen som lærer elevane å *konseptualisere* og *produsere* eigne dataspel. Me ønskjer å byggje vidare på erfaringane me har opparbeidd oss innanfor dette fagområdet, slik at elevane i regionen vår får eit moderne og relevant MK-tilbod, der dei ervervar seg unik kompetanse innan det som har blitt den største kommersielle – og kulturelt viktigaste – mediebransjen i verda. Ei eventuell nedleggjing av MK-avdelinga på Garnes vil leggje denne satsinga brakk, noko som vil vere til stor skade både for det store talet elevar som etterspør dette, og kvaliteten på opplæringstilbodet i fylket generelt.

Vidare skuledrift i Arna

I tillegg til dette bør ein ta inn over seg at ein, dersom ein legg ned MK-avdelinga ved Garnes vgs, også sparkar føtene under vilkåra for vidare skuledrift i Arna. Etter fleire år med systematisk nedbyggjing av det vidaregåande opplæringstilbodet i bydelen, er det på tide at fylkeskommunen, i samsvar med kriteri i skulebruksplanen, programmerer for ein robust og berekraftig skule i åra som kjem. Dersom fylkesrådmannen får politisk tilslutning til framleggjet om å leggje ned MK ved Garnes vgs, vil dette føre til ei alvorleg svekking av den attverande skulestrukturen, noko som i neste instans kan føre til at grunnlaget for skuledrift i Arna fell bort. Ei bevaring av MK er *følgjeleg* ein *føresetnad* for *oppretthaldinga* av ein framtidig vidaregåande skule i bydelen. Fylkesadministrasjonen må ta inn over seg at det er eit politisk vedtak om skuledrift i Arna. Justeringane av tilbodsstrukturen bør underbygge dette vedtaket snarare enn å underminere det.

8-13

Omsynet til den vidare skuledrifta i Arna blir ikkje mindre viktig med tanke på den prosjekterte 8-13-skulen på Seimsmyrane. Dersom ein slik skule, i samsvar med kriteri i skulebruksplanen, skal ha eit robust og berekraftig fagtilbod, vil det vera svært uheldig å leggje ned programområde i påvente av at den nye skulen skal bli ferdigstilt, for så å opprette desse programområda på nytt når skuledrifta tek til – med dei destabiliserande konsekvensane det vil få for tilbodsstrukturen elles i Bergen. Når det kjem ny skule i Arna, er

GARNES VIDAREGÅANDE SKULE

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

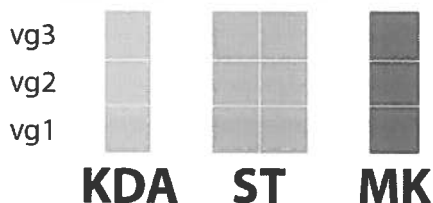
det sær s viktig at MK blir oppretthalde, slik at ein ivaretek kontinuitet og kompetanse innan fagområdet, og fagmiljøet får halde fram med å utvikle seg til den nye skulen står ferdig.

Byggjing av ein ny skule opnar også for eit eineståande høve til å etablere infrastrukturelle løysingar som er optimaliserte for å drive ei moderne MK-avdeling. I denne prosessen vil MK-miljøet ved Garnes vgs kunne bidra med ei rekke konstruktive innspel.

Oppretting av KDA

Me meiner at Arna bør få opprette KDA når det nye programtilbodet startar opp i 2016. Garnes vgs var lenge rekna for å vera ein av dei fremste estetiske skulane i landet. Arna er dessutan ein bydel som er kjent for å huse fleire profilerte verksemder som ivaretek norsk tradisjon innan design og tekstilproduksjon (t.d. Janus og Oleana). Mykje av denne historikken heng att i veggane våre, og fleire av dagens MK-lærarar jobba opprinneleg som formgjevingslærarar. Me har følgjeleg både tradisjonar, kultur og kompetanse til å tilby KDA på eit høgt fagleg nivå, og samstundes finne interessante koplingar opp mot MK-faget. Potensialet vil dessutan vera stort for å opprette valfrie programfag som kan appellere til elevar på tvers av dei to programområda. Slik får elevane større breidde i vala sine, og slik kan dei i større grad bli kanaliserte inn mot fag dei meistrar og interesserer seg for. Dersom fylket legg både MK og KDA til Garnes, vil Arna igjen bli hovudsetet for praktisk-estetiske fag i Hordaland. *(Her bør det leggjast til at det er vedtatt ei administrativ samanslåing mellom Garnes vgs og Arna vgs fom. hausten 2016. BA-avdelinga ved Arna vgs har i fleire år har hatt eit tett samarbeidd med Bergen Arkitekthøgskole og Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Det burde med andre ord liggje til rette for spennande tverrfaglege koplingar ikkje berre mellom MK og KDA – men også mellom KDA og BA.)*

I fylkesadministrasjonen si innstilling er det nemnt at det er ønskjeleg at "nye programområde innan MK og KDA må samlast på så få skular som råd". Ved å leggje både MK og KDA til Garnes vgs, vil fylkesadministrasjonen sitt ønskje bli etterkome. Samstundes vil talet på studiespesialiserande klassar bli utvida til fire parallellar (2 ST+MK+KDA), noko som tilfredstiller kriteria som er nedfelte i skulebruksplanen. Med både ST, MK og KDA i fagtilbodet vil den studiespesialiserande tilbodsstrukturen bli sjåande slik ut:

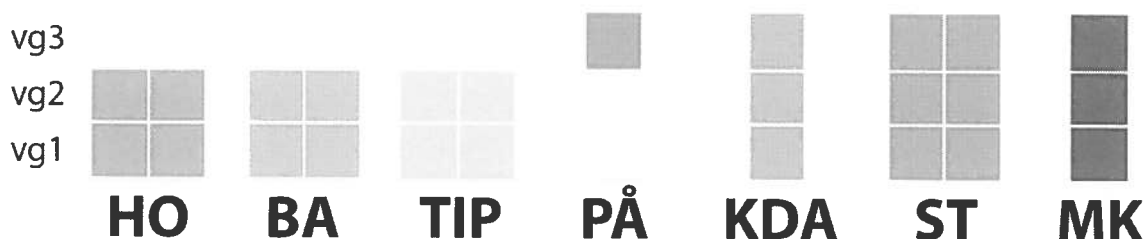
Herunder bør det nemnast at det denne hausten har vore rekordhøg søknad til vg 1, både på ST og MK, trass i at konkurransen frå dei private og fylkeskommunale sentrumsskulane aldri har vore hardare. Dersom det etter årets fylkestingsval blir fleirtal for å oppheve ordninga med fritt skuleval, vil det ikkje vere noko problem å fylle tre ST-klasser i Arna bydel. I så måte vil ein framtidig vidaregåande skule i Arna ha grunnlag for *meir* enn fire parallelle ST-klasser. Det er også viktig å understreke at Garnes vgs har kapasitet til å huse både MK og KDA i

GARNES VIDAREGÅANDE SKULE

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

eksisterande bygg. Sjølv om det på sikt er ønskjeleg å få samlokalisert opplæringstilbodet i Arna på *ein* ny skule (t.d. på Seimsmyrane), er ikkje dette ein *føresetnad* for å opprette og drive dei to nye utdanningsprogramma. Per i dag har bydelen har plass til både ST, MK og KDA (på Garnes vgs) – i tillegg til fire parallelle yrkesfag (på Arna vgs). Dette betyr at alt ligg til rette for at opplæringstilbodet i Arna frå hausten 2016 kan bli sjåande slik ut:

I tillegg til desse utdanningsprogramma hadde det også vore ønskjeleg å opprette eit tilbod for HT-elevar, samt eit TAF-løp for HO. Men sjølv når ein ser bort ifrå dette, vil den nye, samanslåtte skulen i Arna alt frå hausten 2016 tilfredsstille kriteria som er nedfelte i skulebruksplanen mot. elevtalsnorm (300-1200 elevar), fire parallelle ST-klassar, fire parallelle YF vg1-klassar, samling av nye programområde (MK og KDA), og blanding av tradisjonelle gute- og jentefag.

Konklusjon

Hordaland fylkeskommune må programmere for ein berekraftig vidaregåande skule i Arna. Det gjer ein ikkje ved å leggje ned eksisterande programtilbod. Tvert imot bør fylkesadministrasjonen nytte det eineståande høvet ein no har til å gå inn for ei offensiv skulesatsing i bydelen. Dette kan ein få til ved å leggje det studiespesialiserande MK- tilbodet til Arna, i staden for Amalie Skram. Dersom ein i tillegg til MK også opprettar KDA, vil bydelen få eit variert og berekraftig opplæringstilbod i åra som kjem.

Mvh
Aud Åsne Kvamme
Rektor

Personalet på MK, Garnes vgs
v/Avdelingsleiar Erlend Kaasa

**Opplæringsavdelinga
Hordaland Fylkeskommune
5020 Bergen**

Garnes, 22.04.2015

HØRINGSUTTALELSE FRA ELEVRÅDET VED GARNES VGS

På vegne av elevene som går Medier og kommunikasjon på Garnes VGS vil vi nå fortelle hvorfor dere IKKE bør legge ned Garnes VGS sin medialinje.

Vi vet vi er en liten skole, men det er heller en fordel enn en ulempe, fordi elevene får skape et nettverk seg imellom, i tillegg til at lærerne får mer tid til å hjelpe hver enkelt elev og bli kjent med dem. Dette er en mulighet man ikke har på de større skolene som Nordahl Grieg og Amalie Skram.

Ikke bare har Garnes vgs fantastisk flotte lærere og trivelige klasse miljø, skolen er også et godt lokalt tilbud for alle som bor i Arna, Osterøy, Åsane, Samnanger og Vaksdal. Det er ikke gunstig med lang reiserute for å komme seg på skolen. Dersom elever får en reisetid på nærmere to timer hver vei hver eneste dag for å komme seg til skolen, er det også større sannsynlighet for at noen velger å droppe ut. Alternativet er å flytte på hybel, men tilgangen til hybler i Bergen sentrum som blir dekket av Lånekassens borteboerstipend, er dessverre dårlig.

I tillegg til å være en liten, men også produktiv skole, så er Garnes vgs den eneste videregående skolen i landet som utvikler egne spill. Dette har fått VELDIG god respons blant elevene, ettersom de aller fleste faktisk er svært interesserte i spill, og faktisk har LYST til å lære om dette. Ikke bare gir det ekstra motivasjon for læring her og nå, det er kunnskap som er utrolig grei å ha med seg senere i livet, dersom en for eksempel ønsker å arbeide innenfor spillindustrien, som i dag har vokst til å bli den største av alle mediebransjer. Dataspillsatsningen gir dessuten en fantastisk mulighet til å kombinere forskjellige medier i ett uttrykk, for eksempel digital tegning, effektlud, egenkomponert musikk, animasjoner, grafisk design, og dramaturgi. Vg2 har opprettet et eget spillbyrå som jobber intenst for å kunne lansere *Lucid* i løpet av våren 2015. Vi har selv utarbeidet alle de audiovisuelle elementene i spillet. I tillegg til dette så har vi noen som utfører kodingen, og setter sammen alle de elevproduserte bidragene til ett ferdig produkt.

Garnes vgs en skole som betyr utrolig mye for elevene som går der. For noen er det grunnen til at de i det hele tatt får en utdanning, mye grunnet det fantastiske miljøet og samholdet som skolen gir. Som tidligere nevnt er skolen så liten at man har bedre mulighet for å bli kjent med flere elever og lærere, og får mer lyst til å lære. Og med tanke på beliggenheten og størrelse, så er det også en type elever som faktisk viser interesse, det er mulig å kunne snakke med alle her uten at noen ser stygt på deg, og det er noe du sjeldent finner på andre skoler. En i klassen vår har til og med fortalt at han gikk et halvt år på elektro-linjen i Åsane, og det hadde ikke en gang gått en uke før noen hadde blitt slått ned fordi han bare satt litt i veien for noen i gangen med PC-en sin, noe han selv sier han aldri kunne forestille seg at kan skje på Garnes vgs, mye på grunnlag av samholdet som skapes. I tillegg til dette så har en god del av elevene oppnådd en økning i karakterene sine fra ungdomsskolen, eller fra tidligere forsøk på andre videregående skoler. Noen har faktisk gått fra 2-ere og 3-ere i flere fag, til

flere 5-ere og 6-ere på både prøver og i fagene generelt. Og det er takket være eget hardt arbeid og utrolig dyktige lærere på skolen. Flere av elevene sier også at Garnes sin MK-linje har reddet framtiden deres, og har rettet dem mot å faktisk få muligheten til å kunne jobbe med noe de faktisk interesserer seg for. Lærerne våre er ikke bare dyktige, men de har også egne konkrete meninger og holdninger, noe som gjør at de ikke er redd for å prøve noe nytt, og det er nettopp noe sånt som former elever med bedre kunnskap og erfaringer.

Skolen har også fått oppdrag som gir elevene praktiske oppgaver man gjerne møter i arbeidslivet, blant annet har vi en gruppe som lager reklamevideoer og monteringsvideoer for LOBAS på Osterøy, i tillegg til at skolen flere år på rad har fått i oppdrag av Det Kongelige Slott å dekke *Dignity Day*, som kronprins Haakon står ansvarlig for.

Dersom MK-linjen på Garnes vgs legges ned, vil det ikke bare være et tap for lokalmiljøet og Hordaland fylke, men det kan også for hele landet, ettersom skolen er en av de mest innovative og kreative skolene i Norge.

Mot denne bakgrunnen håper vi at fylket vil bevare MK-tilbudet ved Garnes vgs!

Mvh

Jonas Thorell Angelskår Eikeland
Elevrådsrepresentant for MK
Garnes vgs

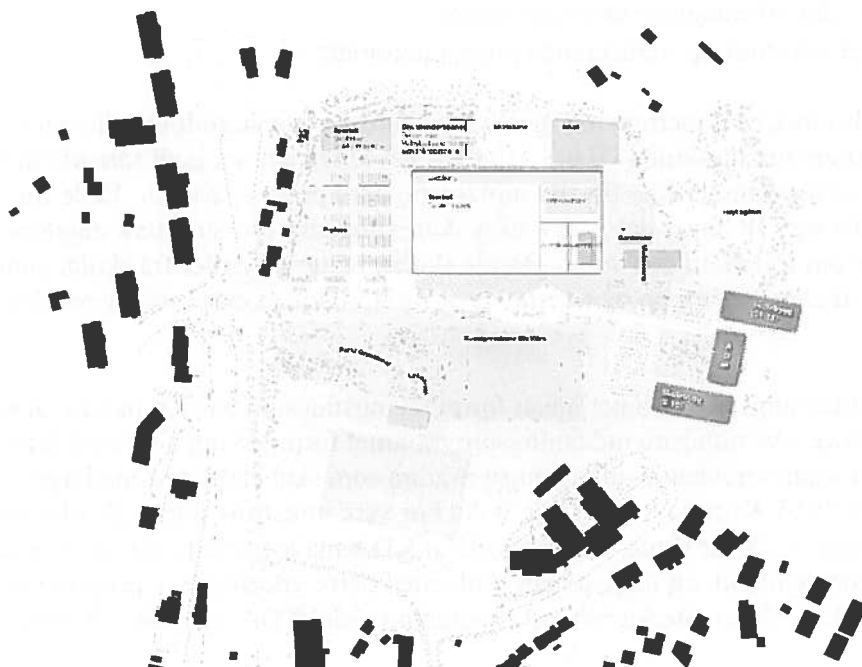
Opplæringsavdelinga
v/direktør for opplæring Svein Heggheim
Hordaland fylkeskommune
5020 BERGEN

HØYRINGSUTTALE

I «Skolebruksplan Hordaland fylkeskommune 2012 – 2025» (SBP) står det på side 131:
Ein optimal plan i høve kriterielista i kap. 6: ***DET SKAL VERE EIN SKULE I ARNA.***
Dette er vedteke.

I Fylkestinget den 11.03.2015 vart det samrøystes vedteke «*Fylkesrådmannen tilrår eit samarbeid med Bergen kommune om reguleringsarbeidet på Seimsmyrane slik at det vert tatt omsyn til eit framtidig vgs-tilbod i tilknytning til ungdomsskulen.*»

Dette var fantastiske nyhende for oss som driv vidaregåande skule på Garnes. No kan vi gå i gang med planlegging av eit godt og berekraftig skuletilbod for alle ungdommane i Arna-regionen. Garnes vil her be om at Opplæringsavdelinga vil vere ein pådrivar i dette samarbeidet med Bergen kommune slik at gode framdriftsplaner vert lagde innan kort tid.

Denne skissa er utarbeidd av det tverrfaglege rådet «ARNA 2020.»

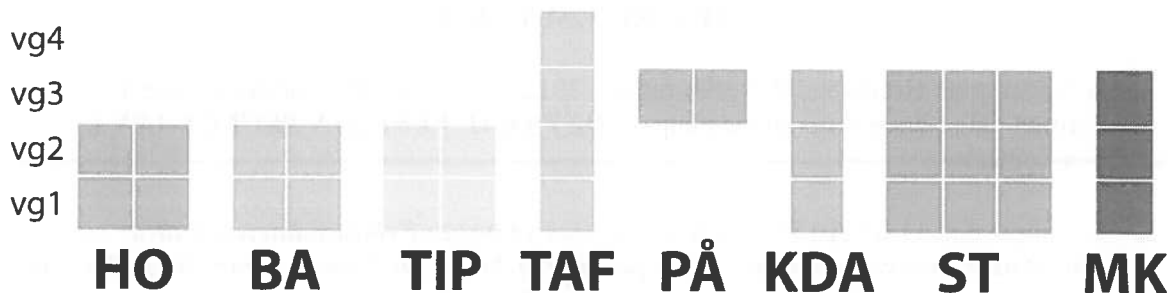
Heilt til høgre i billete har vi teikna inn tre raude klossar som er forma som ein symbolsk stor S, for den framtidige 8-13 skulen i Arna bydelssenter.

I SBP, side 117 kan vi lese:

« *Det er ønskeleg med ein større andel kombinerte skular (med robuste fagtilbod), ...»*

I Arna-regionen er det nettopp denne typen skole vi er i gang med å planlegge. Sjå modellen under:

Modellen viser at skulen vil få seks (sju med TAF) parallelle klasser på yrkesfagleg - og 5 parallelle klasser på studieførebuande programområde. Med dette omfanget vil det vere naudsynt å halde fast på tilbodet med to klasser 3. påbygging til generell studiekompetanse. Vi har teke utgangspunkt i dei allereie eksisterande programområde på dei to vidaregåande skulane i Arna-regionen. I tillegg har vi lagt til to nye tilbod som vi ønskjer å tilby ved skulen;

- **TAF** under det yrkesfaglege programområdet.
- **KDA** under det studiespesialiserande programområdet.

TAF er eit spesielt samarbeid mellom næringsliv og skule, og høver godt for alle dei tre yrkesfaglege programområda skulen vil ha. Arna vgs har lenge hatt eit godt samarbeid med Arna Helseheim, og har hatt elevane frå HO utplasserte der i praksisperiodar. Både for programområda BA og TIP høver det godt å tilby dette tilbodet til ressurssterk ungdom. Det vert snakka mykje om fråfallet i den vidaregåande skulen i dag. Røynsler frå skular som har TAF-tilbod fortel at elevane er topp motiverte, og at fråfall ikkje er eit problem ved desse linene.

KDA er det nye utdanningsprogrammet innan formgjevingsfag som har fått namnet *Kunst, Design og Arkitektur*. Det tidlegare utdanningsprogrammet formgjeving vert med dette omgjort til eit eiga studieførebuande utdanningsprogram som skal etablerast med nye læreplanar frå 1.08.2016. Kriteria i SBP seier at det bør vere minst fire parallelle klasser innan kvart programområde ved kvar skule. Dette tilseier at KDA må leggjast til ein skule med andre studieførebuande tilbod, og ikkje på ein skule med berre yrkesfaglege programområde. Garnes vidaregåande skule har sterke røter til programområdet KDA og meiner bestemt at:

Det nye KDA tilbodet bør leggjast til Garnes vidaregåande skule.

KDA, MK og ST vil vere ein unik fagkombinasjon som i tverrfaglege samarbeid vil føre til ein sterkare og meir heilskapleg kompetanse hos elevane. Det finns mange fleire gode argument for at nye KDA tilbodet bør leggjast til Garnes vidaregåande skule.

Grunngjeving:

- **Den tidlegare Garnes vgs** var i over 100 år den leiande formgjevingsskulen i heile landet. Garnes vgs har vore ein rein formgjevingsskule frå år 1888 og fram til Reform '94. Uforstålege politiske avgjerder gjorde at siste klassa studieførebuande m/formgjeving gjekk ut frå skulen i 2011.
- **I påvente av å få opprette formgjevingfag** på nytt har Garnes vgs teke vare på naudsynt spesialutstyr som trengst til dette programområdet. Vi har velegna klasse- og spesialrom. Berre elevane vantar. Ei anna viktig opplysing er at skulen framleis har stor fagleg kompetanse innan fagområdet. Rektor har hovudfag innan formgjevingfag frå den Estetiske høgskulen i Oslo. Ho har vore leiar for eit nasjonalt forsøk «estetiske allmennfag» (EstA) ved Krohnsminde vgs. som kan reknast som forløpar til det nye studieførebuande tilbodet KDA. (forsøket er omtala i St.m.30) Skulen har framleis dyktige lærarar som har hovudutdanninga si innan formgjevingfag og som, etter at formgjevinga vart lagd ned, har omskulert seg for å halde fram ved MK-avdelinga. Denne unike fagkombinasjonen vil på ein ny skule med både KDA og MK vere av stor verdi for tverrfaglege samarbeid.
- **Formgjeving har sitt utspring** frå dei tradisjonelle husflidskulane. DH har sitt utspring frå dei tidlegare yrkesskulane. Formgjeving og DH er to forskjellige fag med kvar sine læreplaner. Ein opplever ofte at personar som er ukjent med fagfelte sett likskapsteikn mellom desse fagområda. Slik er det ikkje.

Garnes vgs tuftar sin pedagogiske plattform på tverrfaglege samarbeid på tvers av fag og programområde. Samarbeidet mellom Formgjevingfag og MK-fag har lange tradisjonar ved skulen. Vi kan òg vise til gode tverrfaglege samarbeid mellom formgjevingfag og allmenne fag. Det finns mykje forskning (m.a. av professor Anne Bamford) som viser at vekselvirkinga mellom praktiske-/estetiske fag og allmenne fag styrkjer elevane fagleg i begge retningar. Vi har òg munnleg lagt spennande planar om eit tett samarbeid mellom Formgjeving og BA ved den nye skulen. BA ved Arna vgs har i fleire år hatt samarbeid med Bergen Arkitekthøgskule og med høgskulen for Kunst og handverk. Røynslene frå dette samarbeidet vil vi bygge vidare på internt i den nye skulen.

MK er godt etablert på Garnes vgs og bør bli verande her. På strukturmøtet på Amalie Skram måndag 20.04.2015 vart det sagt at når MK skulle setjast i gang etter ny læreplan under studieførebuande utdanningsprogram bør det bli plassert berre på to vidaregåande skular: Nordahl Grieg og Amalie Skram. Grunngjevinga var at begge desse skulane vil ligge nær det prosjekterte Mediehuset i Bergen. Dersom nærleiken til Bergen sentrum er eit kriterium for plassering av det nye MK- tilbodet vil vi på Garnes vgs peike på at det er tek 7-8 minuttar med «bybanen» frå Arna til Bergen, medan det tek omlag 30 - 35 minuttar frå Rådalen (Nordahl Grieg) til Bergen. I den kampen trekk Garnes vgs lett «det lengste strået». Realistisk plassering av MK i framtida vil vere på Garnes vgs og Nordahl Grieg vgs. Desse skulane er pr. i dag tilrettelagde for tilbodet. Amalie Skram står etter eit års drift trygt på eigne bein. SBP seier på side 117 «...., *men det kan forsvarast å ha reine studiespesialiserande skulardersom elevgrunlaget samla sett er stort nok*». Og det er det ved Amalie Skram.

ST Samarbeidet med eliteklubbane Arna - Bjørnar fotball og Bjørnar handball har vore ein suksess ved Garnes vidaregåande skule. Skulen tilbyr programfaget Toppidrett i tett samarbeid med idrettsklubbane. Dette samarbeidet vil vi fortsette med. Det er eit vinn – vinn tilbod til idrettsinteressert ungdom. Og det har vi mange av ved vår skule. Den framtidige vidaregåande kombinerte skulen vi har skissert i Arna-regionen vil gi eit berekraftig, robust og unikt fagtilbod til ungdom.

Vi planlegg den nye skulen ut frå dei eksisterande programområda vi har på Garnes vgs og Arna vgs. I tillegg bør skulen ha tilbod for dei aller svakaste i samfunnet vårt. «Rom for alle. – Blikk for den enkelte» er eit idealistisk og flott utsegn som vi ønskjer å realisere på den nye skulen. Eige tilbod for elevar som høyrer heime i kvardagslivs- klasser bør vi ha rom for i Arna-regionen.

Tabellen under syner oversikt over programområde, klasser og tal på elevar i den nye, bærekraftige vidaregåande skulen i Arna.

PROGRAM OMRÅDE	TRINN	TAL KLASSER	TAL ELEVAR I KLASSA	SUM
HO	Vg1	2	15	30
HO	Vg2	2	15	30
BA	Vg1	2	15	30
BA	Vg2	2	15	30
TIP	Vg1	2	15	30
TIP	Vg2	2	15	30
TAF	Vg1	1	15	15
TAF	Vg2	1	15	15
TAF	Vg3	1	15	15
TAF	Vg4	1	15	15
3PÅ	Vg3	2	30	60
ST	Vg1	3	30	90
ST	Vg2	3	30	90
ST	Vg3	3	30	90
MK	Vg1	1	30	30
MK	Vg2	1	30	30
MK	Vg3	1	30	30
KDA	Vg1	1	30	30
KDA	Vg2	1	30	30
KDA	Vg3	1	30	30
SUM:		32		690

På møtet på Amalie Skram måndag 20.04.2015 nemnde direktør for utdanning, Svein Heggheim, bydelane Knarvik, Sotra, og Askøy. Her ser det ut til at elevane vil gå, og ikkje reise ut av bydelen for å gå på skule i byen.

Ein ny vidaregåande skule i Arna bydel, med eit breitt og attraktivt tilbod kan få same funksjon i øst. Den kan tiltrekkje elevar frå heile regionen; Vaksdal, Trengereid, Dale, Osterøy, Samnanger, Haukeland, Espeland, Lone i tillegg til heile Arna-regionen. Røynsler frå tidlegare år fortel oss at fagtilboda KDA, MK og TAF vil trekkje elevar frå heile Bergenregionen. Skulen vil ha ein sentral passering og ha enkel åtkomst.

KONKLUSJON:

Den rette staden å opprette KDA er Garnes vgs. Skulen bør òg få halde fram med programområdet MK. Som rektor for Garnes vgs kan eg stå inne for å uttale at programområdet MK ved Garnes vgs er det beste tilbodet til elevane i HFK.

Dersom fylkesadministrasjonen rår til å leggje ned MK ved Garnes vgs, vil dette føre til ei alvorleg svekking av den attverande skulestrukturen, noko som i neste instans kan føre til at grunnlaget for skuledrifta i Arna fell bort. Ei bevaring av MK er følgjeleg ein *føresetnad* for å oppretthalde ein framtidig vidaregåande skule i bydelen.

Etter fleire år med systematisk nedbygging av det vidaregåande opplæringstilbodet i Arna, er tida inne for at ein, i samsvar med kriteria i skulebruksplanen, programmerer for ein robust og berekraftig skule i åra som kjem.

Garnes vgs og Arna vgs er samde om at skulane må bli verande i dei eksisterande lokala skulane er i dag fram til utredninga rundt den nye storskulen i Arna er ferdig.

Heilt til sist vil vi be om at personalet ved Garnes vgs skule får tryggleik i høve eiga tilsetjing og arbeidssituasjon ved skulen, - og dermed arbeidsro. Gang på gang har representantar frå Opplæringsavdelinga hatt med seg representant frå personalavdelinga (ein gang) og Omstillingstillitsvald frå Utd.f.(fleire gonger) utan grunngjeving for deira representasjon. **Dette skaper stor uro og uvisse hos personalet.**

Garnes, 23.04.2015.

Venleg helsing

Leiargruppa
Garnes vidaregåande skule

Aud Åsne Kvamme
rektor

Opplæringsavdelinga
Hordaland fylkeskommune

Høringsuttalelse fra verneombud i forbindelse med forslag om nedlegging av medium og kommunikasjon ved Garnes vgs:

Heilt sidan samanslåinga av Garnes vidaregåande skule og Arna Gymnas i 2006 har situasjonen ved Garnes vgs vore svært uklar og uheldig for personalet. Det har vore stadige endringar ved skulen, vi har blitt foreslått nedlagt og no er forslaget at vi mistar avdeling for medium og kommunikasjon ved skulen.

Dette har som sagt ført til ei svært uheldig arbeidssituasjon for personalet over lang tid. Det har blitt tydelig og konkret uttalt frå fleire tidlegare tilsette at dei har velt å søke seg til andre skular på grunn av denne uvissa. I tillegg er dette belastande for alle tilsette, når ein heile tida er usikker på korleis situasjonen ved skulen er i framtida.

I forhold til å ha eit godt og trygt arbeidsmiljø, slik arbeidsmiljølova krev, ber vi om at dei som no er tilsett ved skulen ikkje stadig er usikker angående Garnes vgs si framtid, og at ein får konsentrere seg om jobben og det å drive ein god skule.

Garnes, 16. april 2015.

Mvh,

Thomas Fjellestad
Verneombud Garnes vgs

Uttalelse fra Utdanningsforbundet ved Garnes vgs angående framtidige planer for skolen

På møte med Opplæringsavdelingen i Hordaland fylkeskommune torsdag 9/4 d.å. ble det for vår skole forespeilet til dels gjennomgripende endringer. For det første ser Medium og kommunikasjon ut til å være en saga blott innen maksimum et par års tid; det nye, omdannede studieretningsfaget vil tydeligvis ikke ha noen plass ved vår skole, til tross for et allerede eksisterende, solid fagmiljø. For det andre ble våre spørsmål hva sammenslåingen med Arna vgs vil få å bety for vår skole, ikke tilfredsstillende besvart, egentlig ikke besvart i det hele tatt. For det tredje vakte en åpning fra Opplæringsavdelingen til eventuelt bare å opprette én påbygg-klasse ved Garnes vår bekymring, men ingen avklaring på dette spørsmålet kom.

Hvis Medium og kommunikasjon forsvinner, vil flere undervisningsstillinger forsvinne her. I tillegg vil det også ramme antall stillinger på studiespesialiserende linje, gjennom at allmennfagundervisningen ved MK forsvinner. Hvis man i tillegg kan vente seg negative overraskelser i forbindelse med sammenslåingen med Arna vgs, og at i tillegg påbygg-tilbudet eventuelt svekkes ved vår skole, kan dette få drastiske følger for antall undervisningsstillinger på Garnes. Utdanningsforbundet ved Garnes vgs ser med stor bekymring på dette. Det vil kunne skape uro i et godt etablert fagmiljø og bringe inn et element av oppgitthet i det framtidige skolearbeidet. Til slutt kan det tilføyes at medlemmene i klubben synes at det har gått noe fort i svingene i den prosessen vi synes vi ser konturene av. Vi håper alle at vi tar feil, og at Opplæringsavdelingen ser at det er liv laget å opprettholde et bærekraftig undervisningstilbud ved Garnes vgs.

Erik Adolfsen

ATV Utdanningsforbundet, Garnes vgs

Uttale fra Laksevåg videregående skole (LAV) vedrørende Skolebruksplanen høsten 2015

1. LAV - Kombinert skole og nærskole for Laksevåg bydel

LAV ligger sentralt plassert i Laksevåg bydel, en bydel med behov for en videregående skole som kan tilby både Studieforbereidende og yrkesfaglige programområder. Bydelsskolen LAV er viktig for lokalmiljøet og for elevenes helse og trivsel gjennom kort reisevei samtidig som LAV er et sted der elever fra nærmiljøet kan møtes på tvers av hele 5 programområder, både studieforbereidende og yrkesfaglige. En kombinert skole er viktig i Laksevåg bydel som er et tradisjonelt arbeiderstrøk med svært lav andel (25 %) søkere til Studiespesialiserende. Av våre elever på Vg1 ST i inneværende skoleår er over 50 % fra nærskolene Holen, Kjøkkelvik og Sandgotna.

Elevundersøkelsen viser at LAV med sine over 700 elever, 170 lærlinger og 44 klasser er en skole med høy grad av trivsel og lav grad av mobbing – et raust og mangfoldig skolesamfunn hvor alle skal med.

LAV ligger like ved motorveien, 5 minutter fra sentrum, med gode bussforbindelser til alle bydeler og forbindelsen styrkes nå ytterligere med ny Knappentunnel fra sør/vest.

2. LAV – Utstrakt samarbeid for å sikre overgangene i skolesystemet

Samarbeid med ungdomsskolene i nærområdet

For å sikre overgangen til videregående skole har vi ved LAV opprettet et unikt realfagsamarbeid med ungdomsskolene i nærområdene der **27 ungdomskolelever i år får opplæring i matematikk på videregående skole nivå**. Samarbeidet har pågått over flere år og interessen øker og øker.

LAV har også en avtale med ungdomsskolene om at elevene derfra får opplæring ved LAV i kompetansemål fra grunnskolen og får benytte våre spesialrom og verksteder, til f.eks. forsøk i naturfag og praksisopplæring i arbeidslivsfaget.

Ungdomskolelever får og opplæring av våre rådgivere i UDV-faget for blant annet å unngå feilvalg.

Samarbeid med organisasjoner og næringsliv

Tilnærmet 100 % av TIP, EL og BA elevene ved LAV som ønsket seg lære plass fikk dette våren 2014. Våren 2015 var tallet noe lavere grunnet konjunktorene, men fortsatt fikk over 90 % lære plass. Dette er meget høye tall og årsaken er tett kontakt med næringslivet og et godt rykte på grunn av gode rammer og tydelige og dyktige lærere i programfag og fellesfag.

Ved vår elevkonferanse Felles fremtid deltar årlig mer enn 30 ulike foredragsholdere fra organisasjoner, høyere utdanning og næringsliv.

I 2015 deltar vi i et omfattende pilotprosjekt – Fremtidspiloten - med alle våre 90 Vg1 studiespesialiserende elever. Øvrige deltakere i prosjektet er Impact HUB Bergen, Raftostiftelsen og Bærekraftig liv på Landås.

Samarbeid med Universitet og Høgskole

LAV er Praksisskole for UIB/PPU og Partnerskole for UIB/MATNAT, deltar i Lektor2 ordningen med universitet og næringsliv og samarbeider med Høgskolen i Bergen vedrørende realfagtilbud i prosjektet vårt Reale Elever.

3. LAV – En offensiv skole

Elektrofag med spesiell studiekompetanse

Vi ønsker å styrke LAV som en skole med vekt på teknologi og realfag for fremtiden. LAV har derfor utviklet og startet opp et nytt tilbud, Elektrofag med spesiell studiekompetanse, der elektroelever over 3 år får elektrokompetanse i tillegg til matematikk R1 og R2 og Fysikk1 slik at de kan søke seg direkte til ingeniørstudier eller annen høyere utdanning. Vi har og planer for Teknologi med spesiell studiekompetanse.

Pilot- og kompetanseskole innenfor matematikkfaget

I samarbeid med OT/PPT og StatPedVest blir LAV nå pilot- og kompetanseskole for HFK innenfor matematikkfaget. Pilotprosjektet er knyttet opp mot Studiespesialiserende elever og elever fra Elektro med spesiell studiekompetanse.

Lærerspesialist

LAV er en av to skoler i Hordaland som har Lærerspesialister- lærere som skal bidra til å utvikle det kollektive samarbeidet ved skolen, særlig innenfor grunnleggende ferdigheter i norsk og matematikk, med mål om å skape helhet og sammenheng i opplæringen for elevene.

Internasjonalt samarbeid

Som en av få skoler i Norge ble LAV for 2015 og 2016 tildelt Erasmus+ midler til gjennomføring av et strategisk partnerskapsprosjekt med skoler i Italia, Tyrkia, Finland, Belgia og Frankrike der studiespesialiserende elever ved LAV deltar.

LAV har og fått Erasmus+ midler til et study visit prosjekt der vi utveksler elever med Tyskland og utplasserer egne KP-elever ved verdens største kjemiske konsern BASF – et samarbeid vi har hatt gjennom en årrekke.

4. LAV - Verneverdig og rik arkitektur

LAV består av to særpregede bygg. Det tidligere gymnasbygget fra 1965 (ark. Fr. Theodor Olsen) med sin praktfulle aula og scene rommer nå blant annet også skolens store bibliotek, spesialrom for fysikk, naturfag og biologi. Yrkesskolebygget fra 1976 (ark. Kjartan Seim og utsmykking ved Bård Breivik) har luftige og velutstyrte verksteder for EL, TIP med KP, BA og MK, samt en stor og veldrevet avdeling for Tilrettelagt opplæring.

Det påhviler oss som skole, opplæringsavdelingen og eiendomsavdelingen, men i særlig grad fylkespolitikere å utnytte og ta godt vare på slike praktfulle bygg.

5. LAV – Skolebruksplanen høsten 2015

Opprettholde Studiespesialiserende ved LAV

Ved LAV utgjør 3 paralleller Studiespesialiserende, 1 klasse Elektro med spesiell studiekompetanse og 4 klasser Påbygging til generell studiekompetanse et robust studieforbereidende miljø, som igjen styrkes ved et eventuelt Studieforbereidende med Medier og Kommunikasjon.

Vi tilbyr et bredt programfagtilbud, noe også Påbygging til generell studiekompetanse nyter godt av fordi disse klassene inngår i det ordinære blokkskjemaet og påbyggselever med fagbrev får også tilbud om å velge realfag som tilleggsfag. Alle påbyggsklassene får tilbud om T-matematikk.

Opprettholde MK som yrkesfag ved LAV i overgangsfasen frem til ny struktur

Ved LAV eksisterer det allerede et godt etablert fagmiljø med høy kunnskap innen programfagene foto, film, grafisk design, journalistikk med mer. Skolen har utstyr og spesialrom som egne lyd-, foto- og filmstudioer. Videre har vi aula med scene og avansert teknisk lyd- og lysutstyr.

Medier og kommunikasjon ved LAV har et godt samarbeid med lokallag, velforeninger og lokalaviser noe som er verdifullt både for skolen og for Laksevåg bydel. Vi deltar nå i Bergen kommunes storsatsing Attraktive bydeler der MK ved LAV designer skiltene for alle turstiene i bydelen og i tillegg bidrar med fotoutstilling.

Lokalisere Studieforbereidende med Medier og Kommunikasjon ved LAV

LA har et etablert fagmiljø med høy kunnskap innen medievitenskap, samt utstyr og spesialrom. Studieforbereidende med Medier og Kommunikasjon vil være et naturlig supplement til det eksisterende fagmiljøet innenfor studieforbereidende elevplasser. LAV har sentral beliggenhet også i forhold til Mediebyen Bergen.

Sammenfatning

Overkapasiteten på studiespesialiserende elevplasser i Stor-Bergen er en villet overkapasitet gjennom oppretting av plasser i sentrum og er **ikke** knyttet til Bergen Vest eller LAV. Overkapasiteten kan derfor reguleres ned i sentrum, i Fyllingsdalen og i Bergen sør - på lik linje med i Bergen Vest.

LAV hadde en fin utvikling på primærsøkertallet ved studiespesialiserende til uroen rundt Skolebruksplanen skapte usikkerhet i omgivelsene. Det er derfor urimelig å nytte årets tall alene som bakgrunn for en avgjørelse.

Det viser seg dessuten at når elevene er kommet inn ved LAV, trives de svært godt og blir værende til endt videregående utdanning, noe en kan se av primærsøkertallene til Vg2. Underkapasitet på Askøy gjør og at det er behov for Studiespesialiserende ved LAV – den videregående skolen med kortest reisetid fra Askøy.

Med spesialrom og fellesrom spredt på to bygg er det dårlig økonomi å fjerne eventuelle programråder fra skolen da dette gir lavere utnyttingsgrad. Det er og viktig å sikre en balansert kjønnsfordeling ved skolen.

Det er viktig å gjennomføre *ett* trinn av gangen i Skolebruksplanen for å se konsekvensene før en lager planer for neste trinn. Dersom en skal gjøre endringer

ved Studiespesialiserende tilbudet i sør, må en avvente resultatet her før en gjør andre endringer i Stor-Bergen.

Skolebruksplanen understreker behovet for kombinerte skoler og det er viktig at dette ikke kommer i skyggen av ønsket om å konkurrere med de private skolene. En bør unngå å utarme bydelene, og da særlig indre Laksevåg, ved å legge all studieforberedende opplæring til i sentrum.

INNSPEL VEDR. ENDRINGAR I HØVE MK

Etne vidaregåande skule har i mange år hatt utdanningsprogram for Medier- og kommunikasjonsfag og for Design og handverksfag. I tillegg har me VG 2 på begge utdanningsprogramma.

Me antar at det er naturleg at me vidarefører det yrkesfagleg utdanningsprogram i den nye form som vert etablert frå 2016. Likevel vurderer me, at det kan vere nyttig, at me formulerer tydeleg grunngevinga for dette.

Etne vidaregåande skule har:

1. Lang og solid erfaring med begge utdanningsprogramma.
2. Halde oppe rekrutteringa til begge utdanningsprogramma, trass i nedgang sentralt.
3. Etter kvart fått tilsett lærarar med svært høg formell kompetanse innan begge utdanningsprogramma. Kontaktlærarar i år er begge lektorar med tilleggsutdanning.
4. Stor gjennomføringskraft med bestått eksamen i tillegg. (ofte med svært gode resultat)
5. Over lang tid investert i rom og rammer i tillegg til kostbart og nyttig læringsverktøy og utstyr. Slik våre lærarar definerer per d.d. er skulen godt skodd – også inn i endringsfasen av utdanningsprogramma.
6. Sikra rekrutteringa så langt gjennom målretta nybrottsarbeid innan innhald og metodikk, der samarbeid i høve læringsbedrifter på tvers av utdanningsprogramma har vore vesentleg og svært nyttig.
7. Gjennom kontinuerleg utviklingsarbeid i høve samarbeid på tvers av programfaga lagt til rette for internasjonale kontaktar og samarbeid i regi av Erasmus+. (Samarbeidsskule i Basse Normandie, der skulen hadde elevar frå DH og MK nede siste år – og der me får besøk frå Lyce` Paul Cornu v. 46 og 47 i år – og alt har fått innvilga ressursar til nytt studiebesøk frå ETV i 2016)
8. Utvikla solid samarbeid med næringslivet, der eksisterande samarbeid med store bedrifter i regionen vert naturlege nedslagsfelt også i utdanningsprogramma sin nye form.
9. Vist at tilbod innan DH/MK er svært viktig for ungdommar, føresette, skule og næringsliv i vår region

KONKLUSJON:

Etne vidaregåande skule ber i realiteten ikkje om noko nytt utdanningsprogram, men tilbyr kompetanse, rom, rammer utstyr, tradisjon og samarbeid med næringslivet når VG1 Design og handverk/Medieproduksjon vert etablert frå hausten 2016.

Etne vidaregåande skule vil då frå 2017/2018 kunne tilby VG 2 Medieproduksjon (jf. Vilbli.no – namn ikkje endeleg vedtatt) som vidareføring av eksisterande utdanningsprogram ved skulen.

Etne vidaregåande skule tilbyr å vere med i utviklingsprosessen vidare, då me har stor erfaring og kompetanse i høve begge utdanningsprogramma.

Me ber om fortløpande orientering om prosessen vidare, slik at me er godt førebudde i møtet med ungdom og føresette – i Utdanningsval og informasjon til grunnskulane allereie denne hausten og til våren.

Etne vidaregåande skule, 11.09. 2015

Marion Kallevik
rektor

INNSPEL VEDR. ENDRINGAR I HØVE MK (Innspel 2)

Etne vidaregåande skule har i mange år hatt utdanningsprogram for Medier- og kommunikasjonsfag og for Design og handverksfag. I tillegg har me VG 2 på begge utdanningsprogramma.

Eg har som rektor alt gitt innspel vedr. endringar i høve MK i brev datert 11.09. 2015. Eg har vidare teke initiativ til å konkretisere vårt ynskje om vidareføring av det yrkesfagleg utdanningsprogram i den nye form som vert etablert frå 2016 gjennom innspel her frå faglærarar i begge utdanningsprogramma og fagrørsla.

Det nye yrkesfaglege utdanningsprogram er viktig for elevane fordi:

1. Det vert eit breiare kreativt tilbod for elevane i distriktet
2. VG1 på ETV vert styrka – når det er større moglegheit for å gå VG2 på same skule
3. Det vert moglegheit for store kreative prosjekt som involverer større fagmiljø
4. Dei treng ikkje flytte frå distriktet om dei i løpet av VG1 DH/Mediekommunikasjon vert meir interessert i MK
5. Dei får brei kompetanse innan kreativ bruk av IKT. Ungdomane kan difor vere med å forme arbeidsplassar og også læringa i framtida.
6. Det er eit godt grunnlag for Påbygg 30 inn mot lærarutdanning o.a.

KONKLUSJON:

Etne vidaregåande skule vurderer at det nye yrkesfaglege utdanningsprogram DH/Mediekommunikasjon vil styrke tilbodet til elevane i distriktet vårt og vere med til å auke fullføringa og læringsutbyttet ved skulen.

Etne vidaregåande skule ber i realiteten ikkje om noko nytt utdanningsprogram, men tilbyr kompetanse, rom, rammer utstyr, tradisjon og samarbeid med næringslivet når VG1 Design og handverk/Medieproduksjon vert etablert frå hausten 2016.

Etne vidaregåande skule vil då frå 2017/2018 kunne tilby VG 2 Medieproduksjon (jf. Vilbli.no – namn ikkje endeleg vedtatt) som vidareføring av eksisterande utdanningsprogram ved skulen.

Etne vidaregåande skule tilbyr å vere med i utviklingsprosessen vidare, då me har stor erfaring og kompetanse i høve begge utdanningsprogramma.

Me ber om fortløpande orientering om prosessen vidare, slik at me er godt førebudde i møtet med ungdom og føresette – i Utdanningsval og informasjon til grunnskulane allereie denne hausten og til våren.

Etne vidaregåande skule, 05.10. 2015

Marion Kånevik
Rektor

Orjan Hornenes
ATV for Utdanningsforbundet

Vår ref.: (nyttast ved korrespondanse)

Dykkar ref.:

Voss, 02.10.15

Uttale om MK og KDA, Nye Voss gymnas

Vi er kjent med at Fylkestinget i desember 2015 skal vedta plassering av dei nye utdanningsprogramma Medium og Kommunikasjon og Kunst, Design og Arkitektur, begge som Studieførebuande utdanningsprogram. I vedtak til Skulebruksplan som pr d d er gjeldande står det at det gamle utdningsprogrammet MK (Yrkesfagleg) ikkje skal vidareførast på Nye Voss gymnas, men at tilbodet innan fagfeltet skal vere programfaget MIK på ST. Når det gjeld Studiespesialiserande med formgjevingsfag skal dette vidareførast.

For Nye Voss gymnas er det viktig å peike på at skulen med desse nye utdanningsprogramma vil vere den **einaste** skulen i Indre Region som tilbyr dei, alternativet for elevar frå vår inntaksområde vil vere å reise til Bergen og verte hybelbuar der. Vi vil hevde at der er eit godt distriktspolitisk perspektiv for å ha alle utdanningsprogram i alle regionar.

Når det gjeld rekruttering til desse fagfelte ser det for komande år ut til at MK rekrutterer noko betre enn KDA, til utprøving for 10 klasse frå vårt nære inntaksområde har det over to dagar meldt seg 17 elevar til KDA og 24 til MK. Til samanlikning har dei andre utdanningsprogramma som skal inn i Nye Voss gymnas fylgjande tal: MDD (musikk) 25, Service og samferdsel 11, Design og handverk 14, Idrettsfag 70, ST 73. Dette gjeld for alle Vg1. Å basere ein framtidig skulestruktur på tal frå eitt år er likevel risikabelt. Det vi ser er at det fluktuerar frå år til år ma. på bakgrunn av kjønnsvariablar, fritidsinteresser og kva venane vel. Det er likevel verd å merke seg at dersom vi ein tek vekk eit programområde no, vil det truleg vere problematisk å etablere det igjen.

Djupedalutvalet peiker på fire sentrale fagområde i norsk skule, der det fjerde er «Praktiske og estetiske fag

Betegnelsen praktiske og estetiske fag omfatter en bred gruppe fag, i dagens skole representert ved fagene musikk, kunst og håndverk, kroppsøving og mat og helse. Praktiske og estetiske fagområder bidrar til bredde i den kompetansen elevene skal utvikle i skolen som grunnlag for videre utdanning og yrkes- og samfunnsdeltakelse. Arbeidslivet trenger en rekke kompetanser som de praktiske og estetiske fagene i skolen tilbyr.

Estetiske fag bidrar til at elevene får oppleve ulike kunstneriske uttrykksformer og lærer å uttrykke seg og kommunisere gjennom ulike kunstformer. Kunstneriske og estetiske uttrykksformer kan bidra til refleksjon over det samfunnet vi lever i, og over ulike kulturer. Dette har stor betydning i et flerkulturelt samfunn. Å erfare og være med på å skape kunstneriske uttrykk kan ha

*betydning for den enkeltes identitetsutvikling,
kunnskapsutvikling og evne til å uttrykke seg.
Fagene bidrar til å utvikle en annen type forståelse
enn vitenskapelig orienterte fag og gir rom for å
utforske og eksperimentere uten at målet er å
komme fram til riktige svar.»*

Slik vi ser det er det viktig å ivareta dette kunnskapsfeltet også i vidaregåande skule og også i Indre region.

Eit siste moment som vi vil trekke fram er at ein no byggjer store og gode skular for framtida på Voss. Desse har eit romprogram tilpassa dei faga som vart vedtekne at skulle inn i dei nye skulane. For Nye Voss gymnas sin del er der også tatt høgde for IKTservicefag i romprogrammet og der er planar for ein Blackbox til bruk for MDD og som eit framtidig MK også kan ha fagleg nytte av. Slik vi ser det er det særst viktig å bidra til at skulane på Voss får god rekruttering og vert fylde når dei står klare. Vi arbeider målretta for å sikre god skulegang for elevane også i byggetida med det for auge at der ikkje skal setje seg reisemønster ut av regionen før skulane står ferdige til bruk. Vi har tru på at bygga i seg sjølv vil bidra til rekruttering i tillegg til at vi er særst medvitne om at både det faglege- og læringsmiljøet skal vere godt. Voss gymnas er no som ein av fire fylkeskommunale skular med i prosjektet *Helsefremmande skular* som nett har elevane sitt heilskapelege skulemiljø i fokus. Summen av dette gjer at vi trur på ei auka rekruttering når Nye Voss gymnas er klar til bruk.

Vi vonar at summen av desse argumenta kan gje utdanningsprogramma MK og KDA høve til oppretting og til å bekrefte sin eksistens i åra som kjem.

Med helsing

Unn Fauskanger
Rektor Voss Gymnas

Regionsleiar opplæring Annbjørg Laupsa

Voss, 30.09.2015

Oppretthald utdanningsprogrammet MK ved Nye Voss gymnas!

Faglærarane ved utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon ved Voss husflidskule vil gjennom dette brevet presisere kvifor det er viktig til å vidareføre MK som utdanningsprogram ved Nye Voss gymnas.

Voss har vore den skulestaden utanfor bergensområdet som har hatt den største søknaden innanfor Medium og kommunikasjon, med eit fullt løp innanfor mediefaga alle tre åra.

MK har vore eit tilbod på Voss sidan 2001, og har gjennom denne tida etablert ein svært god kompetanse innanfor fagfeltet. Med dyktige erfarne faglærarar kan ein vise til gode resultat og høge fullføringstal.

Voss har lenge vore eit skulesentrum i indre Hordaland, med fleire kreative utdanningsprogram, som Medium og kommunikasjon, Studieførebuande med formgjevingsfag og Musikk, dans, drama. Desse utdanningsprogramma og fagmiljøet utfyller, og dreg vekslar på kvarandre. Dersom dette blir splitta opp mister ein denne synergieffekten og det sterke fagmiljøet. Det bør vere eit totaltilbod i distrikta om formidlingsfag og kreative, estetiske fag.

I teikningane til Nye Voss gymnas er det både kapasitet og romløysingar som gjer det mogleg å tilby det nye studieførebuande utdanningsprogrammet, Medium og kommunikasjon.

Det er ikkje snakk om å starte opp noko nytt utdanningsprogram. Lokala er der, fagmiljøet er der og søkjarmassen er der.

Me veit og at i forhold til satsing på auka fullføring i vidaregåande skule er det viktig at elevane får oppfylt fyrsteynsket sitt. Dersom MK som utdanningsprogram ikkje vert vidareført på Nye Voss gymnas, vil ein i praksis ta frå mange elevar i distrikta moglegheita til å få den vidaregåande utdanninga dei verkeleg ynskjer.

Det er distriktspolitisk svært uheldig dersom skulestaden Voss ikkje lenger skal kunne tilby utdanningsprogrammet Medium og kommunikasjon til elevar i regionen. For mange elevar som ynskjer å studere dette fagområdet, er det ikkje aktuelt med lang reiseveg til ein sentrumskule i Bergen, eller å flytta på hybel som 16-åring.

Det bør ikkje være slik at Medium og kommunikasjon berre skal vere eit tilbod for elevar som bur i byar.

Som eit resultat av den teknologiske utviklinga innanfor mediebransjen, kan arbeidsplassar like gjerne skapast i distrikta som i byane.

MK på Voss kan over tid visa til gode søkjartal, og det har aldri vore snakk om ikkje å starte opp tilbodet for vg1-elevar. Trass i at MK som utdanningsprogram vart vedteke ikkje vidareført ved Nye Voss gymnas i fylkestinget i desember 2012, har elevane heldt fram med å søkje seg til dette utdanningsprogrammet.

Sjølv om det i skrivande stund er usikkert om MK vil være eit søkbart utdanningsprogram på Voss skuleåret 2016/17, er det 22 elevar frå ungdomskulane i distriktet som har meldt seg på utprøvingsordninga denne hausten.

Dette viser at elevane i distriktet verkeleg ynskjer å søkje seg til dette utdanningsprogrammet.

MK får søkjarar både frå Voss og Indre Hordaland. Hardangerbrua gjer reisevegen kortare for kommunane i Hardanger, og dette har resultert i auka rekruttering av elevar frå dette området. MK har òg elevar som kjem frå Bergensregionen. Utdanningsprogrammet kan visa til lite fråfall. Det er ikkje noko teikn til at dette skal snu.

Med helsing

Gro Prestegard Gjeraker
Morten Brede Holm
Knut Larsen Holtekjølen
Bodil Sekse
Arnstein Haugum

Faglærer ved Medium og kommunikasjon på Voss Husflidskule

Terje Lydvo
Avdelingsleiar

Innspill til diskusjonen omkring lokalisering av KDA

Fagmiljøet til studiespesialiserende formgivning er veldig fornøyd med at vi fra høsten blir et eget utdanningsløp, og at vi får et navn på studieløpet som kommuniserer hva faget skal inneholde: KUNST, DESIGN og ARKITEKTUR - KDA. Frem til nå, har det vært vanskelig å synliggjøre faget på vilbli. Når elever som har hatt de rette interessene tok undersøkelsen på vilbli sine sider, fikk de ikke opp studiespesialiserende formgivning, men media og kommunikasjon eller studiespesialiserende. Vi har i alle år slitt med å få ut riktig informasjon om faget. Dette vil endre seg nå når vi blir et eget utdanningsløp.

Fylket vil i anledning det nye utdanningsløpet vurdere lokalisering, og ønsker å styrke fagmiljøet vårt. Et forslag som har blitt omtalt er å legge det nye løpet til Årstad v.g. skole. Dette er en løsning som strider mot våre medlemmers ide om et godt fagmiljø og mot et godt læringsmiljø i henhold til departementets retningslinjer for faget.

Dette henger sammen med vår faghistorie. I mange år var det husflidskolen på Krohnsminde som hadde kunst og husflids fag her i Bergen. Fagområdet handlet både om tradisjonsfag, husflid, håndverk og kunst og skapende arbeid. Ildsjeler der begynte å se verdien i å tenke at det praktiske kunstfaget var et allmenndannende fag; og at det på linje med musikklinjen kunne utvikles til et allmenndannende studieløp med studiekompetanse og fordypning i kunstfag. Dette var noe som både allmennlærere og faglærere så som verdifullt. På 1980 tallet hadde de først prøveordninger med to-årige grunnkurs med tredje påbygningsår som sammen gav dette. Fra 1999 fikk de Esta-løpet som var en suksess, med gode søkertall og gode resultater. Hovedpoenget var hele tiden at det skulle være et allmenndannende løp som gav studiekompetanse. Ikke minst allmennlærerne så verdien i dette. Det var aldri hensikten å utdanne kunstnere, men å gi elever en bred allmennutdanning hvor de den estetiske kompetansen inngikk.

Det ble naturlig å legge dette tilbudet til Krohnsminde, siden det var der ildsjelene til dette løpet hadde sin arbeidsplass. Krohnsminde ble siden slått sammen med yrkesskolen og ble Årstad. Det blir tydelig at den allmenndannende tenkningen hos Esta, var noe annet enn den yrkesrettede og håndverksrettede praksisen, og det var derfor en rimelig ordning å flytte fagmiljøet til Tertnes i nye og flotte omgivelser. Departementet har påpekt at studiespesialiserende formgivning bør ligge på skoler med studiespesialiserende. I de nye planene for KDA er dette forsterket.

Grunnen til denne plasseringen av fagtilbudet er at det skal være mulig for disse elevene å velge realfag som gir en spesiell studiekompetanse som de trenger skal de søke seg videre mot f.eks. arkitektur og produktdesign på NTNU eller til de høyere utdanningene de måtte ønske. Like verdifullt er det at allmennfag elever kan få mulighet til å velge våre fag som programfag til valg. Dette er tilfelle både på Knarvik, Tertnes og Olsvikåsen. Selv har jeg min stilling på Langhaugen. Der har vi 60 elever fra allmenn som velger kunstfag som et programfag til valg i 2.klassen, og 30 i 3.klasse. Det å gi elevene mulighet til å velge et praktisk og estetisk fag gir

gode læringsmiljø. Allmenndanningen er først komplett når den også har en estetisk dimensjon i følge Strømnes.

Gode fagmiljø er viktig. Fra et utenfra perspektiv kan det tilsynelatende virke fornuftig å samle Design og håndverk og KDA på samme skole. Vi kan dele på noe av utstyret og vi kan vikariere for hverandre. Men der stopper det også. Det er ikke nok til å kalle det et godt fagmiljø. Våre medlemmer ønsker å inngå i et allmenndannende fagmiljø. Vel så inspirerende som Design og håndverk hadde det vært å inngå i samarbeid med språkfag; musikklinje; design og teknologi.

Fagets ordning er ungt, og vi har ennå ikke oppnådd samme status som f.eks musikk som har lagt på Langhaugen siden 1985. Det er derfor fortsatt en skjør ordning som vi må behandle klokt. Å flytte tilbud skaper stor usikkerhet og vi har erfart at det påvirker innsøkingen negativt. Uroligheter m.h.t. lokalitet på Sotra; Sund/Bildøy og på Voss viste at søkertallene gikk dramatisk ned. Vi har gang på gang sett at det å avslutte et tilbud på en skole ikke er det samme som å flytte tilbudet. Søkerne følger nødvendigvis ikke med.

En sentralisering av fagtilbudet på sikt kan være en god ide; men det må avventes til det fins gode ordninger. Amalie Skram er fylt opp; Årstad er en yrkesskole; Arna er ikke i sentrum. Slik situasjonen er akkurat nå, måtte det blitt Katedralskolen eller Langhaugen.

Vårt ønske er å få muligheten til å fortsette med tilbudet på de studiespesialiserende skolene som vi allerede er på. Det at vi blir et eget studieløp gjør at vi blir synlige på vilbli sine sider. Det nye navnet på løpet kommuniserer bedre enn det lange og tunge navnet vi hadde. Dette vil bli en drahjelp for oss!

Hilsen FAU-formgiving v/Elisabeth Stiegler Folgerø

HFK-oppl.avd.

Vår ref:
30.9.2015-ODD

Dykkar ref.:

Dato:
30.9.2015

Innspel til framtidig lokalisering av utdanningsprogram for Kunst, design og arkitektur

Vi viser til informasjonsmøte på Amalie Skram videregående skole 20. april 2015. Her vart det m.a. orientert om det nye studieførebuande utdanningsprogrammet *Kunst, design og arkitektur* (KDA), som skal erstatte studiespesialisering med formgjevingsfag frå hausten 2016. Det vart også, til vår store undring, informert om at oppl.avd. berre ønskjer eitt tilbod i Stor-Bergen når det gjeld KDA, lokalisert til Årstad videregående skole. Dette vart seinare om våren mellombels trekt tilbake, med melding om handsaming til hausten. Slik vi skjønar det vil oppl.avd. framleis berre tilby ungdom i Stor-bergen eitt tilbod der utdanningprogrammet berre skal vere på Årstad vgs. Vi vil under argumentere kvifor vi meiner det er viktig, og riktig, at utdanningsprogrammet blir tilbydd breiare og særskilt på Knarvik vidaregåande skule.

I skulebruksplanen som vart vedtatt i mars 2013 er eitt av satsingsområda for KNV dei estetiske utdanningstilboda, Design og handverk (DH) og Studiespesialisering med formgjevingsfag (ST-FO). Planen legg opp til ei vidareføring av ST-FO på dagens nivå, og ein auke i tilbodet på DH. Vi hadde forventa at dette vedtaket vart følgt opp, sjølv om ST-FO endrar namn og blir eit eige utdanningprogram. Som eit eige *studieførebuande* utdanningprogram er det viktig at KDA blir lokalisert til skular som har *studiespesialiserande* utdanningprogram. Dette vil gje elevane eit breitt fagval i tillegg til dei spesifikke programfaga som høyrer til KDA. Dette ser vi er viktig i dag når ST-FO-elevane skal velje sitt siste programfag, fag frå studiespesialisering er somme år svært attraktive. Dette gjer oss overbeviste om at det er feil å leggje KDA til skular som er utelukkande yrkesfaglege.

KNV har lang tradisjon for å tilby utdanning innan det yrkesfaglege fagområdet som i dag blir kalla DH, heilt tilbake til 60-talet må ein for å finne dei første klassane på dette fagområdet. Føremonene ved å leggje KDA til ein stor kombinert skule med både DH og ST-FO er klare. Vi har eit stort og velutdanna fagmiljø med kompetanse innan alle delar av fagområda. Vi har store, flotte lokale frå utbygginga på Juvikstølen

Postadresse
Knarvik vidaregåande skule
Juvikstølen 9
5916 Isdalstø

Besøksadresse
Juvikstølen 9 og
Kvernhusmyrane 2,
Knarvik

E-post
post.knv@hfk.no
Web
<http://knv.hfk.no>

Telefon
56 35 54 00
Telefax
56 35 54 01

i 2009, mykje av utstyrsparken vart også fornya då.

Vi vil og vise til sist vi hadde ei eiga estetisk linje i vidaregåande opplæring. På 90- og 00-talet var *formgjevingsfag* svært populært og på KNV var dette også tilfelle. Med innføringa av Kunnskapsløftet og som ein del av studiespesialisering har dette tilbodet ikkje vunne fram i konkurransen. Når vi no får tilbodet tilbake som eit eige utdanningsprogram er det håp om at det på sikt også vil føre til auka søkjartal. Derfor er det skuffande å sjå at oppl.avd. nyttar høvet til å berre tilby KDA på ein skule, noko som berre kan tolkast i ein trend der ein, både administrativt og politisk, har styrt mot gradvis færre tilbod og klassar.

Vårt forslag er at dei skulane som i dag har ST-FO bør få halde fram med tilbodet også etter at det har skifta namn til KDA. Etter eitt par år vil ein ev. kunne justere dette tilbodet i tråd med søkjartal osb. Dersom ein likevel ønskjer å redusere dette tilbodet allereie frå hausten 2016, må intensjonen i skulebruksplanen følgjast opp, ein må sjå på fagmiljø og nye og tidsriktige lokale og leggje KDA til skule som har både DH og ST-FO. Dette betyr at vi meiner at det nye utdanningsprogrammet bør tilbydast på KNV:

Konklusjon:

Knarvik vidaregåande skule meiner at intensjonen i skulebruksplanen må følgjast opp, også når det gjeld plasseringa av det nye utdanningsprogrammet KDA. Programmet bør tilbydast på dei store kombinerte vidaregåande skulane rundt Bergen sentrum som skal ha eit breitt og variert tilbod til elevane. På denne bakgrunnen meiner vi at Knarvik vidaregåande skule må tilby KDA når dette utdanningsprogrammet erstattar studiespesialisering med formgjevingsfag.

Med helsing

Øyvind H Oddekalv (sign.)
rektor

Hordaland fylkeskommune
Opplæringsavdelinga
Postboks 7900
5020 Bergen

Endring av studiespesialisering med formgjeving til eige studieførebuande utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur.

Frå hausten 2016 vert utdanningsprogrammet studiespesialisering med formgjeving endra til eit eige studieførebuande utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur.

Fusa vgs har hatt studiespesialisering med formgjeving sidan tilbodet kom i Kunnskapsløftet. Me ynskjer å vidareføre dette i det ny utdanningsprogrammet.

Me har fagpersoner med høg kompetanse innafor programfaga i formgjeving som vil vera eit godt grunnlag også i KDA.

Sidan Kunnskapsløftet kom i 2006, har me arbeida for tverrfagleg samarbeid mellom programfaga og fellesfaga. Me meiner at mange fellesfag kan dra stor nytte av kreativitet og estetikk som ligg i programfaga, og at dette er viktige verdier for elevane i mange samanhengar. Me opplever at det nye utdanningsprogrammet også inneheld og vidarefører desse verdiane. Skulen har og fått innvilga Erasmus+-midler for å styrke det tverrfageleg arbeidet.

Skulen har lagt til rette for at elevar som tar studiespesialisering med formgjeving også kan ta realfag som valfag. Det vert gjort i kombinasjon med fag på andre utdanningsprogram. Ei slik tilrettelegging meiner me er viktig for at elevane skal få høve til å oppnå spesiell studiekompetanse. Me vil, så langt råd er, leggja til rette for at det også kan gjerast for elevar på KDA.

Fusa vgs ynskjer å få gje tilbod om studieførebuande utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur når det starter opp i 2016, og at me kan vidareutvikle det tverrfaglege samarbeidet og dei verdiane utdanninga har.

Eikelandsosen, 5. oktober 2015.

Tor Johannes Hjertnes
Rektor

Hordaland fylkeskommune
Fylkesdirektør for opplæring
Postboks 7900
5020 BERGEN

Paradis, 7. oktober 2015

Tilbakemelding knyttet til oppfølging av Skolebruksplanen høst 2015

Fana gymnas viser til tidligere innsendte dokumenter med vedlegg:

- Tilbakemelding knyttet til oppfølging av Skolebruksplanen, datert 23.04.2015
- Høringsuttalelse – ytterlige kommentarer: Skole- og tilbudsstruktur for framtiden – Skolebruksplan Hordaland fylkeskommune 2012-2025, datert 29.11.2012
- Høringsuttalelse: Skole- og tilbudsstruktur for framtiden – Skolebruksplan Hordaland fylkeskommune 2012-2025, datert 27.09.2012

Vi vil i denne sammenheng trekke fram følgende hovedmoment:

- En betydelig framtidige befolkningsveksten i Fana bydel og Ytrebygda bydel som vil medføre økt elevgrunnlag.
- Elevene i Fana og Ytrebygda bydel velger å gå på nærskolene i større grad enn elever i andre bydeler. Fana gymnas rekrutterer de fleste av sine elever fra skoler i nærområdet.
- Fana gymnas sin nærhet til Bybanen og annen kollektivtransport vil bidra til en miljøgevinst.
- Fana gymnas sin visjon er felles ansvar for læring og trivsel. Elevundersøkelsen viser at elevene trives godt her på skolen, både når det gjelder læring og det sosiale miljøet.
- Fana gymnas er den eldste videregående skolen i Fana bydel og eneste skole med studiespesialisering i bydelen. Skolen har hatt og har en sentral plass i Fana både som utdanningsinstitusjon og kulturbærer. Fana skoleteater har en viktig plass i skolemiljøet. Teateret ble grunnlagt i 1938, noe som gjør det til landets eldste skoleteater.

Entreprenørskap- og innovasjonslinje

Fana gymnas har søkt om entreprenørskap- og innovasjonslinje. Skolen har valgt å vinkle linjen inn mot reiseliv, med vekt på bærekraftig reiseliv. Vi ser det som en styrking av skolen dersom vi får tildelt linjen. Det vil blant annet bidra til økt elevtall.

Inntak av elever

I en periode med forbigående reduserte ungdomskull og hvor flere skoler har utfordringer med elevtallet, bør det vurderes om en bør sette et maks tall på antall elever på de enkelte skolene (antall elever per «klasse») innenfor de ulike utdanningsprogram. Dette vil bidra til å opprettholde gode og mer robuste læringsmiljø på skoler som har en nedgang i søkertall grunnet reduksjon i ungdomskullene.

Bygg

Fana gymnas stiller spørsmål ved oppgraderingen av kostnadene knyttet til rehabilitering av skolebygget.

I forbindelse med første runde av skolebruksplanen fikk skolen følgende utdypning fra Egedomsseksjonen v/Kjell Johan Brun (e-post datert 10.9.12. Heggheim, Haavardstun og Ovredal var kopiadressater)

«I skolebruksplanen pkt. 8.1.2 Kostnadsoverslag investering er det for Alternativ 0 satt av 75 mill. til oppgradering, ma universell utforming dersom skolen skal fortsette slik den er i dag. Som grunnlag for dette overslaget er det brukt erfaringstall med basis i en m2-pris multiplisert med bruttoarealet som tenkes oppgradert inkl. event. tyngre tiltak (heis, ventilasjon etc.) for å heve skolen til dagens standardkrav.

Skolen har i dag et bruttoareal på 7.238 m2 der ca 285 m2 av dette arealet ikke er i bruk. Det gir en gjennomsnittlig m2-pris på oppgradering på ca. kr. 10.000,- med tillegg på ca 2-3 mill for noen enkelttiltak (heis etc.). En m2-pris på oppgradering til kr. 10.000,- pr. m2 tilsvarer en middels tung opprusting der hovedstrukturen i bygget beholdes, men der overflater og teknisk infrastruktur opprustes samt at dagens funksjonskrav til universell utforming, pedagogikk, inneklima og rømningsikkerhet blir ivaretatt.

I Multiconsult AS sin tilstandsanalyse fra 2012 som ligger til grunn for denne vurderingen, har hovedbygget i rapportskjemaet for teknisk tilstand og tilpasningsdyktighet fått i snitt tilstandsgraden 1 for teknisk tilstand (bygning og teknisk) og tilstandsgraden 1-2 for tilpasningsdyktighet. Når et byggverk tas i bruk, skal tilstanden totalt sett og for den enkelte bygningsdel være TG=0. Når så bygget brukes, vil egenskapene etter hvert forringes og tilstanden går over i TG=1, dvs. det begynner å bli litt estetisk forringet for siden, ved TG=2 blir mer skader etc.

Det er bakgrunnen for at man ikke har gått inn med en høyere m2-pris på oppgradering. I faktaarket for Fana Gymnas har man vurdert skolen som bra funksjonsdyktig, men en typisk korridorsskole med dårlig tilgjengelighet og mangel på grupperom»

På møtet 15.juni 15 på Fana gymnas oppgraderte eiendomssjef Haavardstun kostnadene knyttet til en rehabilitering av Fana gymnas fra kroner 75 mill.(beløpet som ligger til grunn i opprinnelig skolebruksplan) til ca kroner 200 mill. Eiendomssjefen refererte til nye standarder uten å være mer spesifikk. Det han trakk fram var størrelsen på elevområdet. Fana gymnas stiller spørsmål ved hva som er vesentlig forandret fra Multiconsult AS sin tilstandsanalyse fra 2012 som ligger til grunn for avgjørelsene i hele Skolebruksplanen vedtatt i desember 2012 og februar 2013 og dagens analyse.

Vennlig hilsen

Leif Sigurd Danielsen
Rektor

Til:

Odd Bjarne Berdal
Hordaland Fylkeskommune

Vedr. relokalisering av studieforbereidende utdanningsprogram Kunst, design og arkitektur

Kunst og design i skolen har fått innsikt i at det i Hordaland fylkeskommune diskuteres relokalisering av det nye utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur (KDA) til Årstad skole. Dette betyr at etablerte fagmiljøer, som ved Tertnes, Olsvikåsen og Sotra videregående skoler, nye skoler med gode verksteder og søkertall, rammes av en omlegging. Av erfaring vet vi at dette kan føre til en nedgang i søknad til programmet, fordi søkere vil føle usikkerhet rundt forventninger til tilbudet.

Å legge et studieforbereidende utdanningsprogram som KDA (Kunst, design og arkitektur) utelukkende til en skole med kun yrkesrettede utdanninger står i kontrast til det Udir signaliserer som tanken bak satsningen på det nye programmet:

- å styrke feltet kunst, design og arkitektur som helhet i videregående opplæring (jmf konklusjoner fra evalueringa av kunnskapsløftet) for bedre rekruttering til høyere utdanning i disse profesjonene
- at elevene som velger KDA fritt skal kunne velge fag fra de andre studieforbereidende utdanningsprogrammene for å skreddersy løsninger
- at de valgfrie programfagene som KDA tilbyr skal kunne velges av elever ved de andre studieforbereidende utdanningsprogrammene

Dersom er ensrettet sentralisering på Årstad blir gjennomført frykter Kunst og design i skolen at Hordaland fylkeskommune bidrar til at fagområdet KDA i videregående skole svekkes ytterligere – stikk i strid med intensjonen om å innføre fagområdet som eget utdanningsprogram.

Utviklingen i grunnskolen (Ludvigsen et al. 2014), og i verden generelt (OECD 2013) peker på disse fagområdene i samfunnet som avgjørende for å løse problemstillinger knyttet til global økonomi, aldrende befolkning og bærekraftig utvikling. At norsk skole heller bygger ned enn å bygge opp tilbudet er urovekkende. KDA er et studieforbereidende utdanningsprogram som hører til på skoler for studieforbereidende.

Kunst og design i skolen ser alvorlig på denne saken, og vil følge med på utviklingen i Hordaland fremover. Vi ber om at dette brevet tas hensyn til i videre behandling av saken

Mvh

Ingvild Digranes
Styreleder, Kunst og design i skolen

Kunst og design i skolen

Kunst og design i skolen (KDS) er en interesseorganisasjon som skal ivareta design, kunst og håndverk i skolen. KDS utgir tidsskriftet FORM - et fagdidaktisk tidsskrift for formgivning, kunst og håndverk, og arbeider også bl a med å gi høringsuttalelser om fagplaner, utredninger og handlingsplaner.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
1100 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637

TO THE PRESIDENT AND FELLOWS OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE BOARD OF TRUSTEES OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
HAS THE HONOR TO RECOMMEND TO YOU THE FOLLOWING
MEMBERS OF THE FACULTY OF THE DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
FOR RE-ELECTION TO THE FACULTY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
FOR THE YEAR 1968-1969

DR. ROBERT A. FETTER, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT H. FORT, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT L. JORDAN, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT M. LORR, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT N. MANTON, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT S. MULLER, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT T. SHAW, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT W. WILSON, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT Z. WILSON, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT A. WILSON, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT B. WILSON, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

DR. ROBERT C. WILSON, Department of Physics
and Astronomy, University of Chicago, Chicago, Illinois
1964-1965, 1965-1966, 1966-1967, 1967-1968, 1968-1969

Hordaland Fylkeskommune
Opplæringsdirektøren,
Postboks 7900
5020 Bergen

Bremnes 1.okt. 2015

Søknad om oppretting av utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur.

Bømlo vidaregåande skule søker med dette om å få oppretta utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur frå skuleåret 2016/17.

Grunngjeving:

- Tilbodet finst ikkje i Sunnhordland.
- Me har Visuelle kunstoffag som valfrie programfag (to grupper) og har fagkompetansen på plass.
- Me brukar desse faga medvite i arbeidet mot fråfall ved skulen vår, med godt resultat.
- Forskning i fleire europeiske land viser at kreative fag er vesentlege for å utvikla evna til innovasjon og nyskaping, noko som er særleg aktuelt i den omstillingsfasen næringslivet i Sunnhordland er inne i.
- Då me hadde denne linja tidlegare opplevde me eit svært godt samarbeid med kunst, kultur og næringslivet i kommunen.
- Bømlo vidaregåande skule har vist at me får til denne linja og at ho var populær blant elevane.
- Næraste tilbod på dette utdanningsprogrammet finst i Rogaland.

Håpar på positivt svar!

Med venleg helsing

Asbjørn Mæland

Arkivnr: 2015/10846-1
Saksbehandlar: Nils Skavhellen

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	30/15	30.11.2015
Utval for opplæring og helse	100/15	03.12.2015
Fylkesutvalet		03.12.2015

Justering av tilbudsstrukturen, skuleåret 2016/2017

Samandrag

Kvar haust blir det lagt fram sak om justering av tilbudsstrukturen for neste skuleår.

I år blir det gjort framlegg om færre justeringar enn vanleg. Hovudgrunnane til dette er:

- Endring i strukturen for utdanningsprogramma *Medium og kommunikasjon* og *Studiespesialisering med forgjevingsfag*, som i seg sjølv vil føre til endringar i tilbudsstrukturen ved fleire skular.
- Rullering av skulebruksplanen frå 2013 for utdanningsprogrammet *Studiespesialisering* i Bergen
- Generell rullering av skulebruksplanen

Når det gjeld dei to førstnemnde kulepunkta ovanfor, vil dette bli fremja parallelt med denne saka, med vedtak i fylkestinget i desember 2015. Generell rullering av skulebruksplanen kjem til behandling i fylkestinget i juni 2016.

Framlegg til endringar nedanfor er såleis i hovudsak ein konsekvens av dei justeringane som vart gjort av tilbudsstrukturen for skuleåret 2015/2016. Eitt unntak er at ein vil vere budd på at det kjem fleire minoritetsspråklege elevar til Hordaland. Det blir difor gjort framlegg om å opprette fleire innføringsklassar utanfor Bergen. Skulane vil då bli budd på å ta imot desse elevane på eit tidleg tidspunkt.

Det er også ei mindre justering av strukturen innanfor *Design og handverk*. Her kan ein no søkje faget «Medieproduksjon» med eigen kode til Vg1. Dette faget er flytta frå utdanningsprogrammet *Medium og kommunikasjon*. Det er førebels ikkje avklåra korleis den endelege strukturen for dette faget blir. Det kjem etter den sentrale gjennomgangen av yrkesfaga. Eventuell oppretting av Vg1 frå skuleåret 2016/2017 vil binde opp skulane også til Vg2 og Vg3. Faget er elles så «smalt» at det for seinare skuleår truleg berre kan bli aktuelt å opprette det i Bergen.

Forslag til innstilling

Det vert gjort følgjande endringar i tilbodsstrukturen ved dei vidaregåande skulane, skuleåret 2016/2017:

Oppretting:

Fitjar vidaregåande skule:	Vg2 Interiør og utstillingsdesign,	1 klasse, 15 elevar
Kvinnherad vidaregåande skule	Innføringsklasse, Minoritetsspråklege elevar	1 klasse, 15 elevar
Laksevåg videregående skole	Vg2 EI-energi med studiekompetanse,	1 klasse, 15 elevar.
Odda vidaregåande skule:	Vg2 Idrettsfag,	1 klasse, 27 elevar
Voss vidaregåande skule:	Vg1 Service og samferdsel,	1 klasse, 15 elevar
Voss vidaregåande skule:	Vg2 Kjøretøy,	1 klasse, 15 elevar
Voss vidaregåande skule	Innføringsklasse, minoritetsspråklege elevar,	1 klasse, 15 elevar
Øystese gymnas	Innføringsklasse, Minoritetsspråklege elevar,	1 klasse, 15 elevar

Nedlegging:

Fitjar vidaregåande skule	Vg2 Design og tekstil,	1 klasse, 15 elevar
Odda vidaregåande skule	Vg3 Idrettsfag,	1 klasse 27 elevar
Sotra vidaregåande skule	Vg2 Studiespesialiserande med formgjevingsfag,	1 klasse 27 elevar
Voss vidaregåande skule:	Vg2 Reiseliv,	1 klasse, 15 plassar

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 19.10.2015

Kvar haust er det vanleg at det vert lagt fram sak om justering av tilbodsstrukturen for neste skuleår.

I år blir det i denne saka berre gjort framlegg om mindre justeringar. Hovudgrunnane til dette er:

- Endring i strukturen for utdanningsprogramma *Medium og kommunikasjon* og *Studiespesialisering med formgjevingsfag*, som i seg sjølv vil føre til endringar i tilbodsstrukturen ved fleire skular.
- Rullering av skulebruksplanen frå 2013 for utdanningsprogrammet *Studiespesialisering* i Bergen
- Generell rullering av skulebruksplanen

Når det gjeld dei to førstnemnde kulepunkta ovanfor, vil dette bli fremja parallelt med denne saka, med vedtak i fylkestinget i desember 2015. Generell rullering av skulebruksplanen kjem til behandling i fylkestinget i juni 2016.

Framlegg til endringar nedanfor er såleis i hovudsak ein konsekvens av dei justeringane som vart gjort av tilbodsstrukturen for skuleåret 2015/2016. Eitt unntak er at ein vil vere budd på at det kjem fleire minoritetsspråklege elevar til Hordaland. Det blir difor gjort framlegg om å opprette fleire innføringsklassar utanfor Bergen. Skulane vil då bli budd på å ta imot desse elevane på eit tidleg tidspunkt.

Det er også ei mindre justering av strukturen innanfor *Design og handverk*. Her kan ein no søkje faget «Medieproduksjon» med eigen kode til Vg1. Dette faget er flytta frå utdanningsprogrammet *Medium og kommunikasjon*. Det er førebels ikkje avklåra korleis den endelege strukturen for dette faget blir. Det kjem etter den sentrale gjennomgangen av yrkesfaga. Eventuell oppretting av Vg1 frå skuleåret 2016/2017 vil binde opp skulane også til Vg2 og Vg3. Faget er elles så «smalt» at det for seinare skuleår truleg berre kan bli aktuelt å opprette i Bergen.

Dei siste åra har det vore slik at dersom eit utdanningsprogram/programområde har blitt lagt ned grunna lågt søkjartal ved prognoseinntaket, så har ein gjort framlegg om å opprette det att neste skuleår. Dersom det heller ikkje då er søkjargrunnlag til tilbodet, vil det som hovudregel ikkje bli oppretta att. Ved prognoseinntaka i 2014 og 2015 prøvde ein, utan å lukkast, å opprette følgjande tilbod:

- Hjeltnes vidaregåande skule: Vg1 Naturbruk
- Kvinnherad vidaregåande skule Vg1 Restaurant og matfag
- Austevoll vidaregåande skule Vg1 Elektrofag

Fylkesrådmannen gjer difor ikkje framlegg om å opprette desse tilboda for skuleåret 2016/2017. Rektorane ved Kvinnherad vidaregåande skule og Austevoll vidaregåande skule er samde i denne vurderinga, og vil heller arbeide for eit godt søkjargrunnlag til dei andre tilboda som skulane har. Når det gjeld Hjeltnes vidaregåande skule, vil fagtilbodet der inngå i saka om rullering av skulebruksplanen som kjem til politisk behandling våren 2016.

Ut frå kriteriet om at ein skal gje nedlagte tilbod ein ny sjanse året etter, ville det vore naturleg å fremje oppretting av:

- Etne vidaregåande skule Vg1 Medium og kommunikasjon
- Voss husflidskule Vg1 Studiespesialisering med formgjevingsfag

Begge desse tilboda får ny struktur frå hausten 2016, og kva skular som skal ha dei nye programma blir fremja i eiga sak. Studiespesialisering med formgjevingsfag blir erstatta av eit eige utdanningsprogram, *Kunst, design og arkitektur (KDA)*, og *Medium og kommunikasjon* blir eit reint studieførebuande utdanningsprogram.

Unntaket frå det som er nemnt ovanfor, er Vg2 Kjøretøy på Voss vidaregåande skule. Dette programområdet vart lagt ned både i 2014 og 2015, og skulle difor ikkje blitt tilrådd oppretta att for skuleåret 2016/2017.

Grunnen til at fylkesrådmannen likevel tilrår dette, er at skulen fekk utvida elevtalet på Vg1 *Teknikk og industriell produksjon* for inneverande skuleår, og ikkje minst at tilpassa og moderne lokale på Nye Voss vidaregåande skule blir tekne i bruk frå skulestart i august 2016.

I tillegg er det i skulebruksplanen frå 2013 vedtatt at Nye Voss vidaregåande skule skal ha dette tilbodet, og at Vg2 Kjøretøy ved skulane i Norheimsund og Odda skal leggjast ned. Fylkesrådmannen tilrår likevel ikkje slik nedlegging i denne saka, men vil kome tilbake til dette både etter prognoseinntaket i mars 2016, og i rulleringa av skulebruksplanen i juni 2016.

Fylkesrådmannen reknar med at det vil kome fleire mindreårige flyktningar (under 18 år) til Hordaland. Dette vil truleg utløyse behov for fleire innføringsklassar for minoritetsspråklege elevar i heile fylket. Fylkesrådmannen gjer difor framlegg om dette tilbodet i Kvam, Odda og Kvinnherad. Alle desse skulane har år om anna hatt innføringsklassar. Det er viktig at dette tilbodet blir søkbart i Vigo-systemet, og at skulane er budd på at denne typen klassar må opprettast.

Den siste endringa som det er gjort framlegg om i denne saka, har ikkje samanheng med tilbodsstrukturen for skuleåret 2015/2016. Elevane ved Vg1 *Design og handverk* ved Fitjar vidaregåande skule har på førespurnad frå skuleleiinga, med stort fleirtal, gjort det klårt at dei ynskjer Vg2 *Interiør og utstillingsdesign* neste skuleår. Skulen har inneverande skuleår Vg2 *Design og tekstil*, men har også hatt Vg2 *Interiør og utstillingsdesign* tidlegare. Fylkesrådmannen ser dette ynskjet som positivt fordi det i større grad gir høve til aktuelle Vg3-tilbod og fullføring med yrkeskompetanse. Vg2 *Design og tekstil* gir ikkje kompetanse til Vg3 i skule, og elevane der fullfører utdanninga si anten ved å gå inn i Vg3 Kjole- og drakt for dei utan læreplass, eller Vg3 Allmennfagleg påbyggingskurs.

Arkivnr: 2015/1090-106

Saksbehandlar: Tor Ivar Sagen Sandvik, Stig Aasland

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	31/15	30.11.2015
Utval for opplæring og helse	101/15	03.12.2015
Fylkesutvalet		03.12.2015
Fylkestinget		08.12.2015

Tilstandsrapport vidaregåande opplæring 2014/15

Samandrag

Etter opplæringslova § 13-10 pliktar alle kommunar og fylkeskommunar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Rapporten skal drøftast av skuleeigar, som i Hordaland fylkeskommune er Fylkestinget.

Forslag til innstilling

Fylkestinget tek *Tilstandsrapport vidaregåande opplæring 2014/15 for Hordaland fylkeskommune* til orientering.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

1. Tilstandsrapport vidaregåande opplæring 2014/15

Fylkesrådmannen, 20.10.2015

Etter opplæringslova § 13-10 pliktar alle kommunar og fylkeskommunar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Rapporten skal drøftast av skuleeigar, som i Hordaland fylkeskommune er Fylkestinget. Målet er at tilstandsrapporten skal vere eit godt grunnlag for vurdering, debatt og dialog, og gi skuleeigar eit godt grunnlag for kvalitetsutvikling.

I tillegg til å omtale læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, er rapporten bygd ut med dei prioriterte tiltaksområda klasseleiing, vurdering for læring og bruk av IKT i læringsarbeidet, spesialpedagogisk arbeid og vidaregåande opplæring for vaksne.

Til grunn for rapporten ligg ulike datakjelder, dokumentasjon, kunnskap og faglege vurderingar frå tilsette på skulane og i opplæringsavdelinga. Dei kvantitative tala i rapporten bygger på data frå Skoleporten, SSB, Vigo og analyseverktøyet PULS.

Auka læringsutbytte og fullføring er hovudmålet for den vidaregåande opplæringa i Hordaland fylkeskommune. All pedagogisk verksemd ved skulane skal bygge opp under hovudmålet. Frå klasserom og verkstad til kontor og andre arenaer skal vi følgje opp kva elevane skal lære, vite kva dei har lært og kva ein gjer når dei ikkje lærer det som er forventa til ulike tidspunkt. Det er sett inn styrka innsats for betre gjennomføring gjennom:

- Tidleg og systematisk innsats for å identifisere elevar som står i fare for å ikkje fullføre
- Tett oppfølging og tilpassa opplæring med fokus på meistring og motivasjon

Gjennomføring over fem år

Den nasjonale satsinga Ny GIV starta i 2010, der hovudmålet var å få fleire ungdomar til å fullføre og bestå vidaregåande opplæring. Det blei i samband med prosjektet utarbeidd eit indikatorsett for å vurdere tilstand og måloppnåing i arbeidet med å auke gjennomføringa. Ein av desse var *gjennomføring*, som viser prosentdel ungdomar som fullfører og består opplæringa innan fem år etter at dei begynte i vidaregåande opplæring.

For kullet som starta på Vg1 første gong i 2009, er det totalt 69,5 % av elevane i dei offentlege vidaregåande skulane i Hordaland som har fullført med vitnemål eller fag-/sveinebrev i løpet av fem år. Dette utgjer ein auke på 0,6 prosentpoeng frå 2008-kullet.

Prosentdel som fullfører og består er høgare blant elevar som går studieførebuande utdanningsprogram enn blant elevar som går yrkesfaglege utdanningsprogram. Skoleporten sine tal viser høvesvis 79,1 % og 60,5 %. Det samla snittet for dei studieførebuande utdanningsprogramma (Studiespesialisering, Idrettsfag og Musikk, dans og drama) er likevel ikkje heilt rett, då elevar i planlagde løp mot grunnkompetanse blir rekna med i talet for studieførebuande utdanningsprogram. Desse blir registrerte som sluttarar. Dei reelle fullføringstala for studiespesialisering er 85,5 %, Idrettsfag 91,8 % og Musikk, dans og drama 88,7 %. Prosentdel sluttarar er høvesvis 4,5 %, 1,8 % og 4 %.

Som tidlegare år ser vi at Hordaland framleis har ein større del elevar på yrkesfag som fullfører og består enn nasjonalt snitt, med ein differanse på tre prosentpoeng. Samtidig er det 20,3 % av yrkesfagelevane som sluttar, og over 10 % som framleis er i vidaregåande opplæring, fem år etter at dei starta på Vg1. Nærare 9 % av elevane manglar eitt eller fleire fag, eller har ikkje greidd fag- eller sveineprøva.

Av alle Hordalandselevane som starta på Vg1 første gong i 2009, har 15,6 % av dei slutta i løpet av femårsperioden, samanlikna med 16,4 % nasjonalt. Her er det store skilnader frå utdanningsprogram til utdanningsprogram. Jamført med prosentdel elevar som fullfører og består, er det inga overrasking at det er fleire elevar som sluttar på yrkesfag enn det er på studieførebuande. Idrettsfag er det utdanningsprogrammet som har færrest sluttarar.

Når ein ser på kva type kompetanse elevane som starta på eit yrkesfagleg løp i 2009 enda med fem år seinare, er det også store skilnader mellom utdanningsprogramma. Generelt er det elevar i fag med lang fagleg tradisjon som fullfører med fag- eller sveinebrev. Samla sett på yrkesfag var det 30,4 % av elevane som fullførte med fagbrev i løpet av fem år, og 29,5 % med studiekompetanse. Av dei elevane som ikkje oppnådde studiekompetanse eller fag-/sveinebrev, er rundt 20 % registrerte som slutta, om lag 10 % er framleis i opplæring, og 9 % har fullført, men manglar eitt eller fleire fag.

Overgangen frå Vg2 til lære på yrkesfaglege utdanningsprogram er ein av dei mest kritiske overgangane med tanke på auka gjennomføring i vidaregåande opplæring. Tilgangen til læreplasser påverkar overgangen i stor grad, noko som varierer frå fylke til fylke. Tal frå 2013 viser at 35,9 % av elevane i yrkesfag gjekk over i lære etter Vg2 i Hordaland. Nasjonalt er prosentdelen 32,9. 82,6 % av lærlingane har fullført med fagbrev fem år etter at dei starta lærlingtida. 11,9 % har slutta, og 4,8 % oppnådde ikkje fagbrev. 0,7 % er framleis i lære.

Resultat for skuleåret 2014/15

Når vi ønskjer å sjå på resultat for skuleåret 2014/15, og ikkje over ein femårsperiode, nyttar vi lokale tal.

Som ved gjennomføring over fem år ser vi skilnader mellom utdanningsprogram på kor mange elevar som fullfører og består alle sine fag i løpet av eitt skuleår. Årsakene til skilnadene mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram når det gjeld gjennomføring og sluttprosent, er komplekse, men kva grunnskolepoeng elevane har er ein viktig forklaringsfaktor.

Dess fleire poeng elevane kjem inn med, dess mindre blir avstanden mellom utdanningsprogramma. Elevar med mellom 45 og 50 karakterpoeng frå ungdomsskulen fullfører og består i omtrent same grad, uavhengig av kva utdanningsprogram dei går på.

Fråvær og sluttarar

Gjennomføring av eit opplæringsløp føreset at elevane er til stades i undervisninga, og vi ser ein klar samanheng mellom fråvær og ikkje vurdert (IV) i fag og sluttarar. Det er derfor viktig å ta tak i fråvær på eit tidleg tidspunkt. Dagfråværet i Hordaland er stabilt over tid, men timefråværet har gått ned om lag 2 timar skuleåret 2014/15, og det må sjåast som ei positiv utvikling etter at det har lege stabilt over fleire år.

I skuleåret 2014/15 var det over eitt prosentpoeng reduksjon i sluttarar jamført med året før. Tal registrerte sluttarar skuleåret 2013/14 var 961, medan talet for 2014/15 var 732.

Det er flest elevar som sluttar i Vg1, og dei fleste av desse er i gruppa «stort fråvær». Det er noko fleire jenter enn gutar som sluttar på Vg1, medan det er flest gutar som sluttar på Vg2. På Vg3 har dette jamna seg ut, og det er like mange gutar som jenter som sluttar. Dei vidaregåande skulane rapporterer at det er mange elevar som sluttar etter første halvårsvurdering fordi dei ikkje har fått karakter i faga, som oftast på grunn av stort fråvær.

Av dei ulike utdanningsprogramma er det i *Design og handverk, Restaurant- og matfag og Helse- og oppvekstfag* at det er flest sluttarar skuleåret 2014/15. *Idrettsfag* ligg lågast, med berre 0,7 % sluttarar dette skuleåret, etterfølgt av *Studiespesialisering* med 2,1 %.

Berre elevar som sluttar etter 1. oktober, blir talde med i statistikken over sluttarar. I 2014/15 slutta monaleg fleire elevar før denne datoen enn i 2013/14. Mange hadde sluttårsaka «Anna fråfallsårsak/ikkje oppgitt». Det kan vere ei av årsakene til reduksjon i tal på sluttarar.

Oppfølgingstenesta (OT) skal ha oversikt over alle ungdomane i målgruppa, tilby dei rettleiing og syte for at dei får tilbod om opplæring, arbeid eller andre kompetansefremjande aktivitetar. Tal frå Utdanningsdirektoratet per februar 2015 viser at 33 % av ungdomane tilmeldt OT er kome i aktivitet, medan 29 % er under oppfølging og rettleiing. 14 % er ukjende, som vil seie at OT ikkje har etablert kontakt med ungdomane og ikkje veit kva dei gjer. 24 % er avklart av OT, og er på rapporteringstidspunktet i ein

situasjon der opplæring og arbeid ikkje er aktuelt. Frå 2014 til 2015 har del ukjende ungdomar i oppfølgingstenesta gått ned frå 21 % til 14 %. Del ungdomar som har kome i aktivitet, har halde seg stabil i same periode.

Elevane sitt læringsmiljø er avgjerande for læring og inngår som ein del av kvalitetsvurderinga i opplæringa, der Elevundersøkinga er den viktigaste kjelda til informasjon om elevane sine opplevingar av eige læringsmiljø.

Førekomsten av elevar som opplever å bli mobba, var stabil i perioden 2007 til 2012, men med ein reduksjon i 2013. Gjennom Elevundersøkinga ser vi at i Hordaland rapporterer at nokre fleire elevar blir mobba i 2014 enn i 2013, ei utvikling frå 2,35 % (266 elevar) i 2013 til 2,66 % (273 elevar) i 2014. Lærlingundersøkinga for Hordaland viser at 3,4 % av lærlingane (41 lærlingar) opplever mobbing. Resultata i Hordaland skil seg ikkje ut frå nasjonalt resultat.

Som i fjor og som tidlegare forskning kring mobbing viser, finn vi også her at elevane i for liten grad informerer tilsette i skulen om problema.

Det er stadfesta gjennom omfattande forskning at innsatsen mot mobbing må vere vedvarande og forankra i heile skulesamfunnet om innsatsen skal ha effekt. Kombinert med aktiv oppfølging av rutinar og handlingsplikt nedfelt i opplæringslova, har skuleeigar og skulane godt grunnlag for å arbeide førebyggjande og framtidsetta og følgje opp situasjonen på den enkelte skule.

Tilstandsrapport

Vidaregåande opplæring
2014/15

Innhold

Innleiing	2
Samandrag	3
Mål og strategi	6
Nøkkeltal	9
Auka læringsutbytte og fullføring	12
Gjennomføring i vidaregåande opplæring	13
Auka læringsutbytte	22
Gjennomføring i læretida	24
Tiltak på fleire arenaer for å auke gjennomføringa	31
Læringsmiljø	33
Pedagogiske innsatsområde for å auke gjennomføringa	37
Spesialpedagogisk arbeid	42
Vidaregåande opplæring for vaksne	44
Vedlegg	46

Innleiing

Etter opplæringslova § 13-10 pliktar alle kommunar og fylkeskommunar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Rapporten skal drøftast av skuleeigar, som i Hordaland fylkeskommune er Fylkestinget. Målet er at tilstandsrapporten skal vere eit godt grunnlag for vurdering, debatt og dialog, og gi skuleeigar eit godt grunnlag for kvalitetsutvikling.

Arbeidet med kvalitet i den vidaregåande opplæringa i Hordaland fylkeskommune er forankra i system for verksemdbasert vurdering (VBV). I styringsdokumentet finn vi hovudmålet for den vidaregåande opplæringa:

Auka læringsutbytte og fullføring

For skuleåra 2013-2015 har følgjande tre tiltaksområde hatt særskilt merksemd:

- Klasseleiing
- Vurdering for læring
- Bruk av IKT i læringsarbeidet

I tillegg til å omtale læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, er rapporten bygd ut med dei prioriterte tiltaksområda klasseleiing, vurdering for læring og bruk av IKT i læringsarbeidet, spesialpedagogisk arbeid og vidaregåande opplæring for vaksne. Som vedlegg ligg ei samla oppstilling over tiltak som er sett i verk for å redusere fråfall og auke gjennomføringa i vidaregåande opplæring i Hordaland.

Datagrunnlag, kjelder og omgrep

Tilstandsrapporten er delt inn i kapittel etter tema. Til grunn for rapporten ligg ulike datakjelder, dokumentasjon, kunnskap og faglege vurderingar frå tilsette på skulane og i opplæringsavdelinga. Dei kvantitative tala i rapporten bygger på data frå Skoleporten, SSB, Vigo og analyseverktøyet PULS.

Under følgjer ein kort presentasjon av tre viktige kjelder: Skoleporten, Elevundersøkinga og rapportering frå skulane.

Skoleporten

Skoleporten er ein sentral del av Utdanningsdirektoratet sitt kvalitetsvurderingssystem. Målet med systemet er at skular og skuleeigar skal få lett tilgang til relevant og påliteleg informasjon til det lokale kvalitetsvurderingssystemet, jf. opplæringslova § 13-10 og forskrift om verksemdbasert vurdering. Skoleporten inneheld data om læringsutbytte, læringsmiljø, gjennomføring i vidaregåande opplæring, ressursar og skulefakta.

Elevundersøkinga

Gjennom Elevundersøkinga får elevane moglegeheit til å seie kva dei meiner om høve som er viktig for trivsel og læring på skulen. Undersøkinga er eit viktig verktøy for vidareutvikling og kvalitetssikring av læringsmiljøet på skulen og inngår som ein sentral del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Elevundersøkinga blir gjennomført kvart år og er obligatorisk for Vg1. Mange skular vel også å gjennomføre undersøkinga for elevar på Vg2 og Vg3.

Ein kan lese meir om Elevundersøkinga på skoleporten.udir.no.

Følgjande forkortingar blir nytta i rapporten

Utdanningsprogram	
Kode	Beskriving
ID	Idrettsfag
MDD	Musikk, dans og drama
ST	Studiespesialisering
PB	Påbygging til generell studiekompetanse
MK	Medier og kommunikasjon
BA	Bygg- og anleggsteknikk
TIP	Teknikk og industriell produksjon
EL	Elektrofag
NA	Naturbruk
RM	Restaurant- og matfag
HO	Helse- og oppvekstfag
SS	Service og samferdsel
DH	Design og handverk
Trinn	
Kode	Beskriving
Vg1	Vidaregåande trinn 1
Vg2	Vidaregåande trinn 2
Vg3	Vidaregåande trinn 3

Rapportering frå skulane

Skulane skal i følgje forskrift til opplæringslova § 2-1 jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsett i Læreplanverket og Kunnskapsløftet.

Alle skulane leverer kvart år ein tilstandsrapport til opplæringsavdelinga som ein del av VBV-systemet. Dei skulevise tilstandsrapportane skal innehalde rapportering på måloppnåing og korleis skulen vurderer si utvikling i høve til eigne målsettingar og dei prioriterte tiltaksområda i styringsdokumentet.

Hovudmålet med tilstandsvurderingsarbeidet er at skulane sjølve skal få betre grunnlag for å evaluere og planlegge sitt eige utviklingsarbeid. I tillegg er desse tilstandsrapportane ei viktig kjelde til kunnskap på skuleeigarnivå om utfordringar og arbeid med pedagogisk utvikling på skulane. Tilstandsrapportane går inn som ein integrert del av den kvalitative vurderinga i denne rapporten.

Samandrag

Etter opplæringslova § 13-10 pliktar alle kommunar og fylkeskommunar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Rapporten skal drøftast av skuleeigar, som i Hordaland fylkeskommune er Fylkestinget. Målet er at tilstandsrapporten skal vere eit godt grunnlag for vurdering, debatt og dialog, og gi skuleeigar eit godt grunnlag for kvalitetsutvikling.

I tillegg til å omtale læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, er rapporten bygd ut med dei prioriterte tiltaksområda klasseleiing, vurdering for læring og bruk av IKT i læringsarbeidet, spesialpedagogisk arbeid og vidaregåande opplæring for vaksne.

Til grunn for rapporten ligg ulike datakjelder, dokumentasjon, kunnskap og faglege vurderingar frå tilsette på skulane og i opplæringsavdelinga. Dei kvantitative tala i rapporten bygger på data frå Skoleporten, SSB, Vigo og analyseverktøyet PULS.

Auka læringsutbytte og fullføring er hovudmålet for den vidaregåande opplæringa i Hordaland fylkeskommune. All pedagogisk verksemd ved skulane skal bygge opp under hovudmålet. Frå klasserom og verkstad til kontor og andre arenaer skal vi følgje opp kva elevane skal lære, vite kva dei har lært og kva ein gjer når dei ikkje lærer det som er forventa til ulike tidspunkt. Det er sett inn styrka innsats for betre gjennomføring gjennom:

- Tidleg og systematisk innsats for å identifisere elevar som står i fare for å ikkje fullføre.
- Tett oppfølging og tilpassa opplæring med fokus på meistring og motivasjon.

Gjennomføring over fem år

Den nasjonale satsinga Ny GIV starta i 2010, kor hovudmålet var å få fleire ungdomar til å fullføre og bestå vidaregåande opplæring. Det blei i samband med prosjektet utarbeidd eit indikatorsett for å vurdere tilstand og måloppnåing i arbeidet med å auke gjennomføringa. Ein av desse var *gjennomføring*, som viser prosentdel ungdomar som fullfører og består opplæringa innan fem år etter at dei begynte i vidaregåande opplæring.

For kullet som starta på Vg1 første gong i 2009, er det totalt 69,5 % av elevane i dei offentlege vidaregåande skulane i Hordaland som har fullført med vitnemål eller fag-/sveinebrev i løpet av fem år. Dette utgjer ein auke på 0,6 prosentpoeng frå 2008-kullet.

Prosentdel som fullfører og består er høgare blant elevar som går studieførebuande utdanningsprogram enn blant elevar som går yrkesfaglege utdanningsprogram. Skoleporten sine tal viser høvesvis 79,1 % og 60,5 %. Det samla snittet for dei studieførebuande utdanningsprogramma (Studiespesialisering, Idrettsfag og Musikk, dans og drama) er likevel ikkje heilt riktig, då elevar i planlagde løp mot grunnkompetanse blir rekna med i talet for studieførebuande utdanningsprogram. Desse blir registrerte som sluttarar. Dei reelle fullføringstala for studiespesialisering er 85,5 %, Idrettsfag 91,8 % og Musikk, dans og drama 88,7 %. Prosentdel sluttarar er høvesvis 4,5 %, 1,8 % og 4 %.

Som tidlegare år ser vi at Hordaland framleis har ein større del elevar på yrkesfag som fullfører og består enn nasjonalt snitt, med ein differanse på tre prosentpoeng. Samtidig er det 20,3 % av yrkesfagelevane som sluttar, og over 10 % som framleis er i vidaregåande opplæring, fem år etter at dei starta på Vg1. Nærare 9 % av elevane manglar eitt eller fleire fag, eller har ikkje greidd fag- eller sveineprøva.

Av alle Hordalandselevane som starta på Vg1 første gong i 2009, har 15,6 % av dei slutta i løpet av femårsperioden, samanlikna med 16,4 % nasjonalt. Her er det store skilnader frå utdanningsprogram til utdanningsprogram. Jamfør prosentdel elevar som fullfører og består, er det inga overrasking at det er fleire elevar som sluttar på yrkesfag enn det er på studieførebuande. Idrettsfag er det utdanningsprogrammet som har færrest sluttarar.

Når ein ser på kva type kompetanse elevane som starta på eit yrkesfagleg løp i 2009 enda med fem år seinare, er det også store skilnader mellom utdanningsprogramma. Generelt er det elevar i fag med lang fagleg tradisjon som fullfører med fag- eller sveinebrev. Samla sett på yrkesfag var det 30,4 % av elevane som fullførte med fagbrev i løpet av fem år, og 29,5 % med studiekompetanse. Av dei elevane som ikkje oppnådde studiekompetanse eller fag-/sveinebrev, er rundt 20 % registrerte som slutta, om lag 10 % er framleis i opplæring, og 9 % har fullført, men manglar eitt eller fleire fag.

Overgangen frå Vg2 til lære på yrkesfaglege utdanningsprogram er ein av dei mest kritiske overgangane med tanke på auka gjennomføring i vidaregåande opplæring. Tilgangen til læreplasser påverkar overgangen i stor grad, noko som varierer frå fylke til fylke. Tal frå 2013 viser at 35,9 % av elevane i yrkesfag gjekk over i lære etter Vg2 i Hordaland. Nasjonalt er prosentdelen 32,9 %. 82,6 % av lærlingane har fullført med fagbrev fem år etter at dei starta lærlingtida. 11,9 % har slutta og 4,8 % oppnådde ikkje fagbrev. 0,7 % er framleis i lære.

Resultat for skuleåret 2014/15

Når vi ønskjer å sjå på resultat for skuleåret 2014/15, og ikkje over ein femårsperiode, nyttar vi lokale tal.

Som ved gjennomføring over fem år, ser vi skilnader mellom utdanningsprogram på kor mange elevar som fullfører og består alle sine fag i løpet av eitt skuleår. Årsakene til skilnadane mellom yrkesfaglege og studieførebuande utdanningsprogram når det gjeld gjennomføring og sluttprosent er kompleks, men kva grunnskolepoeng elevane har er ein viktig forklaringsfaktor.

Dess fleire poeng elevane kjem inn med, dess mindre blir avstanden mellom utdanningsprogramma. Elevar med mellom 45 og 50 karakterpoeng frå ungdomsskulen fullfører og består i omtrent same grad, uavhengig av kva utdanningsprogram dei går på.

Fråvær og sluttarar

Gjennomføring av eit opplæringsløp føreset at elevane er til stades i undervisninga, og vi ser ei klar samanheng mellom fråvær og IV i fag og sluttarar. Det er derfor viktig å ta tak i fråvær på eit tidleg tidspunkt. Dagfråværet i Hordaland er stabilt over tid, men timefråværet har gått ned om lag 2 timar skuleåret 2014/15, og det må sjåast som ei positiv utvikling etter at det har lege stabilt over fleire år.

I skuleåret 2014/15 var det over eitt prosentpoeng reduksjon i sluttarar enn året før. Tal registrerte sluttarar skuleåret 2013/14 var 961, medan talet for 2014/15 var 732.

Det er flest elevar som sluttar i Vg1 og dei fleste av desse er i gruppa «stort fråvær». Det er nokre fleire jenter enn gutar som sluttar på Vg1, medan det er flest gutar som sluttar på Vg2. På Vg3 har dette jamna seg ut og det er like mange gutar som jenter som sluttar. Dei vidaregåande skulane rapporterer at det er mange elevar som sluttar etter første halvårsvurdering fordi dei ikkje har fått karakter i faga, som oftast på grunn av stort fråvær.

Av dei ulike utdanningsprogramma er det Design og handverk, Restaurant- og matfag og Helse- og oppvekstfag kor det er flest sluttarar skuleåret 2014/15. Idrettsfag ligg lågast, med berre 0,7 % sluttarar dette skuleåret, etterfølgt av Studiespesialisering med 2,1 %.

Berre elevar som sluttar etter 1. oktober blir talde med i sluttarstatistikkane. I 2014/15 slutta monaleg fleire elevar før denne datoen enn i 2013/14. Mange hadde sluttårsaka «Anna fråfallsårsak/ikkje oppgitt». Det kan vere ein av årsakene til reduksjon i tal på sluttarar.

Oppfølgingstenesta (OT) skal ha oversikt over alle ungdomane i målgruppa, tilby dei rettleiing og syte for at dei får tilbod om opplæring, arbeid eller andre kompetansefremjande aktivitetar. Tal frå Utdanningsdirektoratet, per februar 2015, viser at 33 % av ungdomane tilmeldt OT er kome i aktivitet, medan 29 % er under oppfølging og rettleiing. 14 % er ukjende, som vil seie at OT ikkje har etablert kontakt med ungdomane og ikkje veit kva dei gjer. 24 % er avklart av OT, og er på rapporteringstidspunktet i ein situasjon der opplæring og arbeid ikkje er aktuelt. Frå 2014 til 2015 har del ukjende ungdomar i oppfølgingstenesta gått ned frå 21 til 14 %. Del ungdomar som har kome i aktivitet har helde seg stabil i same periode.

Elevane sitt læringsmiljø er avgjerande for læring og inngår som ein del av kvalitetsvurderinga i opplæringa, der Elevundersøkinga er den viktigaste kjelda til informasjon om elevane sine opplevingar av eige læringsmiljø.

Førekomsten av elevar som opplever å bli mobba var stabil i perioden 2007 til 2012, men med ein reduksjon i 2013. Gjennom Elevundersøkinga ser vi at i Hordaland rapporterer nokre fleire elevar at dei blir mobba i 2014 enn i 2013, ei utvikling frå 2,35% (266 elevar) i 2013 til 2,66% (273 elevar) i 2014. Lærlingundersøkinga for Hordaland visar at 3,4 % av lærlingane (41 lærlingar) opplever mobbing. Resultata i Hordaland skil seg ikkje ut frå nasjonalt resultat.

Som i fjor og som tidlegare forskning kring mobbing viser, finn vi også her at elevane i for liten grad informerer tilsette i skulen om problema.

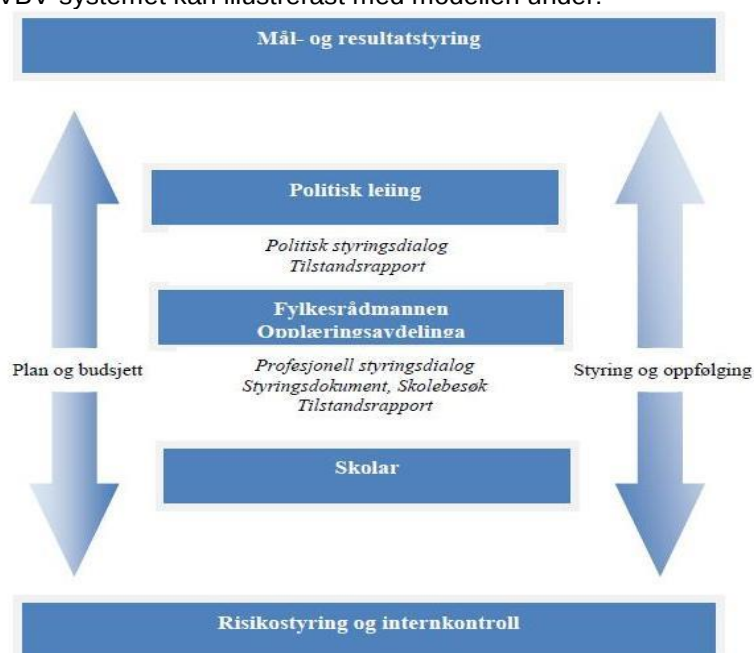
Det er stadfesta gjennom omfattande forskning at innsatsen mot mobbing må vere vedvarande og forankra i heile skulesamfunnet om innsatsen skal ha effekt. Kombinert med aktiv oppfølging av rutinar og handlingsplikt nedfelt i opplæringslova, har skuleeigar og skulane godt grunnlag for å arbeide førebyggjande og framtidsetta, og å følgje opp situasjonen på den enkelte skule.

Mål og strategi

Den overordna målsettinga for arbeidet med kvalitet i den vidaregåande opplæringa i Hordaland fylkeskommune er skildra i *Styringsdokument for det pedagogiske utviklingsarbeidet ved dei vidaregåande skulane 2013-2015*. Nytt styringsdokument for perioden 2016-2018 blir lagt fram for politisk handsaming i november 2015. Hovudmålet om auka læringsutbytte og fullføring ligg fast, og vil ligge til grunn for val av strategiar og tiltak i neste periode.

System for verksemdbasert vurdering (VBV) legg rammer for korleis skulane skal planlegge det pedagogiske utviklingsarbeidet og vurdere resultatane av arbeidet.

VBV-systemet kan illustrerast med modellen under:

Figur 1: Verksemdbasert vurdering

Dei viktigaste elementa i system for verksemdbasert vurdering er

- Skuleeigar sitt styringsdokument
- Skulane sine årlege utviklingsplanar
- Skulane og skuleeigar sine tilstandsrapportar
- Oppfølging frå regionleiarane
- Årlege skulebesøk med rapport frå skuleeigar

I skuleåret 2014/15 blei det gjennomført skulebesøk på alle dei vidaregåande skulane for sjette gong. Representantar for opplæringsavdelinga møter skuleleiinga, representantar for lærarane og elevane til ein dialog om skulane sine resultat og lokale mål og tiltaksplanar. I 2011/12 blei systemet evaluert og rapport frå evalueringa blei lagt fram for Opplærings- og helseutvalet 5.6.2012.

Strategiar i vidare arbeid med kvalitetsutvikling

Klare mål

Ved skular der lærarane opplever at det er klare mål for utviklingsarbeidet, meiner dei også i større grad at utviklingsarbeidet når inn i klasserommet (AUD 5-2012, *Evaluering av system for verksemdbasert vurdering*¹). Skulane vil få større handlingsrom i utviklingsarbeidet, men det vil bli stilt tydelege forventningar til skuleleiinga om å legge til rette for involverande prosessar og arbeide systematisk med å etablere oppslutnad kring klare utviklingsmål.

Tett samhandling og oppfølging av skulane

HFK vil arbeide vidare med å utvikle samspelet mellom skuleeigar og skulenivå gjennom system for verksemdbasert vurdering. Regionleiarane planlegg og gjennomfører oppfølging av skulane sitt utviklingsarbeid i tett samarbeid med eit team av rådgivarar. Dette VBV-teamet har som oppdrag å sikre eit best mogeleg felles kunnskapsgrunnlag i oppfølginga av kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skulane.

Sikre at kvalitetsarbeid fører til utvikling av ny læringspraksis i klasserommet

Rapporten om evaluering av VBV-systemet peikar på at systemet er godt forankra hos skuleeigar og skuleleiing, men at lærarane og elevane framleis ikkje er involverte i stor nok grad. Å forankre arbeidet heilt inn i klasserommet tek tid, og det er naudsynt med tilrettelegging av tid og arenaer for samarbeid og refleksjon. Det er utfordrande å legge opp utviklings- og vurderingsarbeidet slik at det blir opplevd som relevant for det som skjer i klasserommet. Det nye styringsdokumentet for perioden 2016-18 er derfor tydelegare med omsyn til kva som er forventa av skuleleiarar, lærarar og elevar i dette viktige arbeidet.

Kontinuerlig utvikling av profesjonelt leiarskap på skuleeigar- og skulenivå

Regionleiarane samarbeider i dag tett for å sikre ei einenskapleg tilnærming til leiarutvikling i HFK. Dei gjennomfører regionale leiarssamlingar to gonger i året i samarbeid med resten av opplæringsavdelinga. På samlingane møter rektorane, ass. rektorane og avdelingsleiarane for å drøfte korleis ein saman kan utvikle det pedagogiske leiarskapet i HFK.

Styrke vurderings- og evalueringskompetanse på skuleeigar- og skulenivå

Evalueringa av VBV-systemet viste at på skular der lærarane opplevde at det var lagt til rette for gode prosessar for tilstandsvurdering, opplevde dei også at utviklingsarbeidet nådde inn i klasserommet. For å få effekt av tiltaka er det viktig med tett oppfølging og evaluering undervegs. Forankring på alle nivå i organisasjonen og involvering av lærarar og elevar er viktig for å sikre måloppnåing. I tillegg til god systematikk og organisering i gjennomføring av tiltak er det viktig at dei blir evaluerte slik at arbeidet bidreg til læring og utvikling.

Tydeleg fokus og dialog kring resultat

Skuleeigar og skulane har i dag tilgang på store mengder med informasjon om skulane si verksemd. Det er behov for at både skuleeigar og skulane oppnår enda betre kvalitetssikring av data og betre analyseverktøy. Analyseverktøyet PULS gir no tilgang til eit omfattande sett av resultatindikatorar på skulenivå. Frå hausten 2016 vil PULS bli erstatta av eit nytt analyseverktøy.

Samarbeid med universitets- og høgskulesektoren om kompetanseutvikling

Skuleeigar vil legge til rette for at det blir sett i verk fleire skulebaserte etterutdanningskurs i regi av universitet/høgskular der fleire lærarar frå same skule deltek, og der deltaking på kurset inneber utprøving og utvikling av ny praksis i klasserommet. Etterutdanninga må gå inn som ein del av skulen sitt ordinære utviklingsarbeid. Aktuelle område kan vere styrking av grunnleggjande ferdigheiter i fag og vurdering for læring.

Lærande nettverk på skule- og fylkesnivå

Mange lærarar og skular gjennomfører spennande prosjekt og finn fram til gode måtar å organisere undervisning og utviklingsarbeid på. Det ligg derfor eit stort potensiale i å legge enda betre til rette for utveksling av erfaringar og deling av idear. Opplæringsavdelinga jobbar for å skape gode arenaer for både lærarar og skuleleiarar for systematisk deling og erfaringsutveksling.

Fylkeskommunalt kvalitetsnettverk blei etablert hausten 2014 på initiativ frå Forum for fylkesutdanningsssjefar (FFU) og er eit forpliktande samarbeid mellom fylkeskommunar, KS og KD for å betre gjennomføringa og auke kvaliteten i opplæringa. Oppfølging av program for gjennomføring er eit sentralt samarbeidsområde i nettverket. Arbeidet i nettverket vil konsentrere seg rundt områda:

¹ <http://www.hordaland.no/PageFiles/12471/AUD-%20rapport%20nr%205-12%20Evaluering%20av%20VBV.pdf>

- **Profesjonell leiing**
- **Profesjonell undervisning**
- **Fokus på kvalitet og samanheng i 4-årig fag og yrkesopplæring - fleksible løp og betre samarbeid mellom opplæring i skule og opplæring i bedrift**

Figur 2: Fylkeskommunalt kvalitetsnettverk.

Nøkkeltal

Hovudtrekk for skuleåret 2014/15

- Gjennomføringstalet for offentlege skular i Hordaland for femårsperioden 2009-2014 er 69,5%. Nasjonalt er talet 70,3%
- Færre får stryk og IV (ikkje vurdert) som standpunktarakter
- Fem år etter påbyrja læretid har 82,6% av lærlingane fullført med fagbrev. Nasjonalt er talet 80,6%
- HFK-utvikla lokal læreplan for innføringsklassane var klar for utprøving i Hordaland

Skuleåret 2014/15 hadde Hordaland fylkeskommune totalt 17844 elevar fordelt på 44 skular. I 2014² var det registrert totalt 4381 lærlingar, 2115 av desse var nye.

Utdanningsprogram	Tal elevar
ST	6923
HO	2045
TIP	1794
PB	1629
EL	1068
BA	803
SS	714
ID	579
NA	504
MDD	384
MK	370
RM	343
DH	329
ST med formgiving	253
Studieførebuande Vg3 medier- og kommunikasjon	81
Studieførebuande Vg3 naturbruk	25
TOTALT	17844

Tabell 1. Fordeling av elevar skuleåret 2014/15. Skoleporten

Utdanningsprogram	Lærlingar
TIP	1133
EL	950
BA	923
HO	563
SS	272
DH	218
RM	215
NA	96
MK	11
TOTALT	4381

Tabell. 2. Fordeling av lærlingar, 2014. Skoleporten.

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Talet på elevar	17 424	17 816	18 186	18 115	17 844
Talet på lærlingar (2014)	3 939	3 986	4 176	4 355	4 381
Talet på nye lærlingar (2014)	1 874	2 048	2 130	2 099	2 115
Talet på lærarar	2 505	2 465	2 505	2 507	2 427

Tabell 3. Tal på elevar, lærlingar og lærarar 2014/15. Skoleporten

² I og med at lærlingane kan inngå lærlingkontrakt heile året, blir desse registrert per kalenderår

KOSTRA-tal (i kroner)

Dei to første kolonnane viser Hordalandstal for høvesvis kalenderåret 2013 og 2014. Tredje kolonne viser endring i prosent frå 2013 til 2014. Fjerde kolonne viser nasjonalt nivå 2014, og siste kolonne viser differanse i prosent i 2014 mellom Hordaland og nasjonalt i prosent.

		Hordaland	Hordaland	Hordaland	Nasjonalt	Hordaland vs. nasjonalt
	Nøkkelindeikator	2013	2014	2013-2014 endring i %	2014	2014
A	Brutto investeringsutgifter til videregående opplæring, per innbygger, kroner	872	1177	35 %	710	40 %
B	Netto driftsutgifter til videregående opplæring, per innbygger 16-18 år, kroner	141893	150232	6 %	156192	-4 %
C	Økonomisk belastning 510-562 videregående opplæring i skole per elev	135921	144189	6 %	147288	-2 %
D	Økonomisk belastning 521-532,559 alle utdanningsprogram per elev	73472	75834	3 %	74041	2 %
E	Økonomisk belastning 521,527,529 studieforberevende utdanningsprogram per elev	61062	63118	3 %	63635	-1 %
F	Økonomisk belastning 522-526,528,530-532 yrkesfaglige utdanningsprogram per elev	89296	92902	4 %	89580	4 %
G	Økonomisk belastning 521 utdprog Studiespesialisering per elev	58511	60301	3 %	59511	1 %
H	Økonomisk belastning 527 utdprog Idrettsfag per elev	70886	79139	12 %	70978	10 %
I	Økonomisk belastning 529 utdprog Musikk, dans og drama per elev	99819	98478	-1 %	109005	-11 %
J	Økonomisk belastning 522 utdprog Bygg- og anleggsteknikk per elev	92182	97404	6 %	94861	3 %
K	Økonomisk belastning 523 utdprog Elektrofag per elev	87973	90302	3 %	89226	1 %
L	Økonomisk belastning 524 utdprog Design og håndverk per elev	92075	99298	8 %	96103	3 %
M	Økonomisk belastning 525 utdprog Restaurant- og matfag per elev	97616	106203	9 %	98666	7 %
N	Økonomisk belastning 526 utdprog Helse- og sosialfag per elev	82625	86722	5 %	81386	6 %
O	Økonomisk belastning 528 utdprog Teknikk og industriell prod per elev	83541	85847	3 %	90014	-5 %
P	Økonomisk belastning 530 utdprog Medier og kommunikasjon per elev	85718	88523	3 %	80377	9 %
Q	Økonomisk belastning 531 utdprog Naturbruk per elev	139742	147549	6 %	128911	13 %
R	Økonomisk belastning 532 utdprog Service og samferdsel per elev	83915	86042	3 %	86875	-1 %

Tabell 4:KOSTRA-tal. SSB.

Forklaring til indikatorane A-D

A. Brutto investeringsutgifter til vidaregåande opplæring, per innbygger viser investeringsutgifter for vidaregåande opplæring, korrigert for fordelte utgifter og internsalg. Det er ein indikator for prioritering av nybygging, større utviklingstiltak.

B. Netto driftsutgifter til vidaregåande opplæring, per innbygger 16-18 år, viser driftsutgifter inkludert avskrivningar etter at driftsinntekter, som m.a. inneheld øyremerkte tilskot frå staten og andre direkte inntekter, er trekte frå. Dei resterande utgiftene må dekkast av dei frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringar frå staten mv., og indikatoren viser dermed også prioritering av desse inntektene. Netto driftsutgifter er derfor eksklusiv offentlege utgifter til vidaregåande opplæring som er fordelt til private skuler.

C. Økonomisk belastning 510-562 vidaregåande opplæring i skole per elev består av netto driftsutgifter eksklusiv gjesteelevutgifter og -inntekter, dvs. indikatoren viser nettoutgiftene for funksjonane per elev, etter skulefylke uavhengig av kor elevane har si bustadsadresse.

D. Økonomisk belastning 521-532,559 alle utdanningsprogram per elev, viser nettoutgiftene for funksjonane per elev etter skulefylke, uavhengig av kor elevane har si bustadsadresse.

Dei resterande indikatorane **E-R**, viser økonomisk belastning på studieførebuande og yrkesfag, samt pr. utdanningsprogram. For meir utdjupande forklaring på indikatorane, sjå nettsidene til SSB:

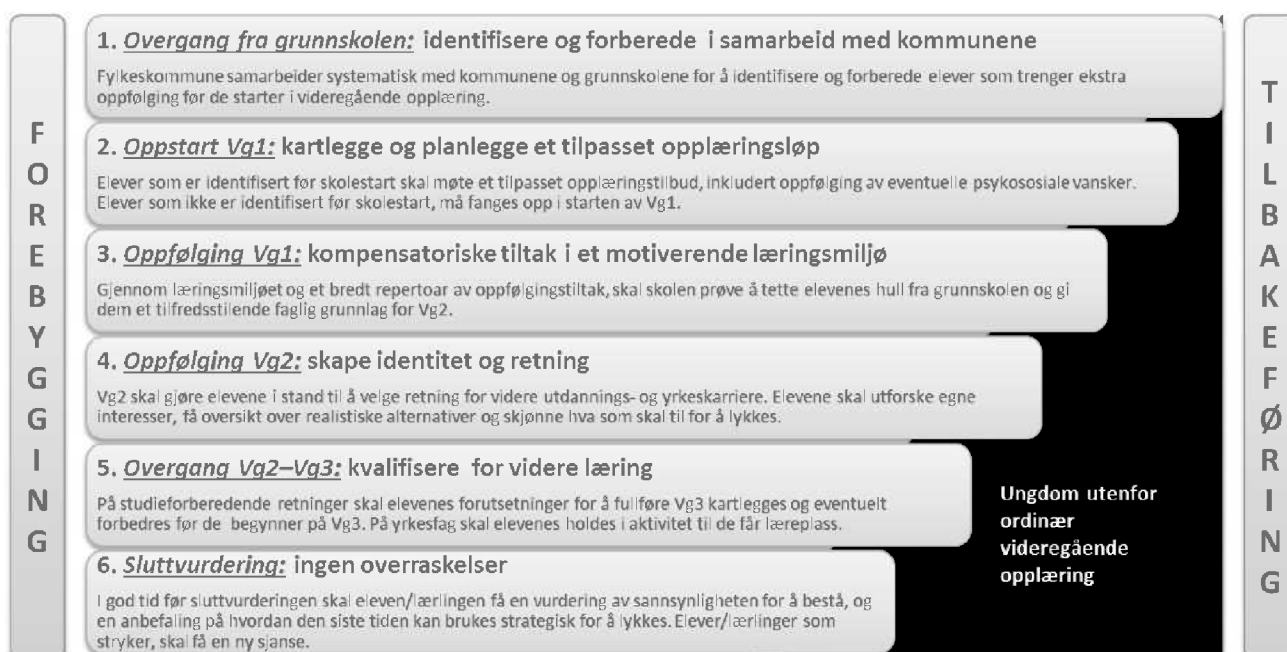
<https://www.ssb.no/statistikkbanken/vardok/StatVardokMellom.asp?maintable=Kostra2F5253C1Ko&planguage=0>

Auka læringsutbytte og fullføring

Auka læringsutbytte og fullføring er hovudmålet for den vidaregåande opplæringa i Hordaland fylkeskommune. All pedagogisk verksemd ved skulane skal bygge opp under hovudmålet. Frå klasserom og verkstad til kontor og andre arenaer skal vi følgje opp kva elevane skal lære, vite kva dei har lært og kva ein gjer når dei ikkje lærer det som er forventa til ulike tidspunkt. Det er sett inn styrka innsats for betre gjennomføring gjennom:

- Tidleg og systematisk innsats for å identifisere elevar som står i fare for å ikkje fullføre.
- Tett oppfølging og tilpassa opplæring med fokus på meistring og motivasjon.

I alt arbeidet fylkeskommunen gjer med auka fullføring er det to pilarar som er viktig. Den eine er korleis vi kan førebygge at elevar sluttar og den andre er korleis vi kan tilbakeføre dei elevane som tross alle forsøk har slutta i vidaregåande opplæring. I arbeidet med førebygging er det nokre fasar som er meir kritiske enn andre og desse blir synleggjort i rammeverket som KD utarbeidde i 2014. Dette rammeverket gir ein god oversikt over kor vi må setje inn ressursane.

Figur 3: Rammeverk for betre gjennomføring. KD

Gjennomføring i vidaregåande opplæring

Den nasjonale satsinga Ny GIV starta i 2010, kor hovudmålet var å få fleire ungdomar til å fullføre og bestå vidaregåande opplæring. Det blei i samband med prosjektet utarbeidd eit indikatorsett for å vurdere tilstand og måloppnåing i arbeidet med å auke gjennomføringa. Ein av desse var *gjennomføring*, som viser prosentdel ungdomar som fullfører og består opplæringa innan fem år etter at dei begynte i vidaregåande opplæring. Indikatoren er den einaste som følgjer eit kull gjennom heile utdanningsløpet. Dei siste tala vi har som viser kor mange som har gjennomført er kullet som starta på Vg1 i 2009. Tala for dei første kulla etter Ny GIV vil kome i 2016.

På dei neste sidene blir tal på kor stor del elevar og lærlingar som har gjennomført og bestått vidaregåande opplæring innanfor normert tid eller i løpet av fem år presentert. Tala blir også vist på utdanningsprogramnivå, og det kjem fram kva for type kompetanse – studiekompetanse eller fag-/sveinebrev – ungdomane har oppnådd. For å måle kompetanseoppnåing over fem år, må ein nytte tal frå Skoleporten og SSB.

Om fag- og yrkesopplæring blir det sett på kor stor del av elevane som går i lære frå Vg2 som gjennomfører med fag- eller sveinebrev og måloppnåing i lys av samfunnskontrakten.

For å vurdere resultat for skuleåret 2014/15 må ein nytte lokale tal som blir henta gjennom analyseverktøyet PULS. Sentrale indikatorar vil vere kor stor del elevar som bestod alle fag i skuleåret, fekk 1 og IV (ikkje vurdert), samt fråvær og sluttarar i løpet av skuleåret.

Avslutningsvis blir det sett på det ansvaret fylkeskommunen har for ungdom som havnar utanfor vidaregåande opplæring (OT-tenesta).

Liten auke i gjennomføringstala

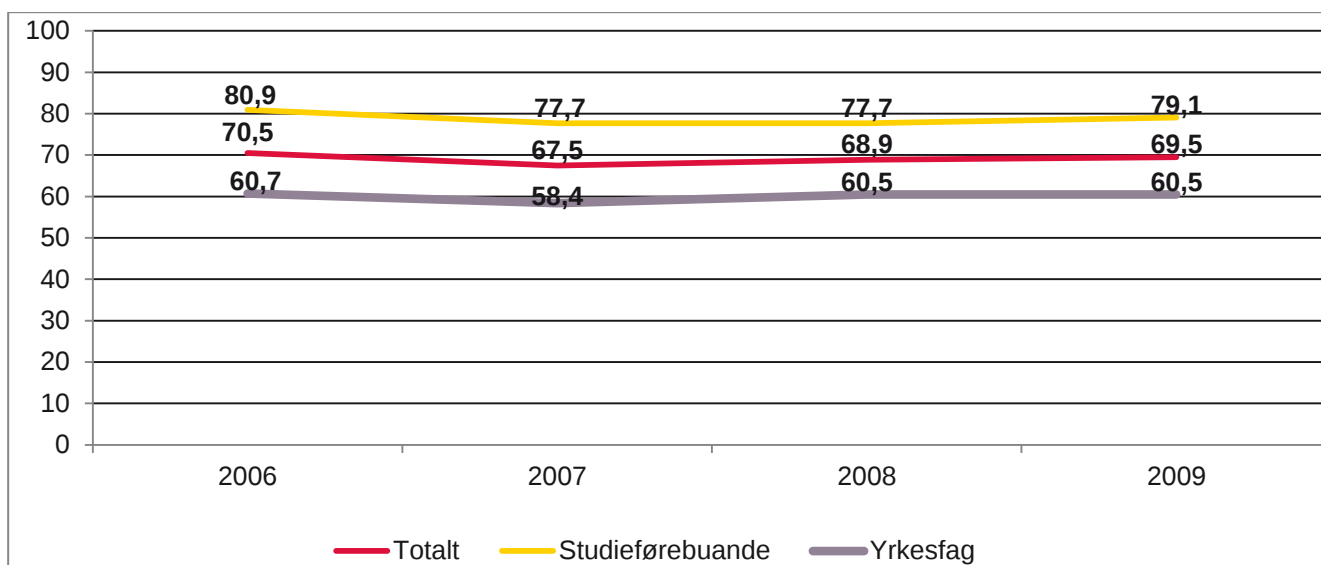
	2006-2011	2007-2012	2008-2013	2009-2014
Hordaland - offentlege skular	70,5 %	67,5 %	68,9 %	69,5 %
Nasjonalt - offentlege skular	69,1 %	68,1 %	69,9 %	70,3 %

Tabell 5: Fullført og bestått, Hordaland og nasjonalt. Skoleporten.

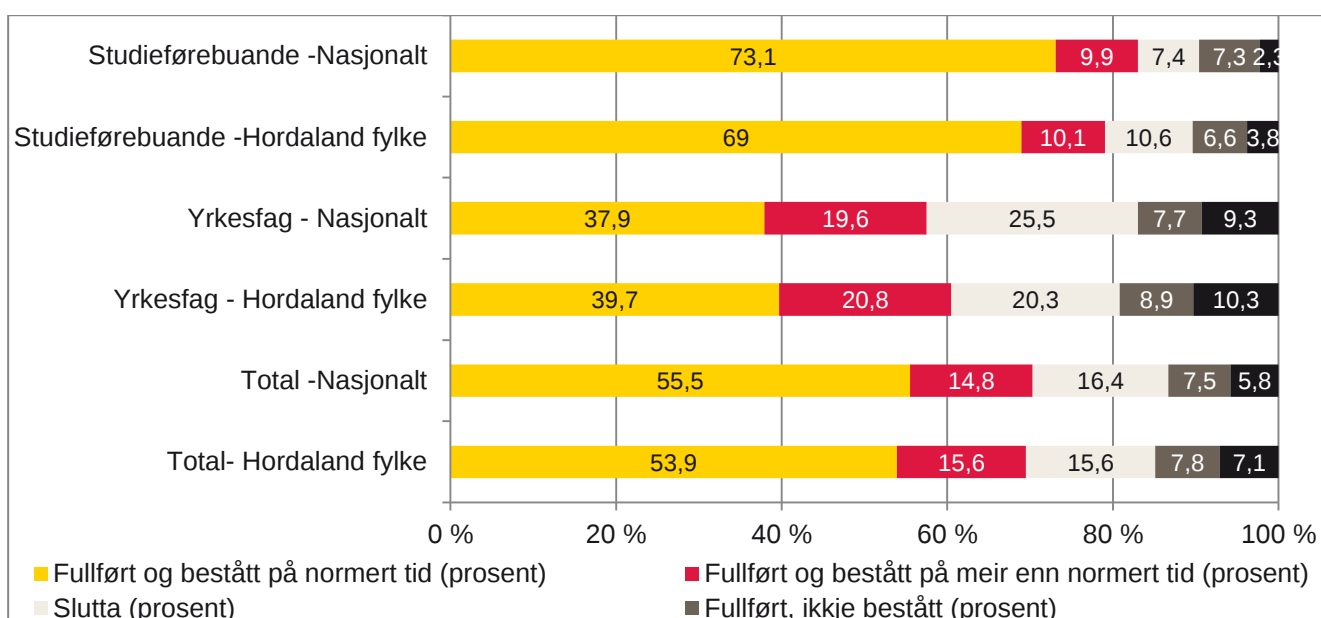
Tabellen over viser kor stor del av elevane i Hordaland og nasjonalt som starta i Vg1 første gong i 2006, 2007, 2008 og 2009 som har fullført og bestått i løpet av fem år. For kullet som starta i 2009, er det totalt 69,5 % av elevane i Hordaland som har fullført og bestått med vitnemål eller fag-/sveinebrev i løpet av fem år.

Som tabellen over viser, var det i Hordaland ein nedgang på tre prosentpoeng frå 2006- til 2007-kullet. På nasjonalt nivå var det også ein nedgang mellom desse kulla, sjølv om den ikkje var like markant som i Hordaland. Utviklinga sidan 2007 er likevel positiv, kor vi fram til 2009-kullet har ein auke i prosentdel fullført og bestått på to prosentpoeng i Hordaland.

Prosentdel som fullfører og består er høgare blant elevar som går studieførebuande utdanningsprogram (79,1 %), enn blant elevar som går yrkesfaglege utdanningsprogram (60,5 %). Snittet vist i figuren under for studieførebuande (Studiespesialisering, Idrettsfag og Musikk, dans og drama) er likevel noko lågare enn det reelt sett er. Årsaka til det er at elevar i planlagde løp mot grunnkompetanse blir rekna med i talet for studieførebuande. Tidlegare sorterte desse elevane i eit eige utdanningsprogram. Dei reelle tala for dei tre studieførebuande utdanningsprogramma kjem fram i figur 6.

Figur 4: Prosentdel elevar fullført og bestått, 2006-2009-kull. Skoleporten.

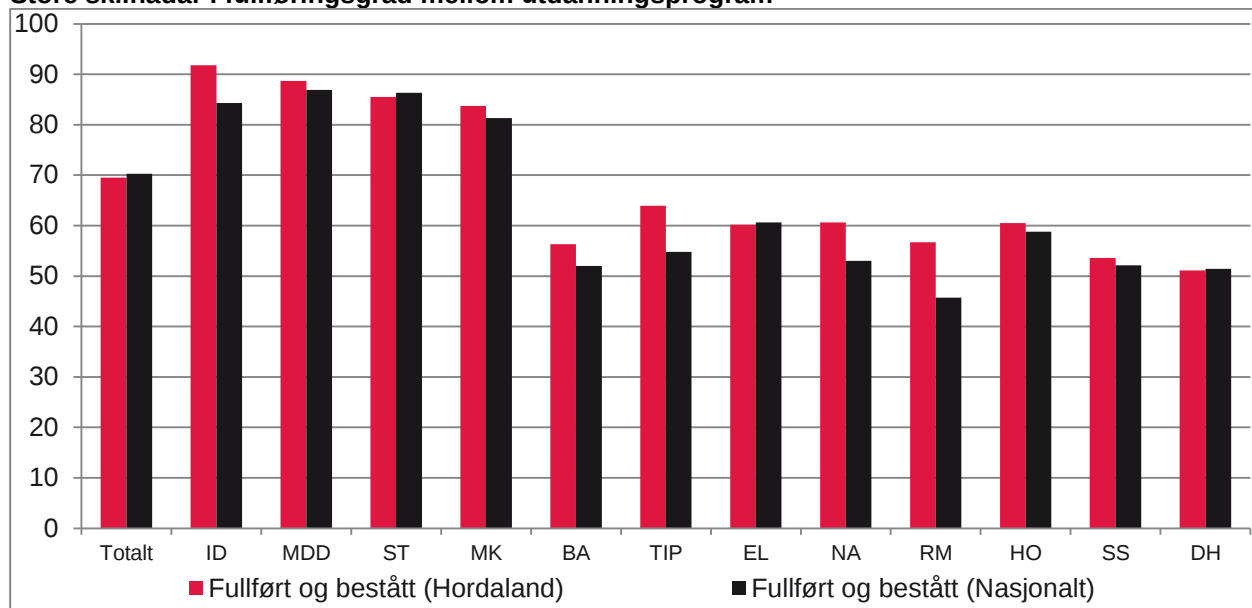

Figur 5: Gjennomføringsgrad Hordaland og nasjonalt, fordelt på studieførebuande og yrkesfag. Skoleporten.

I figuren over ser vi korleis studieførebuande og yrkesfag fordeler seg med del elevar som har fullført og bestått på normert tid og meir enn normert tid, framleis i opplæring, fullført, men ikkje bestått, og slutta. Som vist til under tabell 5, er tala for studieførebuande noko misvisande då elevar med planlagd grunnkompetanse blir plassert under studieførebuande, noko som gjer at prosentdel «slutta» i figuren over framstår som høgare enn kva tilfellet er for dei tre studieførebuande utdanningsprogramma. Figuren er likevel teke med då ein kan sjå at alle som ikkje fullfører og består ikkje nødvendigvis sluttar. Ein relativt høg prosentdel av elevane er framleis i vidaregåande opplæring, eller manglar eitt eller fleire fag for å få vitnemål eller fag-/sveinebrev. Reelle tal for dei studieførebuande utdanningsprogramma ser ein i figur 6 (under).

Som tidlegare år ser vi at Hordaland framleis har ein større del elevar på yrkesfag som fullfører og består enn nasjonalt snitt, med ein differanse på tre prosentpoeng. Likevel er det 20,3 % av elevane som sluttar, og over 10 % som framleis er i vidaregåande opplæring, fem år etter at dei starta på Vg1. Nærare 9 % av elevane manglar eitt eller fleire fag, eller har ikkje greidd fag- eller sveineprøva.

Store skilnader i fullføringsgrad mellom utdanningsprogram

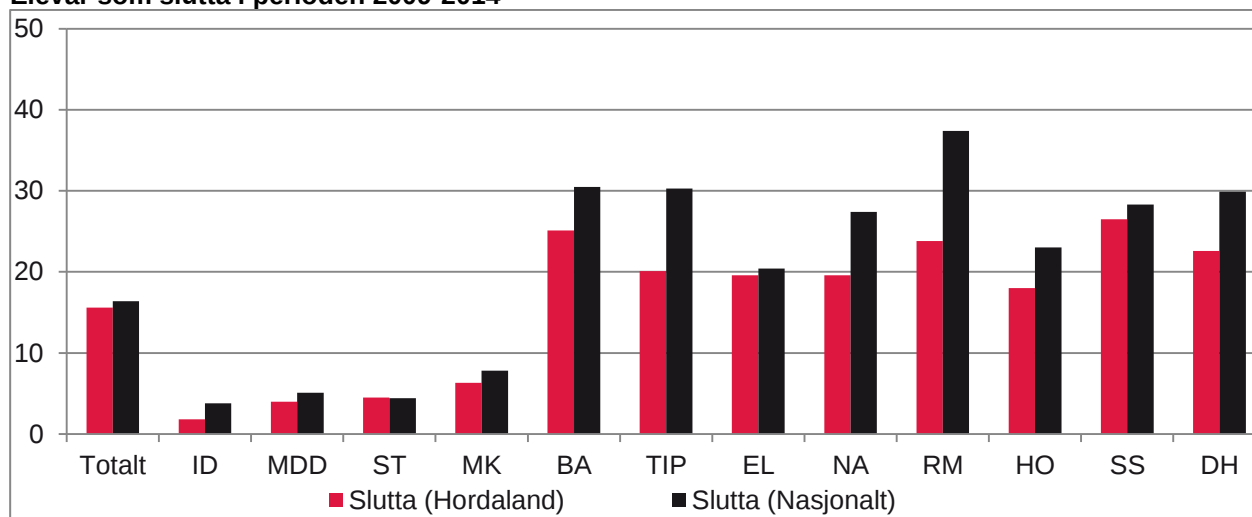

Figur 6: Prosentdel elevar fullført og bestått på ulike utdanningsprogram, 2009-kull. Skoleporten

Det er store skilnader på kor mange som gjennomfører frå det eine utdanningsprogrammet til det andre. Jamfør figur 4, ser vi at dei studieførebuande utdanningsprogramma her ligg høgare enn kva eit snitt på 79,1 % skulle tilseie.

På idrettsfag fullfører nesten 92 % av elevane i Hordaland, medan det er 84,3 % av elevane på landsbasis som gjer det same. Det er verdt å merke seg at Teknikk og industriell produksjon ligg 9 prosentpoeng over landsgjennomsnittet, og sjølv om Restaurant- og matfag er eitt av dei utdanningsprogramma som ligg lågt nede, så ligg Hordaland heile 11 prosentpoeng over dei nasjonale tala.

Elevar som slutta i perioden 2009-2014

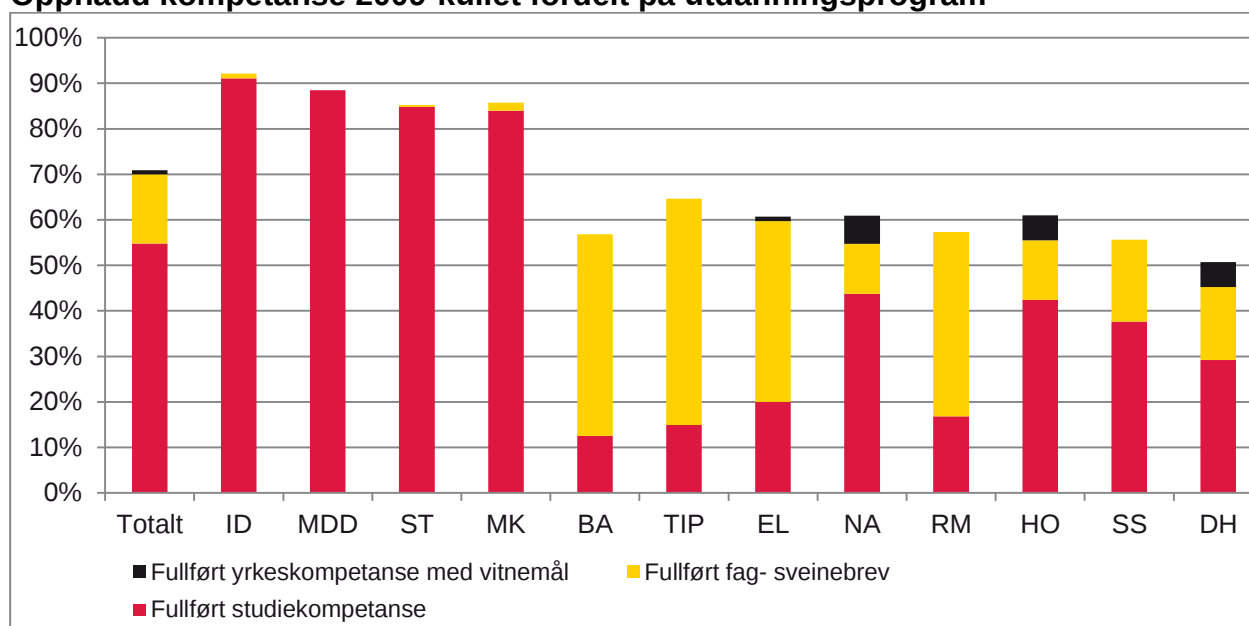

Figur 7: Prosentdel elevar som slutta i perioden 2009-2014. Skoleporten.

Av Hordalandselevane som starta på Vg1 første gong i 2009, har 15,6 % av dei slutta i løpet av femårsperioden, samanlikna med 16,4 % nasjonalt. Som ein ser av figuren over er det også her store skilnader frå utdanningsprogram til utdanningsprogram. Jamfør del elevar som fullfører, er det inga overraskning at det er fleire elevar som sluttar på yrkesfag enn det er på studieførebuande, og at det er Idrettsfag som har dei lågaste sluttartala.

Nasjonalt er det flest elevar som sluttar på Restaurant og matfag, heile 37,4 % av kullet. Tilsvarende tal for Hordaland er 23,8 %. I Hordaland er Service og samferdsel som har prosentvis flest sluttarar, med 26,5 %, mot 28,3 % nasjonalt, ein differanse på om lag 2 prosentpoeng.

Oppnådd kompetanse 2009-kullet fordelt på utdanningsprogram

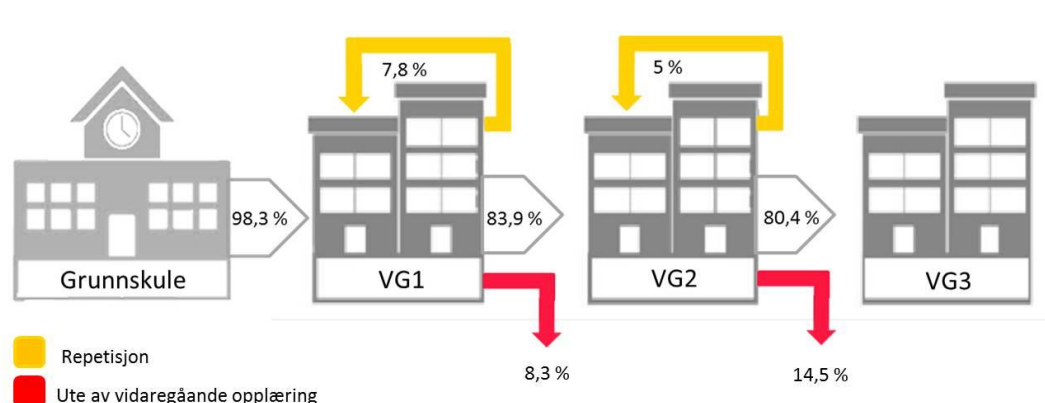

Figur 8: Type oppnådd kompetanse etter fem år. SSB.

Figuren over viser kva type kompetanse elevane som starta på Vg1 i 2009 enda med fem år seinare. Også her er det store skilnadar mellom utdanningsprogramma, og generelt er det elevane i fag med lang fagleg tradisjon som fullfører med fag- eller sveinebrev. Totalt på yrkesfaga var det 30,4 % som fullførte med fagbrev i 2014, og 29,5 % med studiekompetanse. Av dei elevane som ikkje oppnådde studiekompetanse eller fag-/sveinebrev, var rundt 20 % registrerte som slutta. Om lag 10 % er framleis i opplæring og 9 % har fullført, men manglar eitt eller fleire fag. Den siste delen, markert med svart i figuren over, har fullført yrkeskompetanse med vitnemål.

At mange elevane som startar på yrkesfag endar opp med studiekompetanse blir stadfesta i NIFU-rapporten *Yrkesfagelevens ulike tilpasningar til fagopplæring*³. Der kjem det fram at når det mellom anna gjeld elevane på Service samferdsel og Helse- og oppvekstfag, så er det ein større del av elevane som har planlagt eit løp med påbygg frå dag ein, og har aldri hatt planar om å gå ut i lære. Dette ser vi også gjennom tala for Hordaland.

Overgangar mellom trinn i vidaregåande opplæring

Figur: 9. Overgangar mellom trinn i vidaregåande opplæring. Figur og tal frå Skoleporten.

Figuren over viser tal for progresjon mellom trinn i vidaregåande opplæring i Hordaland. Tala viser prosentdel elevane som gikk i Vg1 hausten 2013 og som er registrerte på Vg2 hausten 2014, og tilsvarende frå Vg2 til Vg3. Den raude pila viser til prosentdel elevane som var ute av vidaregåande opplæring eitt år etter at dei var

³ <http://www.nifu.no/files/2013/06/NIFUrapport2013-16.pdf>

registrerte i Vg1 eller Vg2. Denne delen representerer også dei som ikkje møter opp på skulen etter sommarferien. Tala kan derfor ikkje direkte samanliknast med tala for skulesluttarar. Den gule pila viser elevar som går om igjen same årstrinn.

Teljinga skjer 1. oktober kvart år, og omfattar elevar og vaksne. Elevar med alternativ opplæring som styrar mot planlagd grunnkompetanse vil i desse tala alltid få registrert ordinær progresjon. Lærlingar som startar i lære etter 1. oktober vil ikkje bli fanga opp av desse tala. Del elevar som er ute av vidaregåande opplæring etter Vg2 kan derfor vere noko misvisande, sidan ein elev kan skrive lærekontrakt når som helst.

Som vi ser av figuren, begynner dei fleste elevane som går ut av grunnskulen direkte i vidaregåande opplæring. Om lag 98 % av 16-åringane som avslutta grunnskulen våren 2014, var i vidaregåande opplæring 1. oktober same år. Dei aller fleste som startar på Vg1 fortset på Vg2 året etter. Om lag 84 % av dei fortset på Vg2, 8,3 % repeterer Vg1, medan 7,8 % er ute av vidaregåande opplæring.

Etter Vg2 begynner 80,4 % på Vg3 eller i lære. 5 % tar Vg1 eller Vg2 på nytt, medan 14,5 % ikkje er i vidaregåande opplæring. Dei fleste som ikkje fortset i vidaregåande opplæring direkte etter Vg2, har gått på yrkesfag. Dataa fortel oss ikkje kor mange av dei som ikkje gjekk vidare mellom Vg2 og Vg3 som normalt sett skulle halde fram i lære, faktisk hadde søkt om læreplass, eller kor mange som fekk lærekontrakt etter 1. oktober.

Informasjon om overgangar kan ikkje seie noko direkte om kor stor del som kjem til å fullføre og bestå vidaregåande opplæring, men det er rimelig å gå ut i frå at ein auke i talet på elevar som held fram på neste trinn i opplæringa vil føre til ein høgare del med fullført og bestått.

Erfaringar frå Ny GIV har vist at gjennom styrking av dialogen mellom ungdomsskule og vidaregåande skule vil ein kunne identifisere elevar som treng ekstra oppfølging i overgangen mellom skuleslaga. Tidleg identifisering, kartlegging og oppfølging av elevar som kan vere i faresona og som kan trenge tilrettelegging for å lukkast er avgjerande i dette arbeidet. Rammeverk for betre gjennomføring, jf. figur 3 side 12, viser til kritiske overgangar der det er særleg viktig å setje inn tiltak for å sikre auka fullføring.

Status for skuleåret 2014/15

Når vi ønskjer å sjå på resultat for skuleåret 2014/15, og ikkje over ein femårsperiode, må vi nytte lokale tal. Når vi nyttar lokale tal har vi valt å ta med alle elevar på alle trinn på studieførebuande og yrkesfaglege utdanningsprogram, ikkje berre avgangselevane. Tala kan derfor ikkje samanliknast med resultat frå Skoleporten eller SSB. Under vil følgjande bli presentert:

- prosentdel elevar som har fullført og bestått alle fag i skuleåret 2014/15 etter grunnskulepoeng
- prosentdel stryk og IV
- fråvær og sluttarar

Samanheng mellom grunnskulepoeng og fullføringsgrad

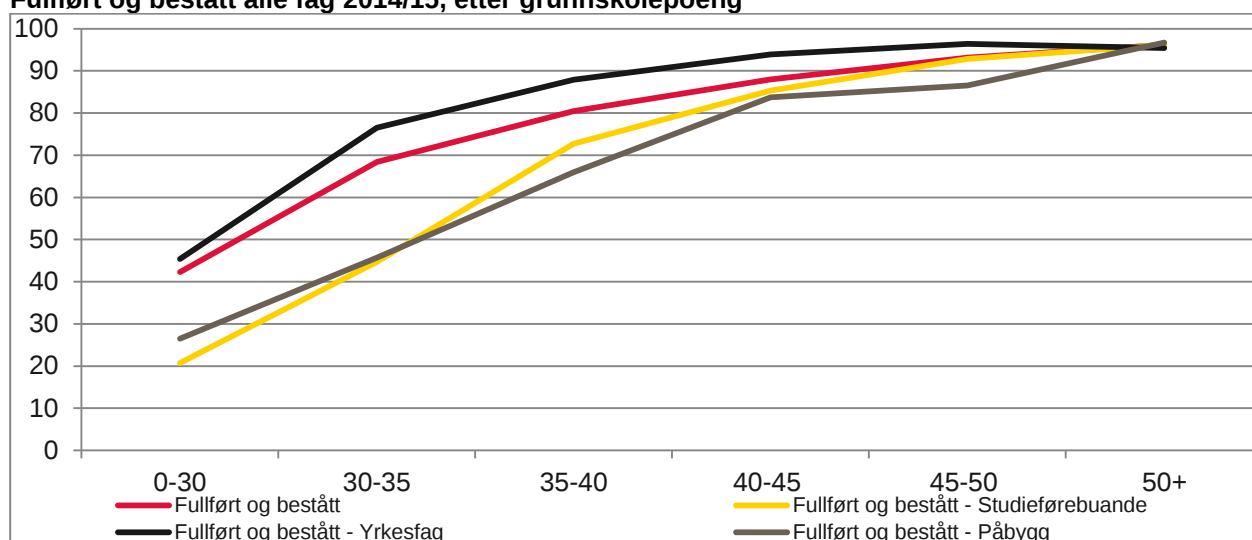
Årsakene til skilnaden mellom yrkesfag og studieførebuande fag når det gjeld gjennomføring og sluttprosent er kompleks, men kva grunnskulepoeng elevane har er ein viktig forklaringsfaktor. I tabellen under er det sett opp korleis elevane fordeler seg på studieførebuande og yrkesfaglege utdanningsprogram fordelt på gjennomsnittleg karakterpoengsum frå ungdomsskulen.

Karakternettet på studieførebuande ligg 8,8 karakterpoeng over snittet på yrkesfag, og ein kan sjå at det er ein høgare del elevar som har høvesvis god og høg kompetanse frå ungdomsskulen som startar på studieførebuande utdanningsprogram. Om lag 30 % av elevane som begynner på eit yrkesfagleg utdanningsprogram har god eller høg kompetanse. For studieførebuande er den tilsvarende delen 76,5 %.

	Studieførebuande	Yrkesfag
Gjennomsnitt karakterpoengsum frå ungdomsskulen	44,5	35,7
1 Høg kompetanse frå ungdomsskulen (≥ 50 poeng)	22,8 %	3,2 %
2 God kompetanse frå ungdomsskulen (40,0 – < 50 poeng)	53,7 %	26,2 %
3 Grunnleggjande kompetanse frå ungdomsskulen (30 - < 40 poeng)	20,7 %	49,5 %
4 Enkel kompetanse frå ungdomsskulen (< 30 poeng)	2,8 %	21,2 %

Tabell 6: Gjennomsnitt karakterpoeng frå ungdomsskulen. PULS.

Fullført og bestått alle fag 2014/15, etter grunnskolepoeng

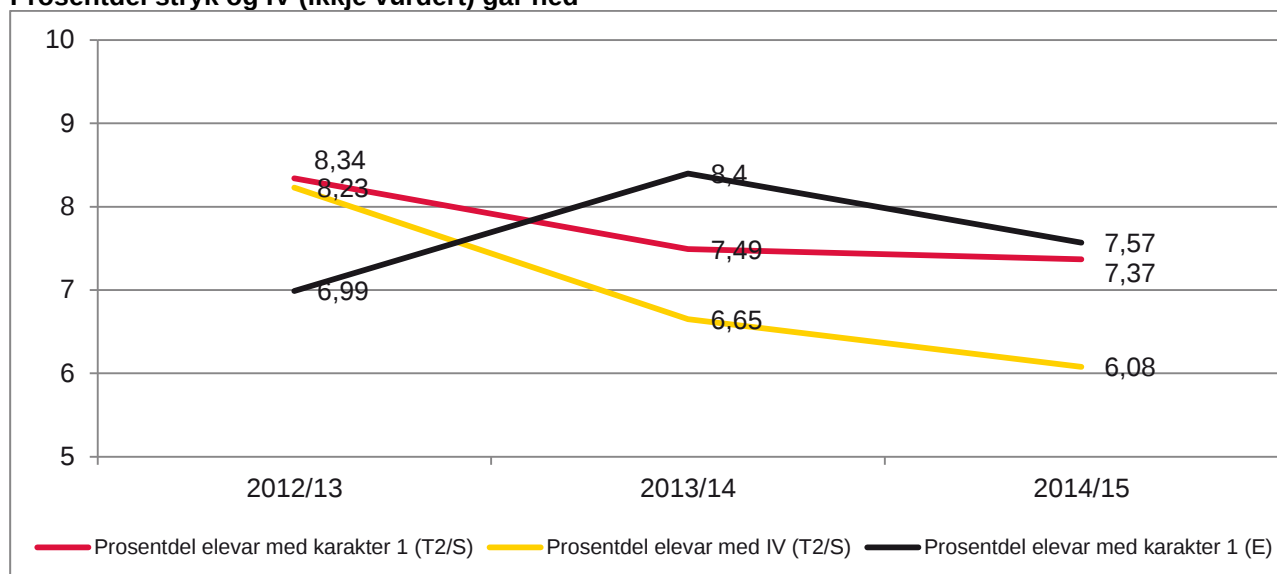

Figur 10: Samanheng mellom grunnskulepoeng og fullført og bestått alle fag. Vg1, Vg2 og Vg3 i skule. PULS.

Figuren over viser kor stor del som har fullført og bestått alle fag i 2014/15 fordelt på grunnskulepoeng. Av elevane som kjem inn på Vg1 yrkesfag med mellom 0 og 30 poeng, er det 45,2 % som får fullført og bestått alle fag. Tilsvarende for studieførebuande er 19,3 %. I og med at det er flest elevar på yrkesfag som har låge grunnskulepoeng, vil også fleire stå i fare for ikkje å greie å bestå alle fag i skuledelen av opplæringa. I tillegg er overgangen frå Vg2 til læreplass eit svært kritisk punkt for elevane i yrkesfag, noko ein kan sjå i figur 9.

Dess fleire poeng elevane kjem inn med, dess mindre blir avstanden mellom utdanningsprogramma. Elevar med mellom 45 og 50 poeng fullfører og består i omtrent same grad, uavhengig av kva utdanningsprogram dei går på.

Prosentdel stryk og IV (ikkje vurdert) går ned

Figur 11: Prosentdel elevar med stryk og IV til termin 2/standpunkt og eksamen. PULS.

Prosentdel elevar som får ikkje vurdering (IV) i fag har gått ned både på studieførebuande og på yrkesfag. Ein kan rekne med at ein nedgang i IV kan føre til at det blir fleire elevar som får karakteren 1, men på studieførebuande utdanningsprogram har også denne delen gått ned. Det vil seie at det er ein auke i delen elevar som har bestått. På yrkesfag er det ein liten auke i del elevar som har fått karakteren 1.

Det er viktig å vere merksam på at nokre fag, som til dømes norsk og kroppsøving, er avsluttande på Vg2 for yrkesfag og for Vg3 på studieførebuande. Dette betyr at elevar som har fått 1 eller IV på Vg1 likevel kan bestå faget. På same måte kan elevane bestå dersom dei tek eksamen i faget. Desse tala kan derfor ikkje samanliknast direkte med prosentdel for fullført og bestått.

Trass i at det er fleire elevar som får bestått skuleåret er det viktig halde fokus på elevar som er i risikograppa.

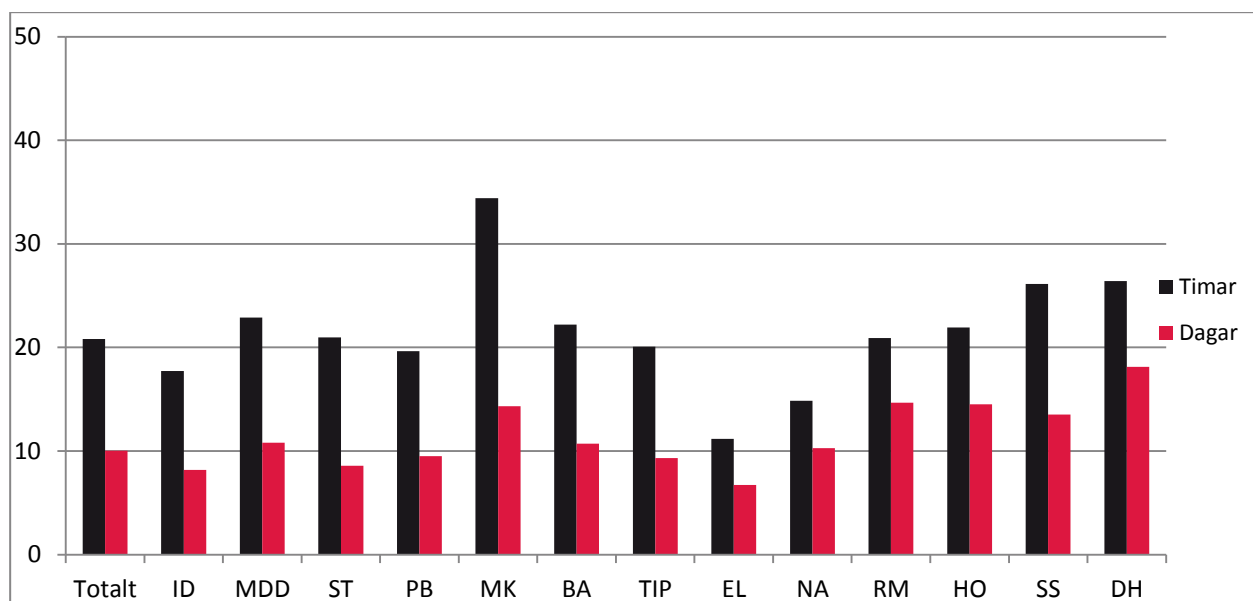
Fråvær og avbrot i opplæringa

Timefråværet går ned

Tabellen under viser den totale fråværsutviklinga for elevane dei siste to åra. Dagfråværet i Hordaland er stabilt, men timefråværet har gått ned om lag 2 timar dette skuleåret, og det må sjåast som ei positiv utvikling etter at det har lege stabilt over så mange år. Gjennomføring av eit opplæringsløp føreset at elevane er til stades i undervisninga, og vi ser ei klar samanheng mellom fråvær og IV i fag og sluttarar. Det er derfor viktig å ta tak i fråvær på eit tidleg tidspunkt.

	2012/13		2013/14		2014/15	
	Dagar	Klokketimar	Dagar	Klokketimar	Dagar	Klokketimar
Hordaland - snitt	10,87	22,09	10,5	22,5	10,04	20,83

Tabell 7: Fråvær skuleåret 12/13 til 14/15. PULS (privatistar og elevar som slutta før 1.10 er ikkje med i berekninga).

Figur 12: Fråvær fordelt på utdanningsprogram. PULS.

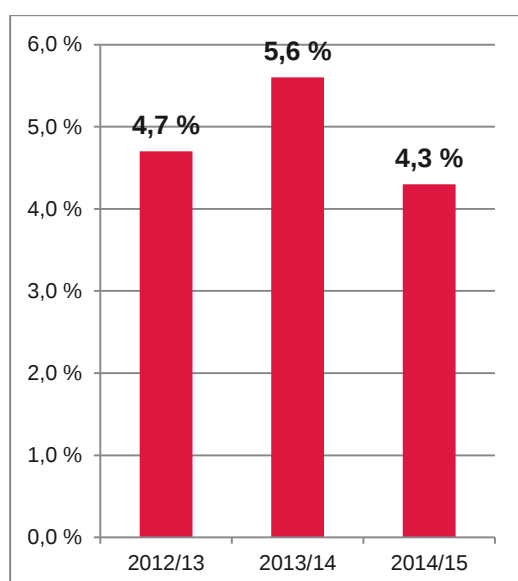
Det er store variasjonar i fråværestal på dei ulike utdanningsprogramma. Medier og kommunikasjon har høgast timefråvær med eit snitt på 34,4 timar, medan Elektrofag ligg lågast med 11,16 timar. Elektrofag ligg også lågast på dagsfråvær med 6,72 timar. Design og handverk ligg høgast med eit snitt på 18,13 timar.

Færre elevar sluttar

Alle elevar som avsluttar skuleløpet blir registrerte som sluttarar. Det finst ulike kategoriar av sluttarar. *Skulesluttarar* er dei som avbryt i løpet av skuleåret. Desse blir registrerte med dato og avbrotårsak og ein har god statistikk på desse. *Overgangssluttarar* er dei som avbryt mellom to skuleår, eller ikkje går vidare i lære. Desse kjem ikkje med i skulen si oversikt over sluttarar.

Skulesluttarane er ei differensiert gruppe og gjeld både elevar som sluttar for å begynne på ein annan skule, ei anna utdanning, flyttar eller til dømes for å begynne i lære. Desse er ikkje reelle sluttarar fordi dei fortset skuleløpet på ein annan skule eller på eit anna utdanningsprogram. For å sjå dei reelle sluttarane, må vi sjå på dei som sluttar på grunn av stort fråvær, feilval, fagvanskar, personlege årsaker/sjukdom eller fordi dei er skulelei og/eller manglar motivasjon. Desse kallar vi for *kritiske sluttarar*.

Prosentdel sluttarar er redusert med over eitt prosentpoeng i høve til året før. Tal registrerte sluttarar skuleåret 2013/14 var 961, medan talet for 2014/15 var 732.

Figur 13: Prosentdel skulesluttarar 2012-2015. PULS.

Avbotsårsak etter 1.10	2014/15
Personlege årsaker/sjukdom	198
Stort fråvær	191
Anna fråfallsårsak/ikkje oppgitt	147
Feilval	82
Fått arbeid	51
Skulelei/motivasjon	45
Slutta på skulen i løpet av skuleåret for å begynne i lære	11
Manglande opphaldsløyve	2
Fagvanskar	2
Lang reiseveg	1
Militærtjeneste	1
Utvekslingselev, kalenderår	1
Totalt	732

Tabell 8: Avbrotårsaker, skuleåret 2014/15. PULS.

Dei vidaregåande skulane rapporterer at det er mange elevar som sluttar etter første halvårsvurdering fordi dei ikkje har fått karakter i fag, som oftast på grunn av stort fråvær. Desse elevane kan falle inn under gruppa «anna årsak», og kan derfor sjåast i samanheng med dei som oppgir at stort fråvær er sluttårsaka.

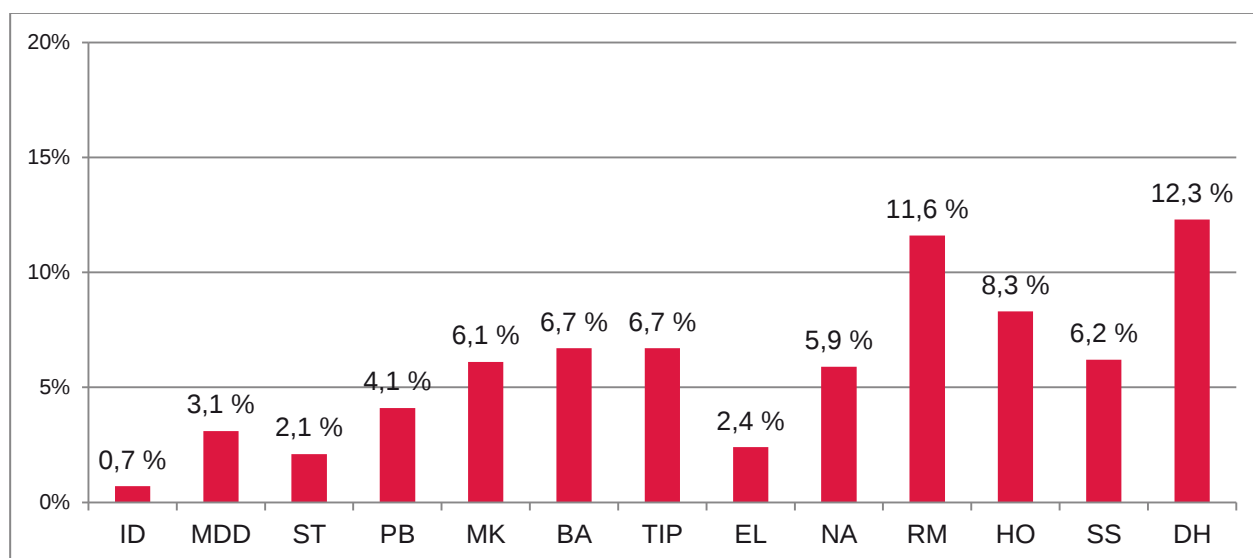
Gruppa med personlege årsaker er også stor, men er redusert med 42 elevar frå året før. Gruppa som oppgir feilval som sluttårsak er redusert frå 121 i 2013/14 til 82 i 2014/15.

Det er flest elevar som sluttar i Vg1 og dei fleste av desse er i gruppa «stort fråvær». Det er nokre fleire jenter enn gutar som sluttar på Vg1, medan det er flest gutar som sluttar på Vg2. På Vg3 har dette jamna seg ut og det er like mange gutar som jenter som sluttar.

Berre elevar som sluttar etter 1. oktober blir talde med i sluttarstatistikkane⁴. I 2014/15 slutta monaleg fleire elevar før denne datoen enn i 2013/14. Mange hadde sluttårsaka «Anna fråfallsårsak/ikkje oppgitt». Det kan vere ein av årsakene til reduksjon i tal på sluttarar.

Sluttarar per utdanningsprogram

I figuren under kan vi sjå prosentvis sluttarar per utdanningsprogram.

Figur 14: Skulesluttarar 2014/15 fordelt på utdanningsprogram. Kjelde: PULS.

På Service og samferdsel er det 6,2 % av elevane som sluttar, ein nedgang med 2,3 prosentpoeng frå året før. Av figuren ser vi også at utdanningsprogramma Restaurant- og matfag og Design og handverk har mange prosentvise sluttarar. Det er ikkje ein auke frå førre år, men det er likevel grunn til å vere merksam på desse utdanningsprogramma.

⁴ Elevar som sluttar etter 1. oktober har brukt eitt år av sin lovfesta ungdomsrett, og det er den offisielle datoen for rapportering til nasjonale statistikkar. Elevar som sluttar før denne datoen blir derfor ikkje talde med i statistikken over.

Auka læringsutbytte

Samla karaktersnitt – fellesfaga norsk, engelsk og matematikk

Auka læringsutbytte er eitt av to hovudmål for den vidaregåande opplæringa i Hordaland. Vi måler læringsutbyttet gjennom karakternivå og karakterutvikling, men det må presiserast at karakterar ikkje gir eit fullgodt svar på spørsmål om kvalitet og læringsutbytte.

For å få eit meir utfyllande bilete av kvaliteten, utviklinga og utbyttet frå opplæringa må vi også ta omsyn til informasjon frå styringsdialog og arbeidet med det verksemdsbaserte vurderingsarbeidet. Karakterar gir likevel verdifull informasjon om nivå og resultat i skulen, og er den beste kjelda vi har for å vurdere utvikling og samanlikning med nasjonalt nivå.

I denne oversikta blir det presentert karakterresultat for fellesfaga norsk, engelsk og matematikk, då dette er fag alle elevar har. I tillegg blir det presentert samla karaktersnitt i programfaga på alle utdanningsprogramma.

Vi har også valt å sjå på statistikk frå Lærlingundersøkinga om i kva grad opplæringa i skulen gav eit godt grunnlag for arbeidslivet.

Fellesfag, standpunkt	HFK 2013/14	HFK 2014/15	Nasjonalt 2014/15
Norsk standpunkt studieførebuande	3,98	3,96	3,92
Norsk standpunkt yrkesfag	3,62	3,64	3,56
Norsk standpunkt påbygg	3,38	3,38	3,43
Matematikk standpunkt studieførebuande	3,57	3,56	3,55
Matematikk standpunkt yrkesfag	3,22	3,23	3,25
Matematikk standpunkt påbygg	3,23	3,21	3,2
Engelsk standpunkt studieførebuande	4,23	4,3	4,28
Engelsk standpunkt yrkesfag	3,57	3,47	3,48

Tabell 9: Samla karaktersnitt i faga norsk, matematikk og engelsk. PULS.

Fellesfag, eksamen	HFK 2013/14	HFK 2014/15	Nasjonalt 2014/15
Norsk hovudmål, skriftleg	3,51	3,54	3,39
Matematikk – Eksamen, Matematikk 1P	2,41	2,35	2,41
Matematikk – Eksamen, Matematikk 1T	3,6	3,88	3,5
Matematikk – Eksamen, Matematikk 2P	2,57	2,68	2,74
Engelsk – Eksamen, Engelsk	3,83	3,64	3,63
Norsk hovudmål, skriftleg	2,66	2,91	2,85
Matematikk – Eksamen, Matematikk 2P-Y	2,37	2,44	2,46
Norsk, skriftleg	3,24	3,45	3,38

Tabell 10: Samla karaktersnitt, eksamen fellesfag. PULS.

Tabellane gir ein oversikt over karaktergjennomsnittet for standpunkt og eksamen i fellesfaga norsk, engelsk og matematikk. Dei ulike fellesfaga kan ha ulike fagkoder (til dømes skal elevane velje mellom praktisk eller teoretisk matematikk), og dei er då slått saman til ein gjennomsnittskarakter.

Jentene har i snitt høgare standpunktkarakterar i alle fellesfaga med unnatak i matematikk på påbygg – her er det likt mellom kjønn. Skilanden på kjønn er størst i norsk standpunkt på studieførebuande, kor jentene i snitt ligg 0,32 karakterpoeng høgare enn gutane.

Talet karakterar som utgjer snittet er stort, og det er derfor små variasjonar mellom dei to åra. Eksamenskarakterane kan variere noko meir, mellom anna fordi talet på karakterar er færre og vurderingsgrunnlaget for ein eksamenskarakter er langt mindre enn for ein standpunktkarakter.

Samla karaktersnitt - programfag	HFK 2013/14	HFK 2014/15	Nasjonalt 2014/15
ST standpunkt	4	4,1	4
MDD standpunkt	4,5	4,6	4,7
ID standpunkt	4,6	4,6	4,4
BA standpunkt	3,6	3,6	3,7
DH standpunkt	3,8	3,9	3,8
EL standpunkt	3,8	4	3,9
HO standpunkt	4	4	3,9
MK standpunkt	4	3,9	4,1
NA standpunkt	4,1	4,2	4
RM standpunkt	3,8	3,9	3,6
SS standpunkt	3,5	3,6	3,7
TIP standpunkt	3,9	3,9	3,7

Tabell 11: Samla karaktersnitt programfag per utdanningsprogram. PULS.

Tabellen over viser elevane sitt karaktergjennomsnitt i programfaga, fordelt på utdanningsprogram. Snittet blir berekna ut i frå elevane sine enkeltkarakterar i dei ulike programfaga. Det er små skilnadar mellom skuleåra, og også her har jentene eit høgare snitt enn gutane. Det gjeld for alle utdanningsprogram, og då særleg på yrkesfag.

Auka læringsutbytte for minoritetsspråklege elevar med kort butid

Som eit ledd i arbeidet med kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling ville fylkesdirektør opplæring legge til rette for eit tydeleg rammeverk for innføringstilbodet som skulle sikre god informasjon til elevar, foreldre og føresette om kva som er innhald og læringsmål for våre innføringsklassar. Det var også eit mål å sikre felles rammeverk for alle skular som har innføringsklassar i Hordaland. Lokal læreplan for innføringsklassane i Hordaland⁵ var klar for utprøving skuleåret 2014/15. Han har to kompetansenivå i alle dei seks fellesfaga norsk, samfunnsfag, engelsk, matematikk, naturfag og kroppsøving. Tanken er at ein kan nytte dei læreplanmåla som vil vere høvelege ut frå elevane sitt nivå.

Etter eitt skuleår med utprøving og viktige forbetringar, er no den lokale læreplan for innføringsklassane i Hordaland teke i bruk i alle klassar. Frå skuleåret 2015/16 skal planen gjelde for undervisning i alle innføringsklassar i Hordaland.

Skulen som førebuing til opplæring i arbeidslivet

Lærlingundersøkinga er ei obligatorisk spørjeundersøking som skal gi lærlingane mogelegheit til å formidle meiningar om opplæringa og andre høve som er sentrale for læringsutbyttet og læringsmiljøet. I denne samanheng er det valt ut indikatorar som gir eit godt grunnlag for å vurdere korleis opplæring i skule førebur elevane til opplæring i arbeidslivet.

	Heitt ueinig	Nokså ueinig	Verken einig eller ueinig	Nokså einig	Heitt einig
Undervisning i fellesfaga var tilpassa faget mitt	11,91%	19,14%	35,06%	26,66%	7,23%
Undervisning i yrkesfaga ga eit godt grunnlag for det eg skulle lære i lærebedrifta	4,87%	11,78%	23,47%	41,29%	18,6%
Utstyret vi brukte på skulen var oppdatert og i god stand	8,66%	15,47%	27,53%	35,7%	12,65%
Lærarane hadde god innsikt i det eg skulle møte i lærebedrifta	5,15%	9,82%	24,1%	38,1%	22,84%

⁵ <http://www.hordaland.no/PageFiles/62246/L.%C3%A6replan%20for%20innf%C3%B8ringsklassane%20rev.pdf>

Praksisen på skulen var relevant for opplæring i arbeidslivet	4,77%	8,08%	23,08%	36,51%	27,56%
Prosjekt til fordjuping /praksis gjorde at eg fekk læreplass	22,85%	8,2%	26,66%	20,02%	22,27%

Tabell 12: Lærlingundersøkinga 2014. Skulen som førebuing til arbeidslivet. PULS.

	Svært misfornøgd	Nokså misfornøgd	Verken fornøgd eller misfornøgd	Nokså fornøgd	Svært godt fornøgd
Kor fornøgd er du med opplæringa i skulen som førebuing til opplæring i arbeidslivet?	4,36%	9,78%	30,59%	42,79%	12,49%

Tabell 13: Lærlingundersøkinga 2014. Skulen som førebuing til arbeidslivet. PULS.

Mange av lærlingane i utvalet meiner at undervisninga på skulen var ei god førebuing til opplæringa i arbeidslivet, men at det er ei lita gruppe som meiner undervisninga ikkje var tilstrekkeleg relevant.

Gjennomføring i læretida

Overgangen frå Vg2 til lære på yrkesfaglege utdanningsprogram er ein av dei mest kritiske overgangane med tanke på auka gjennomføring i vidaregåande opplæring. Tilgangen til læreplasser påverkar overgangen i stor grad, og varierer frå fylke til fylke. Tal frå 2013⁶ viser 35,9 % av elevane i yrkesfag gjekk over i lære etter Vg2 i Hordaland. Nasjonalt er delen 32,9 %.

Hordaland er eit av dei største fagopplæringsfylka i landet. Dei siste åra har tal nye kontraktar auka og vi har dei siste åra ikkje hatt så mange i lære nokon gong. Dette ser vi også igjen på avlagde fag- og sveineprøvar som er det høgaste talet fagopplæringa har hatt, med over 3000 avlagde prøvar.

Fagopplæringa baserer seg på trepartssamarbeid. Dette betyr noko for korleis fylkeskommunen styrer sektoren. Det er i denne samanheng viktig å understreke at det er bedriftene sjølv som bestemmer kven dei vil teikne lærekontrakt med. Fagopplæringskontoret hentar kvart år inn oversikt over kor mange lærlingar dei enkelte bedriftene har behov for. Dette talet gjer oss ein oversikt, men av erfaring veit vi at situasjonen i dei enkelte bedriftene kan endre seg i løpet av kort tid.

Fagopplæringskontoret har ei formidlingsteneste der ein koplar søkjarar og bedrifter som ønskjer lærlingar. Både bedrifter og lærlingar opplyser om at faget prosjekt til fordjuping er avgjerande for å få læreplass. På landsbasis er 70 % av lærekontraktane inngått som en følgje av dette faget. Vi har ikkje tal i Hordaland, men det er ikkje noko som tilseier at talet er noko annleis i Hordaland.

Hordaland har også fleire kontraktar gjennom sokalla fleksible opplæringsløp. Hordaland har TAF-lærlingar i fleire fag (TIP, BA, EL og HO) og deltek også i forsøk om vekslingsmodellen. Her blir det gitt opplæring innan Tømrrarfaget, Helsefagarbeidarfaget, Barne- og ungdomsarbeidarfaget, og frå hausten 2015, Frisørfaget.

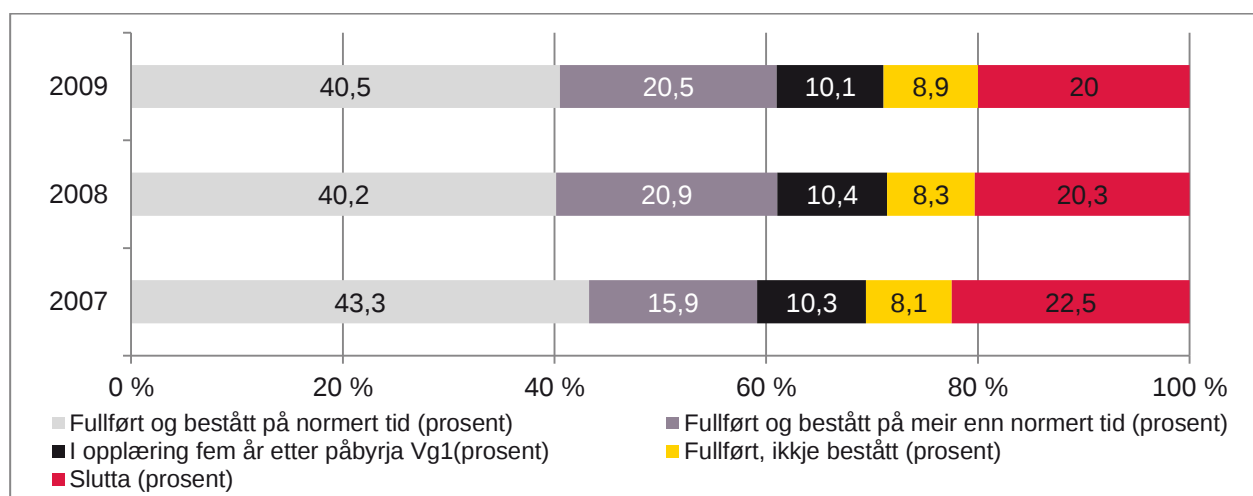
I tillegg er det også mange i Hordaland som følgjer opplæringsløp på sida av den ordinære 2+2 modellen, og som då får full opplæring i bedrift.

Mykje av fagopplæringa er organisert gjennom opplæringskontor, der om lag 70 % av alle lærekontraktane blir teikna gjennom eit kontor. Fagopplæringskontoret har dei siste åra lagt til rette for at det skal fleire kontraktar gjennom kontor. Det er skilnadar mellom bransjane på kor mange kontraktar som går gjennom opplæringskontor. I nokre er det 100 %, medan det i andre er langt færre. Til dømes er store verksemder som Frank Mohn og Statoil er ikkje tilknytt opplæringskontor.

Fagopplæringskontoret har i 2014 gjennomført dialogmøter med dei 25 største opplæringskontora, der kvalitet, gjennomføring og læringsmiljø er nokre av stikkorda for dialogen. I tillegg gjennomfører vi ei årleg samling for alle opplæringskontora. Partane i arbeidslivet er tett på fagopplæringa i Hordaland gjennom Yrkesopplæringsnemnda, som har møte ein gong i månaden.

⁶ <http://www.udir.no/globalassets/upload/statistikk/gjennomforing/gjennomforingsbarometeret-2014.pdf>

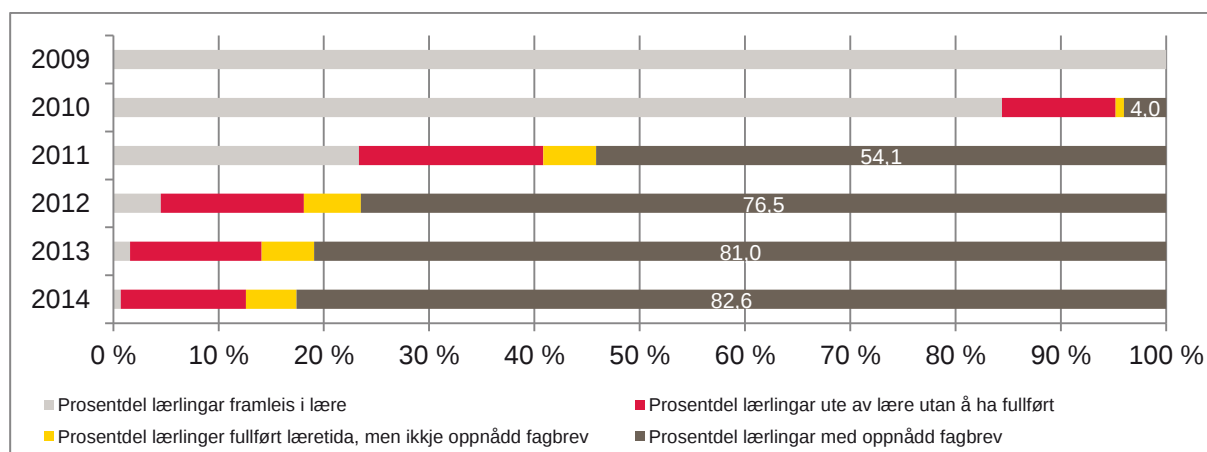
I figuren under kan ein sjå gjennomføringstala for dei som vel yrkesfag i Hordaland, fem år etter at dei starta opplæringa. Figuren viser dei tre siste kulla.

Figur 15: Gjennomføringstal yrkesfag. Skoleporten.

Figuren over viser at 61 % av dei som starta på yrkesfag i 2009, hadde fullført og bestått i løpet av fem år, i 2014. Figur 8, *Oppnådd kompetanse 2009-kullet*, side 16, viser at omlag halvparten av desse har fullført med studiekompetanse. Det vil seie at av alle dei som starta på yrkesfag i 2009, hadde omlag 30 % fagbrev 5 år etter. Tal frå Udir viser at i 2013 gjekk 26 % av yrkesfagelevane på Vg2 i Hordaland over til påbygg, noko som er høgast i landet.

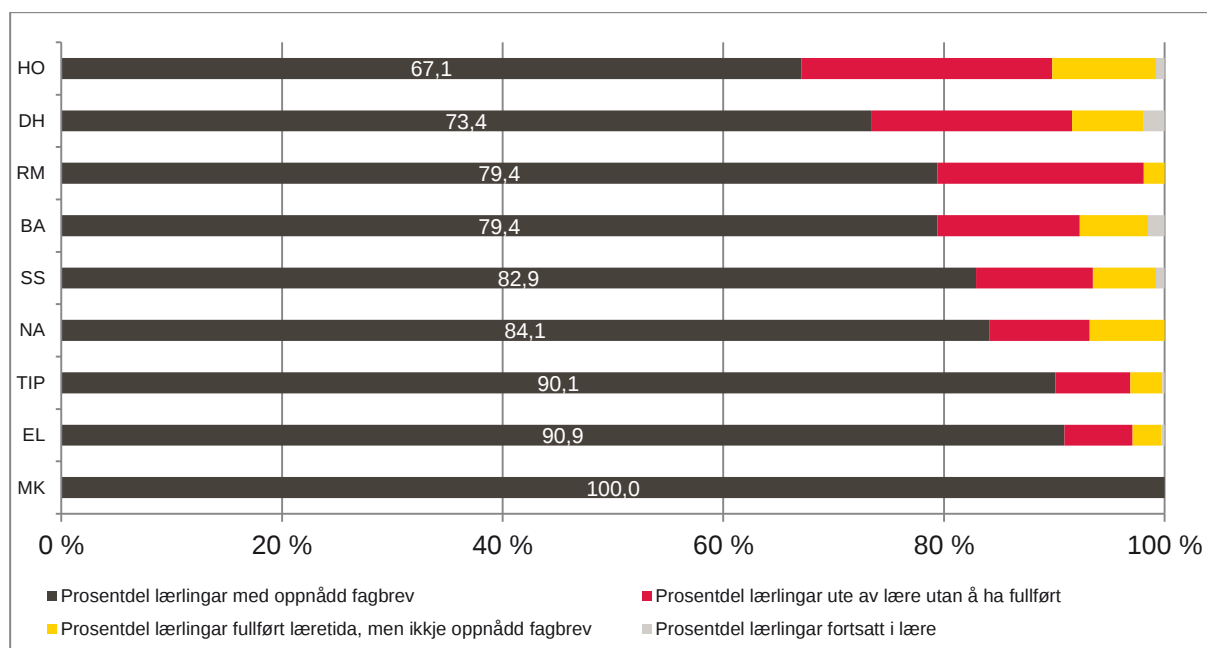
Dersom ein ser på alle dei som faktisk går ut i lære, kan ein sjå at gjennomføringa er betrakteleg betre. Figuren under viser status for 2009-kullet og dei fem neste åra.

Figur 16: Lærlingstatus 2009-kullet i Hordaland. Skoleporten.

Som ein kan sjå, har 82,6 % av lærlingane fullført med fagbrev fem år etter at dei starta lærlingtida. 11,9 % har slutta og 4,8 % oppnådde ikkje fagbrev. 0,7 % er framleis i lære.

I neste figur kan ein sjå status per utdanningsprogram fem år etter at dei starta lærlingtida.

Figur 17: Status oppnådd kompetanse per utdanningsprogram, etter fem år. Skoleporten.

Som ein kan sjå, er det stor variasjon mellom utdanningsprogram når det gjeld kor mange som fullfører med fag- eller sveinebrev fem år etter oppstart av læretida. Vi veit at det er skilnader mellom utdanningsprogramma når det gjeld både overgang frå Vg2 til lære og gjennomføring av sjølve læretida. I dei fagområda som ligg på over 90 % gjennomføring, er det i hovudsak for mange søkjarar enn det som arbeidslivet etterspør. Dette betyr at arbeidslivet har eit luksusproblem i høve til tilsetjing av lærlingar. Ein kan rekne med at dette påverkar gjennomføringa. I Bygg- og anleggsteknikk veit vi at ein slit med rekrutteringa, og det er mange læreløp som ikkje er 2+2-løp. I tillegg får dei fleste elevane tilbod om læreplass, uavhengig av resultat frå skulen. Dette er ikkje tilfelle for elevar frå TIP og Elektrofag.

Lærlingane i Helse- og oppvekstfag si gjennomføring er låg, og det er vanskelig å seie kva som påverkar dette. I utgangspunktet er det mange elevar som ikkje går ut i lære, men vel Vg3 påbygging til studiekompetanse.

Samfunnskontrakten

Samfunnskontrakten er eit samarbeidsprosjekt mellom myndighetene og partane i arbeidslivet, der det overordna målet er å forankre fagopplæringa i alle relevante bransjar og sektorer, og skaffe flest moglege læreplassar til elevar som ønskjer det. Kunnskapsdepartementet og arbeidsgivar- og arbeidstakarorganisasjonane skreiv under kontrakten våren 2012 og sette opp tre mål:

- Talet på godkjente lærekontraktar skal auke med 20 % i 2015 i høve til nivået ved utgangen av 2011.
- Auke talet på vaksne som tek fag- eller sveinebrev
- Auke prosentdel lærlingar som fullfører og består med fag- eller sveinebrev.

Ei nasjonal evaluering av arbeidet for å nå desse måla viser at ein ikkje kjem til å kome i mål innan 2015. I *Indikatorrapport 2015 - Oppfølging av Samfunnskontrakt for flere læreplasser*⁷ står det mellom anna at dersom ein går ut frå ein jamn auke i nye lærekontraktar, måtte det innan 2014 vore ei auke på 15 %, medan den reelle auka er 5 %. For Hordaland er tilfellet 4 %.

Nasjonalt har det vore ein god auke i vaksne som tek fag- og sveinebrev, og Hordaland er det nest største fylket etter Rogaland når det gjeld tal på vaksne som tek fag- og sveinebrev. Dei aller fleste vaksne i denne gruppa er praksiskandidatar.

⁷ <http://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/samfunnskontrakten/indikatorrapport-2015-web.pdf>

Fagprøvar

I 2014 blei det avlagd 3051 fag-/sveineprøvar i Hordaland, medan talet i 2013 var 2793.

	2010	2011	2012	2013	2014
Avlagde prøvar	2696	2724	2428	2793	3051
Praksiskandidatar	789	993	682	890	1074
Stryk lærlingar	11,8 %	12 %	11,9 %	9,7 %	10,5 %
Stryk elevar slutt opplæring i skule	41,6 %	36,5 %	43 %	26 %	29,6
Stryk praksiskandidatar	7,7 %	8 %	6%	8 %	7,8

Tabell 14: Utvikling avlagde prøvar 2010-2014. Vigo.

Dei fem siste åra har talet på gjennomførte fag-/sveineprøvar vore relativt stabilt med unnatak av ein liten nedgang i 2012. Som ein kan sjå er nesten 1/3 av alle fagprøvene gjennomført av praksiskandidatar. Dette er vaksne som har lang erfaring frå arbeidslivet og som no ønskjer å ta fagbrev i yrket sitt. Mange av desse har fått opplæring gjennom vaksenopplæringa. I NOVA-rapporten *Voksne i grunnskole og videregående opplæring*⁸ frå 2013, som tok for seg vaksenopplæringstilbodet i dei ulike fylka, står det mellom anna: «Hvor mye ressurser som brukes til informasjon varierer sterkt mellom fylkene vi har besøkt. Det var bare Hordaland fylkeskommune som hadde en omfattende informasjonsstrategi, og den ser ut til å virke ved at det er det fylket som har flest voksne i videregående utdanning». I 2014/15 har det vore nedgangstider i fleire bransjar, og det er i slike tider verdien av å ha eit fagbrev blir tydeleg. Dette kan vi rekne med er ei viktig årsak til at vi har ein slik tydeleg oppgang i talet på praksiskandidatar. Det er eit signal om at det å ha eit fagbrev er viktig for å kunne ha gode mogelegheiter på arbeidsmarknaden.

Fordeling fag- og sveineprøver 2014

Utdanningsprogram	Fag- og sveinebrev
MK	8
NA	56
DH	116
RM	129
SS	322
EL	426
HO	589
BA	631
TIP	774
Totalsum	3051

Tabell 15: Avlagde prøvar 2014. Vigo.

Desse kjem også innom fagopplæringa etterkvart for å få dokumentert praksisen sin, gjennom ein fag- eller sveineprøve. Totalt tal fag- eller sveineprøvar er det høgaste talet nokon gong.

I tabellen kan ein sjå fordelinga på fag- og sveinebrev for 2014. Det å gi arbeidslivet den kompetansen som blir etterspurd, er ei stor utfordring. Fagopplæringa består av omlag 185 ulike lærefag, men ser vi kor det er flest lærlingar, så blir 90 % av produksjonen vår dekt innan 35 fag. I mange fag er det i stor grad berre praksiskandidatar som tar fag- eller sveinebrev. Praksiskandidatordninga er ikkje ei opplæringsordning, men ei dokumentasjonsordning. Vi veit at det innan bygg- og anleggsbransjen er mangel på arbeidskraft med fag- eller sveinebrev, medan innan Elektro- og TIP-områda er tilgangen på arbeidskraft med rett kompetanse god.

Dette merkast i høve til tal elevar som kjem ut i lære etter Vg2. Nokre bransjar kompenserer dette arbeidskraftsbehovet med innleidd arbeidskraft.

⁸ <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjonar/Rapporter/2013/Voksne-i-grunnskole-og-videregaende-opplaering>

Oversikt over søkjarar i VIGO 2011-2014

I 2014 blei det til saman godkjent 2240⁹ nye lærekontraktar. Dette er ein oppgang på 168 kontraktar frå 2013.

Status	2011	2012	2013	2014
Søkjarar med rett	1744	1772	1715	2052
Formidla med ungdomsrett	1242	1270	1259	1556
Søkjarar alle rettar	2398	2523	2440	2796
Kontraktar alle rettar	1834	1834	1806	2071
Alternative Vg3-kontraktar	59	48	54	45

Tabell 16: Tal lærekontraktar 2011-2014, Udir per 1.12 med unnatak 2011, der tala er frå 1. nov. Alternativ Vg3. Vigo, 2014.

Sluttopplæring i skule, Vg3

Dersom fylkeskommunen ikkje kan formidle opplæring i bedrift til dei som ønskjer slik opplæring, må også bedriftsdelen av opplæringa gjennomførast i skulen. Tilbodet skal vere på eit opplæringsår i enkelte fag, og vi har også tilbod i samarbeid med både vidaregåande skular og bedrifter. Tal på ungdomar i Vg3 i skule i 2014 var 45.

Fagopplæringskontoret har satsa på å få til modellar i Vg3 som liknar opplæring i læretid gjennom samarbeid med blant anna HOP Kompetansesenter og OKEL, Slåtthaug vgs og Askøy vgs. Kvalitet på sluttopplæring i skule har vore eit fokus. Fagopplæring har i 2014 gått vekk frå sluttopplæring i skule etter normal modell, og har oppretta eit forlenga løp med tette band til lokalt arbeidsliv. Dette kan vere med på å forklare nedgang i stryk frå 2014.

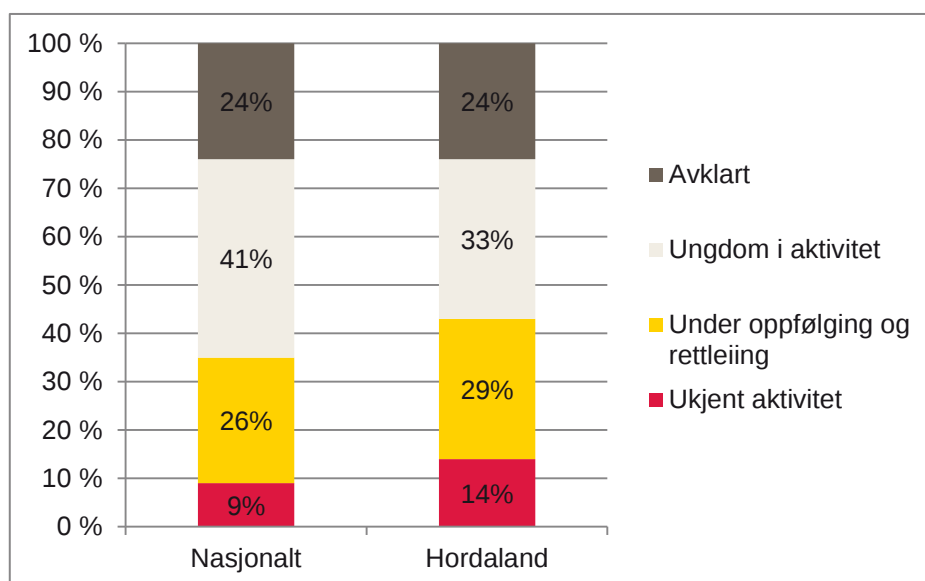
Per september 2015 blir det arbeidd med oppretting av Vg3 i skule i bilfaget, lette kjøretøy, platearbeidar, sveisar og industrimekanikarfaget, landsbruksmaskinmekanikar, kjole- og draktsyar, matros og motormann, IKT servicefaget og elektrikarfaget. Av fag frå Vg2 skil industriteknologi, elenergi, maritime og bilfag skil seg ut med mange restsøkjarar.

⁹ Talet inkluderer også dei som ikkje søker via Vigo.

Fylkeskommunen sitt ansvar for ungdom utanfor vidaregåande opplæring

Oppfølgingstenesta (OT) er ei fylkeskommunal teneste for ungdomar som har rett til vidaregåande opplæring, men som ikkje er i vidaregåande opplæring eller arbeid. Tenesta gjeld for ungdom mellom 16 og 21 år. OT skal ha oversikt over alle ungdomane i målgruppa, tilby dei rettleiing og syte for at dei får tilbod om opplæring, arbeid eller andre kompetansefremjande aktivitetar. Å få ungdomane i aktivitet er med andre ord ei viktig måloppnåing for OT.

Figuren under viser at av alle ungdomane som er tilmeldt oppfølgingstenesta er 33 % kome i aktivitet og 29 % er under oppfølging og rettleiing. 14 % er ukjende, som vil seie at OT ikkje har etablert kontakt med ungdomane og ikkje veit kva dei gjer. 24 % er avklart av OT, og er på rapporteringstidspunktet i ein situasjon der opplæring og arbeid ikkje er aktuelt.

Frå 2014 til 2015 har del ukjende ungdomar i oppfølgingstenesta gått ned frå 21 % til 14 %. Prosentdel ungdomar som har kome i aktivitet har helde seg stabil i same periode.

Ungdomar som er avklart er ei samansett gruppe. Det kan til dømes vere ungdomar som er i militæret, folkehøgskule eller har omsorg for små barn og for ein avgrensa periode er i ein situasjon der opplæring eller jobb ikkje er aktuelt.

Figur 18: Status for dei fire hovudgruppene i OT per februar 2015. Udir.

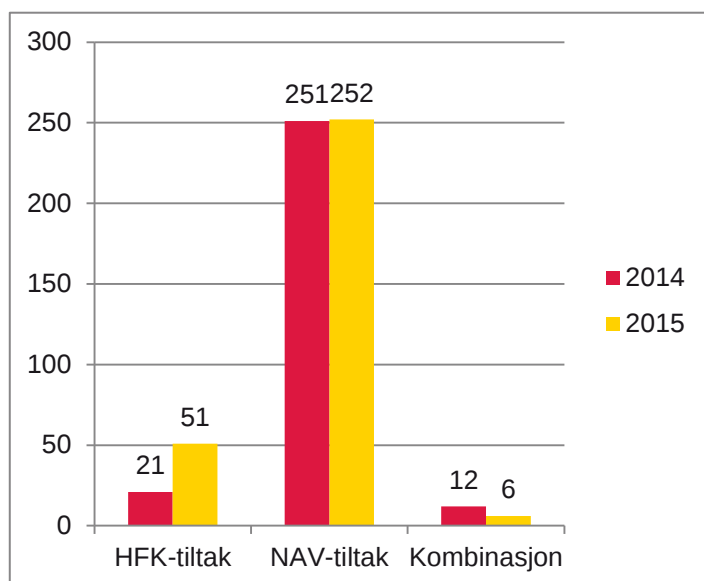
Ei stor gruppe er også ungdomar som er sjuke eller i institusjon. For denne gruppa er det høve som hindrar dei i å nytte seg av opplærings- eller jobbtillbod. Det kan t.d. vere fysisk eller psykisk sjukdom eller rus.

Avklaringsamtalar

Avklaringsamtalar for elevar som vil slutte på skulen eller står i fare for å miste skuleplassen sin blei innført i 2011 som eit verkemiddel under Ny GIV. Formålet med samtalen er å legge til rette for ei tidligare og meir forpliktande oppfølging av ungdom som kan falle ut av opplæring og arbeid. Vidare er formålet å etablere rollar og ansvarsforhold for det vidare oppfølgingsansvaret. Det er ikkje slik at elevar alltid sluttar på skulen etter ein avklaringsamtale. Det første ein sjekkar ut er om det er grunnlag for å fortsetje på skulen heilt eller delvis. Samtalen skal fungere motiverande og realitetsorienterande, og OT skal gi rettleiing og informasjon om dei moglegheitene som finst. OT gjennomførte i skuleåret 2014/15 497 avklaringsamtalar. Ikkje alle som sluttar på skulen møter opp til avklaringsamtalar, og ein elev kan ha fleire samtalar. Dette talet er derfor ikkje direkte samanliknbart med tal på skulesluttarar.

Fleire ungdomar i aktivitet

Frå 2014 til 2015 har det vore ein auke i tal ungdomar som kjem i aktivitet gjennom tiltak i regi av OT. Figuren under viser hovudkategoriane for aktivitet i perioden – fylkeskommunale tiltak, NAV-tiltak og kombinasjonstiltak. Ungdomar som blir tilbakeført til vidaregåande opplæring som ordinære elevar er ikkje representerte i desse tala.

Figur 19: OT-tiltak 2014-2015.

Tal på ungdomar i fylkeskommunale tiltak utgjer den største auka i 2015. Etablering av Hyssingen produksjonsskule og OT sitt eige tilbod #Gameplan er årsaka til dette. Når Hyssingen produksjonsskule aukar opp talet på deltakarar i 2015/16 er det forventa at tala aukar ytterlegare.

Andre fylkeskommunale tiltak for OT-ungdom er til dømes studieverkstad i skule, truckførarkurs, korte kompetansegivande kurs og Aktiv ungdom (Erasmus). Eit samarbeid som starta hausten 2015 mellom OT, fagopplæring og NAV om «Jobbspesialist» er venta å gi godt resultat med tett oppfølging i bedrift.

Det nasjonale prosjektet «NAV i skole» blir etablert på Årstad videregående skole i 2015, og det er forventa at prosjektet skal verke førebyggjande og bidra til færre sluttarar.

Ungdomar i OT to skuleår på rad

Ungdomar som er i oppfølgingstenesta si målgruppe to skuleår på rad, omtaler vi som gjengangarar. Av dei ungdomane som var registrert i OT med oppfølgingsrett ved skuleårets slutt i 2014, var det 40 % gjengangarar, medan desse i 2015 var redusert til 34 %. Dette var 2 prosentpoeng under nasjonalt nivå i 2015.

OT har stort fokus på å følgje opp status over tid på om ungdomane har kome i skule, tiltak eller andre aktivitetar. OT har i løpet av det siste året etablert eit eige kartleggings- og oppfølgingsopplegg (#Gameplan) for dei som det tradisjonelt har vore vanskeleg å få ut i tiltak eller tilbake i opplæring. Rekrutteringsrutinane for dette har også vore med på å avdekke oppfølgingsbehov på ein meir tydeleg måte. OT har betre oversikt over heile målgruppa og får kontakt med fleire enn tidlegare.

Sjølv om ein ungdom er registrert i oppfølgingstenesta to skuleår på rad, betyr ikkje det at dei har vore utanfor opplæring eller arbeid i heile perioden. Ein del av ungdomane startar i vidaregåande opplæring eller arbeid, men sluttar, og kjem dermed i kontakt med OT igjen.

Sterk reduksjon i talet på ukjende – betre oversikt over ungdomane

Prosentdel ukjende ungdomar som OT ikkje har fått kontakt med, er redusert frå 21% i 2014 til 14% i 2015. OT arbeidar aktivt for å kome i kontakt med dei ukjente og få avklart aktivitet og behov. Ungdomar som ikkje er i aktivitet får tilbod om rådgiving og hjelp av OT. Ein stor del av dei ukjente går på privatskule, folkehøgskule og deltek i utvekslingsprogram i utlandet. Nokre er i arbeid, i militæret, har omsorg for barn eller er sjuk.

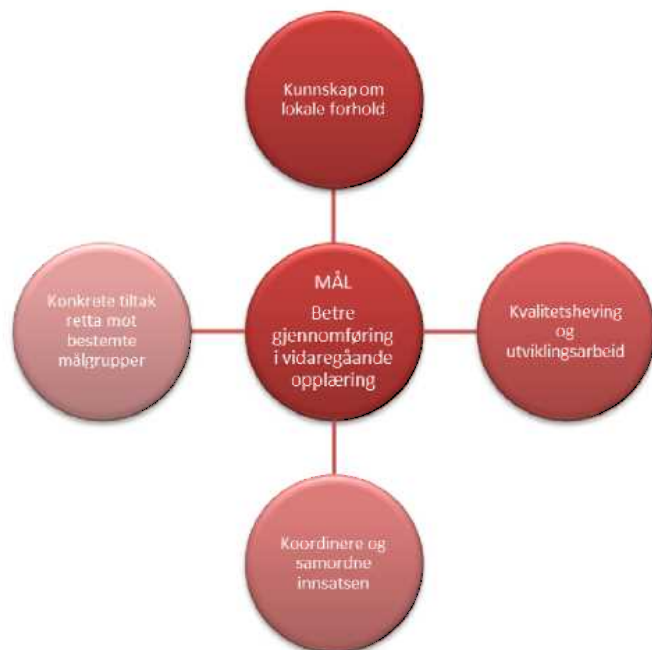
Årsaka til reduksjonen skuldast rutinane som er etablert for rask og tett kontakt gjennom heile året med ungdomane som er overført til OT. Både ungdomane sjølv og føresette får brev frå OT, og det blir sendt ut SMS med påfølgjande telefonkontakt. Det er også oppretta ei Facebook-side for OT med informasjon der ein på ein enkel måte kan ta kontakt.

Tiltak på fleire arenaer for å auke gjennomføringa

Internasjonale studiar og undersøkingar som er gjort i regi av Utdanningsdirektoratet viser at det ikkje er eitt enkelt tiltak som verkar, men at det er ein heilskapleg og samordna innsats som gir resultat på sikt.

Udir skriv på si heimeside:

Arbeidet må foregå kontinuerlig og forankres som en del av hele skolens oppgave. I tillegg må skolen kunne samarbeide godt med et støttenettverk utenfor skolen, bestående av bl.a. Oppfølgingstjenesten, barnevernet og NAV. Det er viktig å ha en klar ansvars- og oppgavefordeling, slik at alle aktuelle personer og institusjoner vet når de skal trå til og hva de skal gjøre. Samtidig er det sentralt å opprettholde fokuset på arbeidet mot frafall¹⁰.

Fylkesdirektør opplæring har sett i verk ulike tiltak for å auke gjennomføringa på ulike arenaer. Nokre av tiltaka er organisatoriske og dreiar seg om skuleutvikling og kvalitetsheving i skulane. Dette er tiltak som det er vanskeleg å måle på kort sikt.

Ny GIV-prosjektet hadde fokus på samordning av innsatsen mellom dei ulike forvaltningsnivåa og mellom dei ulike hjelpeinstansane. Mellom anna har det i regi av fylkesdirektør opplæring vore sett i verk ei kursrekke for rådgivarar i grunnskulen og vidaregåande skule for å heve kvaliteten på yrkesretteinga.

I utvikling og gjennomføring av tilbod til gruppa som ikkje er i vidaregåande opplæring, er det ein gjennomgåande tanke at desse skal vere berekraftige og «saumlause».

Figur 20: Betre gjennomføring i vidaregåande opplæring

Det vil seie at oppfølginga i seg sjølv både er kartleggande og retta mot at ungdomane skal oppnå kompetanse, og at dei ulike instansane har eit systematisk og føreseieleg samarbeid både på system- og individplan. Oppfølgingstenesta skal ha ulike tilbod på ulike nivå og etter ulike behov, og med oppfølging av resultat. All kartlegging og innsøking skjer gjennom OT, der dei har oppfølgings- og koordineringsansvaret. Det at OT og PPT er samorganisert i Hordaland gjer at PPT-ressursane er aktivt inne etter behov for OT-ungdomane og på dei ulike samarbeidsarenaene.

Overgangen frå skule til læretid er ei kritisk fase i fagopplæringa. Derfor har fylkesdirektør opplæring sett fokus på samarbeid med arbeidslivet og faget prosjekt til fordjuping. Vi veit at når elevane får bruke delar av opplæringa si ute i bedrifter gjennom prosjekt til fordjuping, er dette ein av dei viktigaste inngangsportane til rekruttering av læreplassar¹¹.

Eit anna tiltak for å styrke yrkesopplæringa er FYR-satsinga (Fellesfag, Yrkesretting og Relevans). Tanken er at elevane skal få ei opplæring som er meir i tråd med det yrket dei skal ut i. I desember 2014 publiserte Trøndelag Forskning og utvikling¹² ein rapport der dei skriv følgjande:

Yrkesretting og relevans har stor betydning for motivasjon og mestringsforventning, moderat betydning for holdning til skolen og bare liten betydning for elevenes sannsynlighet for å gjennomføre. Det betyr at andre forhold i og utenfor skolen er mer bestemmende for gjennomføring. Analysene tyder på at økt mestringsforventning hos eleven påvirker både indre motivasjon for fellesfag, holdninger til skolen og sannsynlighet for å fullføre, men at motivasjon ikke har noen direkte påvirkning på gjennomføring.

¹⁰ <http://www.udir.no/Tilstand/Forskning/Rapporter/Sintef/Tiltak-mot-fracfall-i-videregaende-opplaring-2007/>

¹¹ <http://www.udir.no/Tilstand/Forskning/Rapporter/FAFO/Prosjekt-til-fordypning-oker-elevenes-motivasjon/>

¹² <https://www.regjeringen.no/contentassets/e0764dd8bbe4668a278beff13e45ed9/rapporttfou.pdf>

I april 2015 kom ein delrapport frå FAFO¹³ der forskarane såg på ulike tiltak for å kvalifisere elevane etter Vg2, anten dei skal ut i lære eller til Vg3 Påbygg. I denne rapporten tek dei mellom anna føre seg problema med å finne gode indikatorar som målar kva som er eit vellukka tiltak. Dei skriv i sin rapport at det også er andre føresetnader som påverkar resultatane og at ein ikkje berre kan måle kor mange som får læreplass. Det er mellom anna mange som ikkje har dei naudsynte føresetnadane til å skaffe seg læreplass som også påverkar resultatane.

I same periode presenterte Kunnskapssenter for utdanning rapporten *Frafall i videregående opplæring – en systematisk kunnskapsoversikt*¹⁴, ein kunnskapsoversikt med systematisk gjennomgang av dei forskingsrapportane på fråfall som ligg føre. Gjennomgangen viser at mange forskingsrapportar har brukt elev-/registerdata for å finne årsakene til fråfall. Desse analysane gir et godt innblikk i kvifor så mange fell frå og kva for grupper som er spesielt utsett. Rapporten seier vidare at ingen forskingsresultat finn svar på kva for tiltak av alle dei som er sett inn dei siste åra som er mest effektive. Fleire norske forskarar med god innsikt i fråfallsproblematikk påpeikar no at det trengst meir målretta intervensjonar som blir følgd opp av metodisk robuste målingar av effektar av tiltak. På bakgrunn av denne rapporten set Kunnskapsdepartementet no i gang med nye forskingsprosjekt, denne gangen som randomiserte kontrollerte forsøk som undersøker kva for strategiar som verkar, under kva omstende og for kven. Målet med forskinga er at forskarane skal kome med gode skildringar av tiltaket og med konkrete tilrådingar om korleis dei skal utførast dersom tiltaka skal ha ønska effekt.

Fylkesdirektør opplæring har meldt inn eit ønskje om å delta i eit studie i samarbeid med Hemil-senteret, Nordlandsforskning og Oxford Research som handlar om nærværsfaktorar og auka fullføring. Mange av dei som fell frå har truleg stort fråvær. Dersom det blir sett inn ressursar for å få dette ned, så er det mogeleg at fleire har grunnlag til å gå vidare på neste årstrinn, og som kan skaffe seg læreplass. Avgjerda frå Kunnskapsdepartementet om kva fylkeskommunar som får delta kjem i februar 2016.

I vedlegga til denne rapporten ligg det ei oversikt over tiltaka som er sett i verk i Hordland fylkeskommune. For nokre av tiltaka er det mogeleg å finne måleindikatorar, medan det på andre tiltak ikkje er mogeleg. Dette er kommentert der det har vore naturleg.

¹³ <http://www.udir.no/Upload/Forskning/2015/Delrapport%20april%202015.pdf?epslanguage=no>

¹⁴ <http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=Rapport&cid=1254008808778&lang=no&pagename=kunnskapssenter%2FHovedsidemal>

Læringsmiljø

Læringsmiljøet si betydning for elevane si læring og fullføring framstår stadig tydelegare. Elevar som opplever tilhøyrsløse og tilknytning til skulen har større sjans for å gjennomføre utdanninga. I ei forskningsoppsummering ved Kunnskapscenter for utdanning i 2014 blir det slått fast at «stadig mer forskning peker i retning av at opplevelse av tilhørighet og tilknytning til skolen er en sterk prediktor for helse, og læringsutbytte, elevtilfredshet og atferdsproblemer»¹⁵. Også nasjonale satsingar som Betre læringsmiljø-prosjektet frå Utdanningsdirektoratet (2008-2013) har skaffa til vegs viktige studiar i faktorar som utgjer eit godt læringsmiljø. Det same har kunnskapsgrunnlaget til Djupedal-utvalet, som i mars 2015 gav si utgreiing til Kunnskapsdepartementet, NOU 2015:2, *Å høre til*¹⁶.

Desse større utgreiingane og følgjeforskinga rundt dei gir eit auka kunnskapsgrunnlag også for skuleeigarar og skuleleiarar som har som mål å betre læringsmiljøet i skulen. Det er ikkje berre eitt svar på utfordringane, slik det heller ikkje berre er eitt svar når ein skal få til eit godt arbeidsmiljø på ein arbeidsplass.

Derfor er arbeidet i opplæringsavdelinga og på skulane stadig meir systematisk og breitt, samhandlinga stadig betre, og medvitet om at førebygging er nødvendig, er tydelegare. Ein skulekvardag som er meningsfull og der alle opplever å lukkast, eit trygt miljø fritt for mobbing og med tydeleg og ansvarleg inngripen om noko skjer, eit helsefremjande skulemiljø der medbestemming er ein av pilarane, er alle naudsynte ingrediensar i eit godt læringsmiljø.

Våren 2014 søkte opplæringsavdelinga om tilskott til eit toårig prøveprosjekt frå 1.8.2015 til 31.7.2017 med mobbeombod for å trygge elevane og læringane sitt psykososiale miljø. Mobbeombodet skal vere eit lågterskeltilbod for elevane, læringane og deira føresette. Ho skal også ha ein rådgivande funksjon for skulane i det systematiske førebyggjande arbeidet mot mobbing.

Hausten 2015 etablerte opplæringsavdelinga ei ny gruppe for samarbeid om læringsmiljø og helse. Gruppen består av rådgivarar med kompetanse innanfor helse- og trivselsfremjande tiltak og mobbeombodet i Hordaland fylkeskommune. Dette er ei styrking av det systematiske arbeidet gjennom at gruppa skal koordinere innsats og sikre kompetanse i avdelinga og ut mot skulane i saker som gjeld læringsmiljøet.

Systematisk arbeid og tiltak initiert frå skuleeigar skuleåret 2014/15

Forskinga på læringsmiljø har dreidd merksemda frå å vere meir individorientert til meir preventivt arbeid med læringsmiljø. Systematisk arbeid med læringsmiljø må vedlikehaldast kontinuerleg. Nokre arenaer for det systematiske arbeidet blir presentert i det følgjande, i form av både etablerte arenaer og prosjekt som skal gi naudsynt erfaring inn i det systematiske arbeidet.

Elevmedverknad og inkludering i læring og læringsmiljø

Opplæringsavdelinga har arrangert skulestartkonferansen årleg sidan 2000, ofte saman med Elevorganisasjonen i Hordaland. Etter kvart er konferansen blitt ein sentral arena for systematisk arbeid med læringsmiljø, dei tre siste åra over to dagar, - og no for rektorane i tillegg til elevinspektørar og elevråd.

Skulestartkonferansen for skuleåret 2014/15 hadde *systematisk elevmedverknad for betre læringsmiljø* som hovudtema. Etter denne konferansen har stadig fleire skular prøvd ut og etter kvart fått på plass system for systematisk elevmedverknad, og dette bidreg positivt i skulane sitt utviklingsarbeid. Arbeidet med dette blir følgt opp gjennom VBV-systemet.

Hausten 2014 blei det lyst ut midlar til deltaking i skulevise prosjekt med tema systematisk elevmedverknad for betre læringsmiljø. Dei fem skulane som blei med i prosjektet har presentert erfaringane for kvarandre på eigne samlingar, men også på skulestartkonferansen i september 2015. Skulane i prosjektet rapporterer at endra praksis med gode møtearenaer har styrka relasjonane mellom elevar og lærarar, og mellom elevar og leiing. Gode og trygge relasjonar som byggast gjennom eit slikt arbeid, er noko å støtte seg på når det oppstår

¹⁵

http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=Rapport&cid=1254000228200&pagename=kunnskapscenter/Hovedside_mal

¹⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2015-2/id2400765/>

behov for å fortelje om vanskelege erfaringar, til dømes krenkingar eller mobbing. Erfaringar frå desse skulane vil bli delt vidare.

Elevinspektørane har vore sentrale i læringsmiljøarbeidet i nær 20 år i Hordaland. Stillinga blei i si tid etablert for å styrke det sosialpedagogiske arbeidet og å støtte opp om elevdemokratiet. Skulestartkonferansen er ein viktig møteplass for elevinspektørane. Våren 2016 vil dei bli inviterte til ein temadag og felles samling, slik at den systematiske innsatsen på læringsmiljøfeltet kan styrkast ytterlegare.

Skulestartkonferansen 2015 blei gjennomført 22. og 23. september, og hadde i år henta overskrift frå Djupedal-utvalet sin NOU: 2015:2: *Å høre til*. Hovudforedraga var ved to medlemmar frå Djupedal-utvalet. Kunnskap om mobbing generelt og digital mobbing spesielt, blei grundig presentert med forskingsperspektiv og frå praksisfeltet. Slik var konferansen meint å støtte arbeidet for ein inkluderande skule, for eit trygt miljø og kampen mot mobbing.

Rusførebygging er også ein viktig del av arbeidet for eit godt læringsmiljø. I 2015 gjennomførte Deloitte ein forvaltningsrevisjon av det rusførebyggande arbeidet i vidaregåande skular, på vegner av kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune. Gjennom innsamlinga av dokumentasjon har opplæringsavdelinga fått god oversikt og kunnskap om feltet, noko som bidreg til enda betre samhandling. Kursrekka *Kjentmann*, eit 30-timars kurs i regi av Korus/Bergensklinikkene vil bli gjennomført på alle vidaregåande skular innan 2017. Informasjon om *Kjentmann* blei presentert for elevråda, elevinspektørar og rektorar på skulestartkonferansen 2015.

Hausten 2013 starta HFK eit samarbeidsprosjekt med Antidoping Norge og tilsette ein foredragshaldar til å besøke ulike skular i Hordaland for å informere om dei negative konsekvensane ved bruk av doping. Formålet er å redusere dei fysiske, psykiske og sosiale konsekvensane hos unge menneske som følgje av dopingbruk, samt å forhindre at doping øydeleggjar liv til brukarane, familie og tilfeldige tredjepartar. Prosjektperioden går ut desember 2015.

Systematisk arbeid med psykososialt miljø

Det er i aukande grad eit større samarbeid mellom dei ulike partane i skulen på dette området, og det kan framleis bli betre. Pilotprosjektet med helsefremjande skular vil vere viktig for å finne gode måtar for dette, nettopp på grunn av brei deltaking frå skulen (elevar, lærarar, leiing, skulehelseteneste) og kunnskapsbaserte metodar.

Rutinane for skulen sitt arbeid med det psykososiale miljøet er å finne i kvalitetssystemet. Med utgangspunkt i ein forvaltningsrevisjon er det sett i gang arbeid med å følgje skulane tettare: både gjennom system for eigevaluering hos skuleeigar og på skulane, samt opplegg og plan for tilsynsbesøk.

Også her vil samarbeidet skuleeigar har med Elevorganisasjonen vere nyttig, ikkje minst fordi elevar i vidaregåande alder er med å utvikle språk, haldningar og openheit om psykisk helse som vaksne både i og utanfor skulen kan lære av.

Mobbing og krenkingar

Elevundersøkinga er den viktigaste kjelda til informasjon om elevane sine opplevingar av eige læringsmiljø. Kombinert med aktiv oppfølging av rutinar og handlingsplikt nedfelt i opplæringslova, har skuleeigar og skulane godt grunnlag for å arbeide førebyggjande og framtidssretta, og å følgje opp situasjonen på den enkelte skule.

Mobbing

Førekosten av elevar som opplever å bli mobba var stabil i perioden 2007 til 2012, men med ein reduksjon i 2013. Det blei gjennomført ein revisjon av Elevundersøkinga i 2013, der tal spørsmål blei redusert. I analysen for 2014 gjort av NTNU Samfunnsforskning¹⁷ drøftar ein om nedgangen er reell eller om han har metodiske eller andre årsaker. Vi skal derfor vere forsiktige med å konkludere med at det har blitt ei klar reduksjon i mobbing.

Gjennom Elevundersøkinga ser vi at i Hordaland rapporterer nokre fleire elevar at dei blir mobba i 2014 enn i 2013, ei utvikling frå 2,35% (266 elevar) i 2013 til 2,66% (273 elevar) i 2014. Lærlingundersøkinga for Hordaland visar at 3,4 % av lærlingane (41 lærlingar) opplever mobbing «av og til» eller oftare, jf. tabell 21. Resultata i Hordaland skil seg ikkje ut frå nasjonalt resultat.

17

http://samforsk.no/Publikasjoner/Mobbing%20krenkelser%20og%20arbeidsro%20i%20skolen%202014_15%20WEB.pdf

Har du blitt mobba på skulen dei siste månadane?	Ikkje i det heile teke	Ein sjeldan gong	2 eller 3 gonger i månaden	Omlag 1 gong i veka	Fleire gonger i veka
2014	91,64 %	5,71 %	1,12 %	0,45 %	1,09 %
2013	90,89 %	6,76 %	0,92 %	0,55 %	0,88 %

Tabell 17: Elevundersøkinga 2014. *Mobbing på skulen.*

Krenkingar

Elevane rapporterer i større grad om ulike former for krenkingar enn mobbing. Under er nokre døme på dette. På alle spørsmåla blir elevane spurt om kor ofte den enkelte krenkinga har skjedd i løpet av skuleåret og kor det har skjedd. Mykje av dei krenkande hendingane skjer på arenaer der læraren ikkje har kontroll, til dømes ute, i garderoben eller i gangane. Plaginga skjer i mindre grad på internett og mobil.

Kor ofte har dette hendt med deg på skulen dette skuleåret?	Ikkje i det heile teke	Ein sjeldan gong	2 eller 3 gonger i månaden	Omlag 1 gong i veka	Fleire gonger i veka
Nokon kommenterte utsjåande mitt negativt på ein måte eg ikkje likte	81,53 %	15,49 %	1,49 %	0,52 %	0,97 %
Nokon slo, dytta, sparka eller heldt meg fast så eg blei redd	96,06 %	3,16 %	0,27 %	0,14 %	0,37 %
Eg blei heldt utanfor	79,92 %	16,35 %	1,50 %	0,88 %	1,35 %

Tabell 18: Elevundersøkinga 2014. *Krenkingar.*

Som i fjor og som tidlegare forskning kring mobbing viser, finn vi også her at elevane i for liten grad informerer tilsette i skulen om problema. På alle spørsmål rapporterer 41-58 % av elevane som opplevde krenking at skulen ikkje kjenner til det som skjer (avhengig av krenkinga). Desse resultatane må skulane nytte til å granske eigen praksis. Kva for system har skulen som gjer det lettare for elvar å melde frå? Korleis kan skulen gripe inn når elevane ikkje fortel? Korleis kan ein bygge tryggare relasjonar på skulen?

Det er stadfesta gjennom omfattande forskning at innsatsen mot mobbing må vere vedvarande og forankra i heile skulesamfunnet om innsatsen skal ha effekt. Ulike program og kampanjar kan nyttast som verktøy, men hjelper ikkje på lengre sikt om ikkje skulane kartlegg regelmessig og handlar føreseieleleg. Det systematiske arbeidet i skulane er det skuleleiing og elevinspektørane som har ansvar for.

Gjennom lærlingundersøkinga kan lærlingane uttrykke seg om høve som har betydning for sitt arbeids- og læringsmiljø.

	Svært sjeldan eller aldri	Nokså sjeldan	Av og til	Nokså ofte	Svært ofte eller alltid
Trivst du med kollegaene dine?	0%	0,91%	6,12%	26,72%	66,25%
Trivst du med arbeidsoppgåvene dine?	0,33%	2,15%	12,24%	50,37%	34,9%
Føler du deg som ein del av det sosiale miljøet på arbeidsplassen?	0,58%	2%	10,14%	29,59%	57,69%
Blir du godt behandla på arbeidsplassen?	-	-	5,97%	31,15%	61,64%
Får du hjelp og støtte frå kollegaene om du treng det?	0,5%	0,75%	6,55%	28,25%	63,96%
Får du hjelp og støtte frå instruktør/rettleiari om du treng det?	1,92%	2,92%	9,86%	26,48%	58,81%

Tabell 19: Lærlingundersøkinga 2014. *Trivsel/inkludering.*

Lærlingane i Hordaland meiner i høg grad at dei trivst med kollegaene og arbeidsoppgåvene, og at dei blir godt behandla og får hjelpe og støtte frå kollegaer og leiarar. Mellom 83 og 93 % svarar i kategoriane «nokså ofte» eller «svært ofte/alltid» på spørsmåla. Nærare 9 av 10 lærlingar meiner dei trivst godt i lærebedrifta. Ein låg del av lærlingane meiner dei ikkje trivst eller får hjelp frå kollegaene om dei treng det.

Kor ofte har du opplevd...	Svært sjeldan eller aldri	Nokså sjeldan	Av og til	Nokså ofte	Svært ofte eller alltid
Samarbeidsproblem på arbeidsplassen	33,08%	31,33%	27,32%	6,35%	1,92%
Mobbing/vondsinna erting av nokon som har problem med å forsvare seg	73,43%	17,54%	6,77%	1,84%	0,42%
Mobbing/konfliktar pga. ulik religion/nasjonalitet/etnisk bakgrunn	89,39%	7,1%	2,01%	1,09%	0,42%
Seksuell trakassering	90,28%	6,95%	1,51%	0,67%	0,59%

Tabell 20: Lærlingundersøkinga 2014. Mobbing/samarbeidsproblem.

	Svært sjeldan eller aldri	Nokså sjeldan	Av og til	Nokså ofte	Svært ofte eller alltid
Er du blitt mobba på arbeidsplassen dei siste månadane?	83,94%	12,65%	1,33%	1,08%	<u>1%</u>

Tabell 21: Lærlingundersøkinga 2014. Mobbing/samarbeidsproblem.

Lærlingane i Hordaland meiner stort sett at de ikkje har lagt merke til mobbing eller samarbeidsproblem på arbeidsplassen.

Helsefremjande skular

§ 9a-1 i opplæringslova understrekar korleis det helsefremjande arbeidet skal vere ein del av skulekvardagen: «Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring».

Opplæringsavdelinga skal gjennomføre pilotprosjektet Helsefremjande skular, forankra i Regional plan for folkehelse frå 2014, på fire vidaregåande skular. Pilotprosjektet hadde kick-off 11.9.2015 og skal avsluttast ved skuleslutt 2017. Ein helsefremjande skule er ein skule som på ein strukturert og systematisk måte utviklar og set i verk ein plan for helse, trivsel og læring for alle som høyrer til skulen¹⁸.

Knarvik vidaregåande skule, Fitjar vidaregåande skule, Sandsli vidaregåande skole og Voss gymnas deltek i pilotprosjektet.

Pilotprosjektet er eit prosjekt retta mot alle i skulesamfunnet, i internasjonal litteratur kalla «whole school approach». Arbeidet vil skje i tett samarbeid med eit eller fleire kunnskapssentre i fylket, alt etter kva område den enkelte skulen vil ha som sitt hovudfokus. I samarbeid med skule, elevar og kunnskapsmiljø skal utfordringar og ressursar kartleggast og danne grunnlag for tiltak. Gjennom arbeidet med pilotskulane vil ein vere i stand til å hauste erfaringar som kan vidareførast til andre skular. Etter pilotperioden vil det bli gjennomført ei evaluering av dei ulike tiltaka, og ein vil starte arbeidet med å implementere den helsefremjande skulen på alle vidaregåande skular i Hordaland.

¹⁸ Schools for Health in Europe (SHE-network) <http://www.schools-for-health.eu/she-network/health-promoting-schools>

Pedagogiske innsatsområde for å auke gjennomføringa

Dei prioriterte tiltaksområda i perioden 2013-2015 har vore *klasseleiing, vurdering for læring og bruk av IKT i læringsarbeidet*. Områda er valt ut på grunnlag av sentrale styringssignal og vurderingar av tilstanden og utfordringane i opplæringssektoren.

Alle skulane må vise korleis dei systematisk arbeider med klasseleiing for betre læring og læringsmiljø, korleis dei systematisk jobbar for å utvikle ein vurderingspraksis som har fokus på vurdering for læring, og korleis dei legg til rette for systematisk utvikling av kompetanse innan praktisk og pedagogisk bruk av IKT. Skulane prioriterer tiltak knytt til områda.

Klasseleiing

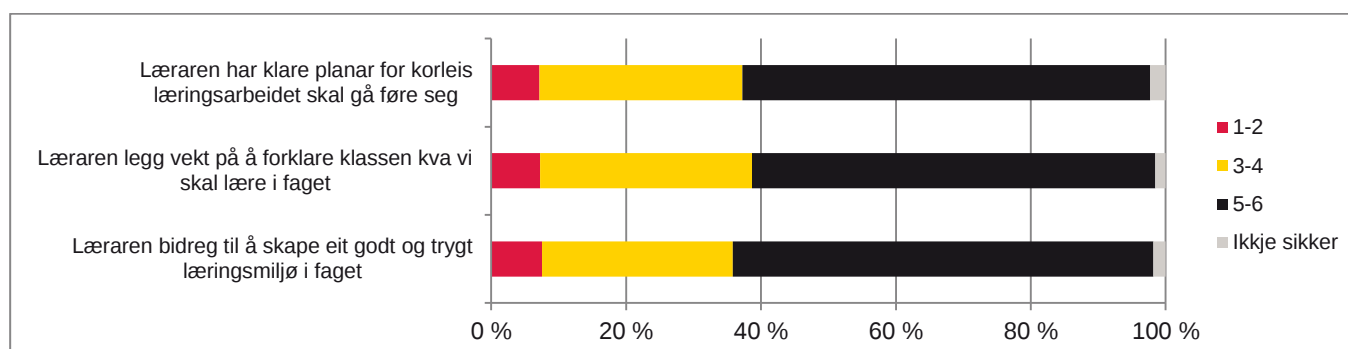
Klasseleiing kan vi forstå som læraren si evne til å skape eit positivt klima, etablere arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats. Internasjonal forskning viser at det er viktig at læraren har ein tydeleg struktur i undervisninga, med klart formulerte mål og forventningar til elevane tilpassa den enkelte sine føresetnader og behov. Det er også viktig at elevane får konstruktive tilbakemeldingar på fagleg og sosial utvikling, og er aktive i eige læringsarbeid. Klasseleiing og vurderingsarbeid heng derfor nøye saman.

Alle tiltak knytt til klasseleiing som skulane set i verk, skal legge vekt på følgjande prinsipp som er forankra i opplæringslova:

- Elevane opplever tryggleik, trivsel og forventning om læring
- Elevane opplever gode relasjonar til lærarar og medelevar
- Elevane deltek aktivt i læringsarbeidet og medverkar i planlegging og vurdering
- Elevane tek medansvar for arbeidsro og positivt arbeidsmiljø

Auka læringseffekt gjennom god klasseleiing

Undervisningsevalueringa i Hordaland stiller mellom anna spørsmål om klasseleiing. I figuren under ser vi at elevane i stor grad (81,2 % svarar mellom 4 og 6) opplever eit godt og trygt læringsmiljø, og at læraren har klare planar for korleis læringsarbeidet skal gå føre seg (80,4 %). 80,5 % av elevane svarar mellom 4 og 6 på om læraren legg vekt på å forklare kva dei skal lære i faget.

Figur 21: Undervisningsevalueringa 2014 til 2015. Klasseleiing.

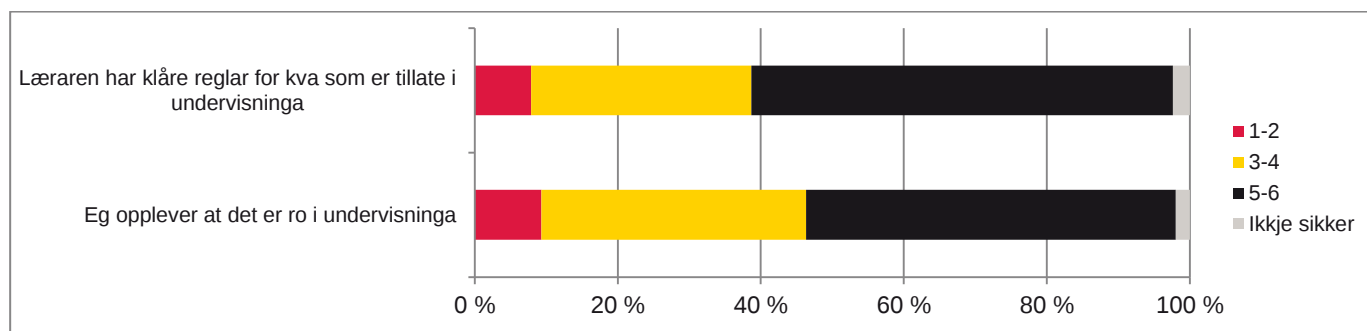
Rapporten *Den gode timen*¹⁹ viser at undervisning som begynner og sluttar med å vise til reelle læringsmål framfor aktivitetar, hadde eit sterkt og vedvarande fokus på elevane sitt læringsarbeid. Same rapport viser til at kjenneteikn på ein «god time» er at læraren knyt læringsmål saman med kunnskap som elevane er forventa å ha tileigna seg tidlegare. Det blir også vist til positiv læringseffekt ved å nytte dei same læringsmåla mot slutten av økta for å la elevane få mogelegheit til å reflektere over kva de har lært. Det er derfor viktig å sjå samanhengen mellom god klasseleiing og god vurderingspraksis.

Arbeidsro gjennom god klasseleiing

Mange skular fokuserer på arbeidsro og felles regelhandtering, og det er semje mellom skuleleiing, lærarar og elevar at arbeidsro er viktig for læring og læringsmiljø. Samstundes kan det variere mellom fag og utdanningsprogram om kva ein meiner er arbeidsro. Til dømes vil det vere ulikt mellom fag på studiespesialiserande og praktisk arbeid i verkstad. I skulebesøk omtalar ofte lærarar og elevar at ein viss

¹⁹ Den gode timen – En kvalitativ studie av undervisning og læringsarbeid på fire ungdomsskoler i Oslo. NIFU 2013. <http://www.udir.no/globalassets/upload/rapporter/2013/dengodetimen.pdf>

«støy» er positivt i verkstad, då dette speglar kommunikasjon og samhandling. Talmateriale som kjem fram gjennom undersøkingar må derfor nyttast lokalt på skulen til å vurdere korleis og i kva grad resultata er relevant og kan nyttast til å vidareutvikle læringsmiljøet og legge til rette for god læring.

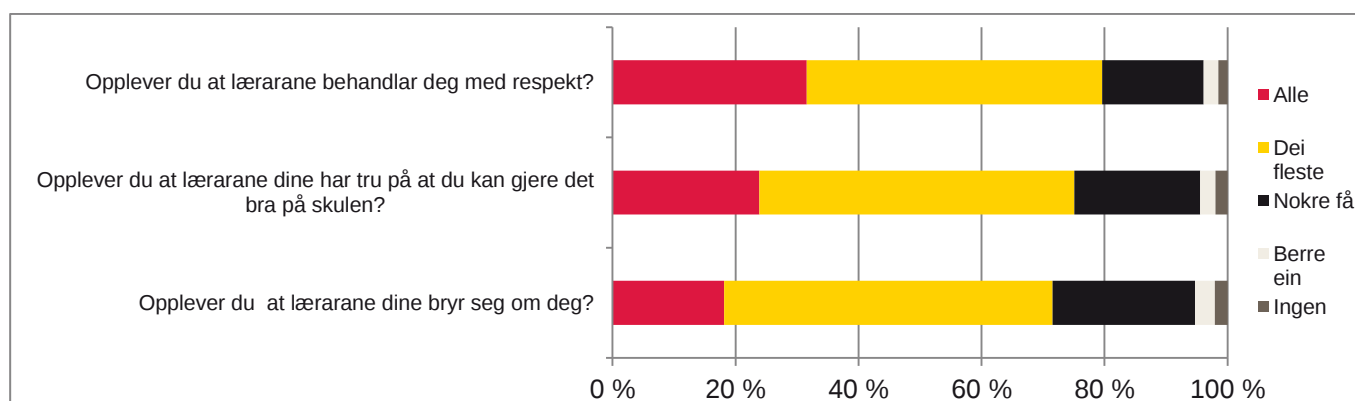
Figur 22: Undervisningsevalueringa. Klasseleiing. PULS

Totalt sett seier dei fleste elevane at det er ro i undervisninga og at læraren har klare reglar for kva som er tillate i undervisninga. I frå 2014 til 2015 er det ein auke i del elevar som meiner dette.

Rapporten *Den gode timen* (ibid) viser at ein god time er avhengig av klasseleiing som legg til rette for arbeidsro blant elevane, og ein lærar som veit korleis ho skal følgje opp elevane i arbeidssituasjonen slik at fleirtalet av dei ikkje taper fokus på læringsaktivitetane. God klasseleiing er ein kompleks oppgåve då læraren skal vere leiar i klassen, ho skal vere førebudd på kva som skal skje i timen, ho skal kunne faget, ha autoritet og vere sosial kompetent.

Relasjonar mellom lærarane og elevane

God klasseleiing kan ikkje utøvast utan at relasjon med elev og elevgruppa er god. Indikatorar som kan seie noko om dette på fylkesnivå finn vi gjennom Elevundersøkinga. Tal respondentar her er høg, så det er naturleg at svarfordeling vil vere stabil over tid. Vi registrerer at dei aller fleste elevane opplever å bli behandla med respekt, at lærarane har tru på at dei kan gjere det bra på skulen og at lærarane bryr seg om elevane. Ei styrking av arenaer for systematisk elevmedverknad i skulen vil virke førebyggjande og styrke felles kultur i gruppa og på skulen. Dette er eit sentralt område i skuleeigar si oppfølging av skulane.

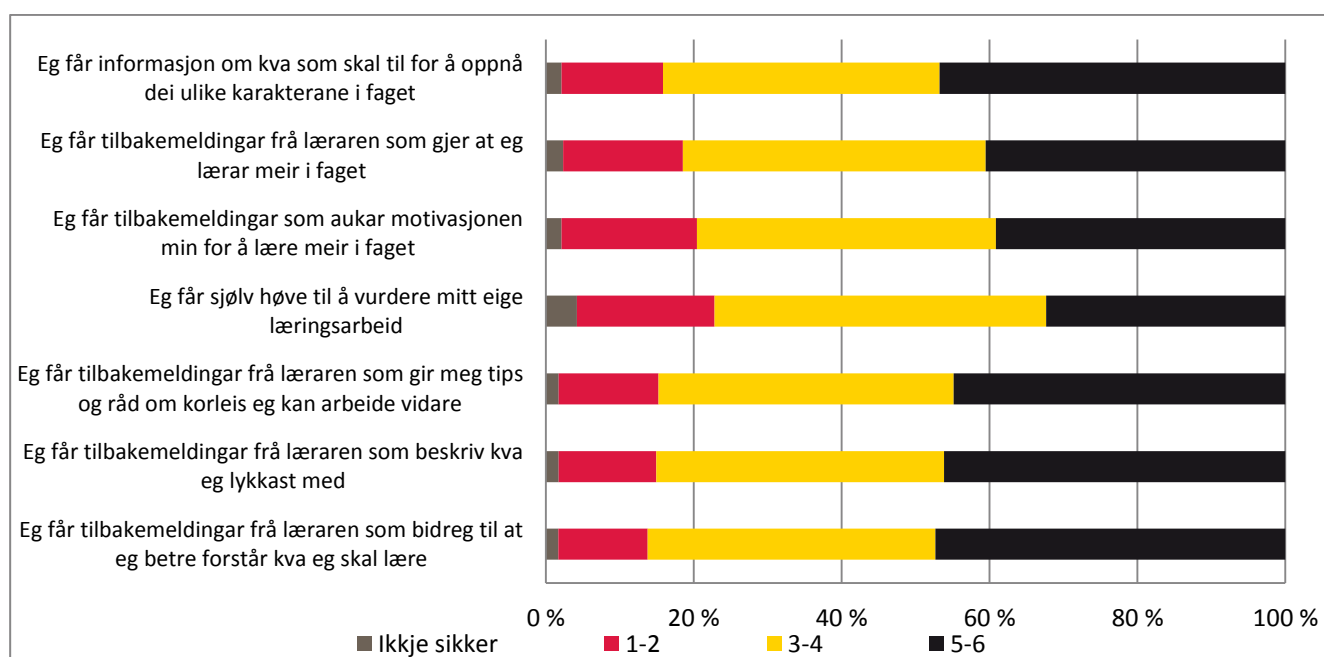
Figur 23: Elevundersøkinga 2014. Støtte frå lærarane

Vurdering for læring

Alle skulane må vise korleis dei jobbar systematisk for å utvikle ein praksis som har fokus på vurdering for læring. Tiltak skulane set i verk skal legge vekt på følgjande prinsipp som er forankra i forskrift til opplæringslova.

- Elevane skal forstå kva dei skal lære og kva som er forventa av dei.
- Elevane skal få tilbakemeldingar som fortel dei om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
- Elevane skal få råd om korleis dei kan forbetre seg.
- Elevane skal vere involverte i eige læringsarbeid ved mellom anna å vurdere eige arbeid og eiga fagleg utvikling.

Undervisningsevalueringa i Hordaland stiller mellom anna spørsmål om korleis elevane opplever ulike høve ved vurderingspraksis i sin kvardag, der 1 betyr heilt ueinig og 6 betyr heilt einig.

Figur 24: Undervisningsevalueringa 2014/15. Vurdering for læring.

Resultata i figuren over er i det store og heile dei same som førre skuleår. Det er heller ikkje grunnlag for å peike på ei bestemt utvikling.

Det er likevel verdt å merke seg at det på alle spørsmål om vurdering er ein noko større prosentdel av elevane som har valt å gi talverdi 5 eller 6 i 2015 samanlikna med 2014. Mellom 45 % og 47 % av elevane meiner framleis at dei i stor grad får informasjon om kva dei skal lære, tilbakemeldingar som viser kva dei lykkast med, og kva dei må gjere for å lykkast betre i framtida. Dette er spørsmål som forskning peiker på som særleg viktige for at vurdering skal virke læringsfremjande. Ein langt mindre del (12-14 %) av elevane gir talkarakter 1 og 2 på same spørsmåla.

På spørsmål om elevane får høve til vurdere eige arbeid og om dei blir motiverte av tilbakemeldingane ser vi ein auke på om lag 2 % blant elevane som gir verdi 5 eller 6 frå 2014 til 2015. Tala viser likevel også at i underkant av kvar femte elev framleis opplever å ikkje få høve til å vurdere eige arbeid eller opplever auka motivasjon av tilbakemeldingane dei får (talverdi 1-2).

Elevmedverknad i læringsarbeidet har vore eit hovudtema på skulestartkonferansane med elevråd, elevinspektørar og rektorar både i september 2014 og 2015. I skuleåret 2014/15 var det også fleire skular som prøvde ut modellar for systematisk arbeid med elevmedverknad gjennom eit prosjekt der fem skular fekk støtte til å prøve ut modellar for systematisk elevmedverknad i læringsarbeidet. Skulane delte sine erfaringar frå prosjektet på skulestartkonferansen i 2015. Arbeid med utvikling av læringsfremjande og involverande vurderingspraksis vil framleis vere viktig for å nå det overordna målet om auka læringsutbytte. Fylkesdirektør opplæring vil igjen lyse ut midlar i 2016 til skulebasert kompetanseheving i vurdering for læring.

Bruk av IKT i læringsarbeidet

Kunnskapsløftet (LK06) spesifiserer digitale ferdigheter som ein grunnleggjande ferdigheit og naudsynt kompetanse for læring i alle fag. Bruk av IKT er soleis ein føresetnad for elevane si læring og utvikling av læringsarbeidet i skulen. I kva grad bruk av IKT bidreg til auka læringsutbytte og auka gjennomføring heng saman med korleis IKT blir nytta til å nå læringsmål og pedagogiske mål i kvart enkelte fag.

Mykje forskning peikar på læringspotensialet ved bruk av IKT. Til dømes i naturfag og realfaga finn vi at digitale læringsressursar bidreg til å skape nye tilnærmingar til det faglege innhaldet, og meir dynamiske formar for interaksjon, samhandling og deltaking i læringsarbeidet^{20,21,22}. Forskinga viser at dette kan bidra til å fremje elevdeltaking, og meir elevsentrert og dialogbasert undervisning. Vert å merke seg er også at IKT kan vere eit hjelpemiddel til å påverke overordna rammar for læringsarbeidet. Dette ser vi t.d. når bruk av IKT mogeleggjør at elevane kan jobbe med autentiske læringsoppdrag – dvs. problemstillingar, oppgåver og problemløysing som blir opplevd som reelle og viktige for elevane. Denne tendensen er understøtta av forskning som peikar på at oppgåver som blir opplevd som autentiske skapar auka indre motivasjon hos eleven – som igjen er læringsfremjande²³. Eit vidare sentralt funn er at bruk av IKT ikkje utan vidare resulterer i god læring, men at læraren spelar ei avgjerande rolle i å legge til rette for det.

Erfaring frå utviklingsarbeid og læringsprosjekt i Hordaland viser særskilt at skulane nyttar IKT til utvikling av god vurderingspraksis og tilpassa opplæring²⁴. I høve til vurdering, og særskilt vurdering-for-læring, ser vi at IKT-støtta vurderingspraksis mogeleggjør nærare og meir presis tilbakemelding undervegs i læringsarbeidet. Bruk av video og verktøy for samskriving er to sentrale kategoriar av verktøy knytt til undervegsvurdering. I høve til eigenvurdering, både for elev og lærar, samt dokumentasjon, ser vi at bruk av video er særskilt nyttig.

Bruk av IKT i arbeid med tilpassa opplæring (differensiering) har også vore omtalt i tidlegare tilstandsrapporter. Vi ser her at trenden med bruk av undervisningsvideoar (omvendt undervisning) for å frigjere tid i klasserommet til å etablere ein meir elevsentrert pedagogikk held fram. Nyten av IKT kjem særleg til syne når lærarar klarar å utnytte eigenskapar ved teknologiane til å endre strukturar og organisering av læringsarbeidet, slik at elevane blir meir aktive og jobbar med utgangspunkt i eigen progresjon i faget. Bruk av nettbrett og mobile einingar til spesialundervisning er eit anna område der vi ser at utviklinga held fram.

Ser vi på tilbakemelding frå elevane i Hordaland basert på Undervisningsevalueringa for skuleåret 2014/15, finn vi at fleirtalet meiner at dei har fått naudsynt opplæring i bruk av digitale verktøy og at dei er positive til bruken av digitale verktøy i faga. Vi finn framleis noko variasjon frå skule til skule, samt mellom utdanningsprogram. Aktivitetar og innhald i det enkelte fag påverkar naturleg nok korleis digitale verktøy vi no har tilgjengeleg lar seg nytte i fag på ein naturleg måte.

Til tross for ei positiv utvikling i korleis IKT blir nytta i læringsarbeidet viser dette og andre undersøkingar at utviklinga likevel må sjåast som stegvise endringar – gradvis og over tid. Skulane rapporterer framleis at dei slit med å få med delar av lærarkollegiet i å utnytte potentialet som ligg i bruk av IKT. Dette må sjåast i samheng med både motstand mot å endre eigen praksis, men også at den reelle nytta ved bruk av IKT-verktøy ikkje er like openbar i alle fag. Resultat på lokalt nivå stemmer overeins med forskning og undersøkingar på nasjonalt nivå, som viser at det tek tid å endre undervisning i praksis²⁵. Sjå til dømes også NIFU si undersøking av bruk av digitale læremiddel²⁶, som viser at 85 % av matematikklærarane i norsk skule framleis i hovudsak nyttar papirbaserte læremidlar.

Forskning og erfaring tyder soleis på at potentialet ved bruk av IKT i skulen tek tid å realisere. I dette biletet er fokuset på dei vidare rammene for læringsarbeid i skulen interessant. NOU 2015:8 *Fremtidens skole*²⁷ peikar

²⁰ <http://www.uv.uio.no/iped/forskning/prosjekter/ark-app/publikasjoner/vgs-algebra.html>

²¹ Strømme, A. T. & Furberg, A. (2015). Exploring Teacher Intervention in the Intersection of Digital Resources, Peer Collaboration, and Instructional Design. *Science Education*, 99(5) 783–1022. DOI 10.1002/sce.21181

²² http://www.ks.no/globalassets/vedlegg-til-hvert-fagomrader/utdanning-og-oppvekst/skole/smil/sluttrapport_smil.pdf?id=8412

²³ Roth, W.-M., & Radford, L. (2011). *A cultural historical perspective on teaching and learning*. Rotterdam: Sense Publishers.

²⁴ <https://www.laringihordaland.no>

²⁵ T. E., Hauge & A. Lund (red.), *Små skritt eller store sprang? Om digitale tilstander i skolen*. Cappelen Damm Akademisk.

²⁶ <http://www.udir.no/Tilstand/Forskning/Rapporter/NIFU/digitale-laremidler-lite-brukt-i-matematikkfaget/>

²⁷ <https://blogg.regjeringen.no/fremtidensskole/>

på behovet for fagfornyning for å kunne møte elevar- og samfunnet sitt framtidige kompetansebehov. Behovet for å redusere breidde (stofftrenghet) i fag er fremja som eit sentralt verkemiddel for å oppnå djup læring og auka motivasjon for læringsarbeidet. I dette biletet vil bruk av IKT kunne få ein fornya rolle.

Ny strategi for kompetanseutvikling i HFK

Den vidare satsinga på bruk av IKT i læringsarbeidet blir no drøfta inn mot ny strategi for kompetanseutvikling i HFK. Til grunn for dette arbeidet ligg mellom anna evaluering av kompetanseutviklingstiltaka FAU (Faglege arbeidsutval) og PDS (Pedagogisk digitalt støttesystem), gjennomført av seksjon for Analyse, utgreiing og dokumentasjon (AUD) våren 2015.

Spesialpedagogisk arbeid

Prinsippet om tilpassa opplæring famnar både den ordinære opplæringa og spesialundervisninga. Også spesialundervisning er ei form for tilpassa opplæring, men ikkje all tilpassa opplæring er spesialundervisning. Elevar som ikkje har eller ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av den tilpassa opplæringa, har individuell rett til spesialundervisning. Før det blir fatta enkeltvedtak om spesialundervisning, skal skulen kartlegge, vurdere og eventuelt prøve ut nye tiltak innanfor ramma av tilpassa opplæring. Enkeltvedtaket om spesialundervisning skal vere basert på ei sakkunnig vurdering som blir utarbeidd av OT/PPT. Skulen lagar ein individuell opplæringsplan (IOP) som viser mål, innhald og organisering i spesialundervisninga for kvar elev, der måloppnåinga skal evaluerast i ein årsrapport.

Opplæringsavdelinga har som mål for spesialundervisning å:

- sikre høg kvalitet på spesialundervisning, dokumentasjon og sakshandsaming
- sikre eit system for vurdering og oppfølging av elevar med vedtak om spesialundervisning

Omfang av spesialundervisning

Tabellen under viser kor mange og kor stor del av elevane som fekk spesialundervisning dei fem siste åra.

Skuleår	Tal	% av totalt elevtal
2014/15	841	5 %
2013/14	880	4,9 %
2012/13	823	4,8 %
2011/12	1040	5,8 %
2010/11	897	5,1 %

Tabell 22: Omfang spesialundervisning . NSSU – nettbasert sakshandsaming av søknad om spesialundervisning

Skuleåret 2014/15 fekk 5 % av elevane i dei vidaregåande skulane i Hordaland spesialundervisning. Til samanlikning var det i snitt 6,4 % som fekk spesialundervisning på nasjonalt nivå. Elevar som får undervisning i små grupper (arbeidslivstrening HTA og kvardagslivstrening HTH) gjennomfører i stor grad planlagt opplæringsløp. Om lag 300 elevar går i eigne grupper (HT-gruppe), med grunnkompetanse som mål. Av desse slutta 9,6 % i løpet av skuleåret, og dette er ingen vesentleg endring frå førre skuleår. Fordelt på kjønn var 37,9 % av sluttarane jenter og 62 % gutar. Talet på gutar som sluttar har gått litt ned, og talet på jenter som sluttar har auka litt samanlikna med året før.

I 2014/15 har fokusområde for arbeid med spesialundervisning i opplæringsavdelinga vore:

Systemarbeid for spesialundervisning

- ressursteamsamlingar i dei ulike regionane
- utarbeiding av rutinar og tenestekart for elevar med hørselshemming i samarbeid med Statped, Syns- og audiopedagogiske tenester, NAV Hjelpemiddelsentral, OT/PPT, Fagopplæring, Knutepunktskulen Nordahl Grieg.
- oppgradering av NSSU - nettbasert sakshandsaming av søknad om spesialundervisning

Utvikling av lik praksis mellom fylka i sørvest-samarbeidet

- felles melde- og søknadsskjema i samband med 1. februar-inntak
- utvikling av lik praksis i handtering og praktisering av inntaksforskriftene

Nordahl Grieg vgs., avdeling Klokkarlia, og opplæring for elevar som bur i barnevernsinstitusjon

Udir understreker i rundskriv Udir-6-2014 at barn som bur i barnevernsinstitusjon primært skal ha tilbod på heimeskulen. Dette gjeld også barn plassert i akuttinstitusjonar. Bufetat har i tillegg planar om endringar i bygningsmassen og i drifta ved Bergen akuttsenter, avdeling Klokkarlia. Det er derfor vedteke å legge ned dette skuletilbodet frå hausten 2015. Elevar som er plassert på Bergen akuttsenter skal anten få skuletilbod på heimeskulen eller heimeundervisning på institusjonen etter tilråding frå sakkunne (OT/PPT).

Elevar med behov for pleie-/medisinskfagleg oppfølging i løpet av skuledagen

Opplæringsavdelinga ser på ansvar og roller når det gjeld elevar med omfattande behov for pleie-/medisinskfagleg oppfølging i skulen. Saman med fylka i sørvest-samarbeidet er det utvikla eit kartleggingsskjema for slike behov. HFK arbeider med avtalar med Bergen kommune om systematisk oppfølging av elevar med slike behov.

Gjennomføring av undersøking om spesialundervisning i alle fylke

FFU vedtok i møte 7. og 8. februar 2013 at Hordaland og Østfold fylkeskommune skulle utarbeide og gjennomføre ei spørjeundersøking i alle fylka om sentrale problemstillingar knytt til spesialundervisning og inntak av 1. februar-søkjjarar. Rapporten blei levert FFU i mai 2015. Undersøkinga viser at det er skilnadar mellom fylka på fleire område når det gjeld elevane sine rettar til spesialundervisning. Problemstillingane som kjem fram i rapporten blir følgd opp av fylkesopplæringsseksjonane i dei ulike fylka.

Vurdering og resultatoppfølging av opplæringa for barn og unge i barnevernsinstitusjon

Fylkesmannen i Hordaland gjennomførte våren 2014 tilsyn med fylkeskommunen sitt ansvar for å oppfylle retten til opplæring for barn i grunnskulealder som bur i barnevernsinstitusjon (jf. opplæringslova § 13-2). Etter dette innførte fylkesdirektør opplæring 20.11.2014 nye interne prosedyrar for vurdering og resultatoppfølging. I følgje prosedyrane skal rapporteringa skje i denne tilstandsrapporten. Her følgjer rapporteringa for skuleåret 2014/15.

I skuleåret 2014/15 var det totalt 122 barn og unge som budde i barnevernsinstitusjon i Hordaland. 71 barn var i grunnskulealder og dei fleste kom frå Bergen og Voss kommune. 32 ungdomar var i vidaregåande opplæring og 19 under oppfølging av oppfølgingstenesta (OT). Totalt 13 av dei 122 elevane kom frå andre fylke, og Hordaland fylkeskommune har derfor rett til refusjon av opplæringsutgiftene for desse.

Opplæringstiltak og læringsutbytte

42 av dei 71 elevane i grunnskulealder fekk vedtak om spesialundervisning. Dei fleste hadde opplæringstiltak i stort omfang, med oppfølging av både lærar og assistent. Hovudmåla i opplæringa har vore utvikling av grunnleggjande faglege ferdigheiter og sosial kompetanse. Dei fleste følgde ordinær læreplan for trinnet. Fem elevar hadde fritak for delar av opplæringa (jf. opplæringslova § 2-1) grunna belasta livssituasjon og psykiske vanskar som gjorde at dei ikkje hadde kapasitet til å følgje fulle skuledagar.

Gjennomføring og fråvær

66 av dei 71 elevane i grunnskulealder fullførte skuleåret, medan fem slutta fordi dei flytta til anna fylke. Fem av dei 71 elevane hadde stor fråværsproblematikk. Heimeundervisning på institusjon og undervisning i alternativ opplæringsarena er døme på særlege tiltak som blei sett i gang for å hjelpe elevane å få utbytte av opplæringa.

Skuleåret 2014/15 laga opplæringsavdelinga nye avtalar om opplæringstenester med kommunane i fylket som krev tettare oppfølging og meir omfattande dokumentasjon for opplæring. I møte med Bergen kommune på slutten av skuleåret blei det vurdert at avtalane fungerer tilfredsstillande. Ei utfordring har vore at barnevernstenesta sender melding om institusjonsplassering til fylkeskommunen anten for seint, eller ikkje i det heile. Dette er meldt vidare til kommunane og Bufetat. Ei anna utfordring var at sakshandsaminga i periodar tok lang tid grunna stor mengde saker, og fordi mange instansar var involvert. Eit sentralt mål framover er at slike saker vil bli prioritert og handsama raskast mogeleg.

Elevar i vidaregåande opplæring og i oppfølgingstenesta

Totalt 51 ungdomar i barnevernsinstitusjon var i vidaregåande opplæring (32) eller i oppfølgingstenesta (19).

Av elevane i vidaregåande opplæring fekk totalt 11 spesialundervisning. 14 av 32 elevar fullførte skuleåret, medan 9 slutta undervegs, der to fekk OT-tiltak etter avbrot. 9 av 32 elevar flytta til eit anna fylke.

Av ungdomane i OT-tenesta var 3 i tiltak, og 3 var utan tiltak. 9 ungdomar takka nei til tilbod eller oppfølging (ein stor del av dei flytta etter kort tid til eit anna fylke). 4 var registrerte som sjuke.

For ungdomar i vidaregåande alder er det behov for klarare interne rutinar for oppfølging og rapportering. Dette vil opplæringsavdelinga arbeide med i skuleåret 2015/16.

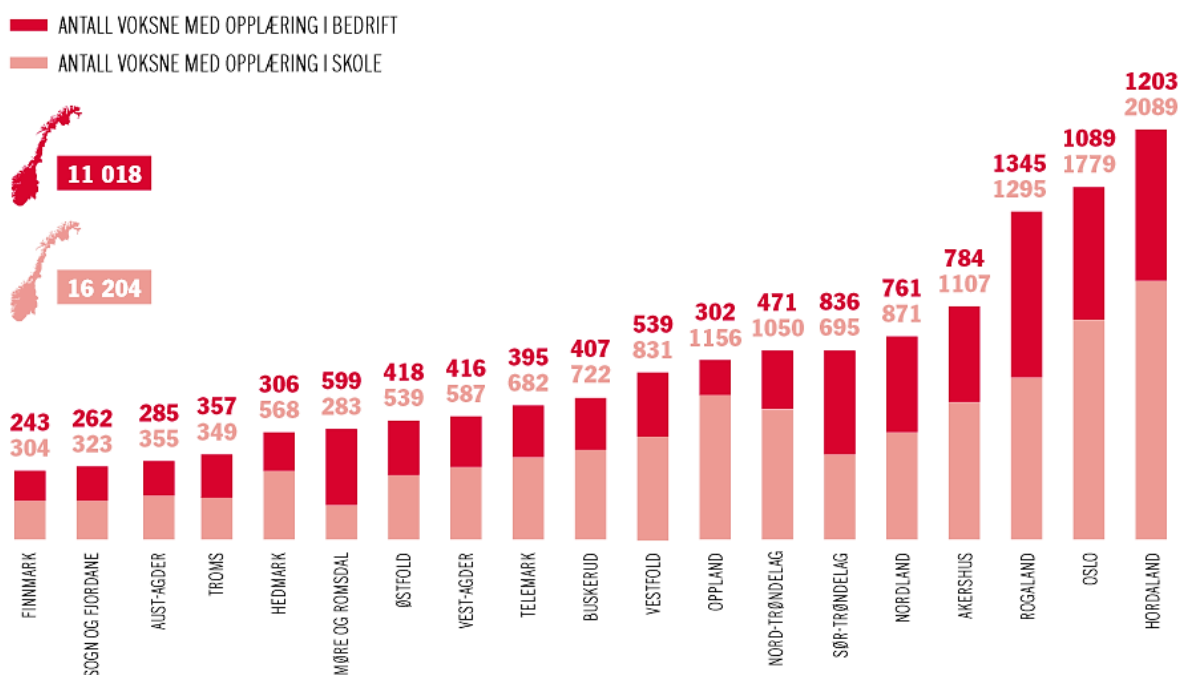
Vidaregåande opplæring for vaksne

Ved inngangen til 2014 stod i alt 38 954 hordalendingar mellom 20 og 49 år utan fullført vidaregåande opplæring, fagbrev, anna yrkeskompetanse eller studiekompetanse (SSB). Dette er ein auke på i underkant av 2000 hordalendingar sidan førre år. Hordaland fylkeskommune jobbar for at fleire vaksne i fylket skal få tilbod om å fullføre vidaregåande utdanning.

Vaksenopplæring

Vaksenopplæring er eit omgrep som inneheld svært ulike formar for opplæring og ulike målgrupper. I samband med at det blir arbeidd med ei ny stortingsmelding om vaksne og livslang læring, blir det samstundes eit nasjonalt fokus på å systematisere dei ulike opplæringsformene, regelverket knytt til dette, samt datakvalitet på området. Hordaland fylkeskommune har ansvaret for å leggje til rette for at vaksne, som tidlegare ikkje har fullført vidaregåande opplæring, får opplæring til å oppnå studiekompetanse eller fagbrev. Vidaregåande opplæring spesielt tilpassa vaksne er heimla i opplæringslova § 4A-3, og Hordaland har 9 ulike sentre fordelt i heile fylket som driv med opplæring og rettleiing.

I 2015 publiserte Udir *Aldri for sent å lære – statistikknotat om vaksenopplæring*. Nasjonale tal frå dette notatet viser at 12 % av elevar og lærlingar i vidaregåande opplæring er vaksne²⁸, i Hordaland er utgjert det 13%. I tabellen under kan ein sjå dei reelle tala pr. fylke.

Figur 25. Tal på vaksne i vidaregåande opplæring i skule eller bedrift. Udir.

Læringsmiljø og kvalitetssikring

Vaksenopplæringa i Hordaland har, i samarbeid med fylkeskommunane i Sør Vest-samarbeidet, ei eiga «elevundersøking» der dei vaksne mellom anna svarar på i kva grad dei er nøgd med undervisninga, det faglege nivået, læringsmiljøet, og om dei blir mobba. Udir jobbar no med ei felles nasjonal elevundersøking for dei som tek vidaregåande opplæring for vaksne. Vi vil då kunne samanlikne resultat på nasjonalt nivå. Kvart år sender kvart vaksenopplæringssenter ein rapport der dei kommenterer resultat frå brukarundersøkinga, samt karakternivå, fråfall og faglege- og organisatoriske utfordringar.

²⁸ Vaksne blir definert som: Frå det året ein fyller 25 år, eller er teke inn på opplæring organisert for vaksne (også dei under 25 år), samt lærlingar utan ungdomsrett.

Kursplassar og fråfall

Skuleåret 2014/15 var det 1521 nye kursplassar i vaksenopplæringa, fordelt på 16 undervisningsstader. Det blei undervist i 28 ulike yrkesfag, samt studiespesialiserande og fellesfag. Sidan det er flest innan helsefaga, skil vi desse ut frå dei andre yrkesfaga.

Fag	2012/13	2013/14	2014/15
Studiespesialiserande	534	566	661
Helsefag	529	439	470
Yrkesfag	242	350	390
Totalt vaksne	1335	1355	1521
Sluttarar	178	337	344

Tabell 23: Tal på nye kursplassar. Extens

Omgrepet «gjennomføring» er noko vanskeleg å nytte i vaksenopplæringa av ulike grunnar. For det første er det mange av dei vaksne som deltek som praksiskandidatar – det vil seie at dei må bestå ein tverrfagleg eksamen og så dokumentere fem års relevant praksis for å kunne melde seg opp til fagprøven. Dette betyr at dei ikkje har fullført ønska kompetanse før fleire år etter at dei har fått undervisning gjennom vaksenopplæringa. For det andre har praksiskandidatane status som privatistar, noko som betyr at dei kan avslutte opplæringa, og likevel gå opp til eksamen.

Læringsresultat

I lærefaga tek dei vaksne ein sentralt gitt eksamen for lærlingar og praksiskandidatar i privatistsystemet. Gjennomsnittskaracteren er 2,9. Det låge snittalet skuldast delvis resultata frå helsearbeidarfaget, der snittet låg på 2,1 og 28 % stryk. Førre år var karaktersnittet 2,23 og 33 % stryk. Dei svake resultata speglar ein nasjonal trend. Sør Vest-samarbeidet har starta eit arbeid for å definere årsakene til dei svake resultata. Innan studiespesialiserande fag får dei vaksne både standpunktkarakter og karakterar frå lokalt gitt eksamen. Tabellane under viser gjennomsnittskaracter innan høvesvis yrkesfag og studiespesialiserande fag og fellesfaga i skuleåret 2014/15

Utdanningsprogram	Snitt 1-6
NA	4,4
TIP	2,7
HO	2,6
SS	2,9
BA	3,1
RM	2,6
ALLE	3,21

Tabell 24: Snittkarakterar yrkesfag.

Stud.spes.	Snitt 1-6
Standpunkt, alle fag	3,85
Eksamen alle, fag	3,12

Tabell 25: Snittkarakterar ST-fag

Nokre grupper har til dels låge eksamensresultat og høg strykprosent. Ulike fag tiltrekk seg også ulike vaksne med ulik bakgrunn. Vaksenopplæringa består soleis av ei variert gruppe vaksne med ulik bakgrunn, motiv og erfaringsgrunnlag. Hordaland fylkeskommune har i 2013/14 og 2014/15 arrangert etterutdanningskurs i vaksenpedagogikk for dei som underviser i vaksenopplæringa.

Vedlegg

Tabellen under viser den samla oppstillinga over tiltak som er sett i verk for å redusere fråfall og auke gjennomføringa i vidaregåande skule i Hordaland.

Tiltak som er sett i gang i Hordaland fylkeskommune

Kompetanseheving	
Yrkesretting av fellesfag – FYR (blir nærare forklart under)	300 lærarar blir kursa i perioden 2014-2016. Dei 93 første frå 8 skular var i Oslo hausten 2014. I tillegg til lærarane var det 1 frå leiinga på kvar skule som var med på siste del av kurset. Våren 2015 var det ein 4. skuleringsdag lokalt i Bergen. Hausten 2015 er det om lag 90 nye lærarar og 10 nye skular som blir skulerte, og dei siste skulane kjem med i 2016.
Grunnleggjande ferdigheiter	Tilbod om skulebasert kompetanseheving for heile eller delar av personalet. Kursdeltakarane får kunnskap og kompetanse i lesing og leseopplæring på tvers av fag, og auka medvit om dei lese- og skrivekompetansar som blir kravd i ulike fag og yrke. Det er eit viktig mål at kurset skal setje varige spor i praksis. Det er 5 skular som har vore med i opplegget, og det er 4 nye skular som har søkt om støtte neste skuleår. Kursa og rettleiinga i etterkant har vore arrangert av NLA Høgskolen og Høgskolen i Bergen. Tilbakemeldingane frå lærarane som har teke denne etterutdanninga er svært gode. Dei melder at kursrekka har gitt dei ei «leseverktøykasse» som dei kan nytte til å tilpasse undervisninga til den enkelte elev. Styrking av grunnleggjande ferdigheit er ei satsing som er forankra i Stortingsmelding nr. 20 «På rett vei» .
	Om lag 1000 lærarar har delteke på mindre kurs i grunnleggjande ferdigheiter i regi av Kunnskapsdepartementet.
Kompetanseheving av lærarar som underviser minoritetsspråklege elevar	Styrking av tilbodet til minoritetsspråklege elevar med kort butid i Norge. Om lag 20 lærarar gjennomførte opplæringa i regi av Høgskulen i Bergen 2014/15
Overgang frå grunnskulen - identifisering og kartlegging i samarbeid med kommunane	
Systematisk samarbeid med kommunane	Sjølv om Ny GIV-prosjektet er avslutta, kjem det framleis informasjon frå kommunane om elevar som har vore med i NY GIV-prosjektet i grunnskulen. Desse elevane blir merka som Ny GIV-elevar i inntakslista slik at skulen er informert og kan ha eit ekstra blick på dei. Det viser seg at mange av elevane er på eit karakternivå som gjer at dei elles ikkje ville blitt "fanga" opp.
	Hordaland fylkeskommune samarbeider med kommunane om kommunevise resultat på gjennomføring

<p>Styrke og tydeleggjere krava til leiarrolle i arbeidet med identifisering, kartlegging og oppfølging for å nå målet om auka gjennomføring</p>	<p>Leiinga ved skulane må særleg sjå til at skulen har eit effektiv system* for tidleg identifisering og tett oppfølging av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevar med informasjonsskjema • Elevar med låge inntakspoeng • Elevar som gjer omval • Elevar som har stryk/IV frå tidlegare år • Elevar sitt fråvær • Elevar som har stryk/IV til første termin • Minoritetsspråklege elevar med kort butid <p>Fylkesdirektør opplæring fekk utarbeidd eit rettleiingsdokument "<i>Blikk for alle, fokus på den enkelte</i>". som set tydeleg krav til leiinga om kartlegging og oppfølging av elevane. Rettleiinga blir følgd opp i styringsdialogen med skuleeigar, og fylkesrådmannen vurderer dette til eit svært viktig tiltak på lang sikt.</p> <p><i>*Med system forstås ein at skulen t.d. har årshjul, rutinar, handlingsplanar og møteplanar som er kjent for alle og som har som mål å sikre at alle drar i same retning for å auke gjennomføringa.</i></p>
<p>Rådgeving og overføringsmøte</p>	<p>OT/PPT arrangerer årlege møte med rådgivarar og PPT-grunnskule der dei går gjennom elevar som er teke inn på særskilt tilrettelegging.</p> <p>Mange skular har og eigne overføringsmøte med grunnskulen, og det er også vanleg at dei inviterer elevane inn til skulen om våren.</p> <p>Det blir arrangert eigne informasjonsmøte om tilbudet ved dei vidaregåande skulane i Hordaland for minoritetsspråklege elevar og deira føresette i mars kvart år. Årleg ca 160 deltakarar.</p>

Kartlegging og oppstart av eit tilpassa opplæringsløp

<p>Kartleggingstestar</p>	<p>Alle elevane på Vg1 blir kartlagt med ulike kartleggingsverktøy i faga engelsk, norsk og matematikk. Formålet med kartleggingsprøvar er å undersøkje om det er enkeltelevar som treng ekstra oppfølging i ferdigheiter og fag.</p>
<p>Startsamtalar</p>	<p>Skulane gjennomfører startsamtalar med alle nye elevar. Gjennom desse samtalane vil kontaktlærarane få eit godt bilete av elevane og eventuelle utfordringar dei måtte ha.</p>

Konkrete tiltak retta mot ulike målgrupper

<p>Studieverkstad</p>	<p>Studieverkstad blei etablert på to store skular i samarbeid med OT/PPT som ei utprøving i 2007. Studieverkstadane er no etablert som eit tilbod på meir enn halvparten av dei vidaregåande skulane i Hordaland. Organiseringa varierer frå skule til skule, men i hovudsak blir det gitt eit tilbod om individuelt tilpassa/differensiert opplæring i mindre grupper, i fellesfag som norsk, matematikk, engelsk og kroppsøving etter behov. Minoritetsspråklege elevar får oftast tilbod om forsterka opplæring i norsk. Fleire skular har også tilbod om kurs i studieteknikk og intensivkurs i samband med heildagsprøver, tentamen og eksamen.</p> <p>Eleven blir søkt inn via faglærer eller kontaktlærer etter kartlegging, mange skular har skriftleg søknad og inngår ein skriftleg avtale med eleven. Varighet varierer også, vedtak blir gitt for kortare eller lengre periodar.</p> <p>I hovudsak er tilbodet etablert som eit tiltak for elevar med svake resultat, men nokre få skular gir også tilbod om forsterka opplæring til elevar med gode resultat.</p>
-----------------------	---

	<p>Skulane har årleg fått ekstra midlar til utvikling av dette tilbodet. Omfanget av elevar på studieverkstader ligg på rundt 1200-1300 elevar årleg. Skulane melder om gode resultat, dei har reduserte tal på sluttarar, IV og stryk blant deltakande elevar. Eit anna resultat er at talet på elevar med spesialundervisning er redusert.</p>
Minoritetsspråklege elevar	<p>Innkjøp av lisens til «Veien fram» som er eit nettbasert læremiddel i norsk for minoritetsspråklege elevar. Fylkesdirektør opplæring er usikker på om dette programmet blir brukt. Dette er noko som må setjast større merksemd på ovanfor skulane.</p> <p>I Hordaland er det totalt 10 innføringsklassar for minoritetsspråklege elevar. Om desse elevane går over til ordinære klassar og gjennomfører vidaregåande opplæring, er det ikkje mogeleg å finne ut på grunn av personvernet til den enkelte elev.</p> <p>Styrka ressurs for å følgje minoritetsspråklege elevar i overgangen til lære.</p>
Tiltak for elevar i påbyggklassar	<p>Elever som har søkt Vg3 påbygg og har stryk i inntil to fag, enten fellesfag eller programfag, kan få ekstra støtte for å ta ny og utsett eksamen til jul. 7 skular har fått midlar til forsterka pedagogisk tilbod på påbygg med større trykk på vurderingspraksis.</p> <p>Skulane melder tilbake at det er vanskeleg å motivere elevane til dette tilbodet fordi det er timar som kjem på toppen av ordinær undervisningstid, og elevane ønskjer ikkje å få meir opplæring i fag dei allereie slit med. Tiltaket går likevel vidare neste skuleår.</p>
Leksehjelpen	<p>I skuleåret 2013/14 var det 10 leksehjelptiltak i Hordaland i samarbeid med Røde Kors. 4 tilbod var i Bergen sentrum og 1 tilbod i Åsane, Fana, Askøy, Øystese, Bømlø og Voss. I snitt er det omlag 150 elevar som nyttar tilbodet kvar veke, og det er 88 personar som stillar opp som frivillege.</p> <p>Det er ikkje mogeleg å måle tiltaket, men om ein reknar med at det er omlag 700 elevar som har fått hjelp dette året, må ein rekne det som eit vellykka tiltak.</p>
Nettundervisning	<p>Hausten 2016 blir det sett i gang nettundervisning for minoritetsspråklege elevar som treng særskilt norskopplæring. Her får dei opplæring i norsk tilpassa elevar med kort butid i Norge. Det er ikkje karakterar eller eksamen på kurset.</p>
Sommarskolen	<p>Sommarskolen blei arrangert for 9. gong dette året. I år blir sommarskolen arrangert i Bergen, Askøy, Stord og Knarvik, og det var 45 elevar som deltok. Undervisninga er i matematikk. Målgruppa er elevar som ikkje har bestått. P.g.a organiseringa er det berre elevar på yrkesfag som kan ta eksamen.</p> <p>På dei 9 åra har det vore 594 elevar som har delteke på sommarskolen. Det er 250 som har teke eksamen og det er 170 som har bestått.</p>

Konkrete tiltak i fag- og yrkesopplæringa	
Vekslingsmodellen	<p>Elevane startar læretida i løpet av første året i vidaregåande skule (Vg1), og tek teorien som modular i løpet av læretida. For skuleåret 2014/15 er dette eit prøveprosjekt i betong-/eller tømrarfaget for inntil 15 elevar og i helsearbeidar-faget eller barne- og ungdomsarbeiderfaget for inntil 22 elevar.</p> <p>Resultatet kan målast først når elevane har fullført opplæringa i 2017.</p>
Styrking av samarbeidet skule - arbeidsliv	<p>Det er oppretta eit opplæringskontor for tilrettelagt fagopplæring for heile Hordaland, Ok AMB. Opplæringskontoret skal vere med å formidle ungdomar som elles vil slite med å fullføre opplæringa på eige hand. Ok AMB er eigd av arbeidsmarknadsbedriftene i Hordaland. Hordaland fylkeskommune er deltakar i prosjektet på forvaltningsnivå og skal sikre at prosjektet heng saman med andre prosjekt.</p> <p>Prosjektet har som mål å utvikle, utvide og formalisere betre samarbeids-relasjonar mellom opplæring i skule og lokalt arbeidsliv, og slik skape nye og varige samarbeidsarenaer i Hordaland. Tiltaket har også som mål å hjelpe fleire ungdomar ut i lære, og til å fullføre opplæringstida gjennom felles rettleiingsinnsats frå dei ulike partane.</p>
Lærekandidatordninga	<p>Ein lærekandidat siktar mot arbeidsoppgåver innanfor ein avgrensa del av læreplanen. Variasjonane kan vere store frå kandidat til kandidat. Nokre kan nå alle måla i Vg3-læreplanen, medan andre kan ha ei måloppnåing på til dømes 50 %. Det er mogeleg å gjere om ein opplæringskontrakt til ein lærekontrakt og omvendt undervegs i læreløpet. .</p>
Praksisbrev	<p>Det er planar om setje i gang med praksisbrev med eit kompetansebevis som er mindre omfattande enn fag- eller sveinebrev. Dette er ei forsøksordning initiert av UDIR og er spesielt retta mot dei som ønskjer ei meir praktisk vidaregåande opplæring. Praksisbrev er ein grunnkompetanse, som kan byggast vidare til fag- eller sveinebrev.</p>
FYR- yrkesretting av fellesfaga	<p>FYR-prosjektet starta hausten 2011 og var i utgangspunktet eit sideprosjekt til Ny GIV. No er det eit eige prosjekt under UDIR fram til 2016. FYR-prosjektet skal sikre at elevar i yrkesfaglege utdanningsprogram får ei opplæring i fellesfaga matematikk, norsk, engelsk og naturfag, som blir opplevd som relevant for skulekvardagen, og er yrkesretta mot framtidig arbeidsliv. Gjennom UDIR er det tilsett 4 FYR-koordinatorar; ein i kvart av fellesfaga. Desse 4 koordinatorane skal vere med å bidra til ei god spreiding i Hordaland.</p>
Konferansen "Rett kompetanse"	<p>Årleg konferanse blir arrangert i samarbeid med partane i arbeidslivet. Målet er å stimulere til vidare samarbeid mellom vidaregåande opplæring og arbeidslivet.</p> <p>Det er om lag 200 deltakarar kvart år på konferansen.</p>
Påbygg for elevar som er ferdig med læretida	<p>For å sikre at fleire vel fagbrev som utdanningsløp og minke talet på elevar som vel påbygg til generell studiekompetanse etter Vg2.</p>
Ressursteam for fagopplæring	<p>Samarbeid med Bergen Kommune for lærlingar som er tilsett i kommunen. Målet er å førebygge fråvær, tilrettelegging av opplæringa og auke gjennomføringa.</p> <p>Ressursteamet har vore eit forsøksprosjekt, og evaluering viser at fleire av målsettingane er oppnådd og at prosjektet kjem til å fortsetje neste år.</p>

Kvalifiseringsprogram	<p>«Kick off» på Stord og i Bergen for elevar som hadde søkt, men ikkje fått læreplass. Dei får opplæring i CV-skriving og førebuing til intervju. Arbeidslivets krav til kompetanse, endringsvilje og å ta ansvar for eiga utdanning og eige liv var og sentrale tema.</p> <p>170 ungdomar møtte til læreplasskurset i juni. Fleire opplæringskontor og lærebedrifter var til stades for å gi råd og ta i mot søknader. Det blei gjort fleire avtaler om intervju og vidare kontakt. Deltakarane er registrerte.</p> <p>Resultat er ikkje mogeleg å måle enda.</p>
Vegen vidare for å få læreplass	<p>11 elevar frå Sunnhordland og Bergensregionen blei inviterte med på ein Camp på Dale Oen Experience i Øygarden. Vegen til læreplass blei gjennomført på tre dagar. Målet var motivasjon og bevisstgjerung rundt personleg meistring og motivasjon – slik at dei sjølv skulle ta det avgjerande steget for å få seg ein læreplass. Kurset skulle også gi deltakarane auka kompetanse om det å søke læreplass, gi innsikt i kva bedriftene forventar og korleis ein møter desse krava.</p> <p>Dag 3 i kurset var lagt opp med «speed intervju». Alle som deltok på kurset fekk minimum møte to bedrifter innanfor eige fag.</p> <p>9 elevar fekk læreplass og 2 byrja på påbygg.</p>
3 månaders læreplasskurs	<p>Eit anna tilbod var eit 3 månaders læreplasskurs. Målet var å skaffe læreplass til kvalifiserte søkjarar som ikkje var formidla pr 15.08. Kurset skal kvalifisere ungdomar for å få læreplass, auke gjennomføringa og systematisere arbeidet med formidling.</p> <p>Senter for Sysselsetting A/S var leigd inn for å gjennomføre læreplasskurset. Manglande teori og komplettering av fag blei kjøpt gjennom A2G LINK. Sentrale tema i kurset var motivasjon og bevisstgjerung, arbeidslivskompetanse, arbeidspraksis og komplettering av fag.</p> <p>Status er at 8 av dei 17 deltakarane har fått læreplass. Dei andre er vidare i arbeidspraksis med sikte på læreplass. 1 av desse vil få seg læreplass etter praksisperioden.</p>

Vegen tilbake for dei som har slutta

#GAME-PLAN	<p>#GAMEPLAN er eit gruppetilbod som blir drive av OT. Målsetjinga er å avklare ungdom som treng tett oppfølging og ikkje er klar for andre tilbod, og er ei prekvalifisering før avklaring og klargjerung. Tilbodet har vore i gang i 8 månader, og 26 ungdomar har delteke. Av desse har 17 gått vidare til andre tilbod som Hyssingen produksjonsskule og Ungdomsmottaket i NAV, fem har søkt om aktivitetar utanlands. To har gått vidare i eit behandlingssystem, og det er berre ein som ikkje har planar for vidare aktivitet eller skule.</p>
Hyssingen produksjons-skule	<p>Hyssingen produksjonsskule skal gi ungdom under 21 år motivasjon, mogelegheit og kompetanse til å gjennomføre ei vidaregåande utdanning eller klare seg på arbeids-marknaden. Hyssingen sine verkstader vil ha ein reell produksjon og levere varer og tenester til eksterne kundar.</p> <p>Det er etablert eit tverrfagleg ressursteam med representantar frå PPT (psykolog), OT, Fagopplæring og tilsette på Hyssingen. Talet på ungdom i Hyssingen har til no vore mellom 20 og 30.</p>

Ungdomsmottaket i Bergen	NAV sitt Ungdomsmottak i Bergen har vore eit samarbeid med OT i Ny GIV-satsinga sidan 2011. Satsinga skal sikre eit alternativt tilbod så tidleg som mogeleg og hindre tilleggsproblematikk. Ungdomsmottaket er eit arbeidsretta tiltak, og deltakarane må være avklart i forhold til helse, motivasjon og modenheit for å kunne stå i et arbeid/tiltak. Andre tiltak frå NAV er i hovudsak praksisplassar.
Aktiv ungdom	OT samarbeider med Regionalavdelinga i fylkeskommunen om tilbodet Erasmus+ og Aktiv Ungdom. Sidan oktober 2014 er det sendt 15 ungdomar til utlandet gjennom Aktiv ungdom. Ein av medarbeidarane i OT er fast kontaktperson mot deltakarane, og OT følgjer opp undervegs og i etterkant av opphaldet.
Korte kompetanse-givande kurs	Korte kompetanse-givande kurs er enkeltkurs for dei som kan få praksisplass eller arbeid i samarbeid med OT, bedrift og eventuelt NAV, og der kurset er ein inngangsbillett til plassen. Kursa er finansiert av fråfallsmidlar frå fylkeskommunen. Talet på kursa varierer årleg mellom 5 og 10.
Truckførar-kurs på Hjeltnes vgs	Tilbod over to veker 4 gonger pr år. Det er plass til 8 ungdomar på kvart kurs. Målet er å gjere ungdomane kvalifisert for arbeid innan bedrifter som krev truckførarsertifikat. Her bur dei på skulen sitt internat under opphaldet. Kurset blir finansiert av fråfallsmidlar frå fylkeskommunen.
Avklarings-samtaler for skule-sluttarar	Formålet med samtalen er å legge til rette for ei tidlegare og meir forpliktande oppfølging av ungdomar som kan falle ut av opplæring og arbeid. Samtalen skal motivere og realitetsorientere dei, og OT skal gi rettleiing og informasjon om dei mogelegheitene som finst. Det skal lagast ein oppfølgingsplan. OT skal følgje ungdomane opp vidare. Tal på avklaringsamtaler for skuleåret 2014/15 var 497 (tal pr. 15.06.15)
Studieverkstad Årstad vidaregåande skole	OT har inngått ein avtale med Årstad vidaregåande skole om å ta inn OT-ungdom i studieverkstad. Ut frå behov skjer det eit kontinuerleg inntak gjennom skuleåret. Plass på studieverkstaden kan kombinerast med andre tilbod, til dømes praksisplass. Opplegget viser gode resultat og styrker OT-ungdomane.

Statistisk oppfølging

Eitt av forskingsresultata etter Ny GIV var at fylkeskommunane hadde for lite kjennskap til å bruke statistisk metode for å kartlegge og jobbe systematisk med elevane sitt læringsmiljø og utvikling.

PULS	<p>Hordaland fylkeskommune har kjøpt inn PULS til alle skulane. Puls er eit analyseverktøy som set saman ulike tabellar mellom anna i elevundersøkinga. I PULS har og skulane mogelegheit til å halde seg oppdatert om sluttarar og karakterutvikling slik at dei har mogelegheit til å jobbe meir systematisk med utviklingsarbeid og elevane si utvikling.</p> <p>I mai 2015 blei det arrangert eit to-dagars kurs i bruken av PULS for skuleleiarar. Det var 51 deltakarar fordelt på 42 skular.</p> <p>Fagopplæringskontoret har også teke i bruk PULS, i første omgang til lærlingundersøkinga og lærebedriftundersøkinga. Opplæringskontora vil også etter kvart bruke dette verktøyet. Desse vil bli kursa i programmet i september 2016.</p>
------	--

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur.

Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen

Telefon: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no

www.hordaland.no

Oktober 2015. Opplæringsavdelinga.

PS 102/15 Ymse